ROMAN POLIȚIST

CAY RADEMACHER

Moartea în Camargue

black spot

ROMAN POLIȚIST

CAY RADEMACHER

Moartea în Camargue

black spot

ROMAN POLIȚIST
CAY RADEMACHER
Moartea în Camargue
black spot

CAY RADEMACHER

Moartea în Camargue

Căpitanul Roger Blanc în Provence

ROMAN POLIȚIST

Traducere din limba germană
de Ionuț Irimiea

Lebăda Neagră
Iași, 2023

LEBĂDA NEAGRĂ

the publishing house

Autor: Cay Rademacher

Originaltitel: TÖDLICHE CAMARGUE. Ein Provence-Krimi mit Capitaine Roger Blanc

Erste Auflage 2015

Copyright © 2015 DuMont Buchverlag, Köln

Alle Rechte sind dem Autor weltweit vorbehalten.

www.dumont-buchverlag.de

© 2023 by Editura Lebăda Neagră pentru prezenta ediție în limba română

www.blackswanpublishing.ro

Editura Lebăda Neagră

Iași, Str. Plopii fără Soț, nr. 45, 700273

ISBN ePub: 978-606-9623-61-9

ISBN PDF: 978-606-9623-62-6

ISBN print: 978-606-9623-60-2

Credit foto copertă: © Boris Stroujko/Shutterstock.com

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cay Rademacher (n. 1965) este un autor originar din nordul Germaniei, stabilit în sudul Franței. Pasionat de istorie, a studiat la Köln și Washington D.C. Istoria anglo-americană, Istoria antică și Filosofia, dar preferă să spună despre el însuși că este jurnalist. Din 1999 este editor al revistei Geo, participând ulterior la crearea renumitei reviste de istorie Geo Epoche. Cay Rademacher a devenit cunoscut după ce a publicat, începând cu 2015, seria de romane Inspectorul Frank Stave. La Editura Lebăda Neagră, de același autor, în 2022 a apărut Mistralul ucigaș.

La loi cruelle de l'art est que les êtres meurent.[1]

Marcel Proust

1. „Legea crudă a artei e că toate făpturile trebuie să moară" (traducerea citatului a fost extrasă din romanul În căutarea timpului pierdut de Marcel Proust, vol. 7: Timpul regăsit, Leda, București, 2008, p. 307).

Sânge pe asfalt

În cei douăzeci de ani de când lucra la Jandarmerie, căpitanul Roger Blanc nu mai văzuse niciodată atât de mult sânge: un taur negru, folosit pentru lupte, zăcea mort pe asfalt blocând strada, un colos întunecat în al cărui flanc stâng fuseseră descărcate cel puțin două duzini de gloanțe Parabellum de nouă milimetri. La câțiva metri mai în spate zăcea cadavrul unui bărbat al cărui corp fusese tăiat într-un mod îngrozitor. Sângele animalului și cel al omului se amestecaseră pe asfaltul moale de la căldura toridă, mirosind a catran, și se uscase până când devenise o crustă maronie crăpată.

Deși era deja sfârșitul după-amiezii, soarele strălucea încă puternic, atârnând ca o floare otrăvitoare deasupra orizontului. Un indicator rutier alb și îndoit arăta direcția către un drum departamental bifurcat ce ducea până în Saint-Gilles. „Cunosc de undeva numele localității”, se gândi Blanc în grabă, dar din cauza căldurii nu reuși să-și amintească în ce împrejurări auzise prima dată de localitatea aceea. Cu mult timp în urmă, cineva trăsese câteva gloanțe în indicatorul de tablă, iar în găurile lăsate se instalase rugina. Străzile șerpuiau ca niște panglici înguste și gri printr-o lume de sare, nisip și iarbă tăioasă și tare. Camargue[1].

Apa salmastră scânteia, niște oglinzi de plumb mari cât lacurile și aplatizate ca niște bălți. Unele lacuri străluceau cu o lumină albastră precum metilul, altele cu o lumină de un roșu-deschis ca o acuarelă diluată. Pe marginile lor mlăștinoase se umflau bule de spumă albe-gălbui. Iarba creștea până la genunchi, iar fiecare tulpină era ascuțită ca un pumnal. Un vânt ușor care bătea din vest nu făcea deloc răcoare, ci numai mișca firele de iarbă în sus și-n jos, în sus și-n jos. Libelulele dansau deasupra apei – siluete elegante și roz pândind prin orizontul sclipitor. „Flamingo”, observă Blanc uimit. Doar o singură dată mai văzuse astfel de păsări, cu o eternitate în urmă, la Grădina Zoologică din Vincennes, când progeniturile lui erau încă mici, iar căsnicia intactă.

Reflexiile strălucitoare care îi străpungeau ochii ca niște ace îi direcționară atenția înapoi asupra spectacolului macabru de la picioarele sale. Un ceas din oțel inoxidabil reflecta razele soarelui – un ceas din oțel inoxidabil de la încheietura mâinii bărbatului care fusese luat de taur în coarne. Trupul lui neînsuflețit se afla la o distanță de

aproximativ cinci metri față de cel al animalului împușcat.

Blanc se aplecă asupra bărbatului de cincizeci și cinci de ani, zvelt și bronzat, înalt de vreun metru șaptezeci, un metru optzeci. Ochelarii de soare pătrați, ultra-ușori, îi ascundeau jumătatea superioară a feței, iar părul lung, alb-grizonant, ieșea de sub o cască ce arăta ca și cum un designer de jocuri pe computer ar fi meșterit-o pe o imprimantă 3D. Bărbatul decedat purta pantaloni scurți de ciclist, de culoare neagră, și un tricou albastru-cobalt cu galben-aprins. Nu se mai putea distinge, însă, mai nimic din aceste culori pentru că taurul îl nimerise pe biciclist cu unul dintre coarne direct în abdomen și se pare că își trăsese capul brusc în sus, astfel încât vârful cornului îi sfâșiase ca un cuțit de măcelar trunchiul de la ombilic și până aproape de baza gâtului. Marginile rănii erau zimțate, iar intestinul subțire atârna din gaura formată, arătând ca un furtun de grădină lipsit de culoare. Blanc recunoscu vârful unei coaste rupte și mai multe organe pe care prefera să nu le identifice foarte meticulos. Niște muscoi grași bâzâiau deasupra mortului. Mirosul de sânge și de mâncare pe jumătate digerată se amesteca cu duhoarea apei salmastre. I se făcu greață și se ridică repede în picioare.

Blanc se uită în jur. În ciuda ochelarilor de soare, trebui să-și mijească ochii. Pe o bucată de pământ mai înaltă cu un lat de palmă decât împrejurimile strălucea o pășune luxuriantă și verde. Un gard solid, din grinzi de lemn unghiulare susținute de stâlpi din fier, înconjura terenul pe care se putea intra doar pe o singură poartă, o poartă de lemn cu un cadru puternic din oțel. Această poartă era larg deschisă.

Blanc se uită din nou la omul decedat. La o bicicletă montană ce părea să fie scumpă și care fusese aruncată cu vreo zece metri mai departe. Roata din față îi alunecase în șanțul de scurgere de lângă șosea. Se uită la taurul care își întinsese picioarele așa cum un cerșetor își întinde mâna, limba grea și violetă atârnându-i din bot. Coarnele lungi cât brațul unui bărbat făcuseră șanțuri luminoase în asfalt în agonia morții, când o parte a trupului său masiv fusese sfâșiată de gloanțe.

Un brigadier mai în vârstă, transpirând abundent, se apropie de el. „Ronchard” scria pe ecusonul său.

— Dumneavoastră ați împușcat taurul? îl întrebă Blanc.

— Da, mon capitaine[2]. Un martor a raportat accidentul. Eu și colegul meu am fost primii care am ajuns la fața locului și am văzut persoana decedată.

Ronchard arătă spre un al doilea brigadier care fotografia strada și victima cu un aparat foto compact. Ținea aparatul atât de departe de propriul ochi, de parcă s-ar fi temut că ar putea exploda în orice moment. Blanc se-ndoia că brigadierul va fi în stare să facă măcar o singură fotografie utilizabilă a locului accidentului.

— Însă taurul stătea încă lângă victimă, continuă Ronchard. La început nu am îndrăznit să coborâm din mașină. Nu am vrut să ne folosim pistoalele de serviciu pentru a înfrunta animalul. Taurul are o jumătate de tonă de mușchi și oase. Dar s-a întâmplat să avem un UMP9[3] în mașină pentru că tocmai ne întorseserăm de la poligon. În timpul meu liber sunt vânător și, eh bien[4]…

Se opri și râse sec.

— Nu l-am nimerit chiar în inimă. Am coborât geamul lateral și de pe scaunul șoferului am golit toată magazia.

Blanc se uită înapoi la taur și dădu din cap.

— Poate că veți primi capul împăiat ca trofeu, domnule Ronchard. Mai bine un taur decât un fazan.

— În felul acesta voi apărea cu siguranță la ziar. Nu-mi amintesc ca vreun turist din Camargue să fi fost vreodată luat în coarne de un taur.

Blanc arătă spre gard.

— Poarta era deja deschisă când ați sosit, domnule Ronchard?

— La fel de deschisă ca prohabul unui exhibiționist.

— Taurul păștea pe o pășune care nu mai era închisă, reflectă Blanc. De ce nu era încuiată poarta? Și de cât timp stătea deschisă? Bien, în orice caz, un biciclist trece întâmplător pe șosea cu bicicleta sa VVT[5]…

— Aceste animale au fost crescute pentru a lupta, mon capitaine. Sunt extrem de agresive și foarte rapide. Poate că taurul s-a simțit deranjat sau amenințat. Sau poate că era doar plictisit și înfierbântat de la atâta stat cu blana neagră la soare. Poate că l-au deranjat tăunii prea tare, ăștia sunt de-a dreptul niște fiare monstruoase. În orice caz, taurul trebuie să-l fi văzut pe biciclist. Drumul era liber. Și-a plecat capul și a pornit năvalnic. Lovitură directă. Va fi pe paginile de mâine din La Provence.

— Poate chiar pe prima pagină, murmură Blanc posomorât, trăgând ochelarii de soare de pe fața victimei. Domnule Ronchard, v-ați uitat mai atent la decedat? Îl cunoașteți?

Brigadierul tuși.

— Casca și ochelarii îi acoperă aproape toată fața. Și, în plus, nu m-am apropiat încă atât de mult de el.

— Trebuie să ignorați echipamentul ridicol de biciclist. Imaginați-vă că omul poartă blugi de designer și o jachetă elegantă, închisă la culoare. Și că mai are pe el o cămașă atât de albă încât te ia durerea de ochi și are întotdeauna deschiși mai mulți nasturi decât trebuie. Așa apărea domnul de aici adesea la televizor.

Era joi, 4 august, și a șaptea zi a unui val de căldură atât de puternic încât credeai că Dumnezeu ar fi decupat Midi[6]-ul din Europa și l-a transplantat în Sahara. La radio erau prognozate zilnic maxime de treizeci și cinci de grade – o măsură politică, bănuia Blanc, ca să nu-i alarmeze pe oameni. Pentru că dacă indicatorul de temperatură ar mai fi funcționat în Renault Espace-ul său hodorogit, cu siguranță că numărul „40” ar lumina pe micul ecran de dimineața până seara târziu.

Miercuri plecase de la serviciu mai devreme pentru a inspecta acoperișul vechii fabrici de ulei în care locuia de câteva săptămâni. Șindrilele curbate din teracotă se-ncălziseră, însă, atât de mult de la soare, încât ar fi trebuit să-și pună mănuși pentru a le atinge. Așadar, după câteva minute, acoperit de sudoare și deshidratat, Blanc se retrăsese pe scara șubredă de lemn pe care o găsise într-un șopron de lângă casă. Însă, din moment ce fusese destul de neatent încât să urce pe casă cu bustul gol, avea umerii arși de soare când coborî din nou de pe acoperiș. Mai târziu, când senzația de durere și arsură dintre gât și brațe îl împinse la somn, își blestemă nesăbuința: când ești francez din nord, întotdeauna rămâi un francez din nord.

Joi dimineața, ghemuit în fața monitorului său învechit, cu aspect de bolovan, Blanc se holba la modelul economizorului de ecran. Era puțină treabă la serviciu întrucât din cauza căldurii până și cheful de a distruge al infractorilor obișnuiți se evaporase. Încerca să se miște cât mai puțin posibil, ceea ce nu era ușor, deoarece scaunul avea dimensiuni prea mici pentru corpul lui lung de aproape doi metri. Clădirea din centrul orașului Gadet, o construcție ponosită, din beton, era dotată cu aer condiționat, dar instalația fusese subdimensionată și

nu mai era întreținută de ani de zile, astfel încât cutiile metalice zbârnâiau și produceau doar valuri de aer cald și umed care mirosea a mucegai. Jandarmii erau nevoiți să deschidă din când în când ferestrele pentru a aerisi încăperea, chiar și când arșița se revărsa înăuntru de parcă cineva ar fi deschis ușile unui cuptor.

La fel ca întotdeauna, Blanc purta blugi de culoare închisă și un tricou negru. Simțea bumbacul moale frecându-se de pielea-i arsă de soare.

Nici partenerul lui nu o ducea mai bine. Locotenentul Marius Tonon se uita și el apatic la monitorul său și nu avea nicio reacție. Desigur, el nu suferise arsuri solare. Pielea de culoare măslinie a jandarmului masiv și îndesat devenise de mult insensibilă la razele soarelui. Dar clipea constant, avea inele inflamate în jurul pleoapelor, iar capilarele rupte creaseră niște pânze de păianjen minuscule și roșii pe globii săi oculari.

Blanc luase prânzul împreună cu colegul său la Le Soleil din Gadet, la umbra platanilor, și acolo îl văzuse pe Tonon dând un pastis[7] pe gât, „ca să-i taie setea". Și apoi încă unul. Ulterior, fără să zică o vorbă, cârciumarul pusese pe masă obișnuita carafă de vin rosé.

Mai târziu, când moțăiau din nou în birou, Blanc și Tonon tresăriră când sunase telefonul.

— Merde[8], mormăi Blanc când văzu pe ecran numărul șefului.

Comandantul Nicolas Nkoulou trona în biroul său din capătul opus al holului. Uniforma lui impecabil de curată de culoare albastru-deschis contrasta plăcut cu ochelarii de vedere cu rame aurii și pielea sa de culoarea ciocolatei, pe care nici măcar un strop de transpirație nu se conturase. Îi aruncă lui Blanc o privire scurtă, iar lui Tonon o privire puțin mai lungă și, pentru o clipă, păru că era pe cale să-i scape niște cuvinte foarte diferite față de cele pe care, de fapt, trebuia să le adreseze. Își veni, însă, în fire și împinse o bucată de hârtie peste biroul lui, de altfel gol.

— Tocmai a venit asta. Pare a fi un, comandantul își drese glasul, accident bizar. Un biciclist, un taur și o mizerie uriașă. Uitați-vă la proforma asta.

— Putain[9], ce vrea să spună individul prin „proformă"? șopti Tonon când închiseră în urma lor ușa biroului șefului.

— Că ar trebui să facem treaba asta pentru că celorlalți le e cald, răspunse Blanc, având grijă să găsească o mașină de patrulare. Cât

timp ne ia până în Camargue?

Colegul lui își dădu ochii injectați peste cap.

— Te-ai uitat vreodată la o hartă?

— Singura hartă pe care o cunosc pe de rost este harta metroului din Paris.

— Bine-ai venit la realitate.

În timp ce păși afară în lumina arzătoare, Blanc își puse peste brațul stâng banderola de pânză de culoare deschisă pe care scria „Jandarmerie". Până și asta îi provoca usturimi ale pielii.

— Nu credeam că mă voi simți mai confortabil în cutia aceea mucegăită de beton decât afară, bombăni el, privind înapoi spre secția de jandarmerie, unde o jaluzea din spatele unei ferestre se legăna ușor.

Probabil un coleg care rânjea. Merde.

— În Camargue te vei simți ca și cum ai fi în locul tău de baștină: este sărat, plat și plictisitor. Doar un pic mai cald decât în nord.

— Nu-mi amintesc să fi văzut la mine acasă tauri turbați zbenguindu-se pe străzi, răspunse Blanc, fluturând bucata de hârtie.

Oftând, colegul său se prăbuși pe scaunul pasagerului. Umblă cu stângăcie la afișaj până când sonoritățile „Radio Nostalgie" începură să plutească prin Renault Mégane-ul nu tocmai nou. Patricia Kaas, „Reste sur moi".

— Sunt curios dacă a fost un taur de luptă provensal sau spaniol, spuse Tonon, adaptându-și inconștient cuvintele la melodia cântecului de dragoste, astfel încât părea că-i fredonează versurile.

Acest lucru îl irită pe Blanc și se forță să privească la drum.

— Un taur este un taur, răspunse el și ieși din parcarea Jandarmeriei. Nu trebuie să te grăbești să tragi concluzii.

Tonon îi aruncă o privire plină de milă.

— Nu ai spune asta dacă ai fi toreador. Corida spaniolă este o chestiune de viață și de moarte. De cele mai multe ori, animalul este înjunghiat la sfârșit, asta e cert. Dar uneori și taurul câștigă. Taurii

spanioli sunt crescuți cu coarnele coborâte – astfel încât să te poată lovi mai bine.

— Trebuie să fie fair-play.

— Cocardier[10]-ii provensali, în schimb, continuă Tonon fără să-l ia în seamă, sunt mai mici decât animalele spaniole, mai nervoși, mai rapizi, mai ageri – iar coarnele lor sunt îndreptate în sus.

— Fain pentru toreador.

— La noi se spune raseteur. Pentru că sarcina sa este să rupă panglicile dintre coarnele taurilor, panglici foarte mici, la rădăcina cornului, direct deasupra craniului masiv. Un om obișnuit nu ar pune niciodată mâna acolo de bunăvoie. Un raseteur nu flutură un prosop roșu, nu lovește cu latul sabiei și nu aleargă prin arenă ca un cocoș spaniol. Un raseteur este neînarmat, cu excepția unui crochet care arată ca un box imens cu cârlige ghimpate. Cu el rupe panglicile de la coarne – dacă este suficient de abil și se poate apropia de taur. Un raseteur este îmbrăcat în alb și are picioare sprintene, foarte sprintene. De aceea la noi spectacolul se numește course camarguaise[11], pentru că este mai mult o cursă decât o luptă. Cu toate acestea, se poate termina cu vărsare de sânge, dar nu se-ntâmplă atât de des, iar când se întâmplă, curge doar sânge de om. Toată primăvara și apoi din nou în toamnă, luptele au loc în arene precum cele din Arles sau Istres, uneori în stil spaniol, dar mai ales în stil provensal. De altfel, chiar și cele mai bune vite ajung la un moment dat în abator. Carnea lor roșie are gust de vânat.

— Toate gândurile tale se termină în bucătărie, îl dojeni Blanc blând. Dacă sunt atâția tauri, de ce sunt atât de puțini bicicliști sfâșiați?

Tonon râse.

— Pentru că există atât de mult spațiu încât, în mod normal, oricine se poate da la o parte. Camargue are două mii de kilometri pătrați: mlaștini, pășuni, câmpuri de orez. Saintes-Maries-de-la-Mer[12] pe malul Mediteranei cu plaje, muzică țigănească și turiști fericiți. Saint-Gilles este un sat prăpădit cu o biserică imensă. Aigues-Mortes e un fel de Disneyland medieval. Între aceste trei localități nu ai decât spații singuratice: în mijlocul sălbăticiei sunt câteva gospodării în care parizienii și englezii își freacă ouăle pe faimoșii cai albi de Camargue. Acestea sunt cabanele mici, văruite în alb, în care locuiau gardians, cowboy-i din Camargue cu pălării negre și cu tridente, care aveau grijă de tauri și care nu își mai permit de mult timp aceste colibe.

Parizienii și englezii locuiesc acum acolo și își răcoresc ouăle după ce se plimbă călare pe cai. Vitele se plimbă liber prin pustietate. Taurii de luptă stau, însă, pe pășuni separate, în spatele unor garduri solide. Acolo, ca ciclist, ești de obicei singur între mii de flamingo blazați.

— Se pare că admiri foarte mult localitatea Camargue.

— Păi, dacă-mi place.

Blanc coti pe drumul departamental 113 care-și făcea loc tot înainte prin peisaj, kilometru după kilometru, printre câmpuri și garduri vii de chiparoși. Avea impresia că se rostogolește pe pista aparent nesfârșită a unui aeroport fără să mai decoleze vreodată. Era bucuros că traficul se intensificase chiar înainte de Arles, altfel ar fi ațipit la volan. Colegul său arătă spre un semn de circulație pe care scria „Saintes-Maries" și zise obosit:

— Pe-acolo, apoi mergi tot înainte pe șosea. La un moment dat ar trebui să vedem mizeria.

Câteva minute mai târziu, mașina de patrulare intră într-o altă lume și traversă un ocean de iarbă și apă argintie. Blanc recunoscu o cabană la câteva sute de metri depărtare lângă drum. Cabana era acoperită cu paie de o culoare întunecată și văruită într-un alb atât de strălucitor, încât pereții săi te orbeau. Latura de nord era îngustă, rotunjită și fără ferestre. Între timp făcuse cunoștință cu mistralul nemilos de glacial și își putea imagina de ce latura cât mai aerodinamică posibil a colibelor din această întindere neprotejată era îndreptată către aceste rafale. Părea că nu există niciun drum spre cabana din mlaștină și se întrebă cum vor ajunge acolo de pe șosea. Lângă clădire se aflau câțiva cai albi legați nu foarte strâns de o poartă de lemn. Paulette Aybalen, care locuia lângă fabrica de ulei dărăpănată a lui Blanc, ținea și cai de Camargue pe terenul ei. Uneori călărea singură, alteori cu fiicele sale prin pădurea de dincolo de fabrică. O femeie neîmblânzită, atrăgătoare. O femeie… Gândurile lui Blanc rătăceau în voie și ajunseră la Geneviève și la motivul pentru care îl părăsise. Mai mergea oare în vacanță în Caraibe cu noul ei iubit? Stătea oare la Paris cu el? Privea afară de la fereastra apartamentului său, gătea în bucătăria lui, se cufunda seara în patul lui? Își pierdu concentrarea și aproape că intră într-un șanț de scurgere când drumul își schimbă direcția după câțiva kilometri.

— Camargue este mai bună decât diazepamul, comentă Tonon după ce Blanc își reveni din șoc. Abia ai ajuns aici și gândurile îți zboară aiurea. La ce te gândeai?

Blanc era prea înfierbântat pentru a da un răspuns rapid, prin care să nu se angajeze într-o discuție serioasă.

— La soția mea, răspunse el.

— La fosta ta soție.

— Încă nu am divorțat.

— Visează în continuare. Mai plânge după tine sau trăiește deja cu un alt bărbat?

— În momentul de față e cu el în vacanță în Caraibe.

— Atunci, cu siguranță, fosta ta soție se va gândi la tine în fiecare zi cât stă sub palmieri.

Tonon îl bătu pe umăr atât de tare încât Blanc se apropie din nou periculos de mult de șanț.

— Crede-mă, vorbesc din experiență: a fost o dată cu un polițai și nu-i mai trebuie! Nicio femeie care a intrat vreodată într-o relație cu un jandarm nu va dori să mai trăiască asta a doua oară. Așa că scoate-ți-o din cap!

— Avem doi copii.

— Adulți?

— Au voie deja să voteze, dar uneori se comportă ca și cum ar fi încă la grădiniță.

— Eh, bien. Te-au dat afară de la muncă în Paris și te-au transferat în cea mare fundătură din provincie. Soția te-a părăsit, iar copiii nu mai vor nimic de la tine, în afară de niște bani din când în când. Par să fie condițiile ideale pentru un nou început.

Blanc lovi volanul.

— Cariera mea e praf, iar eu merg cu mașina printr-o mlaștină ca să-l văd pe singurul biciclist din Franța care a fost suficient de prost încât să fie omorât de un bou! Asta înseamnă „început nou” pentru tine?

— Când ajungi jos, în groapă, te ridici din nou. Astea-s legile fizicii.

Blanc se uită la colegul său supraponderal, epuizat de oboseală, care nu mai fusese promovat de zeci de ani, și se abținu să-i dea un

răspuns. Încetini, pentru că în fața lui se formase o coloană de aproximativ douăsprezece mașini care stăteau în spatele unei rulote cu numere de înmatriculare neerlandeze. Șoferul acesteia mergea agale, cu vreo patruzeci de kilometri la oră. De fiecare dată când nu se vedea niciun vehicul pe banda din sens opus, o mașină sau două depășeau rulota. Când îi veni rândul, Blanc trecu rapid pe lângă colosul leneș și alb, deși un grup de bicicliști echipați cu niște haine în culori țipătoare trecură vâjâind pe lângă el pe bicicletele lor de curse. Unul dintre ei i-a arătat degetul mijlociu.

— Teren plat, bun pentru bicicliști, murmură Blanc, depășindu-i pe următorii doi cicliști, un cuplu supraponderal, de vârstă mijlocie, pe biciclete de munte.

— Trebuie doar să te ferești de taurii de luptă și de șoferii nebuni, replică Tonon.

Blanc nu se sinchisi să-i dea un răspuns și la scurt timp după aceea îi arătă lui Tonon peisajul care se deschidea în față, o lumină albastră ce pulsa ritmic și un bărbat în uniformă, cu o paletă de semnalizare, ghidând traficul pe o singură bandă, în timp ce cealaltă era blocată de niște panglici.

— Am ajuns, anunță el.

Zece minute mai târziu, el și brigadierul Ronchard stăteau în fața cadavrului îngrozitor de mutilat, iar Blanc își dădu seama că se uita la o celebritate.

— Albert Cohen, mormăi Blanc.

Ronchard se forță să privească mai atent.

— Într-adevăr, adăugă acesta după câteva clipe.

Chipul îi pălise de la căldura care-i lăsase o pată roșie pe față.

— Aș fi pariat c-o s-o pățească la un moment dat în Afganistan sau în Siria, dar nu tocmai în Camargue. Ce căuta aici?

— Poate că lucra la un reportaj despre vite, spuse Blanc posomorât.

Cohen a fost un reporter foarte cunoscut pentru articolele sale din săptămânalul L'Événement și era cel mai arătos bărbat din cercul restrâns de intelectuali parizieni la modă. Blanc, care lucrase ca anchetator în cazuri de corupție până când a fost dat afară, cunoștea

mai degrabă culisele murdare ale clicii capitalei decât partea strălucitoare. În ceea ce-l privea pe Cohen, acesta era doar o fațadă: auzise de el, dar jurnalistul nu fusese niciodată suspectat de poliție.

Cohen devenise cunoscut în anii optzeci prin reportajele sale critice din punct de vedere social. Blanc își amintea încă bine de un text despre traficanții nord-africani de droguri din banlieue[13], unul dintre puținele articole de revistă care îi rămăseseră în cap de-a lungul anilor. Cohen câștigase premii și avusese apariții ocazionale la televiziune, dar, la un moment dat, Blanc nu știa când și de ce, Cohen n-a mai apărut doar din când în când, ci era mereu prezent la televizor, luând poziție despre orice fel de subiect. A continuat să scrie pentru L'Événement, însă nu a mai atras atenția prin reportajele sale, ci prin comentarii și eseuri. Susținuse că Franța ar trebui să se implice în fiecare criză din lume, de preferință cu trupe de invazie: Libia, Mali, Congo, Siria – nu părea să existe nicio țară care să fie ferită de apelurile la intervenție ale lui Cohen. Odată chiar sugerase că libertatea Tibetului ar trebui să fie impusă cu forța, o sugestie care a indispus spiritele la Peking și care a provocat, astfel, o oarecare panică pe Quai d'Orsay[14].

Tonon venise la ei după ce se uitase îndelung la animalul împușcat.

— Era un taur de luptă provensal, anunță el scurt.

Apoi se uită la trupul fără suflare. Tonon părea impasibil.

— Măcar nu a trebuit să sufere mult.

Blanc nu era pe deplin sigur dacă Tonon dorea să găsească cuvinte reconfortante despre trecerea în neființă a biciclistului sau a taurului. Le-a spus celor doi colegi ai săi ce știa despre Cohen – dacă nu cumva chiar tot ce știa.

Albert Cohen se implicase tot mai mult în politica internă din ultimii ani. La alegerile prezidențiale recente, făcuse campanie deschisă pentru un candidat care însă pierduse în mod categoric. Apoi, brusc, a apărut în public de câteva ori alături de secretarul de stat Jean-Charles Vialaron-Allègre. Acesta aparținea celuilalt partid, era adeptul unei politici de mână forte în cadrul Ministerului de Interne și, prin urmare, un om popular. O stea în devenire pe firmamentul de la Paris. Și, din păcate, era și politicianul care-l dăduse afară pe Blanc și-l transferase în Midi.

Acum, un prieten al politicianului de care trebuia să se ferească cel mai tare zăcea cu măruntaiele împrăștiate pe o șosea din Camargue.

Blanc se temea că Vialaron-Allègre se va amesteca în această moarte bizară și că astfel exista posibilitatea să afle și alte lucruri. Era totuși clar că nu le putea spune jandarmilor nimic din toate acestea.

— Există martori? întrebă el fără să spere la vreun răspuns pozitiv.

Spre uimirea lui, Ronchard dădu din cap.

— Șoferul care ne-a sunat pe mobil.

— A văzut accidentul?

Brigadierul se făcu roșu la față.

— Nu în mod direct.

Blanc oftă.

— Aduceți-l oricum aici, domnule Ronchard.

Jandarmul se îndreptă spre un Renault Kangoo boțit, de un roșu spălăcit, care se afla la marginea drumului; pe aripile mașinii ieșeau în evidență cuvintele „Patrick Girel, Électricien, Arles", împreună cu o siluetă pictată cu multă afecțiune, care semăna cu Super Mario și care ținea în pumn un mănunchi de fulgere imense. Blanc se gândi la ruina în care locuia și fu tentat pentru o clipă să ia numărul de telefon al electricianului, dar apoi se răzgândi: chiar avea de gând să încredințeze reînnoirea tuturor liniilor electrice unui personaj de benzi desenate care aruncă fulgere?

Bărbatul prezentat de brigadier semăna foarte puțin cu emblema sa publicitară: Patrick Girel abia trecuse de treizeci de ani, era deja chel și cam plinuț. Din buzunarele laterale ale pantalonilor săi de lucru ieșeau vârfurile șurubelnițelor izolate, cleștilor și diverselor dispozitive de măsurare.

— Monsieur[15] Girel, ce-ați văzut?

— Un taur care nu se afla acolo unde trebuia: stătea în mijlocul străzii. Mă întorceam de la un client și am văzut animalul. Pe măsură ce m-am apropiat, apoi…

Se chinuia să-și găsească cuvintele.

— L-am văzut pe acest domn de-aici.

Arătă cu mâna dreaptă cam în direcția mortului, fără să-l privească.

Mâna îi tremura ușor.

Blanc dădu din cap înțelegător.

— Așadar, biciclistul zăcea mort pe stradă când ați ajuns acolo?

— În orice caz, nu mai mișca.

— Nu ați surprins momentul când taurul de luptă l-a atacat? Nici măcar la orizont, când vă aflați în depărtare? Poate ați observat niște mișcări pe care nu ați reușit să le distingeți? La urma urmei, zona este netedă ca suprafața unei mese.

— Nu sunteți de pe-aici, mon capitaine.

— Am pus o întrebare tâmpită?

Girel zâmbi jenat.

— Dumneavoastră ați zis-o, nu eu. Aerul din Camargue este atât de fierbinte după-amiaza încât totul licărește și strălucește. Trec pe-aici aproape în fiecare zi cu mașina de la Arles până la ferme și apoi spre Saintes-Maries. Dacă m-aș uita mereu la orizont, aș avea deja cancer la ochi. Nu, este mai bine să te concentrezi frumos la drumul din fața ta. Așa poți vedea totul la timp, chiar și taurii care au scăpat din îngrădituri.

— Folosiți cuvântul „scăpat”. Sunteți, deci, sigur că animalul stătea mereu pe pășune?

— Taurul era acolo de mai bine de un an. Am trecut atât de des cu mașina încât îl puteam lua la per tu.

— Poarta e mereu încuiată?

Girel ezită o clipă.

— Da, răspunse el, dar nu dădea impresia că ar fi sigur.

— Dar?

— Spațiul din fața porții este una dintre puținele zone în care poți face dreapta ca să ieși de pe această stradă. În mare parte, un șanț de drenaj trece de-a lungul acestei zone, altfel aluneci direct în mlaștină. Pământul este, însă, tare în fața porții.

Blanc privi locul descris. Văzu un teren prăfuit, de culoare deschisă, cu

benzi de rulare a anvelopelor îngropate în el, iar deasupra lui câteva amprente destul de mici. Copitele taurului, bănui el.

— Vin mereu turiști care parchează și fac fotografii, continuă Girel. Unii stau cu teleobiective uriașe și fac poze la păsările flamingo. Iar alții, zise electricianul ridicând din umeri, fotografiază taurul. Uneori, eh bien, încep să strige și să facă circ.

— Circ?

— Dau din mâini, scot limba. Odată cineva a fluturat chiar și un prosop de baie roșu. Un toreador în costum de baie. Ar fi încurcat-o rău dacă animalul s-ar fi enervat cu adevărat.

— Taurul nu devenea agresiv de obicei?

— O, era agresiv. Perfect antrenat, dacă înțelegeți ce vreau să spun. Dar nu era prost, absolut deloc. Știa că nu poate deschide poarta. Se uita pur și simplu la turiști, pufnea și scurma cu copitele. De parcă ar fi știut că i se făceau poze.

— Dar dacă poarta ar fi fost deschisă…

— …atunci taurul ar fi înțeles imediat, zise Girel dând din cap. Dacă mă întrebați pe mine: domnul de acolo a fost un turist care a deschis poarta ca să se apropie mai mult să facă o fotografie. Și apoi a observat cât de rapide pot fi astfel de vite. Vrea să alerge înapoi la bicicletă, dar nu mai poate și-așa se-ncheie povestea.

Blanc se gândea la faptul că mortul fusese sfârtecat în partea din față și că nu avea răni la spate, așa cum ar fi fost cazul dacă ar fi vrut să fugă. Că nu era niciun aparat de fotografiat prin preajmă. Că bicicleta lui de munte stătea aruncată în șanț, ca și cum Cohen ar fi fost atacat frontal în timp ce pedala. Dar nu trebuia să-i explice electricianului toate astea.

— Ați mai văzut și altceva?

Girel clătină din cap și făcu un gest nonșalant cu mâna.

— O mașină, poate la vreo sută de metri pe stradă, în spatele taurului. Avea o culoare deschisă, poate alb, galben sau bej. Asta e tot ce-am putut vedea. Mașina a accelerat, apoi a dispărut.

În acea secundă, Blanc uită de căldură și de duhoarea apei salmastre, de sânge și de zumzetul mușteloor. În capul său, totul se limpezi brusc.

— Mașina a plecat în viteză? zise el, pentru a se asigura. Și se afla dincolo de taur? Asta înseamnă că șoferul mergea în aceeași direcție ca dumneavoastră, dar trecuse cumva pe lângă animal și pe lângă victimă?

Girel se gândi încurcat, apoi zâmbi jenat.

— Așa ar trebui să fie, mon capitaine. Mergea în direcția localității Arles, da. Și era clar în spatele taurului, la cel puțin câteva sute de metri. Conducea destul de repede.

— Neacordare de prim ajutor, comentă Tonon cu voce joasă. Tipic pentru oamenii de aici: mă doare-n fund. Dacă un om stă într-o baltă de sânge pe stradă, mai bine îți întorci privirea și o ștergi de-acolo, decât să raportezi.

— Ați văzut mașina deschisă la culoare cum a virat pe stradă? întrebă Blanc.

Girel clătină din cap.

— Am văzut taurul de luptă. Apoi mortul. Mașina doar cu coada ochiului. Asta-i tot.

— Asta-i nimic, spuse Tonon.

Blanc își ridică mâna dreaptă pentru a-l liniști pe Tonon. Apoi simți o durere pe antebraț și-și trase o lovitură cu mâna stângă. Prea târziu. Omorâse un tăun de mărimea degetului mare, dar îl mușcase deja. Zona se umflă imediat, deveni roșie și avea mâncărimi.

— Când ați sunat la Jandarmerie? întrebă el furios, înăbușindu-și dorința de a se scărpina cu sălbăticie.

Girel se uită la înțepătură cu o față de cunoscător, apoi ridică din umeri.

— După-amiază, spuse el sigur pe sine. Am ieșit mai devreme de la serviciu și…

— Apelul de pe telefonul mobil al lui monsieur Girel a fost înregistrat la noi la 15.01, interveni sârguincios brigadierul Ronchard.

— Acum chiar avem și noi ceva, constată Blanc satisfăcut.

Îi acordă lui Girel permisiunea de a pleca și rămase brusc nemișcat. Un autoturism se apropia cu viteză mare de locul accidentului din

direcția Arles.

O mașină de culoare deschisă.

Pentru o secundă, Blanc a fost atât de agitat încât își căută involuntar pistolul care era înfipt necorespunzător în centura de la talie. Apoi starea de încordare se dizolvă în bucuria de a revedea pe cineva. Mașina era un Jeep Cherokee mai vechi, zgâriat, ai cărui opt cilindri scoteau un sunet atât de răgușit încât doar un inspector surd ar fi putut să-l considere normal la ultimul contrôle technique[16]. Vehiculul de teren se opri abia în ultimul moment în fața blocajului făcut de jandarmi. O femeie în vârstă de treizeci și cinci de ani coborî de la volan, având trăsăturile feței ascunse în spatele unor ochelari de soare bizari, vechi de patruzeci de ani.

— Mă bucur să văd că nu sunt singurul care trebuie să muncească toată vara! strigă Blanc, apropiindu-se de jeep. Bun venit pe câmpul de luptă, doctore Thezan.

Fontaine Thezan, médicin légiste[17] la spitalul din Salon-de-Provence, îl sărută pe ambii obraji, învăluindu-l pentru o clipă într-un nor de parfum scump și marijuana. Blanc se obișnuise de mult cu respirația ei care mirosea a droguri și, în această situație, îi era chiar recunoscător medicului legist pentru că îl feri de celelalte mirosuri timp de câteva secunde. Aruncă o privire scurtă în direcția scaunului pasagerului unde lenevea un băiat plictisit. Părul lui dezordonat era înțepenit între două căști albe uriașe conectate la un iPad ținut pe genunchi. Purta un tricou pe care era imprimat steagul britanic, avea cu măcar zece ani mai puțin decât doctorul Thezan și nu semăna cu asistentul ei. Ea nu avea nici cea mai mică intenție să-și prezinte însoțitorul, ci-și luă geanta cu instrumente, merse fără grabă la persoana decedată și își puse mănușile de protecție.

Blanc o cunoștea pe femeie doar de la serviciu și nu știa nimic despre viața ei privată. Așa că nu o întrebă nimic despre însoțitorul său, ci o lăsă să-și facă treaba. Mișcările îi erau precise și profesionale și, totuși, i se părea că atingea victima cu cea mai mare grijă, chiar cu o tandrețe ciudată. După un timp, întoarse corpul pe o parte, apoi îi scoase cu grijă casca de pe cap și trase în sus rămășițele zdrențuite ale tricoului. Ochii lui Cohen erau închiși, gura deformată. Blanc, însă, care se uita peste umărul doctorului, nu observă nici hematoame, nici răni deschise la nivelul capului.

— Leziuni interne grave. Sângerare abundentă, murmură Fontaine Thezan când se ridică în picioare într-un final.

— Acum că ați spus-o, văd și eu asta, zise Blanc.

— Feriți-vă de atacurile valului de căldură. Sau de orice fel de atac, mon capitaine.

Medicul legist își dădu jos mănușile. Scotoci prin buzunar și scoase un tub din care stoarse un gel incolor, pe care îl frecă pe antebrațul lui Blanc fără să fie întrebată. Acesta i-a zâmbit recunoscător pentru că i-a răcorit zona mușcată de tăun.

— Se pare că plămânii, stomacul și ficatul au fost lovite, continuă doctorul Thezan pe un ton pasiv. Vă voi da rezultatele exacte după ce îl voi avea pe om pe masa de disecție. Am nevoie și de cele două coarne de taur, ordonă ea, întorcându-se către Ronchard care avea acum o privire și mai tristă.

— Sunt curioasă să văd dacă pot depista droguri, anunță Fontaine Thezan.

Blanc o privi uimit.

— Cum ați ajuns la concluzia asta? Doar pentru că ați palpat un pic victima?

— Pentru că citesc Paris Match[18], spuse medicul legist, oferindu-i un zâmbet încântător. Mă uit și la fața pacientului, nu doar la intestinele lui. L-am recunoscut imediat pe monsieur Cohen, mon capitaine. Și, spre deosebire de dumneavoastră, am citit în Paris Match acum două sau trei săptămâni că e posibil să fi avut un mic atac de cord. A stat o vreme într-un centru de dezintoxicare undeva în Bretania. Jurnaliștii, însă, au fost indiscreți și au scris și ceva despre consum de cocaină. După șederea sa în clinică, a mers să-și vadă editorul din sudul țării pentru a se relaxa în continuare în Provence.

— Cura cu siguranță nu a funcționat.

— Asta-i va plăcea editorului, se băgă Tonon. La Paris, legiuni de jurnaliști sunt concediați pentru că nimeni nu mai citește ziarele. Acum, editorul are de concediat cu o celebritate costisitoare mai puțin.

— Pare un motiv bun pentru crimă, zise Blanc, pe jumătate-n glumă.

Acum că medicul legist își terminase treaba, își puse și el mănușile și pipăi cu grijă cadavrul. Nu găsi nici documente, nici bani. Într-un buzunar al pantalonilor săi de biciclist descoperi un unguent pentru

ameliorarea mușcăturilor de tăun, pe jumătate folosit. „Nu e prost”, se gândi el, aceasta nu era prima călătorie a lui Cohen prin Camargue. Conform formei bombate specifice, în celălalt buzunar se afla cu siguranță un telefon mobil. Blanc pescui un iPhone din buzunar, cel mai nou model, fără căști. La urma urmei, era posibil ca Girel să fi avut dreptate: Cohen s-a oprit, a deschis poarta, vrând să facă o serie de instantanee cu iPhone-ul. Dispozitivul a supraviețuit în mod miraculos atacului fără nicio zgârietură. Era blocat cu un cod, așa că Blanc nu a putut verifica dacă a făcut fotografii înainte de a muri. O să-i traseze colegei sale Fabienne Souillard sarcina de a sparge memoria telefonului mobil. Să vedem dacă sunt acolo poze cu un taur de luptă furios.

În rest, mortul nu mai avea nimic asupra sa, nici măcar o cheie. O sticlă de apă aproape plină și o pompă de aer compactă erau fixate de cadrul bicicletei de munte. Totul părea ca și cum Cohen și-ar fi dorit doar să facă o tură scurtă, sportivă prin Camargue. Relatarea lui Girel, însă, despre mașina care a plecat de-acolo nu-i ieșea din cap.

O jumătate de oră mai târziu, când medicul legist își puse geanta pe bancheta din spate a jeep-ului vechi și începu apoi să completeze un formular despre primele sale observații, un BMW Seria 3 veni în viteză spre ea și aproape că se izbi de vehiculul de teren. Limuzina argintie metalizată strălucea, iar geamurile laterale erau înnegrite. Șoferul nu se obosi să oprească motorul când deschise portiera pentru a ieși din mașină. Era un bărbat slab, de talie medie, între patruzeci și cincizeci de ani – genul acela, se gândi imediat Blanc, care este aproape întotdeauna tăcut, dar putea izbucni cuprins de o furie distructivă când era provocat. La fel ca în cazul de față. În mâna stângă, care îi tremura, ținea o țigară mică de foi subțiri, care mirosea a tutun ieftin. Purta blugi și o cămașă neagră cu mâneci lungi, decorată cu o broderie aurie până la manșete.

— Aurélien Férréol, șopti Ronchard, crescătorul taurului de luptă. L-am sunat noi.

Bărbatul se apropie cu pași mari de animalul mort și se uită lung la el. Apoi se-ndreptă cu pași grăbiți spre Blanc. Biciclistului mort nu-i acordă nici măcar o privire.

— Tassou avea patru ani! strigă el. M-a costat o avere să-l aduc până la forma de-acum. Se luptă de doi ani și a fost deja votat de trei ori meilleur taureau[19] la un eveniment. Era pregătit din nou pentru arenă în această toamnă. Luna viitoare este course camarguaise la

Pélissanne, afișele au fost deja tipărite, merde! Și veniți dumneavoastră acum și-l împușcați pe Tassou! Connards [20]! Vă voi da în judecată!

— În cazul acesta s-ar putea să stăm unul lângă altul în fața unui judecător, monsieur Férréol, răspunse Blanc neclintit, deoarece sunteți responsabil pentru acest animal.

Blanc vorbi foarte politicos, însă îl măsură pe crescător cu o privire rece.

Férréol făcu un pas înapoi, îl privi fix pe Blanc, apoi cadavrul pentru prima dată, după care din nou pe Blanc. Un om care e cuprins de nesiguranță când altcineva îi înfruntă fără teamă ieșirile de furie.

— Poarta este conformă cu toate reglementările, replică el defensiv.

— Poarta este deschisă.

— Atunci aflați cine naiba a deschis-o!

— Voi face asta, promise Blanc. Unde ați fost în ultima oră, monsieur Férréol?

Crescătorul rămase uluit.

— Mă bănuiți tocmai pe mine? strigă el indignat.

— Vă rog să-mi răspundeți la întrebare.

— Putain, am fost la o întâlnire oficială la Club Taurin, explică Férréol, arătându-și cămașa brodată care avea o insignă a clubului gravată pe partea stângă a pieptului. Nu vedeți asta? Eu sunt vicepreședintele.

Blanc clătină din cap. Nu mai văzuse niciodată o haină ca aceea.

— Asociația raseteur-ilor, a crescătorilor și a tuturor prietenilor taurilor de luptă, își aminti Marius. Asociația organizează programele anuale de luptă. Cămașa e un soi de uniformă.

— Am avut o întâlnire în Alleins, continuă Férréol. De azi-dimineață.

Blanc dădu din cap către Marius, un gest care însemna: „Să verifici asta mai târziu!”

— Când ați fost ultima oară aici?

Férréol ridică din umeri.

— Nu trebuie să fiu aici tot timpul. Taurul poate avea singur grijă de el însuși.

Se gândi intens.

— Acum două zile. Și nu m-am aventurat pe pășune, ci am stat frumos în exterior.

Blanc închise ochii. Nu exista niciun motiv evident să creadă că crescătorul minte, iar dacă afirmația lui ușor de verificat era adevărată, atunci avea un alibi beton.

— Au existat amenințări? întrebă el.

Férréol părea că vrea să-i tragă una lui Blanc sub bărbie.

— Împotriva mea? Nu am dușmani, ci mulți prieteni aici, zise el repede.

— Nu sunteți șantajat? „Trimiteți-mi cinci mii de euro sau eliberez taurul." Ceva de genul. Sau – își aminti brusc de un caz care făcuse furori la Paris în anul precedent – poate de la activiști militanți pentru drepturile animalelor? Există și oameni cărora nu le plac luptele cu tauri.

— Nebunii ăia de ecologiști lasă puii de găină să iasă din cușcă, dar nici măcar ei nu sunt atât de proști încât să îndrăznească să se apropie de un taur. Și, în plus, majoritatea vitelor manades sunt oricum lăsate slobode prin Camargue

— Manades? întrebă Blanc.

— Turmele de vite și de cai. Vitele negre din Camargue sunt ultimele animale sălbatice adevărate din Europa. Nu au nevoie de un fermier care să le conducă în grajd și să le maseze ugerele. Cel mult de un gardian care adună turma. În rest, cutreieră mlaștina și câmpia Crau la fel de libere precum le-a creat Dumnezeu. Până și vacile fată afară.

— Dar acest taur de-aici stătea pe o pășune.

— Acolo l-am antrenat să lupte. Și chiar acum, cu puțin timp înainte de noul sezon, nu trebuia să i se întâmple nimic lui Tassou, merde!

— Unde locuiți? dori în sfârșit să știe Blanc. În cazul în care mai avem întrebări.

— Și ca să știți unde să-mi trimiteți cecul. Vă fac factura pentru animal.

Scoase o cutie plată din argint din buzunarul brodat al cămășii și îi întinse lui Blanc o carte de vizită. Hârtie cartonată, doi tauri de luptă în relief ca un fel de stemă deasupra numelui, o adresă în Saint-Gilles.

— Crescătorul nu te va invita la friptură de vită, mormăi Marius în timp ce îl priveau pe Férréol cum o șterge de-acolo cu BMW-ul său.

Blanc păși apoi peste întreaga scenă a accidentului. Se opri în fața porții și se ghemui. Vârfurile degetelor lui atinseră cu grijă pământul nisipos. Mirosea a pământ, sare și animale. Majoritatea urmelor păreau a fi deteriorate de vreme. La marginea locului descoperi două linii mari.

— Cineva se grăbea să plece de aici, mormăi el. Astea sunt cauciucuri care se-nvârteau cu putere.

— Ai grijă să nu ți se-nvârtă capul prea tare, replică Marius. Soarele ăsta nu face bine nimănui.

Blanc ignoră obiecția și îngenunche în fața urmelor: imposibil de deslușit un profil. Nu aveau nimic care să identifice vreodată mașina care cu siguranță a plecat în viteză de-aici. Urmele erau uzate în lateral.

— Se-nvârteau așa de repede, încât de fapt mașina a derapat când a plecat, bănui Blanc.

— Și noi ar trebui să ne mișcăm la fel de repede și să ne întoarcem la Gadet. Mor de sete.

Blanc, stând încă în genunchi, se uită deodată la poarta deschisă. Din ea țâșni un fulger mic, argintiu care-i lovi marginea retinei. Se uită mai atent. O sclipire, o reflexie a soarelui, ca o bucată de sticlă în praf.

Dar nu era niciun ciob de sticlă acolo.

1. Delta Ronului (regiune mlăștinoasă din sudul Franței) (n.tr.).

2. „Domnule căpitan” (fr., în original) (n.tr.).

3. Pistol-mitralieră dezvoltat și fabricat de compania Heckler & Koch (n.tr.).

4. „Ei, bine…” (fr., în original) (n.tr.).

5. Bicicletă pentru toate tipurile de teren. VVT este prescurtarea pentru vélo tout-terrain (din limba franceză) (n.tr.).

6. Denumire colocvială pentru sudul Franței (n.tr.).

7. Băutură alcoolică provensală (n.tr.).

8. „Rahat” (fr., în original) (n.tr.).

9. „La naiba” (fr., în original) (n.tr.).

10. „Taur provensal” (fr., în original) (n.tr.).

11. Competiție în cadrul căreia se desfășoară lupta împotriva unui taur într-o arenă din Camargue (n.tr.).

12. Capitala regiunii Camargue (n.tr.).

13. Suburbie dintr-un oraș mare (fr., în original) (n.tr.).

14. Chei pe malul stâng al Senei unde se află și Ministerul Francez de Externe. Prin metonimie, Quai d’Orsay se referă strict la acest minister (n.tr.).

15. „Domnule” (fr., în original) (n.tr.).

16. „Control tehnic” (fr., în original) (n.tr.).

17. „Medic legist” (fr., în original) (n.tr.).

18. Revistă franceză de știri importante la nivel național și internațional, dar și cu detalii despre stilul de viață al celebrităților (n.tr.).

19. „Cel mai bun taur” (fr., în original) (n.tr.).

20. „Nemernicilor” (fr., în original) (n.tr.).

Un mas[1] în Camargue

— P une-ți pentru o vreme setea-n cui, mormăi Blanc în timp ce se ridică. Am văzut aici ceva în noroi.

— Putain, îi scăpă lui Marius.

Blanc se grăbi spre poarta deschisă și scoase din praf un obiect din piele neagră, lung de până la un deget, chiar de sub batantul porții. Firele erau destrămate la un capăt, iar de celălalt atârna un ghimpe din metal – ghimpele care reflectase lumina soarelui.

— Pare să provină de la o cataramă, interveni Ronchard, care se apropiase curios.

— De la un ceas de mână, afirmă Blanc.

— Sau de la o poșetă. Fiica mea are poșete făcute doar din curele și catarame.

— Le ia cu ea la plimbare în Camargue?

Ronchard tăcu.

Blanc zâmbi.

— O brățară, repetă pentru sine.

Existase o etapă în viața lui în care avusese timp și forță ca să se dedice unui hobby: copiii nu mai erau mici, dar nici încă mari, căsnicia lui mergea pe un drum atât de sigur, încât credea că doar moartea îi va despărți; o mare parte din ratele pentru apartamentul din Paris erau deja plătite. În puținul său timp liber, a început apoi să fie interesat de dispozitivele mecanice. La un moment dat, a fost pur și simplu fascinat de dibăcia de a construi cele mai complexe dispozitive folosind arcuri și angrenaje în așa fel încât să funcționeze fără baterii, încărcătoare și mii de cabluri. Cumpărase un Leicaflex SL[2] vechi cu banii făcuți din niște ore suplimentare pentru câteva ture de noapte și realizase fotografii alb-negru ale Turnului Eiffel. El însuși developase imaginile; un coleg de la criminalistică îi dăruise echipamentul său privat de laborator pentru fotografii. Un coleg divorțat cu copii mai mari – un aspect care ar fi trebuit să fie un avertisment pentru el. Aparatul vechi de fotografiat și echipamentul de laborator trebuiau să

fie îngropate pe undeva printre catrafusele pe care le îndesase în mașină și pe care le transportase spre sud după ce se despărțise de Geneviève.

Blanc căutase și ceasuri de mână la târgurile de vechituri. Heuer, Rolex, Jaeger-LeCoultre – producătorii elvețieni deveniseră pentru el la fel de familiari precum denumirile barurilor pentru alții. Cumpărase reviste de colecție și câte-o carte din când în când. Dar nu-și achiziționase niciodată un ceas. Ce s-ar fi gândit colegii săi dacă taman un anchetator de cazuri de corupție ar fi venit într-o zi la muncă cu un Omega Speedmaster la mână?

Deși cunoștințele sale despre cronometre erau, așadar, doar teoretice, era sigur că în fragmentul acoperit cu praf putea vedea restul cataramei unei curele de ceas. Blanc arătă spre poartă.

— Cineva ridică pârghia de fier. Această persoană necunoscută știe cât de periculos este taurul de luptă. Se grăbește, e agitată, numai că nu-i atentă. Își rupe cureaua ceasului în pârghie. Ridică ceasul de pe jos, dar lasă o parte din cataramă pentru că nu mai are timp să se ocupe de asta. Taurul se apropie deja. Între timp, Cohen merge cu bicicleta pe stradă și se apropie de acest loc. Persoana necunoscută sare în mașina sa și o șterge de-acolo, cauciucurile patinând. O secundă mai târziu, animalul iese de pe pășune și-l ia pe biciclistul surprins în coarne. Câteva momente mai târziu, electricianul Girel trece pe-aici din întâmplare. Vede doar un cadavru, un taur – și o mașină de culoare deschisă la orizont. S-ar fi putut întâmpla așa, totul s-ar potrivi. Întrebarea care se pune este: persoana necunoscută i-a dat drumul taurului din pură răutate și a fost doar o coincidență tragică faptul că animalul l-a prins tocmai pe Cohen? Sau a vrut cineva să se întâlnească dinadins cu jurnalistul și l-a așteptat până ce s-a apropiat de acest loc? A fost, așadar, un accident groaznic? Sau a fost o crimă perfidă?

— A fost un rahat de taur, comentă Tonon îmbufnat, în timp ce transpirația îi strălucea pe frunte, iar mâinile îi tremurau ușor. Poate că vreun connard [3] a deschis poarta intenționat. Dar asta nu înseamnă că acest măcel de aici e un asasinat. A fost un accident stupid, într-un fel sau altul, dosar închis, gata.

Ronchard arăta de parcă ar fi vrut să fie de acord cu Tonon, dar își aminti în ultimul moment că Blanc era cel mai mare în grad și tăcu. Blanc aruncă o privire în jur către Fontaine Thezan care completase de mult formularul și urcase în jeep-ul ei, dar ascultase cu interes din mașină schimbul de cuvinte. Soarele se reflecta în ochelarii săi

extravaganți, iar Blanc nu putea să-i distingă trăsăturile feței.

— Ce părere aveți, madame? întrebă el.

— Rareori am auzit o teorie atât de exagerată ca a dumneavoastră, mon capitaine. Neapărat să cercetați în continuare.

Blanc nu o cunoștea pe legistă suficient de bine pentru a putea judeca dacă râdea de el sau îl încuraja.

— E bine că suntem de aceeași părere, ca întotdeauna, răspunse el cu o privire acră.

Îl luase brusc oboseala și simți cum îl usturau umerii de la arsurile solare. Simțea că trebuie să lupte singur în acest caz.

— Domnule Ronchard, strigă el, asigurați locul accidentului împreună cu oamenii dumneavoastră până când ajunge vehiculul pentru transportarea cadavrelor.

— Și camionul de vite, bombăni Marius.

— Ne întoarcem la Gadet.

Trăsăturile feței lui Marius se relaxară, își scoase vechiul telefon mobil din buzunar.

— O să rezerv masa de sub platani de la Soleil.

— Îmi poți rezerva și un loc pe lista de așteptare a comandantului Nkoulou. Vreau să vorbesc cu el despre acest caz.

— Ăsta nu-i un caz, merde!

O oră mai târziu, Blanc stătea în picioare în fața mesei de lucru a lui Nkoulou. Soarele încă părea lipit în același loc de pe cer, de parcă era și el prea epuizat pentru a se mai deplasa. Comandantul pusese pe podea un ventilator Dyson alb care arăta ca un diapazon uriaș. Blanc nu cunoștea niciun alt jandarm care să-și cumpere din salariul său dispozitive de marcă pentru a le pune în birou. Îi expusese superiorului său toate faptele despre incident, inclusiv teoria lui.

Nkoulou tăcu multă vreme.

— Conform informațiilor pe care le-avem până acum, trebuie să plecăm de la premisa că a fost un accident, spuse el în cele din urmă

cu răceală.

— Cu siguranță este vorba de culpa unei terțe persoane. Cineva a deschis poarta.

— Chiar și asta e doar o teorie momentan.

— Ar fi o coincidență absurdă: taurul de luptă stătea pe pășune de cel puțin un an. Crescătorul Férréol a fost acolo acum două zile. Dacă ceva de pe gard ar fi fost avariat, ar fi observat și, din pur interes propriu, ar fi acționat imediat. Animalul a fost o investiție masivă, Férréol ar fi reparat poarta într-o clipită. Așadar, deși se pare că era în stare perfectă de funcționare cu două zile mai devreme, astăzi este deschisă. Și toate acestea exact în momentul în care un cunoscut jurnalist parizian trece pe-acolo cu bicicleta. Chiar ar fi o coincidență foarte neobișnuită.

— După părerea dumneavoastră, cineva l-a ucis pe Cohen? O tentativă de asasinat cu ajutorul unui taur de luptă imprevizibil, desfășurată în plină zi, în mijlocul unui teren neted peste care poți vedea tot de la câțiva kilometri depărtare? Scuzați-mă, mon capitaine, dar asta nu sună mai puțin absurd decât teza despre accidentul întâmplător.

— Aerul sclipește și limitează vederea. Însă animalul nu era imprevizibil. Am un martor care spune că taurul era agresiv și perfect antrenat.

— Acest martor este un electrician, nu un medic veterinar.

— Asta doar arată că oricine care cunoaște zona Camargue știe cât de periculoși sunt taurii.

Nkoulou închise ochii.

— Noi cei din Gadet facem parte dintr-una dintre cele opt brigăzi din regiune. Nouă mii de kilometri pătrați de pământ, o sută douăzeci de mii de cetățeni și doar o sută șaptezeci și patru de jandarmi. Dintre care jumătate sunt în concediu.

— Nu avem de-a face tocmai cu un război civil.

Superiorul său deschise din nou ochii și se putea citi o curiozitate puternică în ei.

— Vreți să dați cu piciorul în ușa fiecărei cabane din această mlaștină uriașă și să-i întrebați pe oameni de alibiuri? Chiar doriți să întrebați

pe cineva, pe oricine, dacă a eliberat un taur de luptă pentru ca acesta să ucidă un biciclist? Dacă un jurnalist ar afla că ne pierdem timpul cu chestiuni de genul…

— Nu prea am altceva de făcut. Lăsați-mă să scotocesc câteva zile prin Camargue. Voi fi discret. Luați asta drept un soi de program de lucru până când criminalii se întorc din vacanța de vară și va trebui să-mi dați alte cazuri.

— Nu avem tabără de vacanță aici.

— Ce altceva să fac atunci?

Nkoulou se uită la el. Blanc știa că superiorul său ambițios nu îl aprecia: Blanc era funcționarul public a cărui reputație proastă putea păta cariera fără cusur a lui Nkoulou. Simțea ce se întâmplă în spatele frunții lui încrețite: dacă îl pune pe Blanc să lucreze la cazul celebrității moarte, ar putea apărea probleme. Pe de altă parte, Blanc ar fi preocupat de această moarte obscură zile la rând, dacă nu cumva săptămâni, și, prin urmare, nu ar putea fi repartizat altor cazuri, unora mai sensibile chiar.

— Treceți la treabă, le ordonă în cele din urmă Nkoulou. Dar să nu apăreți pe niciun ecran radar. Voi spune presei că „investigăm circumstanțele morții tragice”. În felul acesta, toată lumea va crede că a fost un accident, chiar dacă eu nu afirm asta în mod expres. Totuși, dacă nu vă țineți gura și cineva titrează: „Taur ucide o celebritate pariziană”, atunci o să am pe cap o hoardă de jurnaliști isterici din capitală. O să am de-a face cu activiști isterici pentru drepturile animalelor. Și cu primari isterici care se tem că luptele cu tauri ar putea fi interzise în orașele lor. Și în sfârșit cu un secretar de stat isteric care o să mă-ntrebe unde naiba ne-a fost capul.

— S-ar putea să fie aglomerat aici la secție.

— O să vă trimit toți istericii în biroul dumneavoastră. O să fie liber atunci.

Când Blanc se-ntoarse în biroul său, locul de vizavi era neocupat. Computerul lui Tonon era închis. Ridică din umeri și era pe cale să se apuce de treabă, când ușa s-a deschis și a intrat o femeie tânără și atletică: sublocotenentul Fabienne Souillard. Își ținea părul lung și castaniu prins sus pentru ca ceafa să fie descoperită pe timp de căldură și purta blugi și un tricou roșu aprins pe care era imprimat cuvântul „Ducati”. „Marca motocicletei ei”, își aminti Blanc, sărutând-

o pe obraz.

— I-ai dat lui Marius bere fără alcool? glumi ea. A șters-o de aici ca un taur de luptă furios.

— Ai aflat, deci, de chestiunea asta?

— Un monstru cu coarne negre este arma crimei. Doar un polițai de la Paris ar putea emite o suspiciune atât de ciudată.

— Un fost polițai de la Paris. De unde știi despre asta?

— Am interceptat Apple-ul lui Nkoulou, răspunse Fabienne într-o doară.

Ea era cea mai mare expertă în calculatoare de la secție, iar Blanc era momentan tentat să o creadă.

— Marius a înjurat atât de tare încât povestea s-a auzit cu siguranță și de la Salon, explică ea în cele din urmă.

— Versiunea lui a poveștii.

— A ta cum e?

Lui Blanc îi plăcea colega sa. Fabienne locuia cu iubita ei în cadrul unui pacs, un parteneriat civil. Ea nu a ținut niciodată secret acest lucru și vai și-amar de polițistul care ar face vreo remarcă prostească despre asta. Mergea cu motocicleta ca o maniacă, tasta la computer atât de repede și de violent, încât Blanc amețea dacă se uita la ea, avea cunoștințe despre modă, muzică și filme. Se gândea visătoare la tot soiul de băuturi despre care el habar nu avea dacă acestea conțin alcool sau dacă sunt ceaiuri asiatice. Ea era tot ce ar fi trebuit să fie el când era tânăr polițist, atunci când mușca din pulpele politicienilor corupți în nopțile de weekend. Blanc i-a aranjat scaunul lui Marius și i-a oferit un loc.

— Recunosc că teoria mea pare aiurea, începu el. Și totuși am nevoie de cineva care să mă ajute.

— E bine că sunt de partea ta, mon capitaine, zise ea.

După ce Blanc îi relatase ce știa, Fabienne luă telefonul lui Marius și sună la poliția din Paris pentru a se informa despre adresa și rudele lui Cohen. Între timp, Blanc căută pe internet numărul editurii și ceru să i

se facă legătura cu redacția de la L'Événement. Nimeni de acolo nu bănuia nimic despre moartea jurnalistului. Îi răspunse un bărbat care se prezentă drept Pierre DuPont. După voce, părea tânăr și epuizat. Valul de căldură trebuie să fi secat și capitala, bănui Blanc. Pentru un moment scurt nu regretă că fusese transferat. Se prezentă, însă nu-și divulgă gradul. Dacă s-ar fi identificat ca polițist în fața jurnaliștilor, aceștia aveau să înregistreze conversația.

— Aș dori să vorbesc cu șeful lui monsieur Albert Cohen.

— AC nu are un șef.

— AC?

Lui Blanc îi luă un moment să înțeleagă. DuPont pronunțase inițialele „assez", „este suficient".

— Atunci dați-mi cu persoana care a lucrat îndeaproape cu monsieur Cohen, solicită Blanc.

— Ultima stagiară căreia i-a tras-o a plecat de la noi acum un an.

DuPont râse cu resemnarea obosită a cuiva care știe că nimeni nu va râde vreodată de gluma lui. Blanc se simțea ca un actor într-o piesă de Beckett.

— Trebuie să fie cineva care să aibă de-a face cu el.

— O să vă fac legătura cu Jean-Claude Novoly. El se ocupă de paginile reportajelor când redactorul-șef este în vacanță.

Următoarea voce pe care Blanc o auzi părea tăbăcită de o sută de mii de țigări Gitanes.

— Dacă doriți ca AC să se intereseze de o anumită poveste, reveniți cu un telefon după două luni. Atunci se va întoarce din cercetările lui.

— Nu se va întoarce.

Abia atunci Blanc se prezentă și crezu că auzise imediat un clic pe linie. Raportă accidentul, dar nu menționă suspiciunea că ar mai fi existat și un complice. Nkoulou ar fi fost mulțumit de formulările sale prudente.

— Merde. Ca reporter, ți-ai dori să mori la datorie. Dar mă îndoiesc că Albert și-ar fi imaginat vreodată așa ceva.

Novoly spuse aceste cuvinte cu reproș, ca și cum colegul lui ar fi dat-o-n bară la un articol. A cerut câteva detalii, mai multe despre taur decât despre Cohen.

— Pentru necrolog, explică el.

Novoly nu păru să bănuiască nicio clipă că ar putea să fie și altceva decât un accident.

— De ce s-a dus monsieur Cohen în Provence? dori să știe Blanc în cele din urmă.

— Pentru un polițist care vrea să transmită un raport despre un accident, sunteți totuși destul de curios.

— Vreau doar să aflu dacă trebuie să anunț și pe cineva de-aici din sud.

— Pe șeful nostru. Presupun că va trebui să-l vizitați. Dar îl voi anunța telefonic. Cohen locuia la Ernest Leroux.

— Editorul?

— Și redactorul-șef al revistei noastre. Sau ce a mai rămas din ea după concedierile pe care le-a făcut. Oricum, AC a mers să-l vadă după ce și-a revenit de pe urma – Novoly ezită pentru o clipă – unor probleme de sănătate. Leroux i-a procurat vechiului său prieten un reportaj frumos pe sub mână, ca să spunem așa, pentru convalescență: „Pe urmele lui Vincent van Gogh prin Provence". În paralel cu marea expoziție care se va deschide la dumneavoastră în Midi la toamnă.

— La ce să mă aștept de la expoziție?

Novoly râse.

— La fotografii frumoase din Provence alături de imagini frumoase ale bătrânului tăietor de urechi, plus un text frumos de la AC cu citate frumoase de la toți cei care nu sar în primul copac pe care-l văd atunci când Albert își pornește aparatul de înregistrat. O simplă cură.

— Și de aceea Leroux l-a invitat la el? Ca să petreacă vara în casa de vacanță din Camargue?

— Unii jurnaliști sunt mai norocoși decât alții.

— Nu aveți din întâmplare adresa?

— Dați-mi adresa dumneavoastră de e-mail. Vă voi trimite indicații de drum, altfel nu veți găsi niciodată cabana.

Fabienne îi împinse un bilet peste masă după ce închise telefonul.

— Apartamentul lui Cohen, explică ea.

Blanc șuieră plin de apreciere în timp ce citi adresa.

— Arondismentul cinci, Cartierul Latin.

— Agenții imobiliari se vor bucura, pentru că locul va fi liber. Cohen trăia singur. Fără frați, părinții morți de mult, nu se cunosc rude apropiate.

— Nu are soție?

— A existat una până acum paisprezece ani. Tipa s-a recăsătorit cu mult timp în urmă și acum locuiește la Montréal.

— Testament?

— Colegii de la Paris se ocupă de asta. Până acum nu s-a descoperit niciunul.

— Deci n-a fost vreun nepot lacom care să elibereze taurul ca să pună mâna pe un apartament la Paris.

— Și pe câteva sute de mii de euro. Sau mai mult. Monsieur Cohen nu era chiar sărac, cel puțin asta a bănuit simpaticul funcționar de la celălalt capăt al firului după ce a butonat un pic la computerul lui.

— Ceea ce este strict interzis. Ai flirtat cu el?

— Doar pentru că îmi plac femeile, asta nu înseamnă că nu pot să fraieresc bărbați.

Blanc își închise ochii și gândi cu voce tare:

— Cohen este bogat și are succes la serviciu. După câteva prize de cocaină în plus și un infarct, ajunge la pământ și este repus pe picioare într-un centru de reabilitare discret. Își schimbă viața. Face din nou un reportaj adevărat pentru prima dată.

— În condiții de lux, într-un moment în care colegii săi sunt concediați, interveni Fabienne.

— Calcă pe urmele lui Vincent van Gogh, ce-o mai fi însemnând și asta. Totuși, nu pare tocmai o poveste pentru care cineva te-ar ucide.

— Nu există vreun scandal la vedere.

— Nu există niciun motiv pentru vreo crimă la vedere.

— La urma urmei, ești sigur că Marius n-are dreptate?

Blanc mormăi ceva de neînțeles și deschise o versiune de Outlook care ar fi fost deosebit de admirată în muzeele de computere din alte zone.

— Am primit un e-mail de la Paris cu coordonatele pentru Camargue. Monsieur Leroux cu siguranță nu va avea nimic împotrivă dacă îl vizităm.

— Să te iau pe Ducati-ul meu? Vom ajunge acolo mai repede.

— Creierul meu nu s-a prăjit încă de tot. Vom lua mașina de patrulare.

Fabienne râse brusc și, când plecară, trimise un sărut cu vârful degetelor către casca ei care stătea așezată pe un raft din vestiar.

Au luat din nou un Mégane. Nu avea aer condiționat. Blanc coborî geamurile și conduse mai repede decât îi permitea legea, pentru a permite vântului să intre în mașină. Era atât de multă apatie, încât până și obișnuitele mesaje radio intraseră în reflux. În tăcerea ce se instalase auzi melodia pe care o fredona Fabienne în timp ce moțăia cu ochii închiși pe scaunul pasagerului. Bineînțeles că nu știa cântecul. Călătorind prin Camargue pentru a doua oară în acea zi, văzu că cerul din partea de vest strălucea într-o lumină roz-pal. În curând, soarele avea să atingă orizontul, în sfârșit. Ultimele rafale se potoliseră, plantele și lacurile zăceau nemișcate în lumină. Lui Blanc i se părea că merge cu mașina printr-un tablou uriaș. De Van Gogh. Oare de aceea Cohen cutreierase această câmpie mlăștinoasă pe bicicletă? Pentru inspirație?

În ciuda faptului că aveau indicații de drum și că Blanc își folosea telefonul mobil pe post de dispozitiv de navigare, au ratat de două ori calea de acces către proprietatea lui Leroux. Abia la a treia încercare, Blanc îndreptă mașina de patrulare de pe șosea pe un pavaj nisipos care, la fel ca un zid, trecea direct printr-un ocean verde de iarbă deasă cu smocuri crescute pe jumătate.

— E orez, explică Fabienne somnoroasă când Blanc o întrebă ce era.

Plantă rezistentă.

Merseră huruind de-a lungul cărării cam un kilometru, lăsând în urmă un nor de praf galben care atârna în aerul de plumb ca o ceață fină în jurul căreia dansau roiuri de țânțari nervoși. În cele din urmă, pavajul se extinse într-un fel de platou înconjurat de un gard viu, dens și înalt de peste trei metri. Trecură cu mașina prin singura gaură din desiș și se treziră deodată în fața unei case cu etaj, văruită în alb și acoperiș de paie. Blanc nu-și putea da seama dacă era o clădire veche și bine restaurată sau o clădire nouă făcută să pară veche. Pământul din jurul proprietății era presărat cu pietriș cenușiu, iar florile de bougainvillea roșii ca sângele creșteau în ghivece atârnate pe un suport din fier forjat. În stânga casei, o piscină mare și curbată strălucea pe jumătate, cealaltă jumătate fiind ascunsă de clădire. Un Volvo XC70 alb, masiv și o Toyota Auris Hybrid de aceeași culoare erau parcate puțin mai departe de intrarea făcută din grinzi deteriorate de vreme. Blanc își aminti de Girel care văzuse o mașină de culoare deschisă gonind în depărtare.

Blanc parcă Mégane-ul care, prin comparație cu cele două mașini moderne și lustruite impecabil, arăta ca un țăran bătrân care s-a așezat fără să-ntrebe la o masă de bistrou din Paris la care stăteau două fotomodele. Chiar în momentul în care Blanc ieșea din mașină, ușa din față s-a deschis, după care un bărbat și o femeie au pășit în fața pragului, bărbatul punându-și brațul în jurul femeii.

Blanc și Fabienne se îndreptară spre casă pe porțiunea de pietriș. Blanc îl recunoscu pe Ernest Leroux pentru că apărea frecvent la televizor: avea în jur de cincizeci și cinci de ani, avea părul cărunt și rar, era scund și plinuț și stătea atât de înclinat încât aproape că puteai crede că era cocoșat. Însă ochii de un căprui închis străluceau ca ai unei pume ieșite la vânătoare, iar atunci când vorbea la microfon cu vocea lui răgușită, telespectatorii îl considerau mai captivant decât majoritatea filmelor de la Hollywood, chiar dacă primea întrebări legate doar de absurditățile sistemului fiscal francez. Purta un tricou polo roz-deschis, pantaloni albi de in și pantofi de pânză. Ochelarii de lectură cu ramă aurie atârnau de un lanț în jurul gâtului, un Rolex din oțel inoxidabil scânteia în soare la încheietura lui stângă, iar pe inelar strălucea o verighetă.

Femeia în jurul căreia își pusese brațul fusese privilegiată de natură, întrucât îi dăruise frumusețea pe care i-o refuzase soțului ei. Blanc ghici că era vorba de Marie-Claude Leroux, soția editorului, deși nu-și putea aduce aminte dacă o văzuse vreodată la televizor sau într-o revistă. Era de aceeași vârstă cu Leroux, una dintre acele femei care,

chiar și fără machiaj și îmbrăcate în tricou, blugi și sandale, arătau destul de elegant pentru a putea merge fără probleme la operă. Avea corpul cuiva care făcea yoga sau înota, care cu siguranță găsise echilibrul potrivit pentru a fi zvelt, dar nu slab, suplu, dar nu musculos. Părul ei lung, cărunt și lucios era strâns la spate într-o coadă de cal. Pielea îi era bronzată datorită nenumăratelor ore de stat la soare și lucea precum lemnul lustruit cu ulei.

Pentru o clipă, lui Blanc îi veni în minte Geneviève. Nu stătuse niciodată braț la braț cu ea în fața propriei case de la țară pentru că această casă de la țară nu existase niciodată. Se făcu idiot în gând și-și înăbuși impulsul de a lăsa această idilă să-l copleșească. Ceva nu era în regulă cu imaginea respectivă. Privi mai atent: spre deosebire de soțul ei, femeia nu se uita la Blanc și la Fabienne Souillard, ci într-un punct de pe cer situat mult deasupra lor. Părea cuprinsă de o tristețe ciudată. Nu purta bijuterii, nici măcar verighetă. Pe încheietura ei stângă, Blanc văzu o fâșie de piele care nu era bronzată, ce semăna cu o brățară albă. Sau cu un bandaj. Blanc recunoscu o cicatrice veche pe încheietura mâinii. O tăietură peste încheietura mâinii. Femeia își puse apoi brațul în jurul taliei soțului ei, ascunzându-și mâna.

— M-a sunat deja un editor, îi salută Leroux. Vă mulțumesc că ați venit.

Blanc o prezentă pe Fabienne și apoi se prezentă și pe sine. Colega sa îi strânse mâna lui madame Leroux mai mult decât era necesar. În timp ce gazda ei o conducea în jurul casei spre piscină, Blanc se aplecă spre ea și îi șopti:

— Este neprofesional să flirtezi în timpul interogatoriului.

— Meseria mea este sacră pentru mine, iar relația mea rezistă la furtună. Pur și simplu admir frumusețea acolo unde o găsesc.

— Mie nu mi-ai strâns mâna niciodată atât de mult.

— Exact.

Au ajuns în spatele casei. Între piscină și proprietate se întindea o terasă din plăci de gresie gălbuie, umbrită de o copertină întinsă cu funii între clădirea principală și o căsuță pentru piscină construită din bârne vechi din lemn. Leroux le oferi scaune din nuiele și aduse din casa pentru piscină o sticlă de ceai cu gheață și o tavă cu pahare răcorite. În timp ce turna, Blanc observă că mâna acestuia tremura.

— Îl cunosc pe Albert de mai bine de treizeci de ani, spuse editorul,

apoi se corectă: l-am cunoscut. Am urmat aceleași cursuri de filosofie la École pratique des hautes études[4] despre Roland Barthes, Régis Debray. Suspecții obișnuiți. Am realizat o revistă pentru studenți.

Râse.

— Apeluri revoluționare, critice sau deconstructiviste, dar mereu greu de înțeles, bătute noaptea la mașina de scris mecanică până ne dureau degetele. Plus o sticlă ieftină de vin roșu și țigări Gauloise la micul-dejun. Revista mea era formată din foi hectografice, o hârtie galbenă cu care nici la fund nu-ți venea să te ștergi. Titluri din majuscule pe care le pictam singuri. Desene pe care le lipeam în revistă: secera și ciocanul, stele roșii, Lenin, Marx și Ché. Apoi mergeam din cafenea în cafenea pentru a vinde numerele. Nu le voia nimeni, în afară de doamnele în vârstă cărora le era milă de noi. Și conferențiarii universitari homosexuali de vârstă mijlocie. Știți despre ce vorbesc? Ați studiat și dumneavoastră la facultate?

— Dreptul, răspunse Blanc.

— Informatica, spuse Fabienne.

— Ah, atunci cu siguranță nu cunoașteți așa ceva, replică Leroux plescăind compătimitor. Ei bine, așa l-am cunoscut pe Cohen: a început să scrie pentru noi. Era singurul care putea să scrie, de altfel. Era atât de bun și atât de rapid – bătea la mașină aproape impecabil – încât imediat reușea să umple o jumătate de revistă. Ceilalți camarazi de arme s-au simțit jigniți și s-au retras treptat, până când am mai rămas doar noi doi. Revista nu a mai continuat, însă am rămas mereu în legătură.

— Era angajatul dumneavoastră.

Leroux își drese glasul.

— Nu am primit mare lucru de la părinți, în afară de ambiție. Am fondat L'Événement pe vremea când încă nu erai considerat complet nebun dacă voiai să trăiești din presa scrisă. Chiar a meritat asta multă vreme, atât pe plan politic, cât și pe plan economic.

— Cohen, în schimb, a căpătat multe de la părinții săi, interveni Fabienne, care părea să fi făcut niște cercetări pe internet.

Leroux dădu din cap.

— Familie de industriași. Neuilly[5]. Copil singur la părinți. Școală

privată. Ar fi putut face carieră în politică sau în afaceri, ceea ce este aproape același lucru. Albert a fost, însă, întotdeauna înclinat spre politica de stânga și incoruptibil chiar și atunci când treaba asta nu era tocmai la modă și s-a ales cu multe vorbe de ocară. Și-a dorit mereu să fie reporter, un povestitor. Nu avea în dulap doar obiecte de argint moștenite de la familie, ci și talent și o oarecare foame, dacă înțelegeți ce vreau să spun.

— Da, încuviință Blanc laconic.

— Foame de adevăr. Era flămând să afle toată povestea. De la această foame s-a ales cu o prăbușire spectaculoasă în carieră. Cohen este posibil să fi ajuns și mai rău din cauza asta.

— Prietenul dumneavoastră lucra la un articol despre van Gogh?

— Asta a fost ideea mea, interveni Marie-Claude Leroux.

Vorbea încet și precaut, de parcă și-ar fi cântărit fiecare cuvânt. Blanc căzu pe gânduri – ca un suspect aflat la interogatoriu care are grijă să nu spună vreun cuvânt greșit.

— A avut un atac de cord ușor, preluă soțul ei. Apoi au mai fost și alte probleme de sănătate. Nimic serios. După câteva săptămâni în centrul de reabilitare a vrut să revină în forță la muncă. Și nu mai voia să repete unele dintre greșelile pe care le făcuse în trecut. Fără țigări. Mai mult sport.

— A împrumutat una dintre bicicletele noastre de munte și din prima zi a pedalat obsesiv prin Camargue, adăugă Marie-Claude Leroux.

— Întotdeauna același traseu? continuă să-ntrebe Blanc.

— Probabil, confirmă Leroux. Am pedalat cu el o dată la sfârșitul primei săptămâni de vacanță. Dar Albert mergea mult prea repede pentru mine. Întotdeauna făcea totul la o sută cincizeci la sută. Din acest motiv nu am mai mers deloc cu el, dar cred că făcea mereu același drum.

Blanc și Fabienne schimbară o privire rapidă.

— Dumneavoastră l-ați invitat pe monsieur Cohen aici? întrebă tânăra sa colegă.

— Da, jumătate loc de odihnă, jumătate loc de muncă. Într-adevăr, a fost ideea lui Marie-Claude.

— Am lucrat înainte într-un mic muzeu de pe Coasta de Azur, explică ea. Primul meu loc de muncă după absolvirea facultății.

— E specializată în istoria artei, o întrerupse soțul ei pe un ton care lui Blanc îi păru oarecum condescendent.

— Un mic tablou de van Gogh era toată mândria noastră. Poate de aceea am avut mereu o relație specială cu picturile lui; nu m-au interesat în mod deosebit lucrările sale când eram studentă.

Se pierdu în gânduri și tăcu pentru o clipă.

— Oricum, la un moment dat mi-am adus aminte de expoziția planificată la Arles. „Fundația Vincent van Gogh" primește împrumuturi de la muzeele din întreaga lume. Va fi cea mai mare expoziție dedicată maestrului, organizată vreodată în sud. L-am convins pe soțul meu că trebuie să facem o poveste despre asta. Trăim în țara lui Van Gogh, ca să spunem așa. Artistul a locuit în Arles, a vizitat Saintes-Maries-de-la-Mer, a petrecut luni întregi recuperându-se în Saint-Rémy-de-Provence după criza sa.

— După ce-și tăiase urechea, interveni Blanc. Ea se strâmbă.

— Acesta este singurul lucru pe care toată lumea îl știe despre pictor, îl mustră ea.

— Cohen tocmai a ieșit din centrul de reabilitare, continuă Leroux povestea. Voia să scrie din nou reportaje reale, nu doar editoriale și comentarii. Pe de altă parte, încă nu-și revenise complet medical și, cum să spun, abilitățile lui profesionale erau cam ruginite. Nu-l puteam trimite imediat în Siria, nu-i așa? I-am sugerat să-și petreacă vara aici și să scrie despre van Gogh. Orice, avea mai mult sau mai puțin mână liberă. Să-i spunem o terapie de reabilitare extinsă, cu efectul secundar plăcut de a avea un articol frumos de prima pagină la momentul potrivit. Cine să presimtă că tocmai Camargue este un loc mai periculos decât Orientul Apropiat?

— Aveți articolul de prima pagină? întrebă Blanc.

— Nici măcar un rând. Cel puțin eu încă n-am citit nimic. Albert mai avea, totuși, destul timp la dispoziție.

— Nu v-a arătat o ciornă? Vreun expozeu, vreo schiță, nu ați purtat seara la piscină nicio conversație despre cercetările sale?

— Albert era superstițios, la fel ca orice reporter bun. Îți prezintă

textul doar atunci când e cizelat până la ultima virgulă.

— Ce făcea când nu mergea pe bicicletă? Se-nchidea în camera de oaspeți și scria?

— Lua una dintre mașinile noastre și conducea prin împrejurimi. Se uita la locurile unde a pictat maestrul. Plaja de la Saintes-Maries, deși nu mai sunt bărci de pescuit care să fie lăsate la soare, ci autobuze germane de camping. Cafeneaua galbenă din Arles. Vechea mănăstire din Saint-Rémy. Chiparoși. Cerul înstelat deasupra Ronului. Celebrul pod mobil de la Arles.

— Orice îi stârnea curiozitatea. Era entuziast ca un copil, murmură Marie-Claude Leroux. Era interesat chiar și de orezul de Camargue.

Leroux își dădu ochii peste cap.

— Marea pasiune a soției mele. Acum e rândul dumneavoastră. Nimeni nu scapă de aici fără a primi o lecție de cultivare a orezului.

Blanc îl privi fără să înțeleagă nimic.

— Nu ați observat încă? Ne înecăm în orez.

— Acestea sunt câmpurile dumneavoastră? întrebă Blanc neîncrezător.

Marie-Claude îi aruncă soțului ei o privire scurtă plină de reproș, apoi încuviință din cap.

— Recoltăm în septembrie. Aceasta nu este doar o casă de vară, mon capitaine. Este o gospodărie. Suntem unii dintre cei două sute de riziculteurs din Camargue. Aceasta este cea mai mare zonă din Franța unde se cultivă orez. Unii fermieri de aici obțin aproape șase tone la hectar. Noi facem jumătate.

— Totul este organic aici, comentă soțul ei.

— Fără pesticide, fără îngrășăminte artificiale.

Marie-Claude Leroux se-nvioră de-a binelea. Ochii ei luceau, gesturile îi deveniră mai animate, părea să fi uitat că doi jandarmi stăteau în fața ei și motivul pentru care se aflau acolo. Scoase din buzunarul blugilor un pachet mototolit de țigări mentolate. Leroux nu se sinchisi să-i dea un foc. Marie-Claude scoase o brichetă din celălalt buzunar al pantalonilor, își aprinse o țigară, inspiră cu lăcomie și suflă în aer fumul parfumat.

— Fără orez, Camargue ar fi fost demult un deșert de sare, explică ea, în timp ce încă îi ieșea fum din gură. Într-o anumită măsură, orezul ține în viață această mlaștină dintre Ron și Mediterana. Plantele reglează nivelul și calitatea apei. De n-ar fi orez, n-ar mai fi nici păsări flamingo, nici cai albi, locul n-ar mai fi o întindere infinită.

— N-ar mai fi nici tauri de luptă, interveni Blanc.

Fabienne îi dădu o lovitură discretă în fluierul piciorului.

— Orezul ține totul, continuă ea de parcă n-ar fi auzit nimic. Cultivăm orez roșu, tipic pentru Camargue, o mutație deosebită. Îl uscăm pe niște suporturi pe care le expunem la soare și la mistral.

— Marie-Claude este de părere că poți gusta soarele și mistralul.

— Orezul face parte din Provence la fel de mult ca vinul și măslinele. Mulți oameni nu respectă asta. Știți că prin Camargue trec conducte de petrol? Pleacă din portul petrolier Fos și de la marile rafinării de-acolo și se îndreaptă spre nord. În vara lui 2009 s-a spart o conductă, iar gunoiul acela negru s-a revărsat în Camargue. Știți cât durează până când tot petrolul acela este pompat afară din pământ? O jumătate de secol!

— De dragul ei, chiar s-a scris mult în L'Événement despre acest aspect. De pe urma articolelor nu m-am ales tocmai cu prieteni la Departamentul de Comerț. Și nici la Ministerul de Turism, oftă Leroux.

Blanc își ciuli urechile.

— Cohen a scris povestea despre incidentul cu conducta?

Leroux râse.

— Se-ntâmpla pe vremea când încă se repezea în comentarii și se-nghesuia să apară în fiecare talk-show. Dar n-a spus un cuvânt despre subiectul acesta, pentru asta ar fi trebuit să cerceteze. Abia după ce s-a vindecat a avut chef să comenteze din nou. A ratat orice șansă de a comenta despre scandalul despre petrol pentru că voia mereu doar să-și proclame părerea. Nu s-a deranjat să cerceteze laborios faptele.

Blanc se lăsă pe spate. Ar fi fost prea frumos: un scandal despre mediu, un reporter incoruptibil și adversari fără scrupule, puternici.

— Știți dacă a investigat și alte scandaluri? Dacă și-a pus bazele pentru un nou proiect după exercițiul de antrenare cu van Gogh?

Leroux ridică din umeri.

— Posibil. După cum am spus, nu-i plăcea să vorbească despre povești neterminate.

— Credeți că moartea lui nu a fost un accident? întrebă Marie-Claude Leroux.

„Deșteaptă doamna”, gândi Blanc. „Înțelege mai repede decât soțul ei.” Își aminti, însă, și de avertismentul lui Nkoulou.

— Totul pare un accident în acest moment, o liniști el cu o afirmație care nu era în întregime adevărată. Trebuie doar să excludem toate celelalte posibilități. Am putea, vă rugăm, să vedem camera în care a stat monsieur Cohen?

Leroux, care abia acum înțelese, ezită și-și ridică mâinile.

— Sunt sigur că doar vă faceți datoria.

Îi conduse pe un hol până la o cameră care era situată în partea casei orientată spre piscină. O cameră mică, curată, cu un pat de o persoană, un birou, un dulap și un scaun, toate păreau că fuseseră făcute de mâna lui Cohen, aproape la fel ca în chilia unui călugăr. Blanc se uită în jur.

— Cohen a luat ceva cu el? întrebă Blanc, cercetând în dulap cu mâinile sale experimentate.

Pe umerașe atârnau jachetele și cămășile cunoscute de la televizor, împreună cu o pereche de pantaloni și pantofi, lucruri obișnuite. Fără caiete de însemnări, fără medicamente. Fără droguri.

Leroux se uită întrebător la soția sa.

— Înainte ca Albert să plece, m-am dus cu Volvo-ul până la Port-Saint-Louis-du-Rhône. Acolo este iahtul meu. Am cumpărat un GPS nou și l-am instalat la bord. M-am întors de la Paris chiar înainte să primesc apelul. Tu erai de față.

Soția lui privi în jos, stânjenită.

— Nu am observat nimic. Nici nu știu exact când a ieșit Albert din casă, mărturisi ea.

Poate că monsieur Leroux are un alibi, în orice caz madame Leroux nu are alibi, se gândi Blanc, ținând minte să verifice din nou povestea

iahtului și a portului. Fabienne deschise un sertar șubred de sub birou. Acolo zăcea un MacBook. Strânse computerul sub braț cu un gest firesc. Era clar că voia să-l ia cu ea. Acest lucru nu era permis pentru că nu exista nicio suspiciune și cu siguranță niciun mandat de percheziție, dar făcu asta cu o așa naturalețe, încât Leroux, care deja trăsese aer în piept, pur și simplu respira adânc și nu spunea nimic. Fată deșteaptă.

— Cu siguranță monsieur Cohen deținea și un telefon mobil? întrebă Fabienne când terminaseră de examinat camera.

Leroux o privi surprins.

— Bineînțeles. Un iPhone. Unul dintre iPhone-urile de la redacție. Îl avea mereu cu el. Nu l-ați găsit la locul accidentului?

Blanc se gândi deodată că este mai înțelept să rămână tăcut și ieși din cameră.

Când s-au întors la piscină, un VW Polo nou intră cu viteză în curte, frânând atât de tare încât împroșcă pietriș.

— Fiica mea Nora, spuse Leroux oftând.

O altă mașină albă care merge cu viteză, se gândi Blanc.

Nora Leroux coborî din mașina de dimensiuni mici și nu se sinchisi să-nchidă portiera de pe partea șoferului. Era atât de tânără încât probabil că doar de scurt timp avusese voie să-și ia permisul. Purta o pereche de pantaloni scurți provocatori și un tricou Hollister. Flutura o geantă Longchamp verde umplută până la refuz, iar un ceas mare Ice-Watch cu sticla crăpată îi strălucea la mână. Era desculță. Corpul era la fel de subțire ca al mamei sale, iar în părul ei lung și blond-deschis scânteiau niște ochelari de soare portocalii metalizați; ochii erau căprui și atenți, la fel ca ai tatălui său.

— Polițaii au găsit în sfârșit cocaină la tine, tată? strigă ea, arătând cu degetul mare spre mașina de patrulare.

Își sărută tatăl pe obraz, își ignoră mama, aruncă doar o privire scurtă către Blanc și Fabienne și nu făcu deloc cunoștință cu ei. „Copilul șefului”, își spuse Blanc, „e bine că nu sunt angajat la L’Événement”.

— Nora este în ultimul an la Liceul Henric al IV-lea și probabil că va fi prima elevă de acolo care nu va lua bacalaureatul, spuse editorul, de parcă aceste vorbe i-ar fi explicat comportamentul.

Părea amuzat.

Blanc, care avea doi copii un pic mai mari, nu ar fi vorbit cu o asemenea nonșalanță despre un dezastru școlar. Pe de altă parte, nu vorbea aproape deloc despre copiii săi și ținea legătura cu ei chiar și mai rar. De fapt, încă afla noutăți despre Eric și Astrid de pe Facebook, unde oameni pe care nu-i cunoștea postau lucruri pe care nu le putea înțelege.

— L-ați cunoscut pe monsieur Cohen, mademoiselle? întrebă el.

— Ajunge de-acum, domnule căpitan, strigă Marie-Claude Leroux, punându-se între el și fiica sa.

— Este un reflex profesional, spuse Blanc, încercând să o calmeze. Adresez întrebări ca acestea tot timpul, fără niciun motiv ascuns.

O minciună sfruntată, întrucât se gândea din nou la mașina deschisă la culoare. Dar știa că n-o să mai poată obține nimic de-aici. Cel puțin nu acum.

Nora Leroux ascultase uluită acest schimb de cuvinte. Pentru o secundă s-a transformat într-o adolescentă nedumerită și speriată, apoi și-a coborât ochelarii de soare pe față, a trecut pe lângă ei și a intrat în casă fără să scoată un cuvânt.

Mama ei o urmă. Leroux le privi pe ambele femei până când ușa se închise în urma lor. Apoi îi escortă pe jandarmi la mașina de patrulare.

— Întrebarea dumneavoastră chiar a fost ușor impertinentă, mon capitaine, remarcă el în timp ce deschidea galant ușa pasagerului pentru Fabienne. Ce treabă are fiica mea în chestiunea asta? Știu că doar vă faceți datoria, dar măcar faceți-vă datoria cât mai discret posibil. Soția mea este foarte sensibilă. Fiica mea se află la o vârstă dificilă. Uneori, chiar și la micul-dejun trebuie să-mi cântăresc cuvintele de parc-aș ține o conferință privind Orientul Mijlociu. Acum a murit și Albert, un vechi prieten de familie. Chiar nu am nevoie de mai multă nervozitate în casă – iar eu am prieteni la Paris, spre deosebire de dumneavoastră.

Blanc, care se aplecă șerpuind spre volan, se opri în timpul mișcării.

— De ce bănuiți că nu am prieteni acolo?

— Nu trebuie să bănuiesc asta, știu asta. Aveți o anumită reputație în

capitală, cel puțin printre reporterii mei, ca anchetator în cazuri de corupție. Și acest super-polițai de la Paris dă telefon așa deodată la redacție? Din cea mai de jos provincie? Oamenii mei s-au informat despre dumneavoastră de-ndată ce-ați închis telefonul, mon capitaine. Reflex profesional.

Zâmbi cu buzele închise.

— Dumneavoastră nu ați reușit să aflați imediat de ce ați fost transferat acum câteva săptămâni. Dar unul dintre corespondenții noștri politici a aflat cine v-a transferat. Poate voi vorbi despre dumneavoastră data viitoare când iau cina cu secretarul de stat Vialaron-Allègre.

— Transferul meu nu este suficient de interesant pentru revista dumneavoastră.

— Se poate face o poveste din orice, contați pe asta. Drum bun înapoi!

Zâmbi și ciocăni în semn de la revedere pe plafonul mașinii, puțin prea tare.

— Felicitări, tocmai ți-ai făcut un nou non-prieten la Paris, spuse Fabienne după ce au plecat de pe proprietate.

— Dacă într-un oraș de opt milioane de locuitori se găsesc doar trei oameni care nu mă suportă, atunci am o cotă bună.

— Vialaron-Allègre. Leroux. Cine este numărul trei?

— Soția mea.

— Cel mai puternic secretar de stat. Cel mai influent editor din țară. Propria ta soție. Ești exact genul de polițai despre care ne-au avertizat instructorii.

— Atunci de ce ai mai venit cu mine la Leroux? Ai fi putut să rămâi în birou.

— O navă este în siguranță în port, dar navele nu sunt construite ca să stea în port.

Au râs amândoi, iar Fabienne s-a aplecat pentru a găsi un post de radio fără crainici hiperactivi care să modereze concursuri. Mark Knopfler, „Get Lucky”. Blanc dădu din cap.

— A compus asta doar pentru mine, anunță el, fredonând melodia.

— Sună de parcă e din secolul al nouăsprezecelea, zise Fabienne în zeflemea.

Blanc fredonă pentru sine o vreme. Soarele se scufundase pe jumătate sub linia orizontului. Întrucât se îndreptau spre nord-est, lumina roșie a soarelui strălucea atât de intens în oglinda retrovizoare, încât Blanc a fost nevoit în cele din urmă să o încline. Mii și mii de țânțari dansau în nori peste bălți de apă, aripile lor minuscule reflectând soarele de la apus ca praful de diamant.

— Crezi că există vreun sâmbure de adevăr în gluma Norei? întrebă Blanc în cele din urmă.

— Că tatăl ei prizează cocaină? zise Fabienne ridicând din umeri. Nasul lui nu arăta la fel de inflamat ca și cum ar trage câte-o linie în fiecare zi.

— Leroux a vrut să ne dea impresia că ar fi fost întotdeauna doar un editor: mai întâi o revistă studențească, apoi L'Événement. Dar presa nu este singura lui pasiune. Le are și cu politica. Știi că a fost secretar de stat la Ministerul Culturii sub Mitterrand? Foarte tânăr, foarte ambițios. Apoi a părăsit brusc spațiul politic. Editor cu normă întreagă. Toți politicienii care au ajuns atât de sus au prins gustul meseriei. Niciunul dintre ei nu se oprește voluntar. Deci, de ce a renunțat Leroux? Nu m-a interesat niciodată subiectul. Până acum.

— Poate e ceva pe net.

Fabienne își scoase iPad-ul și lucră pe ecranul acestuia pentru următoarele treizeci de minute în timp ce se deplasau agale în amurg. Blanc nu se grăbea să ajungă la fabrica lui de ulei dărăpănată, iar colega sa părea să fi uitat de timp și spațiu. Femeia își ridică privirea abia când reveniră în fața secției de jandarmerie din Gadet.

— Bine-ai venit acasă! o anunță Blanc, oprind motorul.

— Mai așteaptă o clipă, îl rugă Fabienne. Mai bine să nu-ți spun asta în birou.

Bătu ușor cu degetele pe iPad-ul ei.

— E de la sine înțeles că pe net vei găsi un milion de rezultate despre un editor precum Leroux. Este descris ca o persoană respectabilă aproape peste tot, o persoană pe care nu ai suspecta-o de nimic, ceea

ce e de așteptat.

— Chiar și în cea mai frumoasă grădină de trandafiri pute grămada de mraniță.

— Trebuie însă să fii capabil s-o miroși. Am adulmecat prin colțurile private ale internetului. Pe ici un tweet. Pe colo o postare pe Facebook. Te cațări de la un rând scris în batjocură la următorul mesaj scris de un om care cunoaște toate dedesubturile. Și dintr-odată aterizezi pe profilul unei domnișoare care lucrează în Bercy.

— La Ministerul de Finanțe?

— În departamentul de presă de acolo. Mademoiselle are relații cu tot felul de femei din mass-media. Stă pe chat cu colegi de la alte ministere, cu doamne de la Departamentul de Relații Publice din companii, cu jurnaliști independenți. Și… a postat odată o fotografie de film din Jurassic Park. Cu capul lui Leroux decupat și pus pe corpul T-Rex-ului.

— Editorul nostru impecabil înfățișat ca un dinozaur prădător înfometat.

— Devine și mai interesant când vezi câte like-uri a primit poza. Și când citești comentariile.

Fabienne apăsă pe ecranul tactil.

— Femeile din mass-media se avertizează reciproc să nu stea cu Leroux la conferințele de presă sau să meargă la o recepție pe care o dă el. Sau chiar să intre cu el în lift.

— E chiar atât de grav?

— De îndată ce monsieur Leroux vede țâțe, mâinile lui se transformă în tentacule.

— La limita agresiunii sexuale?

— Dacă poți da crezare postărilor, monsieur Leroux are o predilecție să treacă mult dincolo de această limită.

— Și poți să citești asta pur și simplu pe Facebook?

— Femeile și-au făcut niște setări private foarte complicate și cred că doar ele pot vedea mesajele.

— Dar ai accesat fraudulos conturile lor în câteva minute în timp ce moțăiai pe scaun?

— Oamenii sunt atât de naivi.

— Ceea ce faci este ilegal.

— De aceea vorbim despre asta în mașină și nu la birou.

Blanc o bătu apreciativ cu mâna pe umăr.

— Cariera politică fără speranțe a lui monsieur Leroux se termină brusc pe vremea lui Mitterrand, încă de pe pista de decolare, iar motivele sunt neclare, judecă el apoi.

— Poate că la un moment dat a pipăit-o pe soția lui Mitterrand, adăugă Fabienne, sau pe concubina lui.

— În orice caz, Leroux s-a dedicat dintr-odată în întregime revistei sale.

— Cu toate acestea, la decenii după prima sa carieră politică, se pare că se întâlnește în mod regulat cu secretarul de stat Vialaron-Allègre, un nou aspirant în guvern.

— O revenire pe scena politică după ce s-a depus praful peste vechea poveste, ce-o mai fi fost și aia. Nu mai știe nimeni de ea?

— Nimeni – cu excepția, poate, a vechilor prieteni precum Albert Cohen.

— Cohen, care, după ce-a trecut de criză, revine la virtuți pe jumătate îngropate, total nemoderne: idealism, angajament, moralitate.

— Și reportaje bune.

— Cohen își petrece fiecare zi cu Leroux în Camargue. Știe exact ce gândește editorul și ce are de gând.

— Și Leroux știe ce gândește Cohen și ce are de gând.

— De exemplu, știe și de faptul că trece mereu cu bicicleta pe lângă pășunea unde se află un taur de luptă. Odată au mers amândoi cu bicicleta pe-acolo, deși Leroux gâfâia în spatele lui.

— Iar în ziua accidentului mortal, Leroux merge cu mașina sa deschisă la culoare, traversând Camargue, aparent pentru a-și repara iahtul în

Port-Saint-Louis-du-Rhône.

— Și un martor vede o mașină de culoare deschisă care se îndepărtează cu viteză de locul accidentului.

Blanc scoase iPhone-ul din buzunar.

— Apropo de locul accidentului, acesta este telefonul mobil al lui Cohen, îi explică el. I l-am scos din buzunar.

— L-ai mințit pe Leroux?

— Este bine că încă stăm ghemuiți în mașină. Ai computerul jurnalistului mort. Ai iPhone-ul lui. Distrează-te! În secret. Dacă descoperi ceva, îi putem spune oricând lui Nkoulou.

Fabienne lăsă telefonul mobil și tableta să alunece în husa de piele. Apoi se aplecă spre Blanc și îl sărută pe obraz.

— Ce bine că nu ești căsătorit cu toate paragrafele din Codul civil.

„Căsătorit", se gândi Blanc în timp ce urcă în Espace-ul său vechi și porni spre casă. Nu o ceruse niciodată în căsătorie pe Geneviève deoarece știa că ea nu aprecia astfel de lucruri de modă veche. Căsătoria lor fusese o decizie prozaică. Așa cum avea să fie și divorțul lor, tot ce trebuia să facă era să aștepte actele de la avocatul ei. După vacanța de vară.

Când motorul dubiței se înecă cinci minute mai târziu în fața vechii fabrici de ulei, Blanc fu asaltat de behăit de capre și miros de bălegar. Spre uimirea lui, descoperi că Serge Douchy era pe cale să alunge niște țapi negri-maronii cu un ciomag de pe proprietatea lui Blanc. Vecinul său, căruia îi plăcea să înjure cu voce tare, se dedica unei tirade cu atâta devotament, încât la început nici nu observă mașina. În cele din urmă, observându-l, ridică din umeri, după care se scuză.

— Îmi pare rău, au scăpat dobitoacele. Poate că a fost o vulpe care a distrus gardul aseară. Trebuie să le adun de peste tot.

— Nu e nicio problemă, zise Blanc, nu există nicio grădină pe-aici pe care s-o devoreze.

— Atunci aruncați o privire la leandrul din colțul casei dumneavoastră. Crește din nou.

Blanc auzise de la un coleg că Serge nu primise permisiunea de la Prefectură să producă brânză de capră. Curtea lui dărăpănată de pe malul celălalt al râului Touloubre nu era suficient de igienică pentru inspectori. Se întrebase de multe ori de ce vecinul său încă mai păstra turma și din ce trăiește de fapt. Din piele de capră? Sau să fie cineva care consumă carne de capră?

Serge își aprinse o Gitane Maïs și arătă cu țigara galbenă spre un fel de învelitoare de argilă curbată și roșcată situată între copitele caprelor.

— Un tuile canal [6], mârâi el, de pe acoperișul dumneavoastră. Dacă mistralul vă aruncă o țiglă la pământ, atunci aveți o mică problemă. Dacă o adiere blândă ca cea de azi vă aruncă mai multe țigle la pământ, atunci aveți o mare problemă.

Blanc se gândi la ziua de ieri când se urcase pe acoperiș și luă în mână obiectul: era tare, poros și încă fierbinte de la soare. Chiar și în amurg strălucea ca ocrul ars. Un capăt era crăpat. Mai avea un pic de mortar gri lipit de el. Celălalt capăt, mai larg, era decorat cu relieful unei cicade.

— Mi se pare un obiect vechi de colecție, murmură el pe un ton deznădăjduit, încercând în zadar să calculeze câte astfel de tuiles stau întinse pe acoperișul lui, așteptând să fie înlocuite.

— Încă se mai produc în Aubagne, bombăni Douchy. Nu sunt tocmai practice, după părerea mea.

Serge arătă spre acoperișul cenușiu al casei sale, care strălucea ca un buncăr uitat printre smochinii verzi și apropiați unii de alții care creșteau pe malul de cărămidă al râului Touloubre.

— O placă Eternit pe acoperiș și nu trebuie să vă mai faceți griji.

„Atunci pot pune și rame din plastic la ferestrele de la casa asta veche”, se gândi Blanc.

Întrebă, totuși, cu voce răstită, dar prietenoasă:

— Cine îmi poate repara acoperișul?

Era vară, era cald, nu mai avea o familie de întreținut. Dacă voia să înlocuiască acoperișul, atunci când să facă asta dacă nu acum?

— Fuligni se ocupă cu așa ceva.

— Lăsați glumele.

Pascal Fuligni era antreprenorul local de lucrări de construcții, dar fusese ucis în timp ce Blanc investiga primul său caz din Provence.

— Fiul preia compania, explică Douchy. E băiat bun. Trebuie doar să i se mai coacă mintea într-ale afacerilor.

Blanc dădu aprobator din cap.

— Voi vorbi cu el.

Douchy se forță să schițeze un zâmbet pe chipul său uzat de vreme; arăta ca un burete de piele care fusese stors.

— Mă duc să mă ocup de turma mea, anunță el.

Blanc se uită la silueta lui zveltă, dar cu oase puternice, până când părul alb al fermierului dispăru în desiș. „Deci ești prietenul meu sau dușmanul meu?" se întrebă el.

Puțin mai târziu, când stătea pe un scaun vechi de nuiele în fața peretelui exterior încă fierbinte al fabricii de ulei și bea un vin rosé rece, împinse distrat cu un deget o mașină Matchbox veche de treizeci de ani pe măsuța laterală. Un Ford Mustang galben. A fost una dintre mașinile lui preferate. Stătuse lângă tirbușon în sertarul din bucătărie. Blanc habar n-avea cum ajunsese jucăria acolo. Deodată, Nokia lui sună. Se uită din obișnuință pe ecran: un număr de telefon mobil cu 06 pe care nu-l cunoștea.

Cu toate acestea, recunoștea prea bine vocea apelantului – secretarul de stat Jean-Charles Vialaron-Allègre nici măcar nu se sinchisi să se prezinte.

— Ne intersectăm atât de des, mon capitaine, de-o să ajungem să ne tutuim.

Râse de propria glumă, căci, desigur, o planetă care orbita în jurul Palatului Elysée nu i s-ar adresa niciodată atât de prietenos unei insecte precum Blanc.

Blanc habar n-avea de unde știa secretarul de stat numărul său privat de telefon mobil. Luă decizia să-și schimbe furnizorul. Îi trânti un bonsoir sec, printre dinți, încercând să pară relaxat în voce, în ciuda faptului că vorbea la telefon cu omul care îi distrusese cariera – și la a

cărui soție Blanc nu voia să se gândească deloc momentan.

— Tocmai am citit un necrolog detaliat și plin de laude pe site-ul lui Figaro[7], spuse secretarul de stat, de parcă ar fi continuat o conversație întreruptă recent.

Blanc replică neutru:

— Monsieur Cohen a fost prietenul dumneavoastră.

— Am luat adesea masa împreună.

Secretarul de stat ezită o clipă.

— Există ceva de știut despre această… căută cuvântul potrivit, afacere tragică, care să nu fi apărut în Figaro?

— Nu înțeleg ce vreți să spuneți, replică Blanc, care înțelesese de fapt foarte bine.

— Monsieur Cohen a fost un jurnalist proeminent, îi explică Vialaron-Allègre, pierzându-și răbdarea. Mai mult decât atât, se gândea la o carieră politică. Aș vrea să mă asigur că trecerea lui bruscă în neființă nu lasă lucruri nerezolvate în urmă. Și că moartea lui nu are consecințe neașteptate pentru nimeni din Paris. Cu toții vrem să organizăm o înmormântare demnă de respect. Și cât de curând, dacă înțelegeți asta, mon capitaine.

— Există doar câteva formalități ce trebuie îndeplinite.

Era uimitor cât de ușor îi veni să mintă.

— Și pentru asta a trebuit să confiscați computerul lui monsieur Cohen?

„Deci editorul s-a plâns deja”, se gândi Blanc, fără să fie surprins.

— Monsieur Leroux poate sta liniștit, îl asigură el. Este doar o chestie de rutină.

— Nu vă bateți joc de mine. Dacă ar fi fost vorba de un accident de circulație, chiar și de unul bizar, nu ar fi trebuit să confiscați computerul din camera de oaspeți. Așadar, dacă într-adevăr credeți că există cineva care să fi contribuit la moartea lui Cohen și găsiți un indiciu în calculator, vreau să știu totul imediat după ce aflați: nume, dovezi, motive. Tot.

„Oare ce crede ăsta că se ascunde în computerul lui Cohen?” se întrebă Blanc.

1. Casă tradițională din Camargue și din sudul Franței (n.tr.).

2. Aparat de fotografiat care a apărut pe piață în 1964 (n.tr.).

3. „Idiot” (fr., în original) (n.tr.).

4. Şcoala Practică de Studii Avansate (instituție de studii avansate de la Paris, dar nu o universitate în sensul clasic, care are ca scop pregătirea studenților pentru cercetare) (n.tr.).

5. Neuilly-sur-Seine, pe scurt Neuilly, este un oraș din Franța, în departamentul Hauts-de-Seine, regiunea Île-de-France (n.tr.).

6. „Țiglă de tip canal” (fr., în original) (n.tr.).

7. Cotidian conservator francez care prezintă în articolele sale probleme economice și sociale (n.tr.).

Un text nu tocmai inofensiv

Adoua zi dimineață fu trezit de tonul scurt al unui SMS. Blanc dormise prost din cauza căldurii și fusese bântuit de un vis în care conducea cu viteză ca un nebun prin Camargue, într-o mașină albă, sub un soare monstruos. Nu-și mai putea aminti detaliile și era bucuros că nu putea. Acum se uita pe ecranul telefonului său mobil și avu nevoie de câteva secunde până când semnele să formeze un întreg semnificativ: Dezbaterile s-au amânat. La tribunal trebuie să merg abia mai târziu. Vino pe la mine. A .

Blanc se-mpletici până în duș și se confruntă cu șocul apei reci ca gheața. „N-ar trebui să fac asta", se gândi el în timp ce creierul îi pornea cu rateuri. „Pur și simplu nu răspunzi la SMS, ci mergi cu mașina la serviciu, o dimineață complet normală, merde." În același timp, știa că se mințea singur. Bineînțeles că o să se ducă acolo.

Aveline era judecătoare de instrucție în Aix-en-Provence. Cea mai bună din Midi și cea mai dură. În plus mai era și soția secretarului de stat Vialaron-Allègre. Cât timp ar avea la dispoziție, acum că dezbaterile au căzut? O oră? Două? Cu siguranță o să meargă azi la Aix și apoi… Vineri. Soțul ei o să vină de la Paris, ca de obicei. Îl va lua de la gara de TGV-uri și va sta cu el tot weekendul și poate și luni dimineață. Deci acum sau deloc. Se bărbieri temeinic și-și frecă fața cu mai mult aftershave decât era necesar. Sări peste micul-dejun, fiecare minut era prețios acum.

Fu nevoit să pună frână fix în fața fabricii sale de ulei, pentru că Paulette Aybalen venea spre el: pe spatele unui cal de Camargue, fără șa sau pătură, cu o curea veche din piele pe post de frâie. Se grăbea, dar ar fi fost nepoliticos și chiar ar fi atras atenția într-un mod nedorit dacă nu ar fi schimbat câteva cuvinte cu vecina lui. În plus, trebuia să se gândească la ea mai des decât era bine pentru el.

— Te-ai pus devreme pe picioare, o salută el.

— Calul stă în picioare, eu doar stau pe el și nu fac nimic, replică Paulette râzând.

Nu-l păcălea ea doar cu atât. Părea palidă sub bronzul ei, iar o noapte nedormită îi sculptase riduri pe chipul zvelt, ușor dur.

— Te simți bine?

— Mă întrebi asta în calitate de vecin sau de polițai?

— În calitate de prieten.

Se uită flatată la el timp de o secundă, apoi îi oferi lui Blanc un zâmbet obosit.

— Se întâmplă să te pricepi la procedurile de divorț?

— Cred că voi fi expert în curând, răspunse el precaut.

— Nu este niciodată prea devreme pentru a începe să înveți. Și nici nu ar trebui să te oprești să-nveți. Deși au trecut câțiva ani de la divorțul meu.

— Sunt probleme?

— Ieri a sosit o scrisoare de la fostul meu. Vrea să le vadă pe Agathe și pe Audrey mai des decât a ordonat judecătoarea la acea vreme. Agathe are douăzeci de ani, nu are ce să-i mai spună. Dar Audrey are doar șaptesprezece ani. Crezi că poate forța ceva? Și ce trucuri aș putea folosi pentru a întârzia asta până când micuța împlinește optsprezece ani?

Blanc se hotărî să aranjeze în mod discret ca o mașină de patrulare să circule din când în când prin Sainte-Françoise-la-Vallée în următoarele săptămâni.

— Ai nevoie de un avocat pentru trucuri de genul acesta, răspunse el.

— Am nevoie de bani pentru un avocat. Momentan am bani suficienți pentru fiicele mele, cai, gospodărie și pentru mine. În această ordine. Și în plus, se aplecă de pe cal până când pluti în fața geamului mașinii lui, un avocat e bun doar când e mort.

Lui Paulette îi plăcu expresia de pe chipul lui.

— Fostul meu este avocat, explică ea în cele din urmă.

— Un motiv în plus să-l bați pe teritoriul său.

— Să stau călare pe paragrafe și nu pe cai?

— Am putea studia legile împreună, sugeră el atât de spontan încât fu surprins.

Paulette se ridică din nou și își dădu pe spate șuvițele de păr negru ca noaptea, care îi căzuseră pe frunte.

— Sunt foarte bucuroasă că te-ai mutat în casa aia veche de pe mal, îi comunică ea.

— S-ar fi putut și mai rău, consideră Blanc.

Cinci minute mai târziu opri mașina la marginea localității Caillouteaux. Fusese nevoit să-i promită lui Aveline că nu-și va parca niciodată mașina lângă casa ei. Așa că a condus agale prin oraș. „Oamenii de-aici nu merg niciodată pe stradă?" se întrebă el. „Sau toată lumea este în vacanță?" Căldura se acumula deja pe străduțe. Pașii lui răsunau nefiresc de tare pe pavajul din piatră. Fațade perfect restaurate. Obloane închise. Păși în singura patiserie din Caillouteaux, aflată la doar câțiva metri de piața bisericii, dar care stătea ascunsă într-o clădire ca o peșteră de pe coasta unui munte. Blanc locuia deja în Midi de câteva săptămâni când își dădu și el seama că exista această patiserie. Era singurul client din acea dimineață, iar proprietarul în vârstă îi aruncă o privire obosită și dezinteresată. Cumpără croissante pentru mai târziu.

Rue du Passe-Temps, casa cuplului Vialaron-Allègre: în spatele bisericii, pe o stradă îngustă pe care mașinile nu aveau acces, o stradă care ducea în jurul dealului pe care trona Caillouteaux. Jos, câmpurile și pădurile de garigă din valea largă se topeau deja în ceața albăstruie de la căldură, iar laguna Étang de Berre reflecta la orizont lumina soarelui și arăta ca un uriaș panou de sticlă. Undeva pe câmp trebuia să fie și aerodromul școlii de piloți din Salon-de-Provence. Nu a văzut niciun avion, dar a auzit același ritm al elicelor care când creștea, când scădea în intensitate. Își imagina avioanele cu două locuri zburând mereu imperturbabil în aceleași cercuri ca niște muște uriașe.

O privire finală de verificare în toate direcțiile. Nimeni în jur. Merse repede în fața ușii din față, sună la sonerie și se uită în obiectivul camerei mici de supraveghere de sub streașină. Auzi zgomotul plin a trei încuietori grele răsucite una după alta. După aceea Aveline apăruse în fața lui.

Blanc fu străbătut de frică și plăcere de parcă ar fi sărit cu coarda de la marginea unei prăpastii. Era mai scundă cu treizeci de centimetri decât el, corpul îi era zvelt, pielea bronzată. Era desculță, purta o rochie de vară de un roșu-aprins, mirosea a Chanel nr. 5 și a țigări Gauloises; nu rosti niciun cuvânt, în schimb, cu niște mișcări de

rutină, închise dispozitivele de blocare a ușii din spatele lor. Abia atunci l-a sărutat, cu pasiune și cu poftă. Mâna ei dreaptă îl mângâia pe ceafă și îl ținea strâns. Degete lungi și puternice de pianistă. Din două mișcări rapide a deconectat cu mâna stângă mai întâi soneria și apoi telefonul fără fir, fără să bâjbâie.

„A mai făcut asta de multe ori", gândi Blanc. Destul de ciudat, lucrul ăsta nu i-a stârnit gelozia, ci doar i-a alimentat și mai mult pasiunea.

— Mă bucur că v-ați gândit la croissante, spuse Aveline ușor, eliberându-se în cele din urmă din îmbrățișare.

Niciodată nu i s-a adresat cu „tu". Era absurd, dar chiar și asta o făcea pe Aveline și mai dezirabilă în ochii lui. I-a luat punga, a așezat-o pe masa din bucătărie și l-a condus pe un hol și pe o scară mică până la primul etaj. Gravuri japoneze în lemn pe pereții din piatră netencuită. Copia reușită a unei vederi înfățișând muntele Sainte-Victoire redat de Cézanne, care abia dacă avea mărimea unei cărți poștale, într-un cadru auriu. „O fi original?" Nu l-ar surprinde.

Camera de oaspeți cu patul îngust. Cuibul lor de dragoste. Ea închisese deja obloanele ca un act de protecție împotriva soarelui, împotriva privirilor vecinilor. Dungi galbene de lumină în penumbră. Părul ei scurt, negru. Nasul ei lung și îngust. Ochii ei negri. Degetele ei. Buzele ei.

Mai târziu stăteau unul lângă altul, dezbrăcați. Aveline adusese croissantele. În timp ce ea era la parter, el auzea huruitul unui aparat electric de cafea din bucătărie; apoi aroma de cafea proaspăt măcinată se împrăștie în toată casa. Mâncară cornurile și băură cafeaua din boule-uri[1] aburinde, fără zahăr, fără lapte; Aveline nici măcar nu-l întrebase dacă dorea așa. Acum stătea din nou întinsă lângă el, cu o țigară mocnind în mână, cu trupul ei minunat complet relaxat. „E o nebunie ce fac aici", își spuse Blanc și, în același timp, își dorea să nu mai părăsească niciodată această cameră întunecată.

— Mulțumesc pentru această oră, șopti el.

Ea îi zâmbi doar.

— Pot să vă întreb ceva?

— Răspunsul este: nu, nu voi divorța.

Blanc se uită la ea o clipă, rămas fără cuvinte, apoi ridică mâna în

semn de apărare.

— Nu este vorba despre noi.

— Dacă nu e vorba despre noi, atunci e vorba despre serviciu.

— Avem multe în comun.

— Întrebarea dumneavoastră, mon capitaine?

— Îmi veți prelua cazul, madame le juge[2]? Asta dacă vom avea de-a face cu un caz.

— Nu am văzut un dosar nou cu numele dumneavoastră pe biroul meu.

— Sunt încă la început. Este vorba despre moartea lui Albert Cohen.

— De asta am auzit, de fapt.

Se ridică și se uită atent la el. „Mă cercetează cu privirea ca pe un amant?" se întrebă Blanc. „Sau se gândește brusc doar la caz?"

— Soțul meu mi-a povestit despre asta la telefon.

— Mai avem ceva în comun: și pe mine m-a sunat.

A savurat momentul rarisim în care a văzut-o surprinsă pe Aveline Vialaron-Allègre. Totuși, ea și-a recăpătat rapid autocontrolul.

— De ce a făcut soțul meu asta? Pune presiuni asupra dumneavoastră?

— Oui, madame, și mă întreb și eu de ce.

I-a spus ce știa până acum despre moartea jurnalistului. Nu i-a luat mult să-i relateze povestea.

— E bizar, murmură ea mai mult pentru sine când Blanc termină de vorbit.

Vocea ei avea un ton aproape aprobator.

— Nu am un suspect real sau un motiv real, dar am o presimțire rea. Poate voi putea face progrese după ce colega mea va examina computerul lui Cohen.

— Faceți-mi o favoare: în cazul în care Cohen a scris deja ceva la

articol, trimiteți-mi fișierul pe e-mail.

Fără alte explicații, Aveline se ridică în picioare și părăsi camera. După câteva clipe, se-ntoarse ținând în mână un volum mare și greu de artă. Blanc putea vedea coperta: un câmp galben sub un soare vulcanic, cu numele autorului și titlul deasupra ei. Daniel Boré, Vincent van Gogh și lumina sudului.

— O lucrare standard, spuse ea și se așeză pe pat, deschise cartea și începu să o răsfoiască. Reproducerile sunt foarte bune. O selecție inteligentă din opera pictorului. Textele sunt scrise bine, poate doar, zâmbi ea batjocoritor, puțin prea academice. Nu aș vrea să-mi imaginez ce ar fi scris van Gogh despre aceste comentarii academice într-una dintre celebrele sale scrisori către fratele său. Probabil Albert Cohen ar fi făcut-o mai elegant și, cine știe, poate chiar mai original. Mai surprinzător. În orice caz, m-aș bucura să-i citesc gândurile despre van Gogh dacă veți reuși să le scoateți din adâncurile hard diskului.

— Arta este marea dumneavoastră pasiune?

— E o pasiune, zise ea, aplecându-se spre el și sărutându-l. De fapt, am participat la câteva seminare de istorie a artei la universitate, ca să zic așa, ca o relaxare de la studiile de drept. Facultatea a fost groaznică, mai ales pentru că aveam un profesor groaznic. Era deputat și în același timp profesor de drept. Teribil de solicitant, teribil de plictisitor, teribil de enciclopedic.

— Vialaron-Allègre, îi scăpă lui Blanc, căruia îi căzu fisa.

— Nu am fost prima studentă care a pus mâna pe un profesor de facultate.

Blanc se întrebă dacă între ei fusese dragoste, un calcul făcut la rece sau vreo ciudățenie: o pasiune alimentată de carierism?

— Deci ați putea la fel de bine să lucrați la muzeu, spuse el.

Aveline clătină din cap.

— Nu am susținut niciun examen ca să mă califice. Examenele de istoria artei sunt inutile, arta și examenele sunt o contradicție în termeni.

— Dar vă pricepeți în domeniu, nu?

— Am reținut câteva detalii.

Aveline îi arată cartea.

— Să fie un articol despre van Gogh un motiv de crimă în Provence?

— Nu mă pot gândi la nicio legătură, zise Aveline râzând apoi. O călătorie cu trenul de la Paris la Arles dura la vremea aceea cincisprezece ore. Van Gogh a locuit acolo cea mai mare parte a timpului petrecut în Midi, în celebra Casă Galbenă de pe Place Lamartine. Nu a stat aici mai mult de un an, de la sfârșitul lui februarie 1888 până la începutul lui mai 1889. În iunie 1888 a călătorit la Saintes-Maries-de-la-Mer și acolo a văzut Marea Mediterană pentru prima dată în viața sa. Ca bărbat adult, vă puteți imagina asta?

— Chiar foarte bine. Am descoperit-o și eu în urmă cu câteva săptămâni. M-am născut în apropiere de Canal. Ori de câte ori aveam concediu, plecam împreună cu familia mea spre Oceanul Atlantic.

Aveline îl sărută din nou, de data aceasta de parcă trebuia să-l consoleze.

— În toamna anului 1888, Gauguin s-a mutat la Arles pentru a locui cu van Gogh. Fratele lui Vincent aranjase asta. Totuși, Gauguin era opusul bietului Vincent din toate punctele de vedere: înalt, energic, încrezător în sine, puțin nătărău. Chiar un fost agent de bursă. Cu o zi înainte de Ajunul Crăciunului a avut loc o ceartă aprinsă între cei doi, la sfârșitul căreia van Gogh și-a tăiat o parte din ureche, iar Gauguin a părăsit Arles-ul în grabă.

— Când tragi linie, e o poveste din vremuri fericite.

— Nu vă bateți joc. În imaginile Mediteranei, de exemplu, licărește un mare sentiment de calm și armonie pe care Vincent nu-l mai simțise niciodată și pe care avea să nu-l mai simtă niciodată. Și fratelui său îi spune așa în scrisori. Doar în lunile pe care le petrece în Arles realizează peste două sute de tablouri și nenumărate schițe.

— Toate acestea ar valora astăzi cu siguranță mai mult decât bugetul anual al acelui oraș.

— Mai mult și decât bugetul anual al Jandarmeriei, mon capitaine. Provence a lăsat urme adânci în opera lui van Gogh și probabil și în sufletul său. Nu este un subiect aiurea pentru un jurnalist bun. De aceea mi-ar plăcea să studiez textul lui Cohen.

— Dar e o poveste aiurea pentru un polițai. Unde este motivul crimei?

— Poate că nu e ascuns într-un tablou de van Gogh, ci într-un birou din Paris. După cum se spune, Albert Cohen avea relații bune în capitală.

— Avea mulți dușmani?

— Dacă te implici suficient în politică, practic ai doar dușmani.

— Cohen a fost jurnalist, nu secretar de stat.

Aveline îi aruncă o privire de nepătruns.

— A organizat tot felul de campanii în ultimii ani și s-a implicat peste tot.

— Ar fi vrut să trimită Legiunea străină la Beijing.

— Asta nu le-a fost pe plac anumitor cercuri.

— Deci trebuie să caut un criminal cu ochi de chinez?

— Tibetul face parte încă din Regatul Mijlociu[3].

— Pentru cine era monsieur Cohen atât de important încât să fie îndepărtat?

— Este treaba dumneavoastră să aflați, mon capitaine.

— Înseamnă, deci, că veți prelua cazul dacă pot aduna suficient material ca să vă prezint oficial dosarul? Indiferent împotriva cui ar trebui îndreptată ancheta?

— Mai pot face ceva pentru dumneavoastră?

— Lăsați cartea jos și uitați de următoarea programare la tribunal.

Mai târziu stătea lângă Aveline pe holul îngust și o privea cum descuia încuietorile complicate ale ușii. Înainte să apese însă pe mâner, Aveline dădu o fugă la etaj și se-ntoarse câteva clipe mai târziu cu cartea despre van Gogh.

— Lăsați-vă inspirat de lumina sudului, mon capitaine.

— Nu pot accepta cadoul, spuse Blanc, stânjenit.

Aveline zâmbi calm.

— Nimeni nu va ști că ați primit-o de la mine. Nu lipesc ex libris-uri din cărțile mele. De asemenea, avem și o copie în apartamentul nostru din Paris. O voi aduce aici data viitoare când merg în capitală. Până atunci, soțul meu nu va observa golul din raftul de cărți de aici. Evită arta și artiștii ori de câte ori poate.

Deveni serioasă.

— Poate că ar trebui să acceptați acest sfat în cazul Cohen. Lăsați-l pe van Gogh. Luați mai întâi familia Leroux la rost.

Nu era o întrebare.

— Monsieur Leroux era șeful lui Cohen. Cei doi sunt vechi tovarăși de drum, Cohen pare a fi un prieten de familie. Probabil că au fost și ultimii oameni care l-au văzut în viață. Și există, ezită el, câteva pasaje neclare din viața lui Leroux.

— Prizează cocaină în timp ce călărește fete ucrainene minore în hoteluri de lux din Lyon. Prietenii din industria telecomunicațiilor plătesc pentru ambele plăceri. Gândiți-vă la acele orgii data viitoare când vă plângeți de factura la telefonul mobil. Să nu trimiteți, însă, o scrisoare redacției de la L'Événement, pentru că revista nu va scrie niciodată un rând critic despre marea întreprindere a Franței.

— Dacă știți toate aceste lucruri, de ce nu faceți nimic în privința asta?! exclamă Blanc, uluit. Cocaină, relații sexuale interzise. Nu vorbim, totuși, de parcări ilegale. Am aflat despre asta abia recent. Indirect. Și doar zvonuri.

— Nu există anchete. Niciunul dintre colegii dumneavoastră nu mi-a prezentat vreodată un dosar. Nimeni nu a depus vreodată plângere. Monsieur Leroux nu a fost niciodată prins în flagrant. Și eu am fost informată despre preferințele lui tot indirect. Neoficial, prin soțul meu.

— Un prieten al lui Leroux. Și un prieten de-al lui Cohen.

— E posibil ca soțul meu să definească puțin altfel decât dumneavoastră cuvântul „prietenie". Dar, da, îi cunoaște bine pe amândoi. Pe unul îl cunoștea, pe celălalt îl cunoaște. De altfel, întregul Paris are ceva bănuieli privind pasiunile speciale ale editorului.

— Nu auzisem de așa ceva câtă vreme am stat pe-acolo.

— Mă refer la oamenii importanți din Paris.

— Și de ce oamenii importanți din Paris păstrează tăcerea în privința asta?

— Pentru că jumătate dintre oamenii importanți din Paris chefuiesc la aceleași orgii. Și pentru că cealaltă jumătate nu vrea să fie subiectul unui articol de primă pagină din L'Événement. Leroux este de neatins. Întreaga lui familie este de neatins, deși fiica lui se dedă la petreceri cu droguri și trebuie scoasă ilegal dintr-o celulă de închisoare în fiecare weekend din două în două săptămâni. Până și soția lui tăcută are o pată întunecată în trecut, care e atât de întunecată încât nici măcar lumea importantă de la Paris nu discută despre asta.

— O familie ferită de primejdii, cu un cerc mare de prieteni.

Aveline îi aruncă o privire critică.

— Toți cei de la Paris care sunt implicați în politică sunt niște porci. Dar niște porci eleganți. Leroux, totuși, este pur și simplu lipsit de gust. Și lacom. Și prost. Amante de cincisprezece ani și kilograme de cocaină într-o cameră de hotel de lux, toate aranjate de unul dintre cei mai bogați manageri din Franța? Îmi dau la schimb casa de-aici pe o colibă din Lorena că acea cameră era plină de aparate de înregistrare și microfoane. Leroux nu mai cunoaște limite, nici cele ale decenței, nici cele ale prudenței. Crede că este invulnerabil. E un megaloman. Într-adevăr, ca editor, știe mult prea multe lucruri. Este un tiranozaur – dar un tiranozaur în ultima zi din Cretacic. Perioada de glorie a jurnalismului a trecut, revistele vor avea aceeași soartă ca poștalioanele. Există de multă vreme în Paris mulți bărbați care vor să-l scoată pe Leroux din peisaj cu pușca. Soțul meu mai întâi, deși ia masa cu el o dată la două zile ca să se asigure că nu o să apară prin presă vreo dezvăluire incomodă pentru el. Până acum, însă, nimeni n-a îndrăznit să tragă primul foc. Dar este doar o chestiune de timp: din ce în ce mai multă cocaină, fetele devin din ce în ce mai tinere, tirajul revistei este din ce în ce mai scăzut. Traiectoriile se vor încrucișa în curând, iar apoi se va trage asupra ultimului tiranozaur.

Blanc își aminti că și funcționara de la minister al cărei cont de Facebook Fabienne îl accesase ilegal îl prezenta pe Leroux ca pe un tiranozaur. Coincidență? Sau Aveline era la fel de conectată ca și doamna din Bercy?

— Așadar, un polițai ruginit din provincie ar trebui să deschidă focul asupra monstrului preistoric, zise el.

— Monstrul preistoric nu se va aștepta la un vânător pe aceste

meleaguri.

Aveline îl sărută și activă telefonul și soneria în același timp.

— Legătura cu Pământul a fost restabilită, murmură Blanc.

— Nu am fost niciodată singuri în spațiu. Soțul meu nu ar fi avut nevoie de sonerie. El are cheie, bineînțeles.

Inima lui Blanc încetă să mai bată pentru o clipă.

— Credeam că o să-l luați de la gara din Aix abia în seara asta.

— Așa fac de cele mai multe ori. Dar uneori vine cu un TGV în timpul zilei și apare aici neanunțat. Îi place să mă surprindă.

— Asta înseamnă că soțul dumneavoastră și-ar fi putut face apariția aici în timp ce noi eram la etaj și…

Nu-și termină fraza.

— Viața ar fi plictisitoare fără riscuri, mon capitaine.

Când Blanc își făcu apariția în sfârșit la secția de Jandarmerie din Gadet, nimeni nu-i acordă atenție. Brigadierul din foaier îi aruncă doar o privire rapidă, apoi se cufundă din nou în secțiunea de sport din La Provence, fără să-l salute măcar. Majoritatea ușilor birourilor erau lăsate deschise pentru că lumea din birouri spera că așa se va face puțină răcoare. Colegii studiau dosare, dădeau telefoane sau se așezaseră în spatele ecranelor computerelor în așa fel încât să fie invizibili din exterior.

— Olé, toreadorule! strigă Tonon când Blanc ajunse în sfârșit la biroul lor comun.

Tonon era într-o dispoziție mai bună decât ieri. Blanc bănuia motivul.

— Cazul e deja închis pentru tine? ghici el. Ce s-a întâmplat?

— Ronchard a sunat azi-dimineață și… Dar pe unde ai fost azi-dimineață?

— Brigadierul de la locul accidentului? întrebă inutil Blanc pentru a evita întrebarea.

Strecură volumul de artă pe care i-l dăduse Aveline între două dosare

de parcă ar fi fost doar un alt document oficial.

— Îl trimisesem pe vânătorul nostru la Alleins. Ronchard trebuia să afle detalii despre crescătorul nostru de la membrii din Club Taurin. Et voilà[4]: Férréol a fost acolo de la 10 dimineața până în jurul orei 14:45, după cum afirmase și el.

— Raportul electricianului a venit la ora 15:01.

— Așa că Férréol nu a avut nicio șansă să ajungă din Alleins până la nenorocita lui pășune în cincisprezece minute. Nici măcar cu mașina sa de pește, în felul în care o conduce. Crescătorul are un alibi frumos și curat.

— Ronchard s-a informat și despre amenințări? Poate că se șoptesc zvonuri în club.

— Potrivit lui Ronchard, Férréol este un pilon de bază al clubului. După cum ți-a spus și crescătorul: are mulți prieteni. Și toți acești prieteni primesc amenințări de la activiști pentru drepturile animalelor, ceea ce pare a fi un fel de risc profesional: oglinzi retrovizoare sparte la mașinile parcate, e-mail-uri anonime pline de mesaje de ură, chestii de genul ăsta. Dar nimeni nu se-atinge de vite. Dacă ademenești un taur și-l duci de la pășune în Camargue, mai devreme sau mai târziu se va întoarce la pășune în mod voluntar. Nu-i prea priesc orezul sau păsările flamingo. Și nici nu poți să-l iei și să-l bagi într-o dubă și să-l răpești, precum curcile de prăsilă sau nurcile. Toți activiștii pentru drepturile animalelor știu asta. Nu puteau fi ei. Dacă mă întrebi pe mine: turiștii sunt mai proști decât am crezut cu toții. Cel puțin turiștii parizieni care-și iau leafa din jurnalism și care își petrec vacanța pe biciclete de munte. Cohen însuși i-a deschis poarta criminalului său pentru că era curios sau dorea să facă o fotografie. Și cu asta povestea-i gata.

— Și catarama de la cureaua ceasului? Cohen purta la încheietura mâinii un ceas de oțel inoxidabil cu o brățară din oțel inoxidabil, ambele în stare perfectă. Fragmentul de curea de piele nu poate fi de la el. Deci altcineva a deschis poarta.

— Catarama aia nenorocită, dacă într-adevăr e vorba de o cataramă aici, nu înseamnă nimic! Cineva a pierdut-o la un moment dat. De ce să fie ieri la orele 15? Poate crescătorul și-a stricat ceasul când a inspectat ultima dată pășunea cu două zile înainte de accident. Poate e vorba de-un turist neîndemânatic care a fotografiat păsările flamingo acolo cu săptămâni în urmă. Sau nebunul acela în costum de baie

care-și flutura prosopul roșu. Cine e atât de tâmpit încât să…

— Ți-ai rupt vreodată o brățară în timp ce făceai poze sau fluturai un prosop?

— Nu fac poze și nu flutur prosoape, dar, dacă aș face-o, aș fi destul de neîndemânatic încât să-mi rup ceasul. Cu mulți ani în urmă, când eram încă foarte tânăr și plin de prospețime, mi-am surprins soția cu un weekend la Cannes. M-a costat o avere. Era în culmea fericirii și s-a întins imediat pe patul din hotel. Am vrut să-mi smulg hainele, iar cureaua…

— Deci vrei să închizi dosarul Cohen?

— Să-l închid, să-l clasez și să-l uit.

Marius părea atât de mulțumit, de parcă noaptea de la Cannes trecuse cu puțin timp în urmă.

— Mai așteaptă, te rog, câteva momente. Mă duc la Fabienne. Poate că a reușit deja să acceseze laptopul lui Cohen sau telefonul mobil și a găsit ceva interesant. Vrei să vii cu mine?

Colegul lui făcu o mutră mohorâtă.

— Sunați-mă când găsiți filme porno pe hard disk.

Pe biroul lui Fabienne stăteau două baghete care nu fuseseră încă scoase din pungile de hârtie maro de la brutăria din Gadet. Mirosul lor umplea camera cu o căldură mult mai plăcută decât cea de la soare.

— Poți să-ți rupi o bucată fără grijă, murmură colega lui, care nu-și ridică privirea de pe monitor.

— De unde știi că mi-e poftă?

— Imaginea ta e reflectată în ecranul monitorului. Pot să-mi dau seama când un om e înfometat după felul cum i se măresc ochii și cum îi tremură tentaculele. Îmi amintește într-un fel de caracatița uriașă din Tomb Raider.

— Am primit complimente mai bune azi, zise Blanc, mușcând recunoscător din pâinea călduță. Te uiți la conținutul hard diskului lui Cohen?

— Mă uit la conținutul unei rezoluții de protest.

— Scrisă de Cohen?

— Scrisă de viitoarea autoare vedetă Fabienne Souillard. O să mă plâng primarului meu.

Blanc se duse în spatele colegii sale, privi peste umărul ei și citi doar începutul textului, când deodată exclamă:

— Merde. Primarul tău este de la Frontul Național!

— Și individul ăla nu vrea să ne cunune.

Blanc avu nevoie de câteva secunde ca să înțeleagă. Cu ceva timp în urmă, guvernul a permis cuplurilor de același sex să se căsătorească legal. Se pare că Fabienne a vrut să se căsătorească cu prietena ei, iar primarul nu le-a dat programare.

— Felicitări pentru viitoarea petrecere, spuse el, și să-i ia dracu' pe ăia de la FN dacă nu le convine. Primarul trebuie să vă cunune, asta e una dintre atribuțiile lui.

Ea îi aruncă un zâmbet resemnat.

— Primarul pur și simplu refuză.

— Și ce dacă? Legea este lege. Refuzul lui este ilegal.

— Dar ce-ar trebui să facem? Dacă-l târâm pe porc la tribunal, va pierde în cele din urmă – și el știe asta. Dar va face un scandal imens. Iar eu și Roxane vom ajunge în centrul atenției. Cele două lesbiene luptătoare din Vitrolles împotriva primarului virtuos și ales al comunei. Deja pot să văd e-mailurile pe care le vom primi.

— Nu doar e-mailuri, murmură Blanc, care începea să priceapă. De asemenea, scrisori și pachete adevărate. Mult mai multe decât primesc crescătorii de tauri de luptă.

— Presupun că de la alți expeditori, totuși.

— Dar cu același conținut neplăcut. Ce ai de gând să faci, totuși?

Făcu un semn către monitor.

— Voi crea o pagină de Facebook care are ca punct central rezoluția. Încă lucrez la ea. O formă de protest împotriva acestui primar prost. Poate vom mobiliza câteva mii de oameni. Dacă primim o mie de like-uri, poate că monsieur le maire[5] va reconsidera această blocadă.

— Ai grijă să nu-ți scape situația de sub control.

Fabienne râse.

— S-a trezit expertul! Dacă îmi amintesc bine, sunt unul dintre cei trei prieteni ai tăi de pe Facebook. Ceilalți doi sunt copiii tăi.

— E o chestie practică, zise Blanc, ușor jignit. Astrid are douăzeci de ani și este manager de evenimente. Ieri a postat un link către magazinul de îmbrăcăminte pentru care face o campanie sau ceva de genul acesta. Înainte, fiicele nu ar fi discutat niciodată despre modă cu tații lor.

— Ce magazin de modă?

— Magazinul acela „Aberfitch & Com”[6].

Fabienne se uită la el cu o privire inexpresivă.

Blanc o privi și el. O secundă. Cinci secunde. Zece secunde.

— Mă rog, zise el în cele din urmă, nu e chiar denumirea corectă. OK, am uitat cum se cheamă. Vrei să zâmbești acum? Îți dau voie să zâmbești.

— Vreau să mor de râs.

— Așa de deplasat am fost?

— Chiar mai rău.

Blanc își ridică mâinile resemnat.

— Bon[7], am să mă uit din nou pe pagina de Facebook.

— Uită-te în viața reală la ce poartă oamenii care n-au împlinit încă treizeci de ani.

Fabienne îi dădu un ghiont încurajator și-i făcu semn să ia loc pe scaunul gol de lângă ea.

— N-o să-mi fii tu de mare ajutor la pagina mea de Facebook, asta e sigur, zise ea cu bunăvoință.

Făcu clic ca să închidă munca ei realizată pe jumătate și deschise un notebook care stătea pe birou lângă computerul ei.

— Voilà, anunță ea. Din fericire, măcar eu mă pricep puțin la lucrurile din prezent. Acesta este Apple-ul lui Albert Cohen!

— Te-ai mișcat repede.

— Nu știu pe unde ai umblat azi-dimineață, dar eu am lucrat. N-a fost foarte greu. Hard diskul era protejat cu o parolă atât de evidentă încât până și tu ai fi ghicit-o.

— Albert Cohen.

— Vezi, nici măcar n-aveai nevoie de mine ca să spargi acel hard disk. Asta dacă nu, zâmbi ea conspirativ, ar fi fost niște directoare stocate acolo care să fie protejate și ele la rândul lor.

— Pe ele vreau să le văd mai întâi.

— Aici e problema. Încă mă strofoc cu ele. AC nu era chiar atât de naiv pe cât părea la început. A codificat destul de bine ceea ce pentru el era aparent deosebit de important. A operat inteligent: orice idiot ar putea să spargă parola acestui hard disk, să adulmece un pic – și să nu găsească nimic. Și gata. Dar în adâncul subdirectoarelor se găsesc aceste directoare cu protecție suplimentară… Dacă ai instalat un program de supercriptare pe computer care să se activeze imediat ce pornești computerul, tot ce faci e doar să provoci un hacker. Și fiecare cod poate fi spart. Dar dacă te tupilezi și-ți ascunzi lucrurile cu adevărat importante, un hacker s-ar putea să nu-și dea seama că există ceva acolo. Asta a fost strategia lui Cohen.

— Nu a fost suficient de bun pentru tine.

— Pentru că nu se întâmplă nimic în această căldură înăbușitoare, așa că nu am altceva de făcut decât să creez pagini de Facebook fără speranță. Am avut timp, mult timp. Și dacă stai mult și cauți, nici măcar cea mai bună ascunzătoare n-o să-ți fie de folos.

— Atunci hai să ne uităm mai întâi la directoarele pe care le-ai spart deja. Poate că prin datele care nu au fost deosebit de importante pentru Cohen găsim o urmă care ne va duce mai departe.

— Spre ce?

— Spre gardul unei pășuni din Camargue.

— Să începem cu fotografiile, sugeră Fabienne, dând clic pe un director intitulat „Fotografii, privat”.

— Marius vrea să vadă frumuseți goale. Să-l chem aici? întrebă Blanc.

— Lasă-l să doarmă-n continuare. Ce avem aici e la fel de tentant precum turneul de bingo de la azilul de bătrâni. Fotografii de vacanță. Poți să extragi toate datele: toate au fost făcute în ultimele două săptămâni.

— De când Cohen locuia la familia Leroux?

— Exact. Credeam că instantaneele intelectualilor, ezită ea, apoi zâmbi sfioasă, ei bine, sunt intelectuale într-un fel. Oricum, mai intelectuale decât ceea ce fotografiez eu și cu Roxane. Ce văd aici se încadrează în liga noastră.

Blanc recunoscu mas-ul editorului. Multe poze cu peisaje din Camargue. O mulțime de apusuri. Păsări flamingo. Plante de orez. Ernest Leroux la piscină, râzând. Marie-Claude Leroux, zâmbind. Cohen între Ernest și Marie-Claude. Jurnalistul avea o mână pusă pe umărul editorului. Celălalt braț îi era înfășurat în jurul taliei înguste a soției editorului. Ernest Leroux cum dădea noroc cu fotograful cu un pahar de vin rosé. Marie-Claude Leroux avea mâna stângă în jurul gâtului oaspetelui ei, atât de strânsă încât ticăitul ceasului de la mână trebuia să fi intrat în urechea lui Cohen. Blanc se întreba cine ar fi putut face această poză – tânăra Leroux?

— Fotografia a fost realizată cu o noapte înainte de a muri, explică Fabienne. Se pare că transfera fotografiile de pe iPhone-ul său pe notebook în fiecare seară. Om sârguincios. Pe hard disc nu găsesc nicio poză din ultima sa zi de viață. Dacă a făcut fotografii, acestea sunt încă pe iPhone-ul lui. Trebuie să mai lucrez la asta.

Era pe punctul să închidă fotografia când Blanc își ridică mâna.

— O să ne uităm încă o dată peste poze, murmură el.

— Nu faci fotografii grozave cu un iPhone, multe dintre ele nici măcar nu au luminozitatea bună. Ce crezi că vei descoperi în aceste instantanee?

— Următoarele: Cohen nu a fotografiat niciodată un taur. Cohen nu a fotografiat niciodată bicicleta și nici nu s-a poziționat lângă bicicleta lui VVT, rugând pe altcineva să facă o poză. Cohen nu a fotografiat-o niciodată pe Nora Leroux. Cohen a fotografiat-o pe Marie-Claude de două sau de trei ori mai des decât soțul ei. Marie-Claude zâmbește în acele fotografii.

Blanc făcu clic pe fiecare poză până la ultima care îl înfățișa pe Cohen între cele două gazde.

— Brațul lui în jurul taliei ei, brațul ei în jurul gâtului lui. Marie-Claude este cu siguranță genul de femeie care prețuiește distanța. Nu lasă ea pe nimeni să treacă atât de ușor de zona ei de securitate.

Fabienne făcu o mutră mâhnită.

— Am înțeles lecția, mon capitaine. Deci, crezi, de exemplu, că jurnalistul i-o trage soției editorului?

— De exemplu. Mi-ai explicat pas cu pas că Ernest Leroux își bagă mâna pe sub fiecare fustă care se fâlfâie prin fața lui. Tiranozaurul. Marie-Claude Leroux, în schimb, pare a fi o persoană blândă. Dar toată lumea are nevoie de alinare la un moment dat.

— Și Leroux află de aventura de vacanță dintre Cohen și soția lui? Se duce cu mașina de culoare deschisă în ziua fatidică, aparent spre portul de iahturi din Port-Saint-Louis-du-Rhône. De fapt, însă, el așteaptă la poarta din mijlocul regiunii Camargue până când Cohen, ca de multe ori de altfel, trece pe-acolo cu bicicleta lui VTT. Și apoi are grijă ca taurul negru de luptă să devină ucigașul amantului soției sale. Chapeau[8], asta e o lucrare cu stil.

Blanc se strâmbă la ea.

— Nora Leroux nu i-a suflat niciun cuvânt mamei sale când am fost noi acolo. Evident, nici ei nu-i plăcea de Cohen. În orice caz, nu s-a poziționat niciodată în fața obiectivului pentru el. Ce zici de asta: Nora Leroux află despre aventura mamei sale, gonește prin Camargue cu mașina ei albă și face ceea ce face orice fiică decentă într-o situație ca aceasta: eliberează taurul.

— Gelozia soțului sau dragostea rănită a fiicei.

— Avem dintr-odată două motive foarte bune.

— Dacă inventezi o acuzație de crimă din câteva momente de vacanță, nu-ți voi mai trimite niciodată linkul către contul meu de Flickr[9].

— Ce mai ai să-mi arăți? întrebă Blanc, fără să aibă idee cine sau ce era Flickr.

— Un director intitulat „Corespondență”.

— Pe computerul meu se numește „Scrisori” și conține două e-mail-uri de la avocatul soției mele.

— Îmi imaginez că lectura acelor e-mailuri mă vă binedispune cam la fel ca lectura de-aici.

Fabienne deschise un înscris adresat unui destinatar numit „Vent d’Ouest”. Erau câteva rânduri de mulțumire detașate ca „recunoaștere a sprijinului dumneavoastră în vremuri dificile”. Colega lui oftă.

— Am căutat numele pe Google: acesta este centrul de reabilitare din Bretania.

Făcu rapid clic pe alte câteva scrisori, toate având ca destinatar persoane ale căror nume erau precedate de cuvântul „Docteur”.

— Întotdeauna același text, doar numele se schimbă. Aparent Cohen le-a mulțumit medicilor și îngrijitorilor pentru cură. Pentru cineva care trăiește din scris, nu era tocmai creativ. Aș dori să știu ce cred medicii despre el când se întâlnesc la un congres și își citesc reciproc scrisorile celebrului jurnalist.

— Déjà-lu[10]. Asta-i tot?

— Mai am o comoară mică.

Fabienne făcu clic și deschise un fișier Word a cărui denumire consta doar în data calendaristică: 3 august. Cu o zi înainte de plimbarea fatală cu bicicleta.

— În mod curios, Cohen i-a adresat asta prietenului cu care putea vorbi în fiecare zi lângă piscină: Ernest Leroux.

Blanc fluieră printre dinți. Uitase de căldura și mirosul de mucegai de la aerul condiționat și de pereții biroului vopsiți cu vopsea de ulei verde-cenușie. Nu se mai gândea la Marius din camera alăturată, nici la Fabienne, nici la Geneviève și la copii, nici măcar la Aveline și la camera cu obloanele închise. Lumea lui se micșorase la dimensiunea unui monitor de șaptesprezece inchi care consta din câteva caractere pe un fundal alb. Citi:

Dragă Ernest,

După cum știi, am parcurs un drum lung împreună. Ai fost întotdeauna

generos cu mine, mai ales în ultimele luni grele. Fii sigur că-ți sunt recunoscător pentru asta.

În amintirea vechilor noastre idei politice, fără îndoială că mă vei ierta pentru această scrisoare pe care ți-o adresez, dar care vreau să fie înțeleasă și ca o scrisoare deschisă. Este un apel, la fel ca unul dintre multele apeluri redactate de tine și de mine, de noi, dar un apel pe care nu am fost niciodată nevoiți să-l formulăm așa: Ernest Leroux, editor la L'Événement, nu arunca în stradă oamenii pe spatele cărora trăiești.

Jurnaliștii și redactorii nu scriu doar pentru tine, ei scriu pentru republică, pentru democrație, pentru Franța!

Știu că vremurile sunt grele pentru cuvântul tipărit. Dar când nu au fost? Nu se poate ca jurnaliștii să fie concediați doar pentru că un contabil a scris în coloanele lui de numere un zero mai puțin decât în anii precedenți. Ernest, gândește-te la vechile noastre idealuri revoluționare! Pentru ele am pus la bătaie mult mai mult decât doar bani. Și amândoi cunoaștem pe cineva care odată și-a asumat mult mai multe lucruri. Prin urmare, îți scriu acest apel, nu, îți cer…

Aici scrisoarea se întrerupea.

— Destul de patetic, spuse Fabienne, când credea că Blanc citise totul, îndrăznind să-i întrerupă concentrarea. Nu e tocmai un document al generației internetului.

— Discursul generației șaizeci și opt. Poți verifica dacă scrisoarea asta este doar o schiță neterminată? Sau dacă a terminat-o de scris, a redenumit fișierul și, eventual, dacă i l-a trimis deja lui Leroux? Dacă e să înțeleg corect propoziția aceea, chiar a vrut să o publice undeva ca o scrisoare deschisă.

— Nu există niciun mesaj trimis în programul lui de e-mail. Se pare că jurnalistul și-a rezolvat toate treburile legate de poșta electronică pe telefonul mobil. Nu pot să reconstruiesc nici măcar vreo comandă de imprimare, nici măcar nu pare că acest notebook a fost conectat vreodată la vreo imprimantă în ultimele săptămâni. Și nu găsesc o continuare a scrisorii nicăieri – cu excepția cazului în care aceasta se află în directoarele pe care nu am reușit să le sparg.

— Dar a lucrat la text cu o zi înainte să moară?

— A deschis fișierul, însă doar a actualizat titlul și nu a schimbat nimic altceva. Așa cum îl vezi acum, textul dormitează pe hard disk de

două săptămâni.

— Cohen a scris textul imediat ce a ieșit din centrul de dezintoxicare și când a ajuns la mas-ul prietenului său?

— Așa se pare. Poate că acesta este modul lui de a-i întoarce favoarea: prietenul său îi dă concediu și convalescență, iar el îl calcă pe picior cu un apel: „Odinioară erai de stânga și acum ești un capitalist infect!" Și dacă e să te gândești și la Marie-Claude…

Blanc dădu din cap aprobator.

— Cu siguranță editorul nu se aștepta la așa ceva.

— Asta dacă are cunoștință de așa ceva.

— Toată chestia asta începe să mă amuze.

— Iată ultimul director, cu două subdirectoare, explică Fabienne. L-a numit „Proiecte" și l-a împărțit în „Texte" și „Surse".

Fabienne făcu clic pe primul subdirector care conținea doar un singur document Word.

— Van_Gogh.doc. Proiectul lui de vacanță. Articolul pe care Leroux nu l-a văzut încă. Comoara ascunsă a reporterului superstițios.

— Ai citit textul deja?

— Primele rânduri, doar atât.

— Captivant?

— Dacă toate articolele lui Cohen ar fi ca acesta, nu este vina internetului că L'Événement dă faliment.

Blanc avu nevoie doar de câteva clipe ca să-și dea seama ce-a vrut să spună Fabienne: articolul era un ciot, un fragment, ruina unui om care mai mult planifică decât poate duce la capăt. Textul consta în zeci de paragrafe – dar erau mereu noi paragrafe de început, mereu noi începuturi de articole care se întrerupeau întotdeauna după câteva rânduri: o descriere a apusului peste Arles, văzut de pe drumul național care trecea precum un zid prin orașul vechi. De la un camion spaniol ce mirosea a benzină, Cohen a ajuns la Picasso și de la el, printr-o cotitură bruscă, la van Gogh. Apoi textul se oprea. Următorul text descria un restaurant din Saintes-Maries-de-la-Mer, plin de turiști, de unde se auzea muzică țigănească și apoi se trecea la liniștea pe care

pictorul o simțise cândva acolo. Sfârșit. Un citat dintr-o scrisoare pe care van Gogh i-a scris-o fratelui său, o tranziție în care Cohen se plângea că nu se pot insera schițe în e-mailurile de astăzi. Sfârșit. Căminul din Saint-Rémy-de-Provence unde a fost îngrijit van Gogh după ce-și tăiase urechea, descris într-o franceză pseudo-delirantă, de parcă pictorul pe jumătate nebun ar fi scris el însuși textul. Sfârșit.

Blanc se dădu bătut și derulă cu mouse-ul printre nesfârșitele fragmente.

— E cam la fel de prost scris ca rapoartele mele pentru dosare, mormăi el.

— Atunci poți să te faci jurnalist când o să te dea afară de tot. Acum chiar este un post liber la L'Événement. Un lucru este clar: Cohen nu a mai rezistat. Poate că a stat prea mult timp în exterior. Leroux a sugerat asta: instrumentele vechiului reporter vedetă sunt ruginite.

Blanc se chinui să citească până la ultima variantă a textului. Deodată zâmbi. Erau mult mai multe paragrafe decât în variantele de mai înainte. A citit primele rânduri și i-a dat un ghiont colegei lui.

— Poate că AC trebuia să-și facă încălzirea la scris. Ia citește ce-a fabricat el în cele din urmă.

Probabil că nicăieri în lume nu vezi atât de multe iahturi cu vele incredibil de frumoase, incredibil de mari și incredibil de scumpe ca în timpul „Voiles de Saint-Tropez”[11]. În fiecare octombrie, proprietarii de vehicule de epocă strălucitoare, din lemn de tec și alamă, se întâlnesc pentru a face o regată în largul Coastei de Azur cu ambarcațiuni cu un catarg, două catarge, trei catarge și chiar și cu patru catarge. Pe aleile orașului cândva idilic, marinarii bine îngrijiți de pe acele jucării de lux stau înghesuiți alături de turiști, comercianți, navigatori amatori și femei prea blonde. Toată lumea se holbează la iahturile ancorate la chei sau la femeile prea blonde.

Dacă există un moment ideal pentru a comite un furt, acum e momentul.

În timpul concursului din 1990, un hoț care cunoștea bine locul a deschis din exterior ieșirea de urgență de la Musée Maly din Saint-Tropez. Acest muzeu este moștenirea unui englez bogat care a fost transformată într-o fundație: un mic palat imperial pe coastele dealurilor de deasupra orașului, un mic parc, o vedere la Marea Mediterană, zece săli pline de tablouri din secolul al XIX-lea, respectabile, dar nicidecum spectaculoase. Doar câțiva cunoscători urcă pe străduțe pentru a se plimba prin încăperile prăfuite. Majoritatea acestor puțini cunoscători vin să vadă doar un singur tablou,

toată mândria de la Musée Maly și cea mai mare comoară a sa.

Un tablou original de van Gogh.

Tabloul nu este cu mult mai mare decât o pagină dintr-un calendar, pusă într-un cadru aurit mult prea voluminos, ceea ce pictorului olandez nu i-ar fi plăcut deloc ținând cont de viața sa spirituală complicată. Dar ce tablou! Prezintă, așa cum a scris van Gogh într-o scrisoare către fratele său, „bărci de pescuit pe plaja de la Saintes-Maries". Probabil că toți cei care au auzit vreodată numele „van Gogh" îi cunosc floarea-soarelui, podul său mobil – și acele bărci de pescuit vopsite multicolor, întinse pe plajă, ca niște oameni epuizați în concediu. Maestrul le-a pictat în timpul unei vizite la sfârșitul lunii iunie din anul 1888, le-a schițat cu linii rapide, le-a surprins pe pânză în acuarelă și în ulei. „Îți trimit desenul de la Saintes-Maries prin același serviciu poștal", i-a scris el lui Theo. „La puțin timp înainte de plecare, chiar dis-de-dimineață, am desenat bărcile și acum mă ocup de tablou, pânză de 30, unde am pus o bucată mai mare de cer și de mare pe partea dreaptă".

Liniște. Armonie și puțin dor de locul său de baștină din Olanda și de bărcile sale de pescuit.

Tabloul din Musée Maly este doar unul dintr-o serie întreagă cu motive similare, deoarece van Gogh nu s-a limitat doar la acel tablou menționat în scrisoare. Dar este probabil, istoricii de artă nu sunt pe deplin siguri de asta (oare când sunt vreodată siguri istoricii de artă?), dar este probabil să fie chiar primul tablou al acelei serii celebre. Prototipul celebrelor picturi Saintes-Maries.

Cât de ironic că acest tablou cu bărci a fost furat în timpul unui concurs de navigație…

Deoarece acel hoț necunoscut, aparent bine informat, s-a folosit de regată pentru a pătrunde în Musée Maly, al cărui sistem de securitate cu alarmă s-a dovedit a fi destul de ineficient. De-acolo a luat doar un singur tablou de pe perete: cel al lui van Gogh. Furtul a durat probabil mai puțin de două minute. Dar de-atunci au trecut peste două decenii, iar acest tablou faimos nu a mai fost găsit niciodată. Nimeni nu l-a mai văzut vreodată. Nimeni nu a rezolvat vreodată acest caz.

Dar poate că asta se va schimba în curând.

Fabienne clătină din cap surprinsă. Părea că îi era greu să-i acorde credit jurnalistului Cohen.

— S-a descurcat mai bine de data asta, recunoscu ea ezitant.

— Pentru că dintr-odată se simte din nou ca acasă, explică Blanc. Cohen a vrut să o ia de la capăt după ce viața îi fusese distrusă. Fără cocaină. Fără scandaluri amoroase. Articole bune. Înapoi la rădăcini. Leroux îi oferă o șansă, dar „Pe urmele lui van Gogh" nu sunt decât niște vorbe deșarte. Ghirlande în jurul unor fotografii și imagini frumoase cu care editura să umple paginile. Nu este un reportaj real. Cohen încearcă și încearcă, dar nu reușește să născocească astfel de bazaconii.

— Totuși, în timpul cercetărilor, bătrânul reporter se lovește de un furt comis demult… zise ea zâmbind. Pentru prima dată, regret că nu am putut să-l cunosc mai bine pe AC.

— Da. Probabil că Albert Cohen s-a împiedicat de această chestiune veche din întâmplare. Dar asta îi trezește ambiția – o ambiție care poate că a fost îngropată de ani de zile și care abia aștepta să fie trezită.

— Își spune: la naiba cu sarcinile de lucru. Scriu ce vreau. Ca un reporter vedetă.

— Leroux nici măcar nu bănuiește că nu vrea să-i livreze un articol inofensiv de prima pagină, ci un dosar penal de care nimeni altcineva nu-și mai amintește. Leroux s-ar fi uitat ca prostul dacă ar fi aflat despre asta.

— Poate a aflat despre asta, totuși?

— E vreun adevăr în ceea ce scrie Cohen? Furtul tabloului de van Gogh din Musée Maly este încă un mister și astăzi?

Fabienne scria la tastatură. Fredona o melodie pe care Blanc o mai auzise la radio, dar nu reuși să o asocieze cu niciun cântec. O fi ceva din afara topurilor? Sau un cântec din vreo reclamă? Probabil că nici măcar nu era conștientă că scotea sunete. O privea pe Fabienne: degetele-i subțiri care parcă zburau pe tastatură. Privirea ei parcă ieșea dintr-o țeavă de pușcă, o lunetă. Femeia vânător. Diana internetului. Blanc se mândrise mereu că avea o viață online încă de la începutul anilor 2000. Nu era un dinozaur al epocii analogice. Cu toate acestea, se bucura că o avea alături pe colega sa. El era imigrant pe continentul digital, ea fusese deja născută acolo.

Fabienne își încheie fredonatul cu o mică exclamație care putea exprima atât uimire, cât și admirație.

— Povestea lui Cohen este adevărată, anunță ea. Tabloul de van Gogh de la Musée Maly a dispărut în 1990 și e dat dispărut de-atunci. Ceea ce pare să fie o întâmplare obișnuită.

Atinse ecranul cu degetele.

— Baza de date a Interpolului privind operele de artă furate. Patruzeci de mii de obiecte furate, jefuite din colecții publice și private din o sută douăzeci și cinci de țări. Până acum s-au recuperat: două mii.

— Cinci la sută. E destul de nasol.

— Treaba devine și mai deprimantă.

Deschise o altă filă în navigatorul de internet.

— Art Loss Register este o bază de date a obiectelor furate. Colecționarii, istoricii de artă și companiile de asigurări se informează de-aici. În memoria de stocare găsești peste trei sute de mii de lucrări furate. Până în prezent, șase mii dintre acestea au fost recuperate. Și vorbim doar despre cazurile raportate. Iată o intrare despre „artnapping”[12]: hoții fură un tablou și îl returnează doar contra unei „recompense”. Cei de la conducerea muzeului se simt atât de stânjeniți, încât nu apelează la poliție. Pentru că furturile dăunează reputației: cine și-ar mai încredința obiectele valoroase destinate expozițiilor speciale unei instituții care a fost deja jefuită? Furturile sunt dăunătoare și pentru primele de asigurare care cresc dacă nu-ți faci asigurare pentru lucrurile tale în mod corespunzător.

— Care e situația în sud? Provence și Coasta de Azur sunt pline de muzee și vile ale unor colecționari bogați.

— Procentajul de cazuri rezolvate e sub douăzeci la sută. Nu există niciun expert în arte în nici măcar o brigadă de jandarmi din Midi. Îi găsești doar la Paris.

— Idioți parizienii ăștia.

Ea îi aruncă un zâmbet obosit.

— Anul trecut, la Avignon, doi infractori au îndesat niște tablouri într-un break și au plecat în viteză de-acolo. Colegii au găsit destul de repede mașina cu care au fugit, parcată pe un drum național. Cu toate acestea, nu au mai putut găsi și alte urme, pentru că băieții spumaseră interiorul mașinii cu un stingător de incendiu.

— A fost nevoie doar de-atât pentru a acoperi toate urmele? întrebă Blanc neîncrezător.

— Nu mai joci în Liga Campionilor, mon capitaine, joci în liga regională.

— Ce-au făcut colegii după spargerea de la Musée Maly?

— Se caută piste. Nu au găsit amprente. Nu s-a activat nicio alarmă, niciun lacăt nu a fost spart.

— Inside-job[13].

— Posibil. La acea vreme, toți ofițerii s-au adunat relativ repede în jurul unui suspect: Olivier Guillaume. Un individ care nu mai era tocmai tânăr, îngrijitorul muzeului, și, prin urmare, omul ideal pentru un inside-job. L-au luat chiar în arest pentru o noapte, dar apoi i-au dat drumul. Nu s-a mai întâmplat nimic după aceea: fără condamnare, fără acuzații, nici măcar interogatorii ulterioare. Guillaume nu a mai comis vreo infracțiune, nici înainte, nici după.

— Nu s-a-mbogățit la ceva timp după faptă?

— Dacă informațiile de aici sunt corecte, atunci omul trăiește și astăzi cu bătrâna lui mamă.

— Se pare că investigația a ajuns atunci într-o fundătură.

— Și tot acolo zace și azi, îngropată și uitată. Cazul nu a mai progresat de ani de zile. Tabloul de van Gogh poate fi admirat doar virtual, în baza de date a Interpolului și în Art Loss Register. Iar în Musée Maly există un punct luminos pe perete și mai puțini vizitatori decât înainte.

Blanc își masă fruntea.

— Cohen este însărcinat să scrie despre van Gogh. O porcărie plictisitoare, nu apucă să aștearnă decât câteva rânduri. Dar călătorește prin Provence și cercetează. În acest proces, dă peste acest furt de demult, nerezolvat niciodată. Aceasta este o poveste despre van Gogh pe care niciunul dintre cititorii săi n-o cunoaște! Așa că se așază la masă să o scrie. Și la ultima propoziție, pe care o notează înainte să moară, anunță, mai mult sau mai puțin necriptat, că a dat peste o pistă interesantă. Că va rezolva cazul chiar.

— Ceea ce înseamnă că știe unde se află tabloul.

— Sau cine este vinovatul.

— Există și directorul numit „Surse”. Titlul mi s-a părut destul de confuz prima dată când l-am văzut, dar poate că putem vedea unele conexiuni acum.

Fabienne deschise câteva fotografii. Ziare prost fotografiate, pozele fiind aparent făcute într-o bibliotecă sau într-o arhivă. Când au mărit imaginile, își dădură seama că jurnalistul fotografiase cotidienele din toamna anului 1990 unde erau publicate articole despre furtul obiectului de artă de la Musée Maly. Nu erau multe și au citit literele începețoșate de pe fotografiile care păreau realizate când camera era mișcată din loc până când le-au dat lacrimile. Nimic nou.

Un text fără titlu. Primele cuvinte reprezentau numele unei persoane: Daniel Boré.

— Autorul cărții Vincent van Gogh și lumina sudului. O lucrare standard, spuse sec Blanc.

Fabienne se uită la el uluită.

— Nu știi „Abercrombie & Fitch” și te pricepi la astfel de cărți de artă? Ce-ai făcut la Paris în ultimii ani?

— De când locuiesc în sud, arta reprezintă un interes serios pentru mine, răspunse Blanc, încercând să-și păstreze privirea impenetrabilă. Ce și-a notat Cohen despre el?

— O adresă în Provence. Expertul în van Gogh, pe care toată lumea de pe planetă pare să-l cunoască, cu excepția unei lesbiene sublocotenent din Jandarmerie, locuiește pe colț de-aici. Cohen a notat niște cuvinte-cheie sub adresă.

Blanc copie adresa și detaliile cu privire la Boré în carnețelul său, fapt la care colega sa reacționă cu un alt oftat de simpatie.

— Pot să-ți trimit detaliile și pe telefonul mobil, explică ea.

El zâmbi la auzul acestor cuvinte. Se simțea din ce în ce mai bine. Febra vânătorii.

— Se pare că totuși, cu o săptămână înainte de a muri, Cohen s-a întâlnit cu Boré.

— Scrie un reportaj despre van Gogh în sud. Cel mai mare expert în

van Gogh trăiește în sud. E logic să vrea să se întâlnească cu el.

— Dar uite-aici, murmură Blanc. Dacă înțeleg corect intrările lui, atunci Cohen cerceta trecutul lui Boré. Boré era angajat pe post de curator într-un muzeu în 1990, pe când era tânăr. Acum ghici în care muzeu.

Fabienne fluieră încet printre dinți.

— Musée Maly…

Făcu clic pe următorul director. Fișierul era intitulat „Olivier Guillaume”.

— A aflat numele din vechile articole din ziare, bănui Fabienne.

— Dar Cohen nu s-a oprit aici.

Blanc citi cu voce tare:

— Saint-Gilles – Zid! – Salon-de-Provence: Casa mamei, strada Bel Air – Tată, tată, tată! – Întâlnire 5.8. 10:00, Bar Gadet.

Poza unui bărbat care avea aproape șaizeci de ani fusese copiată sub rândurile notate: blugi deșirați și rămași prea mici, sandale, cămașă decolorată de la cele o mie de ore cât a fost expusă la soare, păr cărunt și oarecum neîngrijit, privire care nu emana încredere.

— Cohen a făcut poza asta în afara unui bar din Gadet, zise Blanc, arătând spre un panou care intra în poză la jumătatea fotografiei și care atârna deasupra peretelui clădirii.

— Recunosc locul, este chiar după colț de aici. Le National.

— Cohen se pare că a făcut poza pe furiș. Un instantaneu de la nivelul șoldului.

Făcu clic pe dosarele vechi de investigare și compară o fotografie de-atunci a poliției cu poza lui Cohen.

— A îmbătrânit, dar acesta este Guillaume fără îndoială, exclamă ea.

— Cohen i-a luat urma și l-a fotografiat!

Blanc lovi cu pumnul în masă.

— Nu am idee ce înseamnă nota criptică a lui Cohen despre Saint-

Gilles. Locul în care trăiește crescătorul taurului nostru de luptă criminal. Oare are vreo legătură cu acest caz? Și de ce scrie Cohen cuvântul „tată” de trei ori? Un indiciu al motivului? Dar un lucru este sigur: jurnalistul a găsit o pistă.

— Te gândești la același lucru la care mă gândesc și eu?

Blanc îi zâmbi.

— Cohen l-a cunoscut pe celebrul istoric de artă Boré, care era un tânăr curator la Musée Maly în momentul furtului. Și îl urmărea pe Guillaume, fostul îngrijitor de la Musée Maly și principalul suspect de furt.

— Iar ultima lui notă poate însemna că a vrut să-l întâlnească pe Guillaume în dimineața zilei de 5 august într-un bar din Gadet. Cu excepția faptului că această întâlnire nu a mai avut loc.

— Pentru că un taur de luptă și-a băgat coarnele între ei pe 4 august.

1. „Bol” (fr., în original) (n.tr.).

2. „Doamnă judecător” (fr., în original) (n.tr.).

3. Denumire veche pentru China (n.tr.).

4. „Și iată” (fr., în original) (n.tr.).

5. „Domnul primar” (fr., în original) (n.tr.).

6. Denumirea corectă a magazinului este Abercrombie & Fitch (n.tr.).

7. „Bine” (fr., în original) (n.tr.).

8. „Jos pălăria!” (fr., în original) (n.tr.).

9. Platformă destinată pentru stocarea și folosirea ulterioară de către utilizatori a fotografiilor digitale și clipurilor video (n.tr.).

10. „Deja citit” (fr., în original) (n.tr.).

11. Regată ce are loc o dată pe an în golful Saint-Tropez. Voiles înseamnă pânze, vele în limba franceză (n.tr.).

12. „Furt de obiecte de artă” (engl., în original) (n.tr.).

13. „Infracțiune de care este răspunzător cineva din interior” (engl., în original) (n.tr.).

Un inside-job

Adoua zi dis-de-dimineață, Blanc ieși în grabă din casă. Încă nu se făcuseră treizeci de grade. Era momentul pe care îl iubea cel mai mult în timpul investigațiilor: știa deja că un animal de pradă stătea în lumina crepusculară în apropierea desișului, dar mai știa că încă nu avea nicio pistă concretă, nicio suspiciune limpede. Își ținea mintea și simțurile deschise în toate direcțiile. Un vânător care simte privirea animalului înainte de a-l vedea.

Se așeză în Espace și răsuci cheia în contact. Nimic. Încercă din nou. Nimic. A treia oară. Blanc lovi volanul. Avea atât de multă energie din cauza nervilor încât putea să explodeze. Și acum stătea în această epavă de mașină și nu putea s-o ia din loc. Mai încercă de cinci ori, dar din compartimentul motorului nu se auzea nici măcar un zdrăngănit. Se uită la ceas: ora opt. O să-i dea telefon vecinului său.

Jean-François Riou era inginer la Airbus Helicopters din Marignane, însă viața pentru care Dumnezeu îl crease de fapt o ducea la sfârșit de săptămână: înșuruba cu devotament în măruntaiele mașinilor ruginite până când acestea înviau ca mașini de epocă numai bune pentru muzee. Îi salvase Espace-ul lui Blanc de mai multe ori. În timpul ultimei reparații, îi permise lui Blanc să-l tutuiască. Riou trebuia să fie treaz la ora asta a dimineții. Copiii lui erau la internat, dar nu veneau acasă în weekend aproape niciodată. Blanc nu o cunoscuse încă pe soția lui Riou, dar își dăduse seama din puținele remarci ale prietenului său că era destul de bine că n-o cunoștea. Tastă numărul de mobil în Nokia.

— Mașina ta veche s-a stricat, îl salută Riou bucuros, altfel de ce-ai suna într-o sâmbătă dimineață?

— Ai mâinile pline de ulei?

— Tocmai urc în Alpine-ul meu.

— Înseamnă că poți ajunge repede aici.

— Este ceva de care trebuie să-mi fie frică? Espace-ul tău scoate fum mai mult decât de obicei? Uleiul lui de motor picură în Touloubre?

— Când rotesc cheia în contact, acul vitezometrului se rotește până la

două sute și acul turometrului merge până la maxim în partea dreaptă, dar în rest nu se întâmplă nimic. Nu se aude nimic, luminile de avertizare nu clipesc, demarorul nu geme.

— Putain.

Riou părea și mai vesel.

— Voi lăsa Alpine-ul în garaj și voi lua Opelul Frontera.

— Sună de parcă ar fi un catâr.

— O mașină de teren veche. Tracțiunea pe patru roți este mai bună pentru remorcare.

— Un început de weekend minunat, șopti Blanc.

— Să nu pleci de-acolo.

Blanc îl auzi pe Riou râzând când legătura se-ncheie.

Zece minute mai târziu, Riou ajunse cu Opelul vechi, pătrat și roșu, huruind până în fața casei lui Blanc.

— Nu vrei să vinzi mașina asta veche? întrebă el după ce aruncă o privire sub capotă. Copiii tăi sunt adulți și soția ta… mă rog. Nu mai ai nevoie de autobuzul ăsta de familie hodorogit. Cumpără-ți un pick-up și vei avea mereu prieteni. Cumpără-ți o decapotabilă și vei avea mereu prietene.

Scoase o frânghie de remorcare din portbagaj.

Geneviève urâse să conducă prin Paris în marele Espace. Când au atins acea vârstă dificilă, copiii lui erau atât de stânjeniți de mașina asta veche, încât îi cereau să-i lase să coboare la o sută de metri de școală, numai să nu-i vadă prietenii în ea. De fapt, nici nu au existat sentimentalități care să-l lege pe Blanc în lanțuri de această mașină.

— Cât pot să scot pe ea?

— Cunosc pe cineva care livrează astfel de mașini uzate din Marsilia spre Alger. S-ar putea să-ți dea o sută de euro.

— Și dacă o vând aici?

— O să auzi multe glume. Pe cheltuiala ta.

— Și unde vrei să mă târâi acum?

— La Saint-César. E un mecanic acolo suficient de nebun încât să cârpească chiar și un Espace vechi.

— Ceea ce mă va costa mai mult decât valorează mașina la ora actuală.

— Ți-am zis doar: pick-up sau decapotabilă.

Blanc se gândi la vechea fabrică de ulei și la țiglele crăpate de pe acoperiș, la salariul lui de funcționar public și oftă.

— Hai să reparăm vechitura. De câte ore va avea nevoie prietenul tău din Saint-César?

Riou zâmbi plin de compasiune.

— Zile? Săptămâni? Căile Domnului și cele ale furnizării de piese de schimb pentru Renault sunt necunoscute.

— Merde. Și eu ce fac între timp? Am nevoie de-o mașină!

— O să-ți împrumut una de-a mea.

— Nici vorbă de-așa ceva. Nu pot să merg cu viteză cu o mașină de epocă scumpă.

— Nu am spus că o să-ți împrumut Alpine-ul. Mă gândeam la ceva mai confortabil, un adevărat clasic.

Lui Blanc nu-i plăcu deloc rânjetul lui Riou.

După ce-i emise „ca plată în avans” un cec de 400 de euro mecanicului care zâmbea compătimitor în garajul din Saint-César, Blanc merse cu Riou până la hambarul vechi de pe drumul departamental 70, unde Riou își adunase colecția. Vecinul lui împinse poarta grea și glisantă de lemn: lumina soarelui căzu peste Alpine-ul albastru ca un far pâlpâind, apoi căzu peste un jeep din Al Doilea Război Mondial, vopsit în verde, peste un Opel Rekord vechi de cincizeci de ani, peste un Mercedes cel puțin la fel de vechi, a cărui aripă stângă fusese deșurubată. Și chiar în fața peretelui din spate, unde aproape că nu cădea nicio rază de soare, stătea un 2CV[1] azuriu.

— Anul de fabricație 1990, chiar înainte de oprirea producției. Șase sute de centimetri cubi, douăzeci și nouă de cai putere, poate să sară

peste o sută de lucruri când mistralul te-mpinge de la spate, zise Riou.

— Și dacă mistralul bate din față?

— Închizi geamurile complet și poți culege flori în timp ce conduci. Chestia aia are cutia de viteze amplasată lângă volan – te pricepi la din astea?

— Am mai condus odată o rățușcă[2]. La fel ca orice student adevărat.

Cu Geneviève, atunci când amândoi erau în semestrul doi. Cu rățușca unei prietene de-a ei, o mașină roșie ca un tricou care a fost spălat de prea multe ori. Călătoriseră prin Vendée[3]. Odată, pe un drum de țară, o porțiune laterală din căptușeala acoperișului se desprinsese. Capota pliantă era atât de permeabilă încât în timpul furtunilor de vară stăteau pe scaune ca sub duș. Și uneori seara se opreau într-o parcare singuratică, atât de lacomi unul de celălalt, încât nici măcar nu-și ridicau cortul, ci în mașină…

— E totul în regulă? întrebă Riou.

— Chiar a trecut mult timp de când am condus ultima oară un 2CV.

— Nu-ți face griji. E ca mersul pe bicicletă, nu se uită niciodată.

— Se pare că nu mai am altă opțiune. Unde este cheia?

Blanc conduse cu grijă prima sută de metri, dar vecinul lui avea dreptate: era ca înainte. Doar pasagera din dreapta lipsea. Întrucât aerul sclipea acum, se opri la marginea drumului și retractă acoperișul. Doar e decapotabilă, nu? Când viră din nou spre drumul departamental, auzi micul motor torcând ca o mașină de cusut industrială. Undeva zdrăngănea o tablă. Anvelopele bâzâiau pe asfalt. Caroseria se legăna ca o barcă pe un val oceanic la fiecare denivelare de pe șosea. Reuși să reducă viteza până la șaptezeci de kilometri pe oră și să ducă mașina pe porțiuni drepte. Ultimele cicade ale verii zumzăiau în pădurea de garigă. Un gărgăun de mărimea unui deget fu aspirat prin acoperișul deschis din cauza curentului de aer, bâzâi învârtindu-se de trei ori și dispăru înainte ca Blanc să apuce să se sperie. Năvăli peste el mirosul de pin și rozmarin. Dintr-odată, Blanc se simțea minunat.

În acea dimineață de sâmbătă din august stăteau în secție doar jandarmii care erau repartizați la muncă și cei care nu aveau familie. În Gadet, în afară de brigadierul de serviciu, Blanc îi întâlni așadar

doar pe Nkoulou și pe Tonon. Comandantul său tocmai cobora dintr-o mașină de patrulare când Blanc ajunse în parcare cu noua mașină. 2CV-ul se deosebea atât de mult de ventilatorul Dyson al lui Nkoulou, la fel cum se deosebea „On the Road Again" de la Canned Heat față de un free jazz. Blanc nu trebuia să fie psiholog pentru a citi privirea superiorului său. Trase înapoi acoperișul și închise ușa șoferului, având grijă să nu lovească suprafața de tablă.

— Mai bine încui ușa, îl sfătui Nkoulou. Recent, cântărețului Renaud Séchan i s-a furat rățușca din fața casei din L'Isle-sur-la-Sorgue.

— Cu siguranță trebuie să fie vorba de un hoț de mașini disperat.

— În Provence avem mai mulți oameni disperați decât poți bănui.

Blanc își urmă șeful în clădire și îl privi gânditor pe Nkoulou până când acesta dispăru în biroul lui. Apoi Blanc împinse ușa propriului său birou ca să intre.

— Tocmai termin dosarul, îl salută Tonon, nepărând prea surprins să-l vadă acolo.

Lângă computerul lui vechi se afla o sticlă deschisă de vin rosé și un pahar de plastic. Vinul din sticlă era acum doar până la nivelul etichetei.

— De când faci tu acte în weekend?

— De când mi s-a spus să întocmesc un dosar de accident pentru un mort care se credea toreador.

— Dosarul o să se facă din ce în ce mai gros. Și n-aș paria nici măcar un euro pe faptul că termenul „accident" va ajunge pe coperta dosarului.

— Nu poți să stai și tu într-un bar sau pe vreo femeie, așa cum face orice bărbat decent în weekend?

— Tu ești exemplul meu luminos. Nu-ți mai chinui computerul. Plecăm într-o excursie educațională.

— Asta sună de parc-ar trebui să refuz propunerea.

— Mergem în vizită la un istoric de artă.

— Cu siguranță va fi mai interesant decât meciul de acasă al Olympique Marseille din această după-amiază, pentru care s-a

întâmplat să obțin bilete.

Când păși în fața secției, Marius se holbă fără cuvinte la 2CV.

— Noua mea mașină decapotabilă, anunță Blanc.

— Hai să luăm o mașină de patrulare. Aș vrea să ajung azi la destinație. Unde mergem, de fapt?

Marius, care nu se băga la condus dacă putea să evite, se strecură în Mégane pe scaunul pasagerului. Înăuntru era cald ca într-o saună și mirosea ușor a vomă. Cu o zi înainte, doi colegi târâseră după ei din pădure un beț iv care se chinuia în desișul uscat să-și aprindă o țigară cu o brichetă pe benzină. Blanc coborî fereastra și îi spuse lui Marius ce mai aflase despre Boré în seara precedentă.

— N-am auzit niciodată de el. Locuiește în sud?

— Boré a lucrat la un moment dat în Saint-Tropez, însă locuiește la Paris de mai bine de zece ani. Este celebru în cercurile sale nu numai datorită cărții sale despre van Gogh. Organizează mari expoziții: pictori cunoscuți, muzee cunoscute, public de masă. În numele Ministerului Culturii, se spune că va organiza în Arles un eveniment aniversar pentru van Gogh. Acesta este singurul motiv pentru care se află în Provence de câteva săptămâni. Locuiește între Salon și Arles în casa de vară a unui prieten.

— Și toreadorul nostru biciclist a vorbit cu el?

— De aceea vorbim și noi cu el acum.

Douăzeci de minute mai târziu treceau prin Eyguières[4]. Blanc îi spuse lui Tonon adresa pe care și-o notase în caiet, iar colegul lui îl îndrumă spre centrul orășelului. Benzile drumului se-ncolăceau în jurul unui monument al soldaților căzuți în luptă, care înfățișa un soldat din bronz din Primul Război Mondial care privea eroic în spațiu. Un bar, un restaurant, o galerie de artă, un magazin naturist, trafic mai deloc, nimeni pe trotuar, cu excepția unui pensionar care moțăia pe o bancă din fața administrației financiare.

— Seara este mai aglomerat aici, mormăi Tonon. Loc frumos.

Parcară în fața unei case destul de ponosite de lângă galerie. La parter se afla un magazin de patiserie, dar era închis. Fațada de piatră prost tencuită de deasupra strălucea într-o culoare cenușie. Ușa de la intrare de lângă magazin și ferestrele pătrate cu cruci de lemn păreau vechi.

Abia când apăsase pe sonerie, Blanc își dădu seama că lemnul era nou. Văzu apoi că ușa avea o încuietoare modernă și că sistemul de alarmă era fixat discret pe arcada de piatră de la intrare.

Bărbatul care le-a deschis ușa părea mai bătrân și mai tras la față decât în fotografia de autor din cartea de artă pe care i-o arătase Aveline, însă în mod cert era bărbatul cu care voia să vorbească. Daniel Boré avea aproape 1,90 m, pieptul și stomacul rotunde și în formă de butoi, ceea ce nu se vedea imediat deoarece erau mascate de haine viu colorate: pantaloni de in verde-prăzuliu și o cămașă roz-deschis, cu mocasini din piele de șarpe care erau la fel de ascuțiți la vârf după cum fusese ultima modă în perioada Renașterii. Boré își ascundea ochii apoși, deschiși la culoare și obrajii cărnoși în spatele unor ochelari din anii șaptezeci, cu rame de oțel. Părul lui lung și blond era așa de rar în față, încât scalpul ars de soare îi strălucea. Avea un ceas vechi Jaeger-LeCoultre Reverso legat de încheietura mâinii stângi, un ceas a cărui carcasă putea fi dată peste cap prin intermediul unui mecanism rafinat, astfel încât cadranul și capacul din sticlă să fie îndreptate spre interior și partea din spate spre exterior. Boré îl purta așa la mână, un indicator inutil de timp care arăta ca o brățară din piele de crocodil cu o incrustație dreptunghiulară de oțel. La mâna sa dreaptă strălucea un inel cu sigiliu sculptat din lapislazuli.

— Veniți de la agenția de publicitate? îi salută istoricul de artă.

Își sorbea în mod ciudat cuvintele când vorbea, de parcă dinții nu i-ar fi fost bine așezați în maxilar.

— Credeam că vom trece prin șpalturile broșurii expoziției abia peste două ore.

— Arăt eu ca un ciudat care lucrează în publicitate? replică Marius, arătându-i legitimația.

Blanc ar fi vrut să înceapă conversația într-o notă mai politicoasă. Își forță un zâmbet.

— Avem doar câteva întrebări, monsieur Boré. Este vorba despre un accident. Nu va dura mult.

— În cazul în care căutați Renault-ul acela de pe marginea drumului, îi aparține prietenului meu care mi-a pus la dispoziție și această casă. Îi place să călătorească. Aproape că nu mă folosesc de mașină. Dacă vreți să vorbiți cu prietenul meu, va trebui să reveniți în opt săptămâni. E în vacanță în Mauritius, unde face scufundări.

Era pe punctul de a închide ușa, dar Blanc o ținu deschisă, cu zâmbetul încă înghețat pe față. Mașina către care arătase Boré era o Laguna galbenă. O mașină de culoare deschisă. Încă un motiv pentru a-l lua pe individ la întrebări.

— Este vorba despre accidentul care s-a soldat cu moartea lui Albert Cohen.

— Am auzit despre asta la radio.

Boré deveni deodată agitat și surprins.

— Intrați.

Îi conduse pe niște trepte de piatră uzată până la primul etaj și intrară într-o sufragerie minusculă cu pereți tencuiți cu alb pe care stăteau înrămate postere de filme din anii cincizeci. Pardoseala era placată cu plăci dreptunghiulare de teracotă care fuseseră acoperite cu un strat lucios de ceară. Două grinzi rotunde de stejar mâncate de viermi susțineau tavanul și făceau camera să pară atât de joasă, încât Blanc a fost nevoit să-și plece capul când păși pe sub prima grindă pentru a se așeza pe un taburet acoperit cu material textil. Oftând calm, Marius se lăsă să cadă într-un balansoar vechi, în timp ce Boré se așeză pe o canapea. Stătea atât de drept încât spatele său nu atingea spătarul. În mijlocul încăperii se afla o masă joasă, a cărei suprafață fusese încropită dintr-o ușă veche de stejar. Pe ea zăcea un toc de plastic negru, deschis, care conținea un dispozitiv electric ce-i amintea lui Blanc de un mic aparat de măsurare. Alături zăceau câteva ace minuscule. Boré observă privirea jandarmului și închise rapid tocul.

— Îl cunoșteați pe monsieur Cohen? întrebă Blanc.

— De ce vreți să știți asta? La știri se spune că a fost un accident, nu?

— Vă rog să-mi răspundeți la întrebare.

— Eh bien. Bineînțeles că l-am văzut pe Cohen în talk-show-uri din când în când. Nu că mă uit la așa ceva în mod regulat. Și nu i-am citit articolele, nu scria tocmai despre cultură. Nici la vernisaje nu mergea, din câte știu eu.

Boré ezită o clipă, parcă ar fi încercat să se forțeze să continue.

— L-am întâlnit personal doar săptămâna trecută. M-a sunat și m-a rugat să-i fac o programare pentru că voia să discute cu mine despre van Gogh.

— Despre ce anume? continuă să-ntrebe Blanc.

— Despre tot!

Boré își ridică mâinile cărnoase și le lăsă să cadă cu un gest care ar fi putut sugera resemnare în fața unei asemenea naivități.

— Când v-ați întâlnit? interveni Marius.

Istoricul de artă scoase un telefon mobil din buzunarul cămășii.

— Mă uit pe calendar, răspunse el. Joia trecută, 28 iulie, orele cincisprezece. Cohen a ajuns la timp. Nu prea cunosc artiști și curatori care să fie așa.

Râse nesigur. Blanc și Marius schimbară o privire: cu o săptămână înainte de accident.

— Când v-a telefonat Cohen pentru a stabili întâlnirea? întrebă Blanc.

— În aceeași zi, cândva dimineața. A spus că trebuie să scrie un articol pentru revista lui, ceva despre van Gogh. „Ceva?" am întrebat, oftând în mintea mea. Porcării obișnuite de jurnalist, m-am gândit, un conțopist fără minte, care vrea să obțină un citat de la mine pentru că e prea leneș să caute el singur în cartea mea.

— Atunci de ce l-ați mai primit pe monsieur Cohen în audiență? dori să știe Blanc.

— Pentru că era monsieur Cohen, un om care apare la televizor! Trăiesc din organizarea de expoziții de artă care atrag un public uriaș. Mon Dieu[5], sunt unul dintre acei oameni care au transformat expozițiile de tablouri în evenimente care atrag tot atâta lume cât meciurile de fotbal! Am făcut marea expoziție Renoir de la Paris, la vremea ei. Și așa cum fotbalul nu ar funcționa astăzi fără televiziune, nici expozițiile nu mai funcționează fără camere de filmat. Așa că am acceptat. Trebuie să spun că am fost destul de surprins.

Marius îl privea înțelegător pe istoricul de artă.

— Deoarece Albert Cohen era chiar mai neștiutor decât v-ați temut inițial?

— Pentru că Albert Cohen îmi citise cartea din scoarță în scoarță și cred că nu doar cartea mea. Pentru că văzuse deja cu ochii lui cele mai importante locuri din Provence unde van Gogh pictase, deși

călătorea în Midi doar de o săptămână. Vedeți dumneavoastră, oftă Boré, majoritatea oamenilor cred că van Gogh nu a vândut nicio pictură în viața lui. Prototipul pictorului fără succes. Majoritatea oamenilor sunt doar niște connards [6].

A subliniat acest lucru în așa fel încât Blanc să fie sigur că istoricul de artă i-a inclus și pe el, și pe Marius în acest grup. Se potrivea cel puțin în privința sa.

— Dar Cohen știa că van Gogh vânduse tablouri, nu? ghici el.

— Exact. În 1882, chiar la începutul carierei sale, artistul vânduse deja câteva desene, deși pe bani puțini. Dar în 1890, cu jumătate de an înainte de a se sinucide, o colecționară din Belgia a plătit patru sute de franci pentru „Via roșie", ceea ce era o sumă considerabilă la acea vreme. Într-o revistă respectată a apărut o recenzie elogioasă despre acest tablou și s-a organizat și o expoziție. Van Gogh aproape reușise, nu și-a luat viața din lipsă de succes. Și Cohen știa toate astea, știa chiar și prețul „Viei roșii". Era destul de informat pentru un jurnalist.

— Atunci ce mai voia să afle de la dumneavoastră?

— M-a întrebat despre adevăratele cauze ale nebuniei lui van Gogh. Despre constrângerea sa proprie de a se autodistruge.

— Nebunia care l-a costat urechea?

— Și mai târziu viața. Teză pe care o susțin vehement și în cartea mea și care nu numai că mi-a adus recenzii pline de laude: pictorul a fost mereu instabil, dar excesul de lumină și culori din sud a fost cel care i-a copleșit mintea. Van Gogh a fost un om orientat vizual ca nimeni altul în secolul al XIX-lea. Și acum imaginați-vă acest om orientat vizual, care și-a petrecut copilăria în nordul umed și gri, ajungând în Midi ca adult. Cerul în bătaia mistralului! Soarele! Chiparoșii! Stelele! Marea! Și această lumină care eliberează culorile din învelișul lor! Într-un fel, Provence l-a ucis prima pe van Gogh într-o anumită măsură.

Marius îi mai aruncă lui Blanc o privire rapidă. Era limpede că îl considera pe Boré un flecar.

— Și doar despre asta ați discutat cu Cohen? întrebă Blanc neîncrezător.

— I-am dat câteva citate frumoase, chiar mai bune decât cele din

cartea mea. I-am explicat „Mitul lui van Gogh”. Vedeți dumneavoastră, scriu și o carte despre fiecare artist pentru care am o expoziție. Este un fel de omagiu, însă nu-mi fac iluzii. După șase luni veți găsi cărțile mele de artă la standurile anticariatelor moderne, cadouri ideale de Crăciun pentru cineva care nu vrea să cheltuiască mulți bani. Doar Vincent van Gogh și lumina sudului se reeditează mereu. Pictorul care s-a mutilat exercită asupra oamenilor o fascinație ciudată. Dacă din 1890 ar fi avut succese în mod constant, acum ar fi unul dintre acei artiști buni care ne umplu muzeele, dar nu mai mult de-atât. Doar nebunia lui, care a fost pe cât de creativă, pe-atât de distructivă, îl face un sfânt modern în lumea noastră depopulată de sfinți.

Marius își drese glasul.

— Voi recapitula: dacă van Gogh nu și-ar fi tăiat urechea, nu ar fi devenit un star pop?

Boré se uită la el iritat.

— Cred că lui monsieur Cohen i-ar fi trecut prin minte o frază mai elegantă.

— Voia doar să facă schimb de idei cu dumneavoastră despre nebunia mitică a lui van Gogh? întrebă Blanc.

Istoricul de artă ezită din nou pentru o clipă.

— Mi-a cerut și fotografii cu van Gogh, recunoscu el în cele din urmă el cu o voce înceată.

— Fotografii? întrebă Blanc neîncrezător.

Fără să mai spună ceva, Boré dispăru într-o cameră alăturată și se-ntoarse cu propria carte. Răsfoi primele pagini și le întinse cartea celor doi jandarmi.

— S-au păstrat mai mult de patruzeci de autoportrete ale lui van Gogh. S-a luat ca model pe sine de fiecare dată într-o anumită măsură.

— Cunosc tabloul cu pipa și bandajul din jurul urechii maltratate, explică Marius.

Boré ignoră acest lucru și bătu cu degetele pe pagina deschisă.

— Iată două fotografii. Nu există copii. Artistul s-a pictat pe sine ca un

maniac, dar s-a lăsat fotografiat doar de două ori – o dată când avea treisprezece ani și o dată ca ucenic al unui negustor de artă pe când avea nouăsprezece ani. E vorba de lumină, înțelegeți? De parcă lui van Gogh i-ar fi fost frică de privirea incoruptibilă, ca să spunem așa, clinică a aparatului de fotografiat. Nu există nicio fotografie cu van Gogh ca adult. Însă…

Tăcu.

— Însă monsieur Cohen v-a arătat una, nu? bănui Blanc.

— Nu, nu. Adică, ei bine, a pus niște întrebări atât de detaliate despre fotografii cu van Gogh, încât mi s-a părut ciudat, așa că am crezut – deși el a negat asta –, am crezut că a văzut totuși o fotografie în timp ce cerceta. O fotografie cu van Gogh pe care nimeni nu o știe!

Îi privea pe jandarmi de parcă s-ar fi așteptat acum ca aceștia să tragă aer în piept cu reverență.

Totuși, pulsul lui Blanc nu a fost afectat de numărul de fotografii cu van Gogh care s-au păstrat.

— V-a întrebat Cohen despre slujba dumneavoastră anterioară la Musée Maly? întrebă el, permițându-și să adauge și un strop de perfidie în tonul său prietenos.

Boré se uită la el atent și de data aceasta tăcu mult, mult timp înainte de a-și drege glasul și de a răspunde:

— Am fost nevoit să-i promit lui monsieur Cohen că voi păstra confidențialitatea acestei părți a conversației noastre. A făcut niște cercetări și nu a vrut ca ceva din aceste informații să se scurgă înainte de vreme. A trebuit să-i promit că nu voi spune nimănui un cuvânt despre asta.

— Sunt sigur că nu se va supăra pe dumneavoastră dacă vă încălcați promisiunea, spuse Blanc sec.

— Eh bien, exclamă Boré resemnat, deschizând un cufăr și scoțând un pahar, o carafă cu apă și o sticlă de Ricard.

— Dacă nu ați fi de serviciu, v-aș oferi un pahar, se scuză el în timp ce-și turnă mai mult de două degete de pastis în pahar.

Blanc așteptă până când istoricul de artă termină de băut.

— Cohen a deschis subiectul acesta după o jumătate de oră, spuse în cele din urmă Boré. Până atunci am avut o conversație cu adevărat înflăcărată despre van Gogh. Și deodată menționează furtul de la Musée Maly.

Clătină din cap în timp ce își umplea din nou paharul.

— Am rămas destul de uimit. Nu e ca și cum mă gândesc în fiecare zi la acea perioadă din viața mea. Am început să lucrez acolo în 1988, a fost primul meu loc de muncă în calitate de curator. Ce scandal a fost atunci când ni s-a furat van Gogh-ul!

— Cohen cerceta acest caz vechi, interveni Blanc.

— Da, și mi-a cerut să-i dau toate detaliile.

— V-aș fi recunoscător dacă mi-ați putea oferi și mie aceste detalii.

Boré oftă.

— Nu i-am putut spune lui Cohen mai mult decât am spus atunci poliției și nici acum nu vă pot spune mai multe. Îmi luasem concediu în timpul săptămânii pentru a admira iahturile în timpul marelui concurs de navigație din Saint-Tropez. Împreună cu o colegă de care, ezită un moment, eram foarte apropiat la acea vreme. Ei bine, am auzit de furt la radio în dimineața aceea. Ne-am repezit la muzeu, dar poliția blocase deja totul.

— Ați fost interogat?

— Desigur.

— Un inside-job, murmură Marius.

— După părerea mea, polițaii l-au lăsat să scape prea ușor pe îngrijitorul nostru de-atunci.

— Olivier Guillaume.

— Dacă știți deja totul, de ce mă mai întrebați, atunci? La fel a fost și cu Cohen: a știut întotdeauna ce aveam să-i spun.

— Îmi place mereu să mă uit la reluări la televizor, îl asigură Marius cu un glas inocent. Așa că povestiți în continuare, poveștile mi se par mereu și mai interesante când le văd a doua oară.

Boré îi aruncă o privire iritată și dădu pe gât al doilea pahar.

— Pentru cineva care iubește arta – pe care o iubește cu adevărat, mă-nțelegeți? Așadar, pentru cineva care iubește arta, un furt ca ăsta este aproape la fel de dureros ca…

Se uită pe fereastră.

— Ei bine, ca o lovitură în cap. Chiar doare, un amator nici nu-și poate imagina. Majoritatea hoților nu sunt infractorii inteligenți pe care-i vedeți în filme.

— Nu cunoaștem infractori doar din filme, interveni Marius care era cu siguranță într-o dispoziție proastă acum.

— Hoții de obiecte de artă sunt fie niște personaje strâmbe pentru care un tablou este cam ceea ce este un băiețel pentru un pedofil, fie niște connards care realizează abia după ce fură că practic opera pe care au furat-o nu poate fi vândută. Din acest motiv, smulg tablourile din rame, iar unii chiar le împăturesc. Pânzele sunt deteriorate, culorile parcă răzuite. Din când în când, unele lucrări antice neprețuite sunt ascunse în subsoluri umede sau în vreun pod unde sunt expuse la căldură și la soare. Și atunci când le regăsești într-un final – dacă le vei găsi vreodată! –, arată de parcă au fost călcate-n picioare într-o luptă de stradă.

— De ce l-ați bănuit pe Guillaume? În ce categorie îl plasați: la connards sau la caracterele strâmbe?

— La caracterele strâmbe. Nu era deloc idiot și avea cunoștințe despre artă. Tatăl său a fost un colecționar important, Olivier Guillaume practic a crescut cu arta lângă el. Era mai inteligent decât noi toți la un loc, dar – Boré caută cuvântul potrivit –, ei bine, cam strâmb. Îmi pare rău că nu pot face o descriere mai detaliată. Straniu. Nu a absolvit niciodată facultatea, nu a terminat niciodată vreun program de instruire profesională, în ciuda minții sale strălucite. Locuia la mama lui. Nu ieșea niciodată în oraș, nu bea niciodată un pahar de vin. El era factotumul din muzeu. Știa toate sistemele de securitate, știa să oprească sistemele de alarmă, avea cheile de la toate ușile. Dacă a existat cineva care ar putea jefui Musée Maly fără să se declanșeze alarma, el era acela. Dar colegii dumneavoastră i-au dat drumul prea repede atunci. Până la urmă, conducerea l-a concediat după aceea pentru că nimeni din muzeu nu mai avea încredere în el. Dar asta a fost singura lui pedeapsă, dacă vreți. Și tabloul lui van Gogh nu a mai fost văzut de atunci.

— Când ați plecat de la Musée Maly?

— La scurt timp după Guillaume. În mod voluntar, adăugă imediat Boré.

Aruncă o privire rapidă spre sticla Ricard și, pentru o clipă, păru că era pe punctul de a-și turna un al treilea pastis, dar apoi se decise să nu o facă.

— La vremea respectivă, am plecat la Paris cu colega mea pentru că doar acolo poți face cu adevărat o carieră în meseria noastră. Am organizat prima expoziție mare la scurt timp după aceea, dar colega mea a întâlnit pe altcineva. Am pierdut legătura, aveam o grămadă de alte lucruri pe cap, încât la Musée Maly și la furt nu m-am mai gândit deloc.

— Până când monsieur Cohen v-a bătut la ușă. Credeți că jurnalistul descoperise ceva și era pe urmele sale?

— A făcut niște insinuări, doar atât.

Boré părea de parcă purta o luptă cu el însuși, apoi oftă.

— Vedeți dumneavoastră, explică el, eu fac cele mai de succes expoziții din țară. Dar printre istoricii de artă sunt considerat încă un impostor, în ciuda acestui lucru – nu, tocmai din cauza asta. Sunt considerat de categorie ușoară. Știți cum este să vezi oamenii cum dau ochii peste cap la conferințe când aud numele meu? Cum pufnesc disprețuitor? Cu o singură expoziție aduc arta mai aproape de mai mulți oameni decât profesorii din seminarele lor în toată viața acestora academică secată! Dar ei mă disprețuiesc pentru că sunt popular. Și deodată apare cineva în casa mea și-mi sugerează că poate rezolva cazul unui tablou de van Gogh furat. Imaginați-vă așa: primul tablou din seria bărcilor de pescuit din Saintes-Maries, pierdut de două decenii, este regăsit! Și aș face și eu parte din soluție! Care dintre profesori ar fi recuperat vreodată un tablou de van Gogh?

— Bănuiți că și Cohen l-a suspectat pe Guillaume?

— A ținut asta pentru el. Nu a zis-o chiar așa. Dar Cohen cred că avea suspiciunile lui. Mi-a dezvăluit că voia să vorbească cu Guillaume. Din păcate, nimic mai mult.

Blanc se gândi la notițele lui Cohen din fișierul cu numele lui Guillaume.

— Ce legătură are orașul Saint-Gilles cu van Gogh? întrebă el.

Boré se uită la el uimit.

— Niciuna. Pictorul nu a fost niciodată acolo. Nu există niciun muzeu cu lucrările sale acolo. În acel oraș e doar faimoasa lor biserică cu portalul medieval. De ce?

Blanc ignoră întrebarea.

— Guillaume lucrează acolo?

— Nu știu asta. Nu am mai auzit de individul acela de douăzeci de ani.

— Nu v-ați întâlnit cu Cohen a doua oară? întrebă Blanc.

— Nu. Cohen a vrut să mă sune. Am înțeles de la el că probabil voia să se vadă din nou cu mine săptămâna asta. Când am auzit la radio despre accidentul său îngrozitor, din cauza șocului aproape că m-am izbit de o mașină care venea din sens opus.

— Erați în mașină când ați aflat despre asta? continuă Blanc cu întrebările. În ziua accidentului?

Se gândi la autovehiculul galben al prietenului lui Boré care era plecat, acel Renault Laguna parcat în fața casei.

— Da. Am fost în Marsilia și am văzut și eu într-un sfârșit MuCEM-ul[7]. M-am întors abia seara. Chiar înainte de Eyguières am ascultat știrile de la ora opt. Credeți că cercetarea lui Cohen a avut vreo legătură cu moartea lui îngrozitoare?

— Totul pare un accident, minți Blanc, zâmbind liniștitor. Dar dacă tu, ca polițai, afli din greșeală despre un caz de furt de demult, care e și nerezolvat, atunci în mod natural îți ciulești urechile.

— Țineți-mă la curent, îi rugă Boré. După cum am spus: ar însemna foarte mult pentru mine să regăsesc tabloul dispărut al lui van Gogh.

Jandarmii se ridicară, iar istoricul de artă îi însoți până la ușă. Pășea precaut, ca cineva care nu voia să se poticnească sub nicio formă. Când ieșiră în lumina puternică, Blanc se întoarse încă o dată.

— Colega aceea, întrebă el încetișor, care a fost cândva atât de aproape de dumneavoastră încât ați mers la Paris cu ea, s-a căsătorit mai târziu cu editorul Leroux, nu-i așa?

Boré făcu un gest care exprima atât regret, cât și un calm rece. În acel

moment, gestul lui Borè îi aminti lui Blanc de un tenismen care își practică sportul ca hobby și care tocmai a pierdut un meci irelevant.

— Marie-Claude Elbaz a fost cea mai frumoasă și cea mai deșteaptă colegă din muzeu, dar era și cumva inabordabilă. Deși am stat cu ea practic zi și noapte mai bine de un an de zile, nu am simțit niciodată că o cunosc cu adevărat. Așa că atunci când a început să mă evite la scurt timp după ce am ajuns la Paris, nu prea am văzut asta ca pe o pierdere. Erau atât de multe femei în capitală…

Se pierdu o clipă-n amintiri.

— Până în prezent nu am cunoscut doamna vieții mele și nu m-am căsătorit niciodată. Dar dintre toate femeile cu care am avut o relație, nu o cunoșteam pe nici una la fel de puțin ca pe Marie-Claude.

— Cohen v-a întrebat și despre Marie-Claude?

Istoricul de artă părea surprins.

— Nu. N-am mai văzut-o pe Marie-Claude de mulți ani. Cohen lucra doar pentru Leroux. Numai Marie-Claude poate să fie cea care l-a pus pe urmele acestui furt de demult. Cred, deci, că de la ea personal a aflat totul.

— Bon après-midi[8], monsieur Boré, își luă la revedere Blanc. Ne-ați ajutat foarte mult.

— Să fie oare adevărat? se întrebă Blanc când ajunseră la Mégane.

Au deschis toate ușile și au lăsat aerul fierbinte să iasă afară înainte de a intra în cele din urmă în mașină, oftând.

— Madame Leroux a declarat că a fost ideea ei de a-i oferi lui Cohen povestea trivială despre van Gogh în Provence, continuă căpitanul. Articolul trebuia să fie despre pictor și despre viața lui din sud, în paralel cu expoziția pe care fostul ei iubit o organizează la Arles.

— Madame Leroux ne-a tăinuit acest detaliu.

— Soțul ei era alături când ea ne-a vorbit despre asta. În orice caz, ea n-a zis nimic despre furtul comis în urmă cu douăzeci de ani.

— Dar știa că Albert Cohen era reporter. Odată ce a început să cerceteze despre van Gogh și despre sud, exista în orice caz șansa ca el să afle despre acea infracțiune. Madame Leroux a fost atât de naivă

încât a crezut că jurnalistul va trece cu vederea peste așa ceva? Sau mai degrabă i-a pus pe tavă în mod oficial o poveste care părea inofensivă și a sperat în secret că va da peste scandalul de-atunci? Poate a crezut că Albert Cohen va obține o pistă, speculă Marius.

— Dacă e așa, atunci soțul ei nu știe nimic despre acest plan. Mi s-a părut că editorul chiar credea că Albert Cohen va livra articolul de primă pagină promis, și nu o poveste cu bandiți.

Marius râse.

— Dacă perspectivele de angajare ca jurnalist nu ar fi chiar mai slabe decât cele ale unui polițai, atunci aș aplica și eu la Leroux chiar acum! După pălăvrăgeala asta cu Boré, am auzit destule fraze pentru a scrie eu însumi povestea pentru L'Événement. Cât crezi că plătesc?

— Probabil că nu prea mult în această criză, bănui Blanc. Ai nevoie de bani?

— Pentru veterinar.

Blanc îi aruncă colegului său o privire strâmbă.

— Câine? Pisică? Papagal? Sau ai o turmă de capre acasă?

— Un motan. Nu te uita așa la mine. Toată lumea ar trebui să aibă pe cineva care să fie fericit când te-ntorci seara acasă. Fă-ți și tu rost de un prieten cu patru picioare.

— O pisică este fericită să te vadă doar pentru că nu poate deschide singură conserva de mâncare.

— Motanul meu are probleme să găsească bolul cu mâncare. Tumoare pe creier.

— Glumești? Mă refer la chestia cu tumoarea.

Marius se uită pe geam în timp ce treceau cu mașina pe lângă un câmp de măslini ale căror frunze reflectau lumina ca niște mici cioburi de oglindă.

— Zilele trecute, când motanul a început să alerge în cerc prin sufragerie timp de o jumătate de oră, lovindu-și capul de același picior de masă la fiecare tură nenorocită, l-am dus la medic să-l examineze. Chestia aia din craniul lui are dimensiunea unei bile colorate. Ar trebui să-i dau eu animalului lovitura de grație, dar nu mă lasă inima

să-i pun pistolul la cap.

Blanc se gândi că Marius nu mai fusese promovat de când își împușcase accidental un coleg cu mulți ani în urmă în timpul unei intervenții nocturne. Și că mai circulau și alte zvonuri pe la secția de jandarmerie din Gadet – zvonuri printre colegii veterani care tăceau de-ndată ce Blanc își făcea apariția, colegul lui Marius, nou-venit, parizianul, polițaiul a cărui carieră ajunsese și ea la gunoi. În timp ce conducea, își scoase laborios portofelul din blugi și îi întinse lui Marius o bancnotă de cincizeci de euro pe care acesta o băgă în buzunar cu un semn recunoscător din cap.

— O să te duc până la Le Soleil, dar va trebui să iei prânzul singur. Mai am o întâlnire.

— Unde?

— La spitalul din Salon. La medicul legist.

— Poate că doctorul Thezan o să-ți ruleze un cui. Cică-ți potolește foamea, așa am auzit.

— Din păcate, nu este adevărat.

Cam după o oră, Blanc o întâlni pe legistă în biroul ei de la Institut médico-légal, când aceasta ținea în mână un ceainic cu ceai verde din care ieșeau aburi. Când se oferi să-i dea și lui o ceașcă, Blanc refuză, clătinând din cap.

— Dacă beau ceva fierbinte pe căldura asta, mă voi topi.

Apoi întrebă:

— L-ați spintecat deja pe monsieur Cohen?

— Taurul a rezolvat deja asta pentru mine. L-am cusut la loc după ce m-am uitat prin corpul lui.

Bătu cu degetele peste niște foi de pe birou.

— Eram pe punctul de a vă trimite raportul. Nu vă va surprinde: leziuni interne și externe grave, monsieur Cohen a sângerat până a murit și, ca să spunem așa, s-a sufocat în același timp, pentru că și plămânii i-au cedat. De altfel, arma crimei a fost cornul stâng al animalului, dovadă fiind rămășițele de sânge și țesut de acolo. Zero la

mie alcool în sânge, fără urme de droguri sau medicamente în urină. Rădăcinile părului, totuși, dovedesc că a consumat cocaină cu ceva timp în urmă. Dar asta nu e nimic nou.

— În definitiv, puteți confirma că Albert Cohen era perfect lucid în momentul morții sale. Asta face și mai puțin probabil faptul că a deschis el însuși poarta. Bărbatul era perfect lucid.

În acel moment, ușa biroului lui Thezan se deschise fără ca cineva să bată. Intră tânărul pe care Blanc îl văzuse pe scaunul pasagerului din jeep. Dădu din cap către doctor, se uită la jandarm cu un dezinteres blând și ținu ușa deschisă fără să scoată un cuvânt.

Fontaine Thezan își trase ochelarii de soare din păr și îi puse pe ochi.

— Dacă ați vrea să ne scuzați, mon capitaine?

Blanc îi însoți pe amândoi până în parcare. Să fie oare doctorul Thezan și taciturnul un cuplu? Se întreba cum poate cineva care taie zilnic cadavre cu bisturie și ferăstraie electrice să mângâie un corp cald și viu. Probabil că doctorul Thezan ar râde de el dacă ar lăsa să se înțeleagă că îl preocupă astfel de chestiuni.

Până la urmă, ea râse de el oricum pentru că zări 2CV-ul albastru.

— Finanțele publice sunt atât de proaste încât jandarmii sunt trimiși din nou în patrulare cu rățușca?

— Ne cheltuim toți banii pe autopsii.

— Dacă vă izbiți cu această cutie de tablă într-o mașină modernă, o să ajungeți pacient la mine.

Însoțitorul ei zâmbi timp de o secundă, iar Blanc nu se putu decide dacă din milă sau batjocură.

Întrucât cuvintele doctorului încă îi răsunau în ureche, pe drumul de întoarcere spre Saint-Françoise-la-Vallée conduse atât de încet, încât până și furgonetele de livrare îl depășiră cu niște manevre foarte nebunești. În timp ce fluxul de aer care pătrundea prin geamurile laterale deschise îi ciufulea părul, se gândi la Cohen și la Marie-Claude Leroux. Poate că nu ea îl trimisese pe reporter pe urmele vechiului furt, din întâmplare sau nu. Poate Cohen, un vechi prieten al familiei Leroux, știa deja de multă vreme că ea lucrase la Musée Maly când tabloul de van Gogh dispăruse de-acolo. Oare Cohen, frustrat de povestea lui banală, se aruncase din proprie inițiativă în acest caz?

Atunci nu Marie-Claude Leroux ar fi cea care l-ar fi pus pe Cohen pe această pistă – ci poate cea care ar face totul pentru a-l scoate din nou de pe pistă. Pentru că atunci când furtul unei piese de muzeu este un inside-job, toată lumea este suspectă – chiar și o tânără curatoare despre care se spune că se uită la iahturi cu vele. Împreună cu un tânăr curator…

Boré. Blanc încercă să-și imagineze cum organizatorul de expoziții puțin excentric, ușor supraponderal, departe de a fi sănătos, în pantofii săi din piele de șarpe, stând la marginea pășunii cu taurul, deschise poarta în spatele căreia monstrul negru pufăia deja. Absurd. Care ar fi motivul lui? La fel ca în cazul lui Marie-Claude Leroux: vechea poveste a stârnit vechi suspiciuni. Inside-job. Marie-Claude și Boré plecaseră împreună la Paris la scurt timp după furt. Un pas în carieră făcut tocmai în acest moment? Sau o evadare bine deghizată? Și mulți ani mai târziu, Marie-Claude Leroux îl trimite pe cel mai faimos reporter al soțului ei la o expoziție pe care fostul ei iubit o va organiza la Arles. Poate că vrea să pună presiune pe Boré? Poate Cohen trebuie să urmărească ceva? Timp de o clipă, Blanc avu o viziune despre sine întorcându-se la Paris, plimbându-se prin apartamentul istoricului de artă și descoperind într-o cameră de acolo un mic tablou cu bărci de pescuit pe o plajă…

Se simțea ca un prost. La vremea aceea exista un suspect principal. Un bărbat pe care Cohen îl urmărea, așa cum arăta o fotografie neclară din telefonul mobil. Un bărbat pe care Cohen dorea să-l întâlnească. Un bărbat cu care reporterul nu vorbise niciodată pentru că moartea fusese mai rapidă. „Va fi interesant să-l interoghez pe Olivier Guillaume”, se gândi Blanc.

1. Citroën 2CV (n.tr.).

2. Modelul de mașină Citroën 2CV a fost numit colocvial „rață” în Germania și Austria. Această denumire a fost adoptată din Țările de Jos, unde în 1948 un jurnalist a descris mașina ca o lelijke eend („rățușca cea urâtă”), după basmul cu același nume de Hans Christian Andersen (n.tr.).

3. Departament din vestul Franței (n.tr.).

4. Comună din departamentul Bouches-du-Rhône (n.tr.).

5. „Dumnezeule” (fr., în original) (n.tr.).

6. „Nenorociți” (fr., în original) (n.tr.).

7. Muzeul Civilizațiilor Europene și Mediteraneene (n.tr.).

8. „O după-amiază plăcută” (fr., în original) (n.tr.).

Un suspect din trecut

Luni dimineață, Blanc fu trezit de cocoșul lui Douchy care cânta de pe celălalt mal al râului ca și cum ar fi alertat armata lui Napoleon. Ceața se ridica din Touloubre și se topea între coroanele platanilor. În frunziș stăteau ghemuite cel puțin trei duzini de stăncuțe, niște fantome mici și negre ale morților, care își fluturau aripile în sus și cârâiau furioase când Blanc păși în fața fabricii de ulei. Încă nu răsărise soarele, doar la răsărit cerul era deja alb și transparent precum creta umedă. Cu fiecare gură de aer lui Blanc i se părea că inspira aer tot mai cald în plămâni. „Bine c-a trecut duminica", se gândi el.

Ziua liberă din săptămână o resimțise ca douăzeci și patru de ore de stat la închisoare. Se forțase să nu meargă la secția de jandarmerie întrucât nu voia să le dea și mai mult de înțeles colegilor de-acolo că nu are altceva de făcut. Dar nu avea nimic altceva de făcut: se plimbase încoace și-ncolo prin fața casei lui vechi ca un tigru în cușcă. Se gândise atât de mult la Cohen și reconstruise în mintea lui atât de multe desfășurări posibile ale faptei, încât la un moment dat îi păreau ridicole. „Individul a murit într-un accident stupid", își spuse el, „iar eu sunt la fel de prost ca el pentru că urmăresc un criminal care nu există. Moartea lui nu a fost un accident, merde, a fost un atac sofisticat." La Paris știuse întotdeauna că el era un investigator persistent – nu întotdeauna pe drumul cel bun, nu întotdeauna de succes, destul de adesea nepopular în rândul colegilor și în fața superiorilor. Dar persistent. Aici, însă, avea îndoieli: oare tot perseverența îl conducea? Sau pura orbire?

Tânjise după Aveline. Soțul ei sosise, însă, de la Paris și nu voia să-și imagineze cum își petreceau duminica. Tânjea după Geneviève, dar ea ducea de mult o viață în care el nu mai juca vreun rol. Tânjea după copiii săi. Și-a scos Nokia și i-a sunat pe Astrid și Eric. La amândoi s-a auzit doar mesageria vocală. Blanc se simțea prost pentru că nu știa ce să spună. Așa că bâlbâise repede câteva fraze și închise, știind că în mod cert copiii săi îl vor lua de prost dacă ar fi să-i audă mesajul. Eric nu-l sunase înapoi. Astrid îi trimisese seara un mesaj pe Facebook:

E bine că-ți merge bine. Totul este în regulă cu mine. De când îți pasă ție cum îmi merge?

Blanc făcu clic ca să-nchidă mesajul. Ce mai era de zis acum? Copiii

lui dădeau vina pe el pentru căsnicia distrusă: tata nu era niciodată acasă, tata nu a fost la concertele de pian și la meciurile de baschet, iar uneori nici măcar la petrecerile pentru aniversarea zilelor de naștere, pe tata îl interesează mai mult infractorii decât noi.

E bine că a trecut duminica.

Blanc făcuse o programare pentru luni dimineața devreme cu tânărul Fuligni, fiul antreprenorului de construcții care murise. A așteptat întâlnirea cu o oarecare neliniște, iar când un camion alb și boțit opri în fața fabricii lui de ulei, șoferul îl salută prietenește în timp ce se afla încă la volan.

Matthieu Fuligni avea aproape treizeci de ani, își tunsese părul negru scurt la câțiva milimetri și purta doar o pereche de blugi zdrențuiți și încălțăminte de lucru pătată cu mortar. Era dezbrăcat de la mijloc în sus și se putea vedea că era musculos și bronzat de-așa natură că nu putea fi opera unei radiații solare. Îi strânse mâna lui Blanc și se prezentă. Ori nu știa că Blanc investigase cazul în care tatăl său fusese victimă, ori cel puțin nu-i aducea niciun reproș din cauza asta.

Blanc se simți ușurat, îi arătă țigla și îi explică că vrea să-și reacopere acoperișul.

— Bună alegere. Chiar și grecii și romanii își puneau tuiles canals pe acoperișurile lor. Argila este din Provence, țiglele sunt făcute manual și astăzi, explică Fuligni.

Îi arătă relieful care ieșea pe argila arsă.

— Cicada, logo-ul firmei. Așezați țigla pe acoperiș cu cicada în sus. Protecția perfectă. Întoarceți țigla și așezați mai multe la rând, voilà, și aveți un jgheab din argilă. Forma genială, nu-i așa? Voi fixa țiglele cu mortar pe grinzile acoperișului, astfel încât vântul să nu le smulgă.

— Nici măcar mistralul? întrebă Blanc care spera ca țiglele să fie bătute în cuie, înșurubate, lipite sau fixate într-un alt mod, ei bine, mai puțin tradițional.

— Pas de souci, răspunse Fuligni râzând, nu vă faceți griji.

Blanc știa că ar fi mai bine să-ți faci testamentul dacă medicul scria la începutul diagnosticului său cuvintele pas de souci. Începu să se întrebe dacă și fabrica lui de ulei era într-o situație fără speranță.

Fuligni vorbi apoi despre cantități și prețuri și despre ceva pe care-l

numi „Manitou”. Lui Blanc îi luă ceva timp să realizeze că se referea la un fel de macara pe care antreprenorul urma să o folosească pentru a urca pe acoperiș. Evaluă în minte jalnicele sale rezerve financiare și dădu din cap resemnat când auzi prima estimare a lui Fuligni. Pas de souci.

Când era pe cale să-și ia rămas-bun de la antreprenor, auzi pași și o văzu pe vecina lui apropiindu-se. Paulette Aybalen îi făcu din ochi lui Fuligni care se urcase în camionul lui. Îl sărută pe Blanc pe obraji.

— Am niște probleme la acoperiș, explică el, arătându-i țigla.

— Matthieu o să rezolve lejer defecțiunea de la acoperiș.

— Se pare că va costa ceva treaba asta.

— Îți va oferi un preț corect. Își dă seama că de-aici o să-și mai scoată și multe alte comenzi.

Zâmbi și-i arătă fabrica veche de ulei.

— În felul acesta îmi irosesc toată averea. Copiii mei nu vor moșteni nimic.

— Nu știam că ai copii.

— Doi, explică Blanc, deodată stânjenit. Deja merg…, căută expresia potrivită, pe drumurile lor, termină el fraza deloc convingător.

Paulette părea că vrea să spună ceva în schimb, dar se gândi că e mai bine să schimbe subiectul.

— Am văzut ieri Renault-ul boțit al polițistului local din Caillouteaux trecând prin Sainte-Françoise-la-Vallée. Nu s-a mai întâmplat așa până acum, mai ales într-o zi de duminică. Știi de ce-a făcut asta?

Blanc îl sunase pe coleg și îi ceruse această favoare. Pentru o clipă se gândi să nu-i spună adevărul vecinei sale ca să n-o supere. Pas de souci. Dar bănuia că Paulette văzuse oricum prin el.

— Ajută împotriva avocaților insistenți, îi explică el.

Ea clătină din cap, însă el nu-și putu da seama dacă era supărată din cauza lui sau era recunoscătoare. Paulette îi luă bucata de tuile canal din mână.

— Nu aș mai putea trăi niciodată sub același acoperiș cu un bărbat,

murmură ea.

— Îți dăruiesc țigla, spuse Blanc.

— Pentru acoperișul meu defect? râse ea.

Un nechezat puternic se auzi de peste drum.

— Mă duc să mă-ngrijesc de caii de pe pășune, explică ea.

Luă cu ea și bucata de tuile canal.

Când Blanc se urcă în 2CV-ul său, avea o dispoziție mai bună decât cu o oră înainte.

Îl luă pe Marius din Gadet cu mașina de patrulare. În ultima clipă, Fabienne sări și ea în mașină și se strecură pe bancheta din spate.

— Vreau să-l văd pe trol, explică ea.

Cei doi colegi ai ei o priveau fără să înțeleagă nimic. Fabienne își dădu ochii peste cap teatral.

— Nu am mai văzut niciodată pe viu un băiețel cu părul argintiu.

— Sper să nu te dezamăgească, spuse Marius. Ce te faci dacă băiețelul acela se dovedește a fi J.R. Ewing?

Fabienne se uită la el încurcată o clipă, apoi râse.

— Uneori cred că ai intrat în secolul nostru printr-o gaură în timp din anii optzeci! răspunse ea.

— Sunt un conservator la suflet, bombăni Marius. Apropo, îl cunosc pe Guillaume, o anunță el. Un pic, așa. M-am uitat la fotografia pe care ai imprimat-o, Fabienne. Cumva îl știam pe individ de undeva. Mi-a luat o oră până ce m-am prins: e chelner la Le National!

— La barul din Gadet în fața căruia l-a fotografiat Cohen? întrebă Blanc uimit.

— Da. Deși „chelner” este probabil greșit spus. Nu merg foarte des la Le National, am auzit doar că a lucrat acolo ca ospătar. Totuși, patronul și câțiva clienți fideli de la masa alăturată făceau odată glume despre el: cică individul era prea ciudat pentru a fi lăsat în libertate printre oameni. De-atunci stă în spatele tejghelei, departe de toți clienții, și de fapt este ocupat toată ziua să scoată dopurile de la

sticlele de vin și să spele farfurii. Nu am schimbat niciodată un cuvânt cu el.

— Sună mult ca-n „Dallas”, comentă Fabienne.

Ocoliră centrul localității Salon și traversară Bel Air, un cartier cu case înalte și fără caracter, cu alei în linie dreaptă. Nu doar numele cartierului îi amintea lui Blanc de un amestec eșuat dintre Provence și California. În ultimele decenii, așezarea se dezvoltase la întâmplare pe câmpia Crau, lipsită total de forme de relief. Marius îi făcu semn la un semafor și cotiră pe un drum îngust, pavat, care ducea spre orizontul sclipitor de la căldură. Blanc conduse de-a lungul unui șanț de scurgere. Un miros de apă sălcie se ridica din lichidul maro-deschis. Câmpuri de orez. Un padoc de cai. Garduri vii de chiparoși de aproape douăzeci de metri înălțime. Nenumărate broaște orăcăiau atât de monoton și de tare, încât cei trei nici nu mai auzeau zgomotul motorului mașinii de patrulare. Din ce în ce mai puține case, majoritatea arătând ponosit, cu tencuială pătată de umezeală. În mijlocul câmpiei, un hambar părăsit pe care cineva îl transformase în garaj. În trecere, Blanc văzu cu ochiul său de cunoscător proaspăt format câteva 2CV-uri pe jumătate eviscerate, însă nu era niciun mecanic prin preajmă. Nu era absolut nimeni pe stradă, nici pietoni, nici bicicliști. Doar în oglinda retrovizoare recunoscu silueta unei mașini care mergea în urma lor mereu la aceeași distanță.

— Aici locuiește individul, spuse brusc Marius, zărind un număr de casă și comparându-l cu notițele lui.

O clădire tencuită demult în alb, care acum strălucea într-o tentă de gri, de parcă ar fi fost pipăită fără jenă peste tot de mâinile unsuroase ale unor copii. Un acoperiș de o culoare nedefinită, atât de plat încât părea să se ghemuiască de frică. Un fel de curte, al cărei asfalt crăpat fusese peticit în multe locuri cu pietriș sau pământ negru. O ușă din lemn pe care cineva o vopsise ultima oară în verde cu cel puțin treizeci de ani în urmă. Când motorul Mégane-ului lor se stinse în fața casei, mașina pe care Blanc o privise de ceva vreme în oglinda retrovizoare se-ndreptă și ea spre curte. Un Peugeot Partner boțit, care nu avea geamuri instalate în partea bombată din spate, ci plăci de tablă. „O altă mașină albă”, se gândi Blanc. „Parcă se fac farmece.”

Fără să fi vorbit între ei, rămaseră o clipă în mașina de patrulare ca să-i dea timp șoferului din Peugeot să iasă afară înaintea lor. Îl urmăreau cu privirea: în vârstă de aproape șaizeci de ani, scund, slab, cu părul rar de o culoare indefinibilă și fața slăbită, care părea ciudat de imatură pentru că fruntea și obrajii erau încă aproape lipsiți de riduri.

Ochii mici lipiți unul de altul și buzele apăsate una de alta ar fi fost, totuși, mai potrivite pentru fața unui bătrân. Bărbatul purta pantaloni de in deschiși la culoare, o cămașă cu mâneci lungi în ciuda căldurii, șosete de tenis și sandale. Un crucifix de aur atârna de un lanț subțire. Șchiopăta în mod vizibil de piciorul drept.

— Olivier Guillaume, anunță Fabienne triumfătoare. Îl recunosc acum din fotografii. Un trol perfect!

— Uită-te la încheietura de la mâna lui dreaptă, zise Blanc zâmbind. Tipul poartă un ceas vechi și greu de scafandru, așa cum poartă doar bărbații macho. Chiar dacă e pus pe brațul greșit. Dar ceasul nu se potrivește cu trolul tău.

— Poate că l-a cumpărat cu banii pe care i-a primit pentru tabloul de van Gogh furat? replică Fabienne, ciocănind în geamul lateral. Hai să ieșim afară și să prindem niște troli.

Guillaume îi aștepta lângă mașina lui. Îi privea cu suspiciune pe jandarmi – deloc surprinzător, se gândi Blanc, pentru un bărbat care mai petrecuse o noapte în arest la un moment dat. În aceeași clipă, ușa de la intrare a fost deschisă și din clădire ieși o femeie scundă, cocoșată rău de tot, purtând o panglică galben-pal înnodată în jurul părului ei alb ca zăpada și bogat, care era prins într-o coadă de cal lungă, așa cum poartă fetițele. Deși avea cel puțin nouăzeci de ani și tropăia cu pași mici, se apropia repede, mai repede decât fiul ei care se îndepărta doar șovăielnic de mașină. Îi cercetă amănunțit pe nou-veniți cu ochii ei incomod de negri.

— Dumneavoastră! strigă ea, arătând spre Fabienne cu mâna stângă afectată de gută.

Vocea ei era subțire, dar surprinzător de puternică.

— Ce căutați aici?

Se uită doar la tânăra funcționară, cu o privire agresivă și provocatoare. Blanc începu să bănuiască de ce Olivier Guillaume era încă necăsătorit.

— Investigăm un accident, spuse căpitanul. Vrem doar să-i punem câteva întrebări lui monsieur Guillaume. În calitate de martor, adăugă el repede, întrucât simțea cum privirea beligerantă a bătrânei îl ardea ca focul unui grătar.

— Cu siguranță nu vă vom reține mai mult de câteva minute din

timpul dumneavoastră prețios, madame, adăugă Marius.

Blanc se uită o clipă la colegul său, surprins de tonul brusc formal al cuvintelor sale. Poate au fost acele cuvinte bine alese, poate a fost vocea profundă, poate doar aspectul destul de ponosit, deloc amenințător al lui Tonon – în orice caz, mama lui Guillaume se relaxă brusc și se uită la Marius cu o grimasă fără dinți care probabil reprezenta un zâmbet.

— În regulă, zise ea cu o voce răgușită. Să fie scurt.

Nu-i invită să intre în casă. Jandarmii, Guillaume și mama lui rămaseră între mașinile parcate și clădire, într-un fel de ținut al nimănui. Asfaltul iradia căldura ca o plită uriașă, iar concertul chinuit al broaștelor care plutea din șanțul de scurgere al drumului era atât de deranjant, încât Blanc a trebuit să ridice vocea:

— Investigăm accidentul lui monsieur Cohen.

— De asta individul n-a mai venit, îl întrerupse Guillaume. S-a izbit de vreun copac?

Jandarmii schimbară rapid priviri între ei. „Ăsta nu se uită nici la televizor, nici nu ascultă radioul. Și nici nu navighează pe internet, cum să fie trol?" se gândi Blanc, „sau Guillaume ne minte".

— N-ați auzit nimic despre acest lucru? dori el să se asigure.

— Nu ne ocupăm de treburile altora, strigă bătrâna, privindu-l sfidătoare. Nu suntem polițai!

— Din păcate, monsieur Cohen a murit, explică Marius.

Relată în câteva propoziții accidentul din Camargue, iar cuvintele lui avură un efect calmant asupra mamei lui Guillaume, în ciuda conținutului extraordinar al discursului său.

— Și de ce sunteți aici? întrebă Guillaume care, în schimb, nu părea deloc liniștit.

— Pentru că monsieur Cohen a vrut să vorbească cu dumneavoastră.

Ochii lui Blanc scăpărară. I se părea că orăcăitul broaștelor devenea din ce în ce mai tare. Simțea că broaștele râdeau de el acum. „Revino-ți!"

— Am dat peste documentele lui în timp ce investigam tragicul

accident, explică Blanc nu pe deplin sincer. Și atunci au căzut în mâinile noastre cercetările jurnalistului cu privire la cazul penal din trecut. Furtul tabloului de van Gogh din Musée Maly. Sunt sigur că vă amintiți de acest lucru.

— Asta nu are nimic de-a face cu accidentul, îi scăpă lui Guillaume.

— Probabil că nu, dar un caz penal este un caz penal. Suntem jandarmi, nu putem ignora așa ceva, chiar dacă avem de-a face cu asta pur și simplu din cauza unui lanț de întâmplări neobișnuite. Legea e lege, explică Blanc, regretând aparent. Se pare că monsieur Cohen a dat peste o nouă pistă în această chestiune veche. De aceea o urmărim și noi.

— Și bineînțeles că ați aterizat la mine. Nu sunteți mai inteligent decât colegii dumneavoastră de-acum mulți ani.

— Monsieur Cohen a aterizat la dumneavoastră, replică Blanc sec.

— M-a sunat. Habar n-am de unde avea numărul meu, nu suntem în agenda telefonică. Nu am vrut să mă văd cu el. Cu un jurnalist, asta e aproape mai rău decât cu un polițai! Dar am cedat pentru că…

Guillaume îi aruncă mamei sale o privire ca de câine care voia să fie lăudat, dar ea se uita din nou țintă la Fabienne.

— Pentru că mi-a dat cumva de înțeles că mă credea nevinovat, încheie el, puțin descurajat.

— Așa a spus? întrebă Blanc.

Guillaume își muta greutatea corpului de pe un picior pe altul. „Pentru un șchiop”, se gândi Blanc, „să stai în picioare în parcare trebuie să fie o agonie și mai mare decât este pentru noi”.

— Nu în mod direct, dar am cam avut impresia că bănuia pe altcineva. La telefon părea, Guillaume ezită, „înțelegător”, îi scăpă în cele din urmă. Mi-ar fi plăcut foarte mult să-l cunosc. Aș fi putut să-i spun una, alta.

— Ați avut alte suspiciuni atunci? interveni Fabienne.

Vocea îi era mai înaltă ca de obicei. Era agitată pentru că bătrâna o privea cu o ostilitate nerușinată.

Guillaume se frecă la tâmpla dreaptă. Nu transpira, în ciuda cămășii

cu mâneci lungi și a șosetelor.

— M-au bănuit atunci doar pentru că eram îngrijitorul. Un om fără voință. Au crezut că pot să mă calce-n picioare cum vor ei. Dar am opus rezistență.

— Vă întrebăm în calitate de martor, nu de suspect, îi aminti Marius.

— Colegii dumneavoastră ar fi trebuit să-l ia atunci la rost pe Boré! Și pe prietena sa!

— Marie-Claude Elbaz? întrebă Blanc pentru a fi sigur.

Își dorea ca locuitorii din Bel Air să mănânce mai multe pulpe de broaște pentru ca lumea să poată purta o conversație în condiții normale.

— Erau un cuplu minunat, pot să vă asigur de asta! Boré juca mereu rolul bărbatului puternic. Pășea ca Johnny Hallyday și voia să picteze ca Picasso. Dar nimeni nu credea despre el că era vreun Hallyday sau Picasso.

Guillaume râse scurt, disprețuitor și amar.

— Era un fals, un ratat. Mergea mereu la doctor din cauza diabetului său.

Blanc își aminti de micul dispozitiv pe care îl văzuse în casa istoricului de artă – un set de teste pentru măsurarea nivelului de zahăr din sânge, abia acum își dădu seama. Aveau voie oare diabeticii să bea atât de mult pastis?

— Artiștii adevărați, continuă Guillaume, sunt puternici și buni. Boré era doar slab și, prin urmare, s-a răzbunat pe toți artiștii adevărați pentru că-i invidia. La Musée Maly a instalat în mod deliberat spoturile de lumină în așa fel încât să arunce reflexii sau umbre pe pânză. L-am surprins odată răsucind o lampă. Pentru că eu eram cel care trebuia să pun totul înapoi în ordine. Scria texte scurte și explicative despre lucrări. Toate informațiile despre pictor, anul în care a fost creat tabloul și așa mai departe au fost corecte. Dar au părut întotdeauna cumva… disprețuitoare, condescendente. De parcă artiștii nu sunt într-adevăr demni de a fi onorați în muzeu, mă-nțelegeți? Nu ar fi putut niciodată să facă asta cu van Gogh, era prea cunoscut. Și pictura respectivă era într-adevăr măreață dincolo de orice îndoială. Ei bine – și într-o noapte a dispărut. Ciudat, nu-i așa?

— Credeți că Boré a furat-o?

— El a afirmat că s-a dus să se uite la iahturile de la Voiles, deși nu poate distinge o barcă de pescuit de o goeletă! Probabil că nici nu știe să înoate. Și chiar v-o puteți imagina pe Marie-Claude pe iahtul unui milionar?

Blanc se gândi la eleganța ei naturală – și la faptul că se căsătorise cu un editor influent și bogat.

— Da, răspunse el calm.

— Ei bine, aveți mai multă imaginație decât mine, răspunse Guillaume iritat. Marie-Claude nu este atât de inofensivă pe cât pare. A avut un trecut cu probleme, ar trebui să aruncați o privire pe el! Chiar și-atunci mă întrebam de ce polițaii nu săpau mai adânc. Ea nu ar fi avut niciun scrupul să fure un tablou, avea deja pe cineva pe conștiință!

Blanc îi aruncă o privire scurtă lui Marius. Ca răspuns, colegul său își dădu ochii inflamați peste cap și-i ațintи spre cer. Connard, acesta era sensul gestului. Cu câteva minute-n urmă, Fabienne își scosese iPad-ul și introdusese numele „Marie-Claude Elbaz” pe Google. Clătină din cap: niciun rezultat.

— Ați trecut acuzațiile și-n procesul-verbal de la momentul respectiv? întrebă Blanc.

— Așa le-am spus, iar o tânără a scris la fel la computer în timpul interogatoriului. Dar polițaii se uitau la mine de parcă ar fi fost pe cale să arunce procesul-verbal la coș de-ndată ce voi părăsi camera.

— Mai păstrați legătura cu monsieur Boré și cu madame Elbaz?

— După povestea cu tabloul de van Gogh furat am fost concediat. Cei doi au plecat la Paris. De Boré am mai auzit câte ceva din când în când. Dar nici măcar zece cai nu m-ar putea trage la o expoziție organizată de individ. Am terminat-o de mult cu frumosul cuplu!

Fabienne tastă rapid ceva pe ecranul tactil și întoarse iPad-ul spre Blanc pentru ca acesta să poată citi: G nu știe că B și M-C sunt deja despărțiți. Și probabil nu știe că amândoi locuiesc în sud în acest moment, adăugă Blanc în mintea sa și dădu din cap afirmativ.

— Monsieur Guillaume, continuă el cu voce tare, Cohen a menționat în însemnările sale și un loc de la marginea zonei Camargue, nu prea departe de casa dumneavoastră: Saint-Gilles. Aveți idee dacă asta ar

putea avea vreo legătură cu furtul?

Cu un gest pe care-l exersase de multe ori, Guillaume își apucă crucea de aur de la piept. Apoi observă că jandarmii se uitau la el și-i dădu drumul repede.

— Locul acesta e, însă, departe de Coasta de Azur, murmură el, de parcă acel lucru ar fi explicat ceva.

Apoi își îndreptă spatele.

— N-am idee de ce Cohen și-a notat ceva despre Saint-Gilles, anunță el.

Vorbele sale erau sincere, dar în același timp dădeau impresia că voia să ascundă ceva.

— Ați stabilit o întâlnire cu monsieur Cohen pentru vineri dimineața, în ziua de 5 august. Când v-a telefonat pentru a programa această întâlnire cu dumneavoastră?

Guillaume ridică din umeri.

— Marți? Miercuri? Aici zilele sunt la fel. Greu de spus. Miercuri cred.

— Ar fi putut fi și joi?

— Nu, nu cred.

— Pentru că joi nu ați fost acasă? continuă Blanc să preseze, încercând să pară dezinvolt.

— Fiul meu este acasă în fiecare zi. Lucrează în Gadet doar seara. În fiecare zi! se băgă mama lui Guillaume în discuție, privindu-l sfidător pe Blanc.

„Bătrâna a înțeles de ce am întrebat”, se gândi căpitanul, apreciind asta. „Vrăjitoare deșteaptă. Și i-a dat deja fiului ei un alibi pentru ziua în care a murit Cohen: era cu maman[1].”

— Merci beaucoup et bonne journée[2].

Cu aceste cuvinte, Blanc puse punct interogatoriului și-i întinse mâna dreaptă lui Guillaume care ezită puțin, dar apoi i-o strânse.

— Frumos ceas, spuse căpitanul degajat.

— Îmi aduce aminte de tatăl meu, răspunse Guillaume, stânjenit.

Mama lui îl ura deschis pe Blanc și pufni.

— S-a făcut ora prânzului, anunță ea, trăgându-și fiul deoparte.

Marius dădu din cap în semn de rămas-bun, însă Fabienne făcu repede un pas înainte și-i strânse și ea mâna lui Guillaume.

— De ce ai făcut asta? o întrebă Blanc în timp ce stăteau în mașina de patrulare înfierbântată. Nu-mi spune că ai admirat din nou frumusețea.

— Am vrut ca Guillaume să fie atins de o femeie măcar o dată, explică Fabienne.

— Un trol! strigă Marius, ciocănind în bordul mașinii. Mi-e sete. Haideți s-o ștergem de-aici!

— Credeți că Guillaume a spus vreun adevăr? întrebă Blanc când, în cele din urmă, cotiră pe un drum mai mare, iar concertul de broaște din șanțul de scurgere din spatele lor se stinse. Să fie Boré un aspirant Johnny Hallyday? Marie-Claude o ucigașă sinistră? Și el însuși este singura victimă călcată-n picioare?

— Dac-aș avea și eu o mamă ca asta, aș fi și eu năuc, comentă Marius.

— Un lucru este clar, adăugă Fabienne, nu știe mai nimic despre Boré sau despre madame Leroux, cea din prezent. Nici măcar nu știe cine a fost Cohen cu adevărat. Un crab pustnic.

— Oare tabloul de van Gogh furat atârnă în baraca aceea mucegăită? cugetă Blanc. Poate de aceea bătrâna nu ne-a lăsat să intrăm.

— Și de ce a reacționat Guillaume atât de ciudat când am pomenit de Saint-Gilles? întrebă Fabienne. Cohen și-a notat acest nume din anumite motive. Trebuie să aibă ceva de-a face cu acest caz. Și apoi mai e și ceasul acesta supradimensionat…

— Ar putea să se potrivească, interveni Marius. A spus că este un obiect moștenit. Tatăl său era un avocat respectat în Gadet, toată lumea din oraș îl cunoștea. Dacă un țăran dorea să lupte pentru un drept de trecere sau brutarul trebuia să dea afară pe vreun angajat temporar sau dacă cineva dorea urgent să aranjeze un divorț ieftin – voilà, Guillaume senior intra în acțiune. Ar fi trebuit să fi mers la el când am divorțat, însă plecase deja. Un om cult, de toată lauda și, de

asemenea, președinte al societății locale de artă. Se spune că avea o colecție destul de mare.

— Așa a spus și Boré, adăugă Blanc.

— În orice caz, seniorul a dispărut într-o zi, continuă Marius. La Paris sau la Nisa, nu se știe sigur. Au circulat niște zvonuri prin Gadet despre o femeie mai tânără. În orice caz, a fost vorba de un alt divorț rapid pe care l-a rezolvat cabinetul de avocatură, de data aceasta pentru interesele proprii. Și cam asta a fost.

— Și ce-a mai rămas în urmă este o soție plină de amărăciune, un fiu tulburat și o casă în paragină, presupuse Blanc.

— Guillaume era la vremea aceea doar un copil? se interesă Fabienne.

— Da, n-avea nici măcar zece ani, dacă îmi amintesc bine. Nu e de mirare că nu-i prea normal la cap. Și nu e de mirare că mama lui este de-atunci alergică la cromozomi X tineri și arătoși.

După muncă, Blanc își invită cei doi colegi la masă.

— Există localuri mai nobile decât restaurantul din Gadet, anunță el. Dacă tot e să vă bag în cazul ăsta nebun, atunci trebuie să arunc și eu cu niște bani.

— Această afirmație vine târziu, dar nu prea târziu, zise Marius, frecându-și mâinile. Hai să mergem la Le Villon!

— Chiar vrei să-l faci pe Roger să plătească pentru tot! interveni Fabienne râzând, dar fără să refuze invitația.

Plecară cu 2CV-ul până la Saint-César. Acolo Blanc își dădu seama că rățușca nu prea se potrivea restaurantului. Le Villon se afla în curba unei străzi înguste, slab luminate, la marginea orașului, mărginită de case din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Pe vremuri, clădirea fusese o remiză pentru trăsuri sau o manufactură: un zid de pietre netencuite despărțea o curte de stradă. Într-o nișă, un spot cu led scotea în evidență meniul pus într-o ramă cu sticlă și chiar și steaua Michelin aflată sub numele restaurantului. Intrară în curtea pietruită printr-o poartă din fier forjat. Erau mese și scaune din lemn la umbra unei mimoze, a cărei coroană se arcuia ca o umbrelă de soare de trei metri. Frunzele cu perișori fini tremurau în bătaia brizei. Se simțea miros de ierburi aromate și carne prăjită. În timp ce erau conduși de o tânără chelneriță la singura masă liberă, Blanc încerca să-și aducă aminte în

zadar de cifrele de pe ultimul său extras de cont.

— Care este specialitatea casei? îl întrebă șoptit pe Marius.

— Aici se schimbă meniul la fiecare șase săptămâni. Hai să ne lăsăm surprinși.

Se așeză confortabil și studie meniul cu mai multă atenție decât studiase dosarele de investigație.

La final, Marius comandă un pateu din ficat de gâscă cu caise și apoi un ragut de ficat. Fabienne și Blanc optară amândoi pentru un carpaccio de roșii cu raci ca aperitiv. Colega sa luă apoi un medalion de pește-undițar. El însuși se gândea la entuziasmul lui Marie-Claude Leroux și comandă o prăjitură din orez de Camargue cu file de vițel. Au început masa savurând un vin alb din regiune – și în timp ce Fabienne continuă cu vinul alb, bărbații trecură mai târziu la un Châteauneuf-du-Pape[3]. Toate astea urmau să coste la fel de mult ca reparațiile pentru Renault Espace-ul său. Merde, o să dureze cel puțin la fel de mult.

Blanc nu a vrut să petreacă toată seara vorbind despre muncă.

— Este gata petiția ta de pe Facebook împotriva primarului de la Frontul Național? o întrebă pe Fabienne.

— Dacă ai intra și tu mai des pe Facebook, i-ai fi dat like deja, răspunse ea, oftând. M-ar ajuta. Nici nu-ți vine să crezi ce comentarii primești atunci când te identifici ca lesbiană. Trăim în Evul Mediu.

— Trolii trăiesc în Evul Mediu, o consolă Marius.

— Se pare că jumătate din Franța este ocupată de troli. Se agită cu toții în legătură cu căsătoria noastră planificată de parcă am fi aruncat cocteiluri Molotov la rafinăriile din Berre. Am crezut că publicul va fi de partea noastră.

— Frontul Național este cel mai puternic partid. La ce te-ai așteptat? o întrebă Marius. La Crucea Legiunii de Onoare?

— Relația voastră devine mai puternică prin ura celorlalți, interveni Blanc pentru a o încuraja.

— A vorbit experimentatul consilier matrimonial!

Fabienne râse, totuși, și ridică paharul de vin ca să dea noroc.

— Pentru femei! strigă ea.

— Măcar cineva dintre noi are succes la femei, bombăni Marius, dându-și din nou tot vinul pe gât.

— Veți găsi din nou niște frumuseți care se vor implica în relații cu voi. Roger, tu ai cu siguranță o șansă la jefuitoarea noastră de cadavre care fumează marijuana. Sau ai putea începe o aventură cu femeia aceea rece care e judecătoare de instrucție.

Blanc se-necă cu vin și tuși până când îi dădură lacrimile.

— Asta a fost o glumă! îl liniști Fabienne în grabă și stânjenită. Pardon, am uitat cu cine e căsătorită.

Blanc zâmbi și se șterse pe față.

— Gluma a venit cam pe neașteptate, se scuză el.

Trebuia să fie al naibii de atent. Odată ce zvonurile despre el și Aveline apăreau în mica lume din Gadet, se putea linge pe bot de statutul său de funcționar public.

— Să vorbim despre caz, sugeră Marius spre surprinderea ei.

Își ridică mâinile când le văzu privirile uluite.

— Care-i problema? Idiotul mort de lângă pășune mă deprimă mai puțin decât să fiu nevoit să ascult poveștile voastre despre femei. Și odată ce vom termina de discutat despre asta, ne vom pune cu toții de acord în timp ce vom bea niște cafea că putem închide dosarul.

— Aha, deci despre asta era vorba! spuse Blanc, clătinând din cap. Abia de-acum începe să-mi placă treaba asta.

— Și mie, spuse Fabienne. Acum cred, la fel ca Marius, că din prostie Cohen însuși a deschis poarta taurului de luptă. Dar ceea ce am găsit pe computerul lui mă tentează să investighez mai departe.

— Tu și computerele tale! exclamă teatral Marius.

— Nu e vorba de computerul lui Fabienne, ci de cel al lui Cohen, îl corectă Blanc încet. Așadar, îl avem pe jurnalistul Cohen care pășește în lumea cealaltă într-un mod bizar. Îl avem pe editorul Leroux care poate nu știe că reporterul său vedetă a lucrat ultima oară la un articol care nu avea nimic de-a face cu ceea ce conveniseră amândoi. Leroux care concediază jurnaliști, fapt despre care poate s-a plâns Cohen.

Leroux care pune mâna pe atâtea femei încât tout[4] Parisul ar prefera să scape de el mai degrabă astăzi decât mâine, ceea ce nimeni nu îndrăznește să facă. O avem pe soția editorului, Marie-Claude Leroux, care a avut odată o aventură cu un istoric de artă aspirant și poate că a avut o relație și cu Cohen. Marie-Claude Leroux, care cultivă orez în Camargue și despre care se spune că are un trecut sinistru.

Blanc se gândi că nu numai Guillaume sugerase așa ceva, ci și Aveline. Dar nu putea spune asta aici.

— Îl avem chiar și pe fostul amorez, pe Boré, care se află și el în Provence. O vedetă în nișa lui, dar disprețuit de colegi. Cineva care a vorbit cu Cohen chiar înainte de moartea acestuia. Cineva care dorea cu disperare ca jurnalistul să-i dea și mai multe informații despre cercetările sale. Și avem un individ țicnit care locuiește cu vrăjitoarea de maică-sa, care îi acuză pe Boré și pe Marie-Claude Leroux de furt și de tot soiul de lucruri – și care a fost convins să vorbească și el cu Cohen despre un tablou furat de mult. O discuție la care nu s-a ajuns niciodată.

— În momentul în care taurul de luptă i-a scos lui Cohen cu cornul măruntaiele la lumina zilei, Ernest Leroux se afla, după spusele sale, pe iahtul său, la marginea ținutului. Marie-Claude Leroux se afla în casa ei din Camargue, însă n-avem martori pentru asta. Fiica ei, Nora, se afla pe undeva, nu știm nimic despre asta. Se presupune că Boré se afla în muzeul din Marsilia și că Guillaume era acasă la maman. Eu zic că toate sunt alibiuri șubrede, adăugă Fabienne.

— Putain, dar ce alibiuri aveți și voi! strigă Marius. Nu îi putem bănui pe toți cei care erau pe undeva pe drumuri în Provence joia trecută după-amiază! Poți să ți-l imaginezi pe afemeiatul de Leroux la poarta unui taur de luptă? Poți să ți-o imaginezi pe eleganta soție a lui Leroux cum pune la cale o moarte atât de sălbatică pentru amantul ei? O vezi pe Nora, adolescenta aceea super-răsfățată, în stare să comită așa ceva? Sau pe un papă-lapte băutor de pastis și diabetic ca Boré? Sau pe un copilaș ca Guillaume care nici măcar nu-și poate îndeplini cum trebuie atribuțiile de ospătar într-un bar din Gadet? Vă rog: chiar nu vreți să vă arătați în fața lui Nkoulou cu așa ceva!

— Eu văd lucrurile în felul următor, explică Blanc, neperturbat de ieșirea lui Marius, că moartea ciudată a lui Cohen ne-a pus din întâmplare pe urmele unui caz vechi, nerezolvat. Furtul unui tablou de van Gogh comis în anul 1990 nu este imaginația unui căpitan cu insolație care a fost transferat din motive disciplinare, ci o infracțiune care nu a fost niciodată rezolvată. D'accord? [5]

— Da, recunoscu Marius în silă.

— Atât timp cât investigăm moartea lui Cohen, putem să continuăm și cu furtul tabloului. Pe de altă parte, dacă închidem dosarul Cohen, trebuie să returnăm computerul și telefonul mobil. Leroux va avea grijă de asta. De asemenea, ne-ar fi dificil să-i justificăm lui Nkoulou de ce am vrea să-i interogăm din nou pe Boré sau Guillaume sau de ce să urmăm mai multe piste ce țin de cei doi. Ca să nu mai vorbim că în felul acesta Marie-Claude Leroux devine aproape de neatins pentru noi. Așadar: să continuăm să investigăm oficial moartea lui Cohen, cel puțin pentru alte câteva zile. Astfel ne menținem în secret și-n cursa pentru van Gogh.

— Nenorocitul ăla de taur ar fi trebuit să continue să pască pe pășunea lui, murmură Marius.

Ridică, totuși, paharul de vin. Fabienne și Blanc au făcut la fel, au ciocnit paharele, au râs. Blanc acum știa că invitația lui fusese o idee scumpă, dar nicidecum rea.

Mult mai târziu, Blanc stătea singur în biroul lui. Într-un mod pervers, iubea birourile urâte, noaptea la lumina chioară de neon, unde doar mirosul rece de fum de țigară și cel de haine purtate prea mult timp încă semnalau că niciun coleg nu era prin preajmă. În același timp, era cuprins de o tristețe profundă și de un vag sentiment de liniște interioară, știind că toată lumea se afla pe undeva pe-afară noaptea, iar el era singur aici la lumină. Îi condusese pe Fabienne și pe Marius înapoi la Gadet, unde tânăra specialistă în informatică urcase pe Ducati-ul ei, iar partenerul său în Fiat-ul Marea vechi. Amândoi plecaseră în viteză, dispărând în noapte, iar Blanc sperase că nu se vor izbi de un măslin și că nu vor ajunge pe mâinile colegilor care să-i supună la teste de alcoolemie.

Era deja aproape miezul nopții și termometrul era încă blocat la douăzeci și cinci de grade. După căldura după-amiezii, acum era chiar răcoare. Lui Blanc i-ar fi plăcut să deschidă toate ferestrele, dar atunci jumătate dintre țânțarii din Provence ar fi intrat în biroul lui și l-ar fi drenat de sânge. Prețul muncii de noapte era aerul stătut.

Scrise rezumatul interogatoriilor sale cu Boré și Guillaume, imprimă paginile și le capsă în dosarul „Cohen”. Pierdut în gânduri, răsfoi clasorul gri-negru, uitându-se prin propriile procese-verbale, prin raportul de autopsie al doctorului Fontaine Thezan, prin fotografiile drumului din Camargue cu petele sale oribile de sânge. Aproape

imperceptibil, i se părea din ce în ce mai mult că dosarul se schimba cu fiecare pagină de la documentarea unui incident fatal și ieșit din comun la adunarea de piste privind un furt pe jumătate uitat al unui obiect de artă, de la o sarcină de rutină efectuată vara asta la o călătorie departe în trecut. Trecut…

La poliția națională din Arles trebuia să fie în acest moment un ofițer care să stea sub o lampă cu neon și care nu avea nimic de făcut. Un moment bun pentru a-i cere colegului de muncă ceva ieșit din comun – ceva atât de ieșit din comun încât într-o zi normală de lucru, la o oră normală, orice ofițer de pază ar fi reacționat printr-o simplă clătinare din cap. Doar în orele lungi ale nopții, o solicitare precum cea pe care Blanc o avea acum în minte părea aproape la fel de normală ca solicitarea unui nou card de cantină.

— Sous-Brigadier [6] Accoce.

„Voce de fumător”, gândi Blanc în timp ce se prezenta. „Te faci sub-brigadier la poliție după cel puțin doisprezece ani de serviciu.” Omul văzuse deja de toate.

— Investighez un caz de furt al unui obiect de artă și aș dori o copie a unui dosar vechi de poliție din Arles.

— Nicio problemă.

— Un dosar foarte vechi.

— Nicio problemă.

— Din data de 24 decembrie 1888.

— Nicio problemă.

— În dimineața acestei zile, poliția a fost chemată la casa pictorului Vincent van Gogh. L-au găsit pe artist acolo sângerând de la o rană la cap și…

— …o prostituată flutura în vânt o parte din urechea lui pe care olandezul nebun i-o dăduse cu ceva timp înainte ca un fel de cadou. Știu, asta face parte din folclor pentru noi, polițaii din Arles. Dosarul este solicitat mereu o dată la câțiva ani. Este suficient dacă pun lucrurile pe scaner și vi le trimit pe e-mail? Veți avea actele într-o oră. Nu avem multă treabă aici.

— E căldura asta nenorocită.

— Da. Așa ajung oamenii să aibă idei ciudate.

Blanc închise și zâmbi. Cohen cercetase în Arles, poate că aveau să descopere ceva în vechile documente care îl interesaseră pe jurnalist. Fotografia de pe hard diskul lui Cohen a dovedit că reporterul fotografiase dosarul vechi al poliției. Blanc habar n-avea dacă exista vreo legătură cu moartea lui Cohen sau cu furtul, însă nu conta atât de mult deoarece mai exista un motiv pentru care să solicite documentul, deși bineînțeles că nu putea divulga nimănui acest lucru: avea s-o ia prin surprindere pe Aveline cu acea copie. O fi ea cunoscătoare de artă – dar mai ținuse vreodată în mână un astfel de document despre van Gogh? Voia să i-l dea data viitoare când se întâlneau. Când o fi.

Telefonul îl sperie pe Blanc și se trezi din reverie. Era aproape unu dimineața. De-ndată ce ridică telefonul, știa că apelul nu putea fi din Arles: bas zgomotos, două-trei voci masculine în fundal, zăngănit de pahare.

— Alo? zise Blanc, dar nimeni nu răspunse.

I se păru că aude pe cineva respirând peste zgomot. Abia acum s-a uitat la numărul de pe ecranul telefonului: începea cu 04. Deci din zonă. Apoi și-a dat seama că apelul nu era deloc către el, ci către o altă legătură a secției, o linie care era redirecționată automat după programul de lucru către birourile ofițerilor: linia lui Nkoulou.

— Alo? strigă Blanc a doua oară înspre zgomotului petrecerii.

— Nic? se auzi o voce de femeie. Tăceți odată din gură! țipă ea în receptor, dar se părea că mesajul nu îi era adresat lui.

Lui Blanc îi luă o secundă să înțeleagă. Comandantul Nicolas Nkoulou. Nic. O domnișoară. Cuvintele sunt supra-accentuate, dar lente, de parcă maxilarul inferior ar fi prea greu pentru mușchii care îl mișcau. Droguri. Cu câteva săptămâni în urmă dăduse la telefon de femeia necunoscută când îl sunase acasă pe Nkoulou. Șeful lui îl făcuse praf a doua zi.

— Secția de jandarmi din Gadet, bonsoir[7], răspunse el, încercând să pară cât se poate de oficial.

I s-a părut mai înțelept să nu se prezinte.

Femeia înjură obscen.

— Tu ești polițaiul care a mai sunat zilele trecute! Vorbești ca un

sch'ti[8]! Merde, am vrut să vorbesc cu Nic, nu cu orice polițai comun și de rahat!

— Comandantul Nkoulou nu se mai află la birou.

Continuă apoi cu cea mai mică urmă de viclenie în voce.

— Să-i comunic ceva?

— Să se ducă-n pizda mă-sii.

Apelul se-ntrerupse brusc.

Blanc puse telefonul în furcă. „Marius are dreptate", își zise, „colega noastră este singura care are o relație normală cu femeile. Noi, băieții, nu suntem niciunul întregi la cap." Sau poate că lui Fabienne încă îi lipseau câțiva ani de serviciu cu nopți lungi și investigații haotice. Poate că la un moment nici măcar pe ea n-o s-o mai suporte vreo femeie.

Când telefonul sună din nou imediat, Blanc se gândi pentru o secundă că străina voia să-i mai tragă o înjurătură, însă de data aceasta pe ecran era afișat numărul din Arles.

— Scuze, colegu'. Nu mai putem face nimic în seara asta privind documentele despre van Gogh.

— Trebuie să mergeți în misiune? întrebă Blanc, dezamăgit.

Timp de o clipă, Accoce părea că se afla pe punctul de a râde zgomotos și că-și pierdu, însă, cheful de-a râde când își trase răsuflarea.

— Arles este la fel de pașnic ca Duckburg[9], explică el. Doar că… Blanc auzi cum Accoce își aprinse o țigară și cum trase profund în piept. Eh bien, sper că nu ne credeți idioți, însă dosarul a dispărut.

Blanc știa în acel moment că nu va dormi în acea noapte.

— Ce vreți să spuneți că „a dispărut"?

— A zburat călare pe-o rază, pur și simplu nu mai e, a intrat în pământ, dacă vreți. Cutia de carton cu dosarele din arhivă stă pe raftul ei ca întotdeauna. Dar cutia este goală. Nu mai e nici măcar o nenorocită de pagină acolo. Fără bon de împrumut, fără înregistrare, nimic. Merde, cineva a jefuit taman poliția din Arles!

1. „Mama” (fr., în original) (n.tr).

2. „Mulțumesc frumos și să aveți o zi bună” (fr., în original) (n.tr.).

3. Vin produs în localitatea Châteauneuf-du-Pape din sud-vestul Franței (n.tr.).

4. „Tot” (fr., în original) (n.tr.).

5. „De acord” (fr., în original) (n.tr.).

6. „Sub-brigadier” (fr., în original) (n.tr.).

7. „Bună seara” (fr., în original) (n.tr.).

8. Vorbitor al dialectului picard din nordul Franței, căruia i se mai spune și „sch’ti” (n.tr.).

9. Oraș american fictiv unde trăiesc personaje precum rățoiul Donald și Scrooge McDuck (n.tr.).

O femeie cu un secret îngropat

Blanc își petrecu ultimele ore din noapte stând la masa veche din bucătăria fabricii lui de ulei, privind cum un bec suspendat și neacoperit de douăzeci și cinci de wați se reflecta obosit în paharul său de vin. O molie bâzâia în jurul luminii, iar Blanc se trezi gândindu-se că propriul creier îi funcționează precum creierul acelei insecte: mergea mereu numai în cerc și tocmai din cauza asta nu avansa deloc. „Cohen văzuse dosarul despre van Gogh și făcuse o poză cu telefonul mobil", se gândi Blanc. „Și din moment ce Cohen, așa cum a spus Fabienne, își transfera în fiecare seară toate fotografiile pe computer, Cohen văzuse dosarul doar în dimineața zilei în care a murit. Și la câteva ore după ce văzuse și fotografiase documentele vechi, reporterul a fost spintecat. Și oare Cohen furase el însuși dosarul? Atunci unde e dosarul?" El și Fabienne nu-l găsiseră în camera lui, însă nu percheziționaseră toată casa lui Leroux. Și Blanc n-o să primească un mandat de percheziție pentru a căuta în casa celui mai puternic editor din Franța un dosar al poliției din Arles, vechi de mai bine de un secol. Nici măcar Aveline nu ar putea.

„Aveline." Un motiv în plus să nu-și găsească liniștea.

Se forță să se gândească în continuare la caz: „dacă Albert Cohen furase dosarul – moartea lui a fost un complot pentru ca ucigașul să poată pune mâna pe dosar? Sau mai degrabă un fel de pedeapsă pentru furt? Dar cine și-ar putea dori acest document cu orice preț, cine ar vrea oare să se răzbune atât de îngrozitor pentru furtul acestuia? Sau Cohen văzuse și fotografiase dosarul la secția de poliție din Arles, dar nu-l furase? Oare altcineva îl făcuse să dispară – și-apoi l-a ucis pe reporter? Dar de ce? Nu avea niciun sens." La un moment dat, vinul rosé din pahar dispăru, lumina dimineții de afară absorbi lumina becului, iar Blanc nu înțelegea nimic.

Nu se afla în cea mai bună dispoziție când se chinui să intre în duș. Starea lui de spirit nu se-mbunătăți nici când auzi un huruit de-afară exact în momentul în care apa ieșea pe țeavă. Fugi din casă doar cu un prosop în jurul taliei, de teamă că s-ar fi putut prăbuși vreun zid vechi de la casă. În schimb, ceea ce văzu era o mașinărie uriașă verde pe care scria „Manitou" pe lateral, o combinație de stivuitor și excavator care, cu o lopată și doi dinți gigantici de oțel, arăta la fel de intimidant ca un tiranozaur alimentat cu motorină pregătit să te

sfâșie. Matthieu Fuligni îi făcu semn cu mâna din cabina șoferului de la o înălțime de aproape trei metri.

— Este marți, monsieur Blanc! strigă el cu voioșie. Avem programare!

Un camion alb și boțit trase pe aleea din spatele utilajului Manitou. În remorcă străluceau sute de țigle roșiatice. Doi muncitori stăteau în cabina șoferului și îl priveau plictisiți. Nici unuia dintre cei trei nouveniți nu părea să-i fie neobișnuit să găsească un client perplex în fața casei sale, purtând doar un prosop. Blanc îi făcu semn stânjenit.

— Nu uitasem! minți el.

— Vom merge deasupra cu platforma de la Manitou și vom da jos tuiles găurite, explică Fuligni. Va dura doar câteva ore. Poate că după aceea vom mai avea timp să punem primele țigle noi.

— Și dacă plouă?

Fuligni râse deodată.

— Pas de souci! exclamă el. Atunci apa de la duș o să vă cadă din cer!

La postul de jandarmerie, Blanc le raportă ulterior celor doi colegi despre dosarul dispărut din Arles. Ținu pentru sine detaliile privind apelul destinat lui Nkoulou.

— Mă mai duc o dată cu mașina până la Leroux, anunță el. Îi voi spune despre raportul de autopsie al doctorului Thezan, inclusiv despre urmele de cocaină de la rădăcina părului lui Cohen. Leroux va crede că vin la el acasă pentru a discuta despre drogurile din trecutul reporterului său și că din acest motiv nu doresc să discut despre așa ceva la telefon. Chiar îmi va mulțumi pentru asta. De fapt, vreau să mă întorc la el acasă să caut dosarul acela nenorocit. Poate că se află încă în camera lui Cohen. Sau oriunde altundeva în mas.

— Pare o idee prostească, interveni Marius vesel. Dacă noi doi ne prezentăm la Leroux cu o astfel de poveste, atunci o să pară și mai puțin credibilă. Mai bine te duci tu singur în Camargue.

— Aș veni cu tine, spuse Fabienne, dar am o întâlnire cu avocata mea în curând.

— Din cauza nunții? ghici Blanc.

Fabienne încuviință din cap.

— Uneori nici Facebook nu te mai poate ajuta. Eu și Roxane primim consiliere juridică. Poate ar trebui să-l dăm în judecată pe propriul nostru primar până la urmă.

Marius oftă.

— Atunci Frontul Național o să vă ofere calitatea de membru de onoare; e un prilej potrivit pentru asociația asta de rahat.

— Nici măcar nu știu cum reușește Frontul asta: că te supui lui sau că ripostezi, tot drept un connard ajungi să fii considerat. Dar, merde, sunt de la poliție. Dacă nici măcar eu nu aplic legea, atunci cine?

— Când te întorci de la răstălmăcitoarea ta de legi, ocupă-te din nou de laptopul lui Cohen și de telefonul lui mobil, stărui Blanc. Trebuie neapărat să spargi criptarea.

Fabienne se forță să zâmbească.

— Asta o să mă țină departe de stres. Ar trebui să-i fiu recunoscătoare ucigașului lui Cohen.

— Fii recunoscătoare fripturii de la supermarket, bombăni Marius. Ucigașul stă dezmembrat în congelator.

— Uită odată de taurul ăla, îl rugă Blanc resemnat.

Întrucât niciunul dintre colegii săi n-a vrut să meargă cu el, Blanc a decis să nu folosească mașina de patrulare. Mergea agale prin Camargue cu 2CV-ul la șaizeci de kilometri pe oră și cu acoperișul deschis. „O misiune ca un concediu. Spune-le asta colegilor tăi din Paris. Foștilor colegi.” În dreapta lui, zări o duzină de puncte negre la cincizeci de metri de drum. „Ce denumire folosise crescătorul Férréol pentru turmă? Manade.” Vitele cu blana întunecată mergeau tărăgănat și încet prin mlaștină. Tauri, vaci? Iarba creștea atât de înalt, încât Blanc nu le putea vedea abdomenul și știa atât de puține lucruri despre animale, încât nu reușea să-și dea seama de sexul lor doar din forma capului și a spatelui. Animalele i se păreau destul de mari. Coarnele se legănau ca o liră. Nu era niciun gard între animale și drum și nu se vedea niciun gardian nicăieri. Se întrebă în treacăt: oare câte secunde va rezista rățușca lui atacului unui taur? Vitele, însă, cutreierau câmpiile maiestuos de calm, precum bivolii din Africa. Nici măcar nu s-au uitat la el când mașina lui veche frână scârțâind pentru a intra pe aleea moșiei familiei Leroux.

Automobilul Toyota Hybrid alb stătea parcat în fața casei lângă un VW Polo. „Madame Leroux este singură acasă cu fiica ei Nora”, se gândi Blanc. „Poate că așa e chiar mai bine.” Nu putea doar să se uite prin preajmă după un dosar vechi; putea, de asemenea, să-i adreseze nederanjat stăpânei casei câteva întrebări despre un muzeu din Saint-Tropez și despre un tablou de van Gogh dispărut.

Ușa se deschise înainte să apuce să lovească mânerul de bronz. Marie-Claude Leroux îl întâmpină cu un zâmbet deschis care dispăru de-ndată ce recunoscu cine stătea în fața ei.

— Pardon, murmură ea, am crezut că…

Își dădu de pe față părul desprins. Purta o fustă de vară și o bluză veche, simplă, de culoare verde-deschis. Părea ca și cum ar fi ieșit dintr-un film italian din anii cincizeci.

— Îmi pare rău că vizita mea vă dezamăgește, zise Blanc.

Ea râse și-și flutură mâna stângă de parcă ar alunga o insectă. Blanc încercă să ignore cicatricile de pe încheietura mâinii.

— V-am văzut de la fereastra bucătăriei cum veneați cu mașina, spuse ea, stânjenită. Și pentru o clipă m-am gândit că poate vine cineva în vizită la fiica mea. Un tânăr care, ezită ea, să fie diferit de prietenii ei anteriori. Un student poate, un intelectual sau un artist. Pentru o clipă m-am revăzut în ultimul meu an de liceu cu prietenii mei de-atunci. Am alergat la ușă înainte să văd cine era la volan. Poftiți înăuntru oricum.

Marie-Claude Leroux îl conduse într-un salon simplu mobilat care era plăcut de răcoros. Pe Nora n-o zări pe nicăieri, dar basul zgomotos al muzicii house care venea de undeva din casă mai degrabă se simțea decât se auzea. Blanc se uită discret și în zadar prin jur după dosarul vechi și, în același timp, îi prezentă povestea pe care o pregătise: raportul de autopsie, urmele de cocaină din rădăcinile părului, discreție.

— Doriți niște ceai cu gheață? întrebă impasibil gazda lui.

— Nu sunteți surprinsă de rezultatul legistului?

— Albert a luat cocaină, și ce? Toată lumea știa asta. Dacă luați cocaina pe care o trag politicienii și jurnaliștii parizieni, puteți să trageți o linie peste Champs-Élysées. Ceaiul meu cu gheață este făcut în casă, nu e porcăria aia cu zahăr de la Géant Casino.

— Atunci voi bea un pahar, zise Blanc.

Fie că era de casă, fie de la supermarket: nu-i plăcea ceaiul cu gheață, dar în felul acesta gazda lui dispăru pentru o clipă în bucătărie. Aruncă o privire rapidă și atentă în jur: o canapea albă, subțire și tare ca un pat futon pliat pe un ax. Zece ediții diferite de L'Événement pe o masă joasă, lăcuită în alb, un iPad al cărui ecran tactil era întunecat, un carnet de notițe închis lângă un creion cu capătul mușcat. Un birou șubred cu trei sertare pe care Blanc le scotoci cu degetele sale agile. Nimic. Pahare, câteva sticle de pastis și de whisky stăteau pe un cufăr de lemn străvechi, de culoare neagră ca uleiul; în fața lui erau poze de familie și o figurină de bronz de un verde strălucitor, Buddha stând în șezut. Pe perete atârna o fotografie în alb-negru mare și înrămată unde se puteau vedea bărbați cu aspect asiatic ce purtau pălării rotunde de paie pe cap. Blanc se uită mai atent: asiaticii stăteau în apă până la glezne, unul ținea o plantă în pumn și zâmbea. „China", se gândi el, apoi văzu o pată întunecată în fundalul fotografiei. „Un taur din Camargue."

— O fotografie din 1942, spuse Marie-Claude, care intrase în încăpere atât de încet, încât Blanc nu o auzise.

Ținea două pahare înalte cu un lichid portocaliu.

— Ceaiul dumneavoastră cu gheață, mon capitaine. Am descoperit poza la o piață de vechituri și am dat-o la înrămat.

— Chinezi în Camargue?

— Vietnamezi.

— În mijlocul războiului? Cum au ajuns aici? Germanii au permis asta?

Ea râse.

— Au ajuns acolo înaintea germanilor, chiar dacă doar cu câteva săptămâni înainte. Ghinion pentru vietnamezi, noroc pentru noi. Ne-au adus orezul înapoi.

„Pasiunea ei", se gândi Blanc. „Las-o să vorbească, se va relaxa și va fi mai puțin suspicioasă. Pentru întrebările ce vor urma."

— Orezul se plantează în Camargue încă din Evul Mediu. Sub Henric al IV-lea exista ceva similar tribunalului poporului, continuă ea. Dar în secolul al XIX-lea câmpurile au devenit pustii, nimeni nu mai era

interesat de orez. Când a izbucnit Al Doilea Război Mondial, guvernul luase deja douăzeci de mii de muncitori din colonia Indochinei, mulți împotriva voinței lor. Au ajuns la Marsilia în 1940 și urmau să trudească în fabrici de armament. Dar Wehrmachtul a ajuns acolo mai repede decât ar fi putut visa guvernul vreodată. Ce să mai faci acum cu vietnamezii? Nu puteau fi trimiși înapoi, niciun vas francez nu ar fi ajuns până în Indochina. Unii fermieri din Camargue au avut ideea să-i trimită pe acei muncitori care cultivaseră deja orez în Indochina pe câmpurile care stătuseră înțelenite zeci de ani. Timp de doi ani, vietnamezii au săpat șanțuri, o corvoadă când o faci cu mâinile goale. În 1942 au scos prima recoltă. Fotografia documentează triumful lor.

— E bine că ați salvat fotografia de la târgul de vechituri.

Își aprinse o țigară. Reușise să transforme acest act banal într-un gest de dispreț.

— Eram singura persoană interesată. Nimeni nu mai vrea să audă astăzi despre asta, replică ea. În 1945, țăranii i-au trimis înapoi în șuturi pe vietnamezi, de parc-ar fi fost niște sclavi. Și de-atunci se recoltează orez de Camargue cu cea mai curată conștiință din lume.

— Presupun că și câmpurile dumneavoastră au fost fertilizate de sudoarea vietnamezilor, madame, răspunse Blanc calm.

— Desigur. De fapt, de aceea eu și soțul meu ne-am stabilit aici. Când eram studentă, am aflat întâmplător detalii despre acest capitol uitat al imperialismului. Pe vremea aceea eram mari critici ai imperialismului, am ieșit în stradă pentru asta.

— Cei mai vârstnici dintre colegii mei din Paris încă mai vorbesc despre demonstrațiile acelea, confirmă Blanc.

Ea îl privi și-l evaluă pentru o clipă, apoi ridică din umeri.

— Eh bien. Eram de stânga, eram idealistă, eram revoltată. Nu am uitat niciodată povestea acestor vietnamezi, deși până atunci nu aveam cu nimic mai mult de-a face cu orezul decât cu bananele sau ignamele. Familia mea provine din Lorena, care nu este tocmai o regiune agricolă. Mult mai târziu s-a dovedit că această gospodărie de-aici era de vânzare. Am aflat despre asta din întâmplare, iar eu și soțul meu am cumpărat pământul înainte ca terenurile să se transforme iar în mlaștini. De atunci cultivăm orez așa cum trebuie. Iar eu adun tot ce pot găsi despre muncitorii vietnamezi condamnați la muncă silnică. Ca o onoare târzie, ca să zic așa. Să păstrăm amintirea vie, măcar atât de puțin să putem face.

— Apropo de amintiri, murmură Blanc. Printre bunurile lui monsieur Cohen, am dat din întâmplare și peste ceva demn de amintit. Chiar dacă nu este la fel de veche ca povestea fermierilor de orez vietnamezi. O poveste din 1990.

Marie-Claude Leroux îl privi cu ușoară curiozitate. Nu părea absolut deloc alarmată – până când Blanc povesti mai departe despre investigația lui Cohen asupra furtului obiectului de artă de la Musée Maly.

— O, spuse Marie-Claude Leroux, brusc agitată, povestea aceea veche. De-aia s-a uitat Albert la mine atât de ciudat în ultimele zile.

— În ultimele sale zile. Nu știați despre asta, madame?

Ea doar clătină din cap.

— Totuși, într-un fel, dumneavoastră ați fost cea care ați pus la dispoziția lui monsieur Cohen povestea despre van Gogh! Nu știați că monsieur Boré organizează acea expoziție? Van Gogh, Boré – nu ați bănuit vreodată că un reporter ca el ar face o legătură între aceste nume?

— Sunt istoric de artă, nu jurnalistă! Povestea aceea veche a fost uitată de mult. Îl admir pe van Gogh de pe vremea când lucram la Musée Maly. Acolo am avut ocazia să studiez îndeaproape și nederanjată una dintre capodoperele sale. De atunci am rămas fixată pe acest pictor. Și de aceea mi-ar plăcea să văd L'Événement producând un articol de primă pagină despre van Gogh. Indiferent dacă Boré face această expoziție sau oricine altcineva, chiar nu mă interesează.

Își aprinse altă țigară. Un miros de mentol amestecat cu parfumul dulce al ceaiului cu gheață. Blanc simți brusc nevoia de aer proaspăt și de un rosé rece. Își veni în fire.

— Monsieur Cohen a reușit să dea de niște martori de la vremea aceea, știați asta? Pe lângă Boré, chiar și de Guillaume.

— Dacă știți aceste nume, atunci cunoașteți deja tot cazul.

— Nu știu cine este făptașul, se repezi Blanc cu un zâmbet prietenesc.

— Nici eu nu-l cunosc, răspunse Marie-Claude Leroux, clătinând din cap. Oare Albert îl cunoștea?

— Posibil. Pe hard diskul computerului său există anumite… Blanc căută cuvântul potrivit, indicii, conchise el. Mă miră că nu a vorbit despre acel furt cu dumneavoastră, madame. Mai ales cu dumneavoastră în calitate de gazdă și prietenă.

— Este într-adevăr ciudat, încuviință ea. Nu-mi amintesc ca Albert să fi menționat vreodată ceva despre acel furt. O poveste petrecută cu atât de mult timp în urmă, încât nu m-am gândit la ea în fiecare zi. Și nu-l cunoșteam pe Cohen atunci când tabloul a fost furat. Nici pe soțul meu nu-l cunoșteam atunci și abia prin intermediul lui Ernest i-am cunoscut pe Albert și pe toți actorii mari și mici din politica pariziană.

— La vremea respectivă, încercă Blanc din nou să formuleze cât mai neutru posibil, erați într-o relație foarte strânsă de prietenie cu monsieur Boré.

Marie-Claude Leroux râse batjocoritor, deși Blanc nu era sigur dacă era amuzată de formularea lui incomodă sau de amintirea lui Boré.

— Daniel era lumea artei. Ernest este lumea politicii. Am plecat la Paris cu Daniel după ce ancheta poliției eșuase mai mult sau mai puțin și nimeni nu dorea să ne mai pună întrebări. Era atât de ușor să găsești un loc de muncă la vremea aceea! Deși, sinceră să fiu, nu m-am gândit niciodată că Daniel va ajunge atât de departe. Curatorul timid, oarecum excentric, din Saint-Tropez a devenit cel mai de succes organizator de expoziții din Europa! Ei bine, am pierdut legătura de atunci.

— Nu v-ați mai văzut?

— De ani de zile. Ar trebui să calculez câți ani au trecut.

— Nici nu l-ați mai sunat pe monsieur Boré? Nu ia-ți trimis niciun e-mail? Nici măcar când știați că revista dumneavoastră dorea să facă un mare reportaj despre următoarea lui expoziție?

— Dacă ar fi fost necesar, Albert ar fi făcut asta. La urma urmei, el trebuia să scrie textul. Chiar nu am văzut niciun motiv pentru care să vorbesc cu Daniel în persoană. De unii oameni îți amintești cu drag, de alții nu vrei deloc să-ți amintești, dacă înțelegeți ce vreau să spun, mon capitaine.

— Atunci îmi pare cu atât mai rău să vă forțez să vă amintiți puțin. Ați fost la Voiles din Saint-Tropez cu monsieur Boré în noaptea furtului, nu-i așa?

Ea dădu din cap și deodată zâmbi nostalgic.

— Daniel a avut întotdeauna o slăbiciune pentru lumea șic. Era copleșit ca un copil mic de iahturi, de oamenii eleganți, de toată bogăția. Atât de copleșit încât a uitat să-și injecteze insulina la timp. Când s-a simțit deodată rău, s-a rezemat de o ancoră uriașă care fusese ridicată ca un fel de monument pe unul dintre chei și, cu mâinile tremurând, și-a scos ustensilele din buzunar. Apoi aproape că a fost bătut de doi marinari dintr-un vas de lux, care l-au confundat cu un drogat care voia să ia o doză chiar în fața palatului lor strălucitor. Au venit la noi înjurând, ținându-și pumnii amenințători peste pasarelă și…

Marie-Claude Leroux ridică din umeri.

— Până la urmă toată situația s-a clarificat repede. Cei doi erau stânjeniți că aproape au bătut un om bolnav. Ne-au invitat pe iaht pentru că proprietarul nu era acolo. Ne-au cumpărat o băutură – singura băutură pe care am savurat-o vreodată pe puntea unei astfel de nave. Foarte romantic.

„Și foarte ușor de verificat”, se gândi Blanc. „Dacă ea le spusese deja această poveste colegilor mei din Saint-Tropez, atunci înseamnă că au aflat repede unde se afla această ancoră pe chei și ce iaht era ancorat acolo. Dacă ar fi fost o minciună, colegii și-ar fi dat seama în mai puțin de jumătate de oră. Întrucât nimic despre acest episod nu era menționat în dosar, Boré și Marie-Claude Leroux aveau un alibi pentru noaptea când s-a comis furtul. Sau cel puțin pentru câteva ore din acea noapte.”

— Cohen voia să se vadă cu monsieur Guillaume, îi dezvălui Blanc. Locuiește destul de aproape de-aici.

Ea se uită la el surprinsă și puțin agitată.

— Nu știam asta. Olivier nu este neapărat omul pe care ai vrea să-l ai ca vecin.

— E agresiv?

— Mai degrabă un singuratic. Cel puțin obișnuia să fie. Nu am mai auzit de el din 1990.

— A fost principalul suspect atunci.

— A primit slujba la Musée Maly doar pentru că tatăl său era un

colecționar atât de important și avea legături peste tot în scena artistică din sud. Olivier Guillaume era un om irascibil. Nu ar fi trebuit să lucreze niciodată într-o instituție publică, nici măcar ca îngrijitor. Nici măcar nu putea să se-nțeleagă cu oamenii pe care-i cunoștea. Și cu siguranță nici cu vizitatorii care se așteaptă ca, odată plătit biletul, să aibă drept de intrare, dar și dreptul de a fi întâmpinați de angajați prietenoși ai muzeului.

— Guillaume ar fi fost concediat în cele din urmă chiar și dacă nu ar fi comis el furtul? întrebă Blanc.

— Cu siguranță. Pur și simplu era prea nepoliticos cu oamenii.

— Guillaume simțea că era pe cale să-și piardă slujba?

— Nu pot spune asta. Nimeni nu știa ce se întâmpla cu adevărat în capul lui.

— Guillaume suferă de fanatism religios? întrebă Blanc, gândindu-se la crucea lui Guillaume de la gât – și la nota criptică a lui Cohen. Biserica din Saint-Gilles este deosebit de importantă pentru el?

Marie-Claude Leroux suflă spre fereastră un nor de mentol.

— Va trebui să-l întrebați dumneavoastră. Nu sunt tocmai o persoană care să frecventeze bisericile.

Făcu o pauză.

— Ciudat, murmură ea. Numai o dată am purtat cu Guillaume ceva asemănător unei conversații mature. Și acum că menționați asta, trebuie să spun: da, era vorba despre o biserică. Deși nu este tocmai legat de religie.

— Atunci de ce anume?

— Furtul obiectelor de artă.

Blanc se lăsă pe spate cât îi permitea canapeaua.

— Spuneți!

— Nu știu cum am ajuns noi la subiectul acesta. Era la sfârșitul unei zile lungi de muncă. Oricum, spre surprinderea mea, am ajuns să port o conversație cu Guillaume într-o seară de vară, în fața intrării în Musée Maly. Mi-a spus toate detaliile despre furtul Altarului din Gent.

— Habar n-am despre ce vorbiți, recunoscu Blanc.

— Pentru că nu sunteți istoric de artă. Altarul din Gent este o capodoperă unică din secolul al XV-lea a lui Jan van Eyck, compusă din mai multe panouri de lemn. Altarul era în Catedrala din Gent – și într-o zi din anul 1934 două panouri au dispărut. Furate. Hoțul a returnat unul dintre panouri în scurt timp. Se afla într-o casetă de bagaje și hoțul a precizat numărul într-o scrisoare anonimă. Dar celălalt tablou parc-ar fi intrat în pământ.

— Și făptașul nu a fost prins niciodată?

— Asta e faza: a existat un bărbat care a mărturisit pe patul de moarte că a comis furtul – și care a susținut că ar fi ascuns tabloul într-un loc în care merg mulți oameni. Dar nu a spus unde. De atunci, zeci de experți au bănuit că tabloul este încă pe undeva ascuns în Catedrala din Gent. Ani la rând au întors catedrala cu susul în jos, dar nu au găsit nicio urmă. Așadar: avem de-a face cu un farsor incorigibil care, cu ultima suflare, îi lua pe toți de fraieri inventând o poveste cu bandiți? Sau avem de-a face cu hoțul real care dădea să moară și mărturisea adevărul, fie el chinuitor de incomplet? Dacă ar fi așa, atunci toți experții de până astăzi au eșuat să descifreze ghicitoarea lăsată. Guillaume era fascinat de poveste: hoțul care râde ultimul în fața tuturor autorităților recunoscute. Care este mai deștept decât istoricii de artă și decât polițiștii și duhovnicii. Nu se putea opri din a vorbi despre asta.

— Ar fi posibil ca Guillaume, care știa că era pe cale să fie concediat, să fi furat tabloul de van Gogh pentru a se răzbuna? Și că de atunci a ascuns tabloul în Musée Maly, așa cum a făcut cel care furase tabloul de van Eyck?

— Să ascunzi tabloul într-un muzeu pe care aproape nimeni nu îl vizitează nu este tocmai o chestie rafinată, răspunse Marie-Claude Leroux.

— Deci l-a ascuns într-o biserică la fel de cunoscută precum o catedrală?

— Dumneavoastră sunteți jandarmul, răspunse Marie-Claude Leroux, chibzuind. L-am bănuit pe Guillaume la fel de mult ca toți colegii mei și la fel ca polițaii. Dar nu am făcut niciodată legătura dintre furt și discuția despre Altarul din Gent. Și asta ar fi absurd. Însă acum că dumneavoastră faceți asta, brusc nu mi se mai pare atât de absurd.

„Biserica din Saint-Gilles”, se gândi Blanc.

— Merci beaucoup, madame, spuse el ridicându-se.

— Pare o poveste interesantă pentru L'Événement, șopti ea gânditoare, căutând cu degetele o altă țigară din pachet.

Blanc merse singur până la 2CV-ul său. Lăsase acoperișul deschis și ferestrele trase până sus. Acum observă că cineva fusese între timp la mașină: un post-it galben pliat era lipit de volan. Blanc se urcă la volan și nu dezlipi hârtia – dacă Marie-Claude Leroux ar fi să-l privească de la o fereastră, așa cum a făcut-o la sosire, nu ar vedea nimic neobișnuit în comportamentul lui. Conduse pe alee până ce viră pe drumul departamental. Trei kilometri mai încolo, marginea drumului deveni în sfârșit suficient de solidă, încât putu să tragă pe dreapta.

Luă biletul de pe volan și citi. Scrisul abrupt aparținea unei fete tinere. Fără semnătură, dar nici acest lucru nu era necesar: Am tras cu urechea adineaori. Maman și grăsanul ăla de Boré încă au o relație.

Blanc se-ntoarse gânditor la Gadet. Aerul strălucea deasupra apei. Zări păsări flamingo, buline roz într-o oglindă deformată. Doi cai de Camargue erau legați de un țăruș de lângă șosea și se uitau resemnați și triști la asfalt. Mai târziu trecu prin localitate unde, la umbra platanilor, erau ocupate toate mesele de la baruri, dar clienții stăteau în fața ceștilor de cafea la fel de apatici precum caii.

Secția de jandarmerie era pustie, de parcă statul francez s-ar fi retras din acest colț de Franță. Aerul condiționat nu mai mergea deloc. Blanc se așeză la computer și căută datele despre soția editorului, care fuseseră păstrate de jandarmerie, poliție sau tribunale. N-a fost nevoie să caute prea mult.

Despre Marie-Claude Leroux: nimic.

Despre Marie-Claude Elbaz: un rezultat. În 1983 a fost arestată la Paris la o demonstrație împotriva „exploatatorilor capitaliști" pentru „rezistență împotriva autorității statului" și eliberată câteva ore mai târziu. Tatăl ei o luase de la secția de poliție.

„Totul normal", gândi Blanc. „Când ești tânăr, poți să fii rebel de stânga și să te iei de polițai din când în când. Cel puțin așa era înainte. Astrid și Eric în lumea lor de pe Facebook ar vedea situația probabil altfel. Ce păcat, de fapt." Dar, inevitabil, gândurile la propriii copii l-au adus la Nora Leroux. Ce însemna pentru investigația lui informațiile strecurate de ea? Și, merde, de ce o fiică și-ar denunța

propria mamă unui polițai pe care abia îl cunoștea?

Anii lipsă

Când se iviră zorile, Blanc era deja în picioare. Se-ncălță cu adidașii, își puse niște pantaloni scurți și plecă așa dezbrăcat să alerge prin pădurea din spatele fabricii de ulei. Temperaturile erau încă suportabile înainte de ora șase și voia să se întoarcă până urmau să apară din nou Fuligni și oamenii săi pentru a-i dărâma a doua jumătate a acoperișului. Inhală parfumul picant de cimbru și rozmarin. Roua se adunase pe pânzele de păianjen care străluceau ca niște văluri de tifon printre tufișuri. Pe drum zăcea un șarpe mort care era un pic mai lung decât un deget arătător. Judecând după urmele de pe pământ, un ciclist cu o bicicletă de munte cu cauciucuri groase trebuie să-i fi rupt coloana vertebrală. „Animalul nu poate câștiga întotdeauna", gândi Blanc. Nisipul ocru îi amortiza fiecare pas. Întrucât păsările încă dormeau și cicadele tăceau și ele, era la fel de liniște ca în a treia zi a Creației.

Până când ajunse la vreo doi kilometri în adâncul pădurii.

Înainte să poată vedea ceva, auzi zornăitul unui motor diesel vechi mergând în gol. Niște voci vuiau deasupra zgomotului motorului. Blanc auzi vocea groasă și aspră a lui Douchy. Nu înțelegea niciun cuvânt, dar vecinul lui nu părea să rostească vorbe prietenoase.

Blanc traversă o potecă pe care lespezi cenușii de piatră plasate peste nisip străluceau în soarele dimineții ici și colo. Douchy stătea cocoțat pe tractorul lui verde boțit. Anvelopa din partea dreaptă spate scosese un pic din pământ una dintre acele lespezi. În fața tractorului se aflau soții Micheletti – vecinii lui Blanc, proprietarii podgoriei Domaine du Bernard. Bruno și Sylvie purtau încălțăminte de drumeție ușoară, tricouri și pantaloni care le ajungeau până la genunchi și care păreau să constea doar din buzunare largi cusute unele lângă altele. Amândoi țineau în mână o pereche de bastoane moderne din aluminiu. Bruno și le legăna ca pe două săbii de samurai, în timp ce Sylvie avea vârfurile bastoanelor înfipte în pământ și se sprijinea de ele. Dintre certăreți, ea îl văzu pe Blanc prima și îl întâmpină cu un zâmbet prin care-și cerea scuze. Blanc se simți ca un etnolog pe jumătate gol, care se băgase în niște palavre ale unor indigeni.

— Individul ăsta de-aici distruge un drum roman antic cu tractorul său! exclamă Bruno Micheletti după ce-l zări și el.

— Dă-i dracu' pe romani! Pădurea aparține comunității, nu ție! răcni Douchy.

— Peste vârful dealului trece un drum roman, explică Bruno, întorcându-se către Blanc pentru ajutor. De două milenii există pavajul acesta aici. Și-acum uitați-vă la asta!

Arătă cu un baston de drumeție spre urmele anvelopelor. În mai multe locuri, lespezile fuseseră împinse deoparte sau sparte de greutatea tractorului.

Blanc ar fi vrut să intre în pământ și să dispară dracului și toate tractoarele și toate drumurile antice, dar, în calitate de căpitan în Jandarmerie, funcționa în acel moment ca un soi de personificare a autorității statului, chiar dacă era la bustul gol. Douchy, care ura orice mirosea a autoritate, îl privea deja cu ostilitate. „Merde", gândi Blanc, „hai să terminăm cu asta".

— Mă voi întoarce să dau telefon la primărie, spuse el, încercând să-și păstreze un ton cât mai profesionist. Dacă există o autorizație pentru tractoare, monsieur Douchy poate conduce după bunul plac. Dacă nu există, atunci trebuie să plătească despăgubiri.

Fața roșie de furie a lui Douchy deveni albă când își dădu seama că banii lui ar putea fi în joc.

— Nu dau niciun sous[1] pentru câteva pietre vechi de când lumea! anunță el.

În același timp, însă, puse tractorul pe treapta întâi de viteză, moment în care se auzi ceva pocnind, se-ntoarse și sparse astfel încă o lespede veche. Acceleră repede și tractorul mugi când făcu cale-ntoarsă, fără ca Douchy să mai privească înapoi.

— Serge este un țăran necioplit. O să ți-o plătească, Roger, spuse Sylvie Micheletti când zgomotul motorului pe motorină nu se mai auzi.

— Întotdeauna se răzbună pe toți vecinii săi pentru tot, zise soțul ei încet. Nu avem de ce să ne temem până la toamnă.

— Ce se întâmplă la toamnă? întrebă Blanc, puțin îngrijorat.

— Atunci începe sezonul de vânătoare. Serge nu are nici măcar un permis de chasser [2], dar cine să controleze asta? O să cutreiere prin pădure în fiecare zi cu pușca lui. N-o să ai o experiență prea plăcută

dacă te intersectezi cu el.

— Voi căuta din septembrie un nou traseu de jogging, anunță Blanc resemnat.

Pulsul i se mai potolise între timp. Se uită la soții Micheletti. Bruno ținea într-o borsetă un aparat de fotografiat reflex.

— Am vrut să facem fotografii, explică el, observând privirea lui Blanc. Dimineața devreme când roua încă strălucește. Subiectele de fotografiat nu vor fugi de noi. Vom încerca din nou mâine.

— Ar fi bine să fug și eu înapoi, zise Blanc, altfel întârzii la serviciu.

— Răul nu se odihnește niciodată, zise Sylvie Micheletti, întorcându-se în direcția opusă.

Pentru o clipă părea că se sprijină de bastoane ca pe o pereche de cârje.

După un duș în grabă, un mic-dejun în grabă și o privire în grabă către Fuligni și oamenii săi care îi atacau din nou acoperișul cu o bucurie anarhică, Blanc se îndreptă spre Salon-de-Provence cât de repede îi permitea rățușca. 2CV-ul se clătină în curba marelui sens giratoriu de la intrarea în oraș, iar cineva îl claxonă. Fie din indignare, fie din cauza recunoașterii performanței de raliu, Blanc nu putea să-și dea seama de asta. Voia să ajungă la spital devreme – înainte ca doctorul Fontaine Thezan să stea la masa de disecție, îmbrăcată într-un halat și mănuși de cauciuc.

Ajuns în spital, își închise telefonul mobil, își prezentă legitimația și întrebă peste tot până când cineva îi arătă drumul către cantina personalului. Acolo, medicul legist stătea singură la o masă, mâncând un croissant.

— Îmi aduceți un alt cadavru? îl salută ea, oferindu-i loc pe scaunul aflat vizavi de ea.

Blanc se așeză și ezită înainte de a spune vreun cuvânt. Se uită la doctor, la chipul ei îngust încadrat de părul lung, la ochii înțelepți cu care îl examina cu răceală. Nu o cunoștea aproape deloc, de fapt, cel puțin nu suficient de bine pentru a avea încredere în ea. „Merde, ce valoare are viața fără riscuri?”

— Aș dori să vă rog să faceți ceva interzis, doctore.

Ea își ridică sprânceana stângă.

— Să vă fac rost de niște droguri de la farmacia spitalului?

Blanc se uită fix la ea pentru o clipă, nefiind sigur dacă vorbea serios.

— Mă gândeam mai mult la informații discrete.

— Așadar la o încălcare a confidențialității medicale.

Fontaine Thezan zâmbi atât de delicat, încât se puteau citi pe chipul ei atât o aprobare de complice, cât și un refuz ironic.

— E posibil, recunoscu Blanc. Vedeți, doctore: știu că medicii vorbesc între ei. Bârfe, anecdote despre pacienți, cazuri interesante, chestii de genul ăsta. Așa sunt oamenii. Și noi polițaii vorbim despre infractorii noștri mai mult decât ne permite legea. Așadar poate că profesioniștii din domeniul medical vorbesc din când în când despre… trase aer în piept, ei bine, despre madame Leroux. Sau despre Nora Leroux.

— Soția și fiica celebrului editor parizian? Ce povești ale oamenilor în halate albe vreți deci să auziți? Acum direct nu-mi vine nicio poveste despre cele două persoane.

— Nu mă interesează apendicectomiile. Mai degrabă drogurile. Psihozele. Ce știu eu? A făcut terapie vreuna dintre cele două femei? A fost vreuna dintre ele la dezintoxicare? Au stat sub tratament? Poate după o tentativă de sinucidere?

Se gândi la cicatricile de pe încheietura mâinii lui Marie-Claude Leroux.

— Mon capitaine, dacă cineva reușește să se sinucidă, ajunge apoi pe mâinile mele. Nu am de-a face cu încercări eșuate. De ce i-ați cere tocmai unui medic legist să cerceteze cazuri psihiatrice? Nu credeți că solicitarea aceasta e un pic cam îndrăzneață?

— Sunteți singura femeie doctor pe care o cunosc aici în sud, recunoscu Blanc. Și în plus, își căută cuvintele potrivite, în plus, cred că știți când are sens să respectați întocmai toate regulile și când nu.

— Sunteți un pericol, spuse ea gânditoare. Un pericol pentru mine. Și mai mult un pericol pentru dumneavoastră.

— Nu vreți să m-ajutați? întrebă Blanc, dezamăgit.

— Bineînțeles că vă voi ajuta.

Fontaine Thezan îi oferi preț de două secunde un zâmbet cald, conspirativ, apoi o ironie rece se instală din nou peste trăsăturile ei, o mască mai opacă decât scutul facial al unui chirurg.

— Trebuie să mă ocup acum de primul meu client pe ziua de azi, anunță ea, îndepărtându-și firimiturile de croissant de pe degete și ridicându-se. O să vă anunț dacă aflu ceva.

— V-a căutat cineva la telefon, raportă brigadierul Barressi când Blanc ajunse mai târziu la secție. De la Paris, adăugă el pe un ton care sugera că era vorba despre ceva care se întâmpla rar și nu reprezenta aici un prilej de bucurie.

— Cine? întrebă Blanc, anticipând pe jumătate răspunsul.

Barressi studie o bucată de hârtie și îi luă mult timp până ce-și descifră propriul scris de mână.

— Monsieur Vialaron-Allègre. A vrut să știe dacă înmormântarea va avea loc la data stabilită. O rudă de-a dumneavoastră? Trebuie să vă spun condoleanțe?

— Aveți voie să mă compătimiți.

Secretarul de stat voia să știe dacă în computerul lui Cohen se afla muniția de care avea nevoie pentru a trage asupra editorului Leroux, bănuia Blanc. Se repezi în biroul lui și scrise un e-mail foarte politicos, foarte formal, un e-mail adresat Ministerului de Interne prin care nu oferea nicio informație. Atât timp cât îl ținea în loc pe Vialaron-Allègre, putea continua să investigheze cazul tabloului de van Gogh furat pentru că secretarul de stat nu va opri cazul câtă vreme putea să spere că Blanc va afla ceva despre Cohen. „Nu credeam că Vialaron-Allègre va fi aliatul meu într-o zi”, se gândi Blanc.

Trebuia să afle mai multe despre persoanele implicate în dispariția tabloului. Blanc merse la Fabienne, însă ea vorbea la telefon – cu prietena ei, Roxane – și nu părea să fie o conversație fericită. Așa că doar o salută cu mâna, formând foarte clar din buze cuvintele „mai târziu” și se strecură din nou afară. În biroul său, al doilea scaun era gol: Marius dispăruse și nu lăsase niciun mesaj.

Așa că Blanc se fixă în spatele computerului. Decise să-și înceapă cercetarea pe internet cu Boré, deoarece era mai important decât Marie-Claude Leroux sau Olivier Guillaume. „Mai multe rezultate pe internet, mai multe pete pe conștiință”, spera el.

După o oră, însă, Blanc nici măcar nu știa dacă făcuse vreun progres sau nu. Boré nu-l mințise cu privire la modul cum îl apreciau colegii acestuia, dimpotrivă: în unele publicații pe care istoricii de artă le puseseră online, era portretizat ca un escroc și parvenit, iar pe forumuri și bloguri chiar a găsit niște termeni împotriva cărora Boré cu siguranță ar fi putut lupta cu ajutorul unui avocat. Aparent, totuși, astfel de insulte nu erau suficient de importante pentru el, întrucât nu exista niciun indiciu că Boré ar fi dat, de fapt, pe cineva în judecată. Și deși a scris neobosit texte de catalog, a ținut discursuri și a scris articole de artă pentru Figaro, nu a profitat niciodată de ocazie pentru a riposta deschis la adresa criticilor săi. Se exprima mereu de parcă ar fi fost singurul expert din lume privind subiectul despre care scria și de parcă ar fi fost, deci, inutil chiar să se menționeze și alte nume.

În cele din urmă, Blanc rămase blocat pe pagina de internet a lui Boré, unde făcea publicitate în principal pentru expozițiile sale. În CV-ul său, istoricul de artă menționa subiectul tezei lui de doctorat cu care a promovat la Paris înainte de a merge la Musée Maly: era vorba de o scrisoare a lui Vincent van Gogh adresată fratelui său, Theo, pe care Boré o editase și comentase. Blanc nu înțelegea ce anume scrisese omul de știință despre asta și nici nu-l interesa prea mult. Observă doar că Boré era deja un expert în van Gogh când și-a pus piciorul pentru prima dată în pragul Muzeului Provincial din Saint-Tropez. Asta ar putea explica totul și nimic. Poate doar o coincidență? Și totuși… La un an după ce un ambițios expert în van Gogh începuse să lucreze în acest muzeu, a dispărut de-acolo o operă importantă a pictorului. În ce alt muzeu din lume ar fi putut un hoț să fure atât de ușor o lucrare atât de valoroasă? Și nu trebuia oare să fii un expert în van Gogh pentru a ști, de fapt, că un tablou slab protejat atârna într-un muzeu uitat de lume peste golful din Saint-Tropez?

Mai mult din simțul datoriei decât din speranța autentică de a găsi o urmă, Blanc făcu clic printr-o galerie foto aparent nesfârșită cu sute de imagini care îl arătau pe Boré mereu și mereu la deschiderea uneia dintre expozițiile sale, înconjurat de celebrități: Boré cu regizori și actrițe de film în fața unui tablou de Renoir, Boré cu industriași și bancheri în fața unui tablou de Matisse, Boré cu ministrul Culturii în fața unui tablou de Picasso – ministru al Culturii care, la rândul său, era înconjurat de un întreg anturaj, așa cum este tipic Parisului: consilieri personali, doamne de la presă, bodyguarzi, jurnaliști. Jurnaliști. În această fotografie veche de trei ani, Ernest Leroux era clar vizibil în spatele ministrului Culturii. Părea că vorbește cu o doamnă elegantă, fără să acorde atenție ministrului, lui Boré sau fotografului. Iar Boré, la rândul său, nu acorda atenție anturajului, cel puțin nu în această fotografie, ci avea privirea îndreptată spre

ministru și arăta cu ambele mâini spre un tablou de Picasso.

Blanc mări fotografia, dar n-o văzu pe Marie-Claude Leroux în ea. Oare o fi fost acolo? Oare Boré și monsieur Leroux schimbaseră fie și un singur cuvânt în seara aceea? E posibil ca Boré să-l fi cunoscut pe soțul fostei lui iubite, dar e la fel de posibil să nu. E posibil ca Marie-Claude Leroux să-l fi văzut sau nu pe Boré la Paris în astfel de seri. Este posibil ca Boré și Marie-Claude Leroux să se fi pierdut din vedere în cosmosul parizian. Dar este, de asemenea, posibil ca orbitele lor să se fi intersectat acolo mult mai des decât ar vrea ei să recunoască.

Încercă din nou să caute numele Marie-Claude Leroux. Apoi Marie-Claude Elbaz. Verifică computerul poliției. Introduse numele pe Google. Nimic care să nu fi găsit deja de prima dată. Nimic.

— Merde, murmură el deodată, chiar așa stă treaba: nimic.

Blanc tresări când telefonul sună brusc. Pe afișaj apăru un număr care părea vag familiar, dar nu-l putea asocia cu nicio persoană până când nu auzi vocea de la celălalt capăt al firului: o femeie foarte tânără, sobră de data aceasta, îngrijorată, aproape puțin timidă.

— Vă rog să nu spuneți că am fost eu, începu ea fără să se prezinte. Mă refer la situația de-acum două nopți. Alaltăieri s-a-ntâmplat, nu-i așa? Sau ieri? Am sunat la dumneavoastră, nu?

— La un sch'ti, da, confirmă Blanc.

— I-ați spus deja lui Nic… lui monsieur Nkoulou? Că v-am dat telefon, adică?

— Nu.

— Bine.

Respirație grea. Poate că trage aer în piept ușurată, bănui Blanc, sau fumează, sau plânge, sau își înăbușă râsul.

— Chiar nu vrea să-l sun când e de serviciu.

— Asta nu mă surprinde.

— Are un simț îngrozitor al corectitudinii.

Străina vorbea acum mai repede, mai intens, de parcă ar avea nevoie cu disperare să clarifice ceva.

— Părinții lui au ajuns ilegal în Franța și de aceea urăște orice nu este 1.000% conform legii. Complex patern, mă-nțelegeți?

— Perfect, mademoiselle, o asigură Blanc, neînțelegând absolut nimic.

— Atunci nu-i veți spune nimic lui monsieur Nkoulou? dori ea să se-asigure.

— Niciun cuvânt despre apelul dumneavoastră. A fost cu două nopți în urmă, apropo.

— Ah… bien. Cu două nopți în urmă. Eu cam trebuie să plec acum. Și să mănânc ceva. Sunteți o comoară.

Blanc se holbă la ecranul stins al telefonului. Din receptor se auzi tonul de apel. Încercă în zadar să-și imagineze o față pe care s-o asocieze cu vocea aceea? Fată petrecăreață? Drogată? Bogată? Săracă? Albă? Neagră? Îi era și mai imposibil să și-l imagineze pe comandantul Nkoulou cu această femeie fără chip. Soție? Iubită? Rudă?

— A fost bun sexul la telefon?

Se-ntoarse. Fabienne stătea în tocul ușii biroului și îl scruta cu o privire batjocoritoare.

— Ții receptorul în pumn ca și cum ai prezenta un simbol falic.

— Îl țin în mână de parcă aș vrea să-l sugrum.

— Acum treizeci de secunde și eu voiam să-mi strangulez receptorul.

— Te-ai certat cu Roxane?

— Aproape. Sunt supărată pe avocata noastră, dar Roxane vrea să-i dea o șansă. Încep să mă întreb dacă este o idee bună să ne batem în instanță pentru căsătoria noastră… Până la urmă ne-am împăcat. Într-o oarecare măsură. Care-i treaba cu apelul tău?

— Sex la telefon de proastă calitate, spuse Blanc, punând cu grijă receptorul înapoi în furcă. Am o sarcină pentru tine.

— Când Google nu te mai poate ajuta, atunci vii la mine.

Ea îi făcu semn spre monitorul computerului său.

— Îmi pare bine că exiști.

Arătă spre lista de rezultate și termenii săi de căutare: „Marie-Claude Leroux” – „Marie-Claude Elbaz”.

— Nu numai că am căutat pe Google, ci m-am băgat și-n bazele de date obișnuite ale poliției. Și în bazele de date ale altor autorități, atât cât am putut și eu: Ministerul Afacerilor Externe, poate că a călătorit odată într-o țară extraeuropeană și a solicitat viză. Ministerul Educației și Culturii, a studiat cu siguranță, altfel nu ar fi devenit curatoare la Musée Maly. Prefecturi. Primăriile din Lorena, locul unde a crescut, din Paris, unde se spune că a studiat, din Saint-Tropez, unde a obținut funcția în cadrul muzeului. Uită-te la toate astea. Observi ceva? o încurajă el.

Ea făcu clic pe lista de rezultate în timp ce Blanc aștepta răbdător pe scaunul de-alături. În cele din urmă, ea ridică din umeri.

— Marie-Claude este o fată cuminte, comentă ea.

— Așa am crezut și eu prima dată.

— Nu apare nimic care-ar trebui să te pună pe gânduri.

— Asta e! exclamă triumfător Blanc. Nimic! Există sute de intrări, așa cum e cazul pentru orice cetățean fără probleme. Dar dacă te uiți peste tot, îți dai seama că nu există absolut nicio intrare între 1983, când Marie-Claude Elbaz a fost arestată pentru scurt timp în timpul unei manifestații de stânga la Paris, și 1989, când și-a preluat postul la Musée Maly. Unde și-a făcut bacalaureatul și unde a studiat? În această perioadă, nu a plătit contribuții la Securité Sociale și nici adresa ei nu este salvată acolo. Nu se cunoaște niciun angajator. Nu s-a căsătorit, nu a avut un copil, nu a avut probleme cu poliția, nu a aplicat pentru vreun loc de muncă din sectorul public, nu a mers niciodată la spital pentru tratament.

— Poate că a stat la pârnaie până la urmă? sugeră Fabienne.

— Nu există niciun proces împotriva ei. Nu există documente care să ateste că a stat la închisoare. Nu există acuzații, nici măcar o citație ca martoră.

— A stat în străinătate. Poate că a făcut autostopul în jurul lumii cu rucsacul în spate? Așa era moda în anii optzeci, se zice. Sau a cunoscut vreun străin și a plecat cu el în țara lui?

Blanc clătină din cap.

— Marie-Claude Elbaz nu a solicitat să i se elibereze pașaport și nu s-a prezentat niciodată la vreo ambasadă sau la vreun consulat. În 1983, permisele de ședere și permisele de muncă erau încă necesare chiar și în cadrul Comunității Europene. Nu ar fi putut trăi niciodată în străinătate fără să lase urme timp de șase ani, cel puțin nu legal.

— Deci?

Fabienne părea să fi uitat de tot de convorbirea la telefon cu Roxane. Doar se holba la monitor în timp ce vorbea cu el.

Blanc zâmbi.

— Deci vreau să știu dacă într-adevăr nu există nicio urmă digitală a lui Marie-Claude Elbaz în acei ani. Sau dacă sunt prea prost ca s-o găsesc.

— Ești prea prost, răspunse Fabienne și se ridică. O să mă închid în biroul meu și nu te voi suna până nu voi avea ceva. Există întotdeauna o urmă.

La scurt timp după aceea, cineva ciocăni la ușa lui Blanc. Pentru o secundă speră ca Fabienne să fi putut găsi ceva, însă la fel de repede alungă acest gând deoarece știa că ea nu va bate la ușă, ci pur și simplu va da buzna înăuntru. În loc de Fabienne apăru colega aceea supraponderală care fuma Marlboro, al cărei nume se-ncăpățâna să-l țină minte.

— M-a sunat Barressi, anunță ea veselă. E de serviciu la intrare. Mi-a zis că Tonon este la el. Și că nu mai poate urca pe scări.

Blanc se forță să nu înjure și o luă înaintea colegei sale, alergând spre parter. Marius stătea prăbușit pe o bancă tare de lemn, în fața tejghelei lui Barressi. Purta o cămașă șifonată și niște blugi murdari în față. Sforăia, un fir de salivă curgându-i din colțul drept al gurii. Era mai bine să nu respiri pe nas câtă vreme te aflai în preajma lui.

— În biroul meu! ordonă Blanc. Să nu-l vadă comandantul Nkoulou!

— Șeful știe deja asta, răspunse indiferent colega sa. De la episodul acela, Marius se trage singur pe linie moartă. Ai putea crede că insistă să fie concediat. Acum când e atât de aproape de pensionare. Tipul e prost. Mai bine să-și ia concediu medical.

Având deja experiență în astfel de manevre, îl apucă pe Tonon cu

brațele ei surprinzător de puternice și-l ridică apoi, astfel încât Blanc, care îl apuca de cealaltă parte, avu mai puține dificultăți decât se temuse inițial să-l urnească din loc spre etajele superioare. Pe scări se întrebă ce ar fi putut să spună ea prin „episodul acela”. Toți cei de la secția de jandarmerie din Gadet păreau să știe ce, toți în afară de el. O vreme, Blanc crezuse că se refereau la un incident petrecut în urmă cu mulți ani în care Tonon trăsese cu arma prea repede în timpul unei arestări, rănind un ofițer cu pistolul de serviciu. De-a lungul timpului, Blanc auzise însă câteva aluzii conform cărora trebuia să fie vorba despre altceva – ceva ce Marius trebuie să fi făcut cu puțin timp înainte ca Blanc să fie transferat de la Paris la Gadet. Dar până și Fabienne păstra asiduu tăcerea.

Au târât corpul masiv al lui Tonon de-a lungul holului, l-au tras pe scaun și l-au lăsat acolo, prăbușit și inconștient.

— Merci beaucoup, murmură Blanc.

— Să vedem cât de mult îl veți suporta. Să las ușa deschisă când plec?

Văzând privirea lui Blanc, colega ei scoase un râs gutural de fumător.

— Glumeam, îl liniști ea și închise ușa.

Blanc deschise gulerul cămășii lui Marius și îi simți pulsul în artera carotidă. „E doar beat”, își spuse. „N-a făcut accident vascular cerebral și nici atac de cord.” Oare va reuși să-l scoată singur mai târziu din secție fără să-l vadă nimeni? Sau ar fi mai bine ca Marius să doarmă aici până iese alcoolul din el? Dezbătu mental argumentele pro și contra ale ambelor alternative, când deodată sună telefonul. Apel intern: Fabienne.

— Am găsit ceva despre prietena ta.

Blanc rămase surprins s-o audă șoptind.

— Ar fi mai bine să vii la mine.

1. „Para”, „șfanț” (fr., în original) (n.tr.).

2. „Permis de vânătoare” (fr., în original) (n.tr.).

Action Directe

Blanc aruncă o ultimă privire către colegul său inconștient, asigurându-se că nu va aluneca de pe scaun, înainte de-a merge rapid spre camera sublocotenentului. Fabienne bătu cu degetele în ecranul laptopului.

— Întotdeauna există o urmă, spuse Fabienne.

Se așteptase să anunțe ceva triumfător, însă ea îi aruncă o privire serioasă.

— Am găsit ceva în computerul de la DST.

Blanc se așeză. Serviciul de Informații Interne. Niciun polițai nu avea voie să intre în acele baze de date fără o aprobare specială.

— O să aterizăm amândoi în Lorena, șopti el.

— Sau în fața unui judecător. Am deschis o ușă din spate de la computerul de la DST și am aruncat o privire rapidă în jur. Apoi am șters-o rapid de-acolo înainte să se declanșeze vreo alarmă pe undeva. Sper că nu am lăsat urme.

— Întotdeauna există o urmă digitală. Întotdeauna.

Fabienne se strâmbă.

— Vreau să mă căsătoresc cu Roxane și știi foarte bine prin ce trec. Problemele de la serviciu sunt cam ultimul lucru de care am nevoie acum.

Blanc își ridică mâinile, încercând s-o calmeze.

— Ești prea deșteaptă ca să fii prinsă.

— Vom vedea, murmură ea sumbru, arătând apoi spre ecran. N-am stat mai mult de șaizeci de secunde în computerul de la DST. A fost suficient pentru a copia o intrare despre Marie-Claude Elbaz. Un singur fișier. Cu toate acestea, aș fi surprinsă dacă ar fi singurul din computer. Citește cu atenție.

Era o scanare a unui document vechi, redactat la mașina de scris, ce

se-ntindea doar pe-o pagină sub antetul DST, aparent rezumatul unor investigații mai lungi. Blanc mări scanarea și citi mai întâi data: 5 ianuarie 1987. Textul nu avea titlu, destinatar sau expeditor. Era o compilație tabelară a datelor biografice ale lui Marie-Claude Elbaz de la nașterea ei în 1964 până în 1983. Nu era nimic acolo de care Blanc să nu știe deja și nimic neobișnuit – cu excepția sfârșitului abrupt al acestor date biografice.

Sub această listă de înregistrări inofensive mai găsi, totuși, o referință: „ELBAZ, Marie-Claude, suspectă cu motive serioase în cadrul asasinatului comis de Action Directe la data de 3 ianuarie 1987 la Saint-Gilles. Locația actuală necunoscută". Pe spate se afla un număr de referință pe care cineva l-a acoperit cu un marker negru de nu se mai putea citi nimic.

— Action Directe, asta e de pe vremea ta, zise Fabienne.

— Nu eram polițai atunci, replică Blanc. Când eram la liceu, răsunetul lor era ca un zgomot de fond.

Action Directe. Încercă să-și amintească ce învățase mai târziu despre acest subiect la școala de jandarmerie: o asociație de extremiști de stânga – anarhiști, autonomiști, aparent și spanioli care fugiseră de Franco. În jurul anului 1980, grupul devine deodată activ: incendieri premeditate la sediul DST, la Ministerul Asistenței pentru Dezvoltare, documente marcate cu stea prin care făptașii își recunoșteau infracțiunile. Fără vărsare de sânge. Nicio comparație cu RAF din Germania de Vest, cu siguranță nici cu Brigăzile Roșii ucigașe din Italia. Și Mitterrand tocmai fusese ales – primul președinte socialist din istorie, comuniști în guvernarea lui, idealism și viziune. A fost o perioadă în care Mitterrand le-a oferit în secret azil extremiștilor de stânga din Italia, pentru a fi feriți de persecuție. Trupa cu steaua albă pe fond negru era aproape considerată un club de tineret legal, tout Parisul a fost încântat de revoluționarii furioși și impetuoși. Până când Action Directe a început să ucidă oameni – și preferau chiar oameni din micul cerc al tout Paris.

Primele crime au avut loc în 1983 sau 1984, Blanc nu mai era sigur de asta, dar își putea aminti încă starea de agitație când Georges Besse, șeful Renault, fusese ucis în noiembrie 1986! Abia când radicaliștii i-au luat în vizor pe membrii elitei, guvernul Mitterrand a luat Action Directe atât de în serios, încât exponenții săi au fost dați în urmărire. La câteva luni după ce Besse fusese ucis, liderii grupării au fost prinși de polițiști într-o gospodărie pe care o foloseau ca ascunzătoare. Îi povesti lui Fabienne despre toate acestea.

— Marie-Claude Elbaz nu a fost arestată în gospodăria de lângă Orléans, zise ea. Poți chiar să cauți pe Google teroriștii care au fost prinși atunci. Majoritatea sunt acum în libertate sau morți. Se pare că Elbaz nu a fost niciodată arestată.

— Ea a dispărut de pe ecranele radarului în 1983 și nu a reapărut decât în 1989, chibzui Blanc.

Și dintr-odată fragmentele poveștii se potriveau în mintea lui ca un puzzle în care prin contopirea a două piese poți să potrivești ușor restul pieselor.

— E de stânga și radicalistă. În 1983, tânără fiind, după ce este arestată pentru prima dată la o demonstrație, intră în clandestinitate și se alătură formațiunii Action Directe. Era aproape o modă și nimeni nu-i poartă ranchiună cu adevărat, nimeni nu o dă în urmărire cu adevărat, nimănui nu-i pasă de asta, începu el să-și explice teoria, câștigând încredere cu fiecare cuvânt. Dar apoi se implică în afaceri murdare – colegii de la DST o suspectează că a comis o crimă pentru Action Directe. Și acolo se termină răsfățul, speculă el. E dată-n urmărire.

— Dar Marie-Claude Elbaz scapă de arest în 1987, atunci când cei din vârful grupării teroriste sunt eliminați, adăugă Fabienne.

— Stă în ilegalitate, se ascunde undeva până când chestiunea este uitată. Cineva trebuie s-o fi ajutat în tot timpul acesta, trebuie să-i fi dat haine, bani și un acoperiș deasupra capului. La doi ani după ce Action Directe a fost distrusă, reapare brusc pe Coasta de Azur în calitate de curatoare la un muzeu provincial.

— Oare cum o fi făcut rost de certificatele și documentele necesare? Oare o fi studiat pe undeva? În orice caz, o existență mai inofensivă de-atât nici că se poate. Și câțiva ani mai târziu, se întoarce la Paris.

— Unde nimeni nu-și mai aduce aminte de Action Directe. Unde nimeni nu vrea să admită că o bandă criminală a fost cândva idealizată și tolerată mai mult sau mai puțin deschis. Unde nu se mai spune niciun cuvânt despre terorismul de stânga, cel puțin nu oficial. Și unde Marie-Claude Elbaz din provincie devine Marie-Claude Leroux din Paris, soția celui mai influent editor al capitalei. Deși soțul ei este o persoană proeminentă, ea însăși evită lumina reflectoarelor. Nu apare niciodată la televizor, nu apare la nicio recepție, preferând să aibă grijă de orezul din Camargue. Și nimeni din cercul restrâns al puterii pariziene nu bănuiește nimic despre trecutul ei? întrebă Blanc

în cele din urmă, privind-o pe Fabienne ca și cum ar aștepta o reacție pe măsură.

Ea zâmbi și clătină din cap. Ochii ei străluceau combativ.

— Prostii. Pun pariu că toată lumea de-acolo știe. Miniștrii, managerii și jurnaliștii suspectează implicarea lui Marie-Claude în Action Directe. Soțul său știe. Cohen știa. Gândește-te la schița de scrisoare de pe computerul reporterului în care Cohen sugerează că el și Leroux cunosc pe cineva care are un secret. Toată lumea, însă, este jenată să i se amintească de Action Directe. Chiar și fostul ei iubit Boré știe asta într-o anumită măsură. Și chiar și un nenorocit ca Olivier Guillaume a aflat cumva despre asta, poate ascultând bârfele din muzeul provincial. Ne-a spus în față că Marie-Claude Elbaz are pe cineva pe conștiință. Dar nimeni în afară de acest trol, pe care nimeni nu-l ia în serios, nu abordează vreodată subiectul, nimeni nu scrie nici măcar un rând acuzator, nimeni n-o aduce în fața justiției. De aceea nu găsești nimic pe internet. Și chiar și DST-ul ascunde fișierele așa de bine, încât ajungi la ele doar dacă te-ncumeți să spargi sistemul. Și am găsit doar un document care nu ne spune prea multe. Este ca și cum Marie-Claude Elbaz ar fi născut un copil în adolescență și l-ar fi lăsat la orfelinat și toată lumea știa despre asta, dar din politețe se preface că acest copil nu există.

— Cu excepția faptului că nu se mușamalizează existența unui copil nedorit, ci o crimă.

— Care a fost comisă în Saint-Gilles. E ciudat, nu-i așa? Să fie o coincidență că Guillaume este atras în direcția aceea? Iar Cohen a notat numele localității? Trebuie să aflăm cine a fost ucis de Action Directe acolo. Mă voi ocupa de asta.

— Arată-mi din nou laptopul lui Cohen, o rugă Blanc.

Fabienne scoase computerul dintr-un sertar și-l porni. Blanc deschise schița de scrisoare pe care Cohen o adresase editorului său, Leroux.

— Acolo, murmură el: Pentru ele am pus la bătaie mult mai mult decât doar bani. Și amândoi cunoaștem pe cineva care odată și-a asumat mult mai multe lucruri. Să fie acesta un indiciu că cel puțin Cohen își amintește acum de un trecut pe care toți ceilalți din Paris vor să-l uite cu orice preț? Ce crezi că încearcă să-ți spună un reporter când sugerează așa ceva?

— Că vrea să facă un articol din asta, răspunse Fabienne gânditoare.

— O poveste care ar fi extrem de incomodă pentru Leroux, cu ambițiile sale politice reaprinse.

— Și o poveste care ar putea s-o ducă pe soția lui la închisoare pentru tot restul vieții. Crima nu se prescrie.

— Și o poveste care ar fi jenantă pentru tout Parisul, pentru că dintr-odată lumea ar trebui să se confrunte cu propriul trecut. Dintr-odată lumea ar trebui să se întrebe de ce niște indivizi care au ucis oameni cu pistoale și bombe au fost curtați atunci de parc-ar fi fost niște luptători în rezistența anti-nazistă.

— Poate că nu van Gogh cu urechea lui tăiată e de vină că cineva a lăsat taurul de luptă să se dezlănțuie asupra lui Cohen, spuse Fabienne.

— Chestia asta îmi place din ce în ce mai mult, exclamă Blanc.

— Mie nu, recunoscu Fabienne în șoaptă. Afară este cald ca-n infern, dar mie mi-e frig așa deodată.

La auzul telefonului, Blanc se-ntoarse în biroul său. Marius nu se mișcă din loc în timp ce Blanc ridică receptorul. I-a luat o clipă să recunoască vocea. Paulette Aybalen. Vecina lui nu-l mai sunase niciodată, motiv pentru care Blanc se simțea flatat și alarmat în același timp.

— Pardon că te deranjez, începu ea, puțin stânjenită. Poți să ieși azi de la serviciu puțin mai devreme decât de obicei?

— De ce?

Timp de un moment plin de absurditate, Blanc se simțea ca un copil de paisprezece ani căruia fata din clasa paralelă îi tot zâmbea.

— Pentru că Fuligni și oamenii lui îți transformă casa într-o mașină decapotabilă.

— Pas de souci, mormăi el după ce închise.

Acum i-ar fi plăcut să se gândească la trecutul lui Marie-Claude Elbaz și la ce a însemnat asta pentru cazul lui, ar fi luat în considerare noi strategii și opțiuni de cercetare. Dar pentru așa ceva trebuia să aibă capul limpede – și n-ar putea să gândească atât timp cât avea senzația că, la doi kilometri și jumătate depărtare, casa lui se transforma în

cele din urmă într-o ruină de nelocuit.

Blanc îi verifică din nou pulsul lui Tonon și ieși în grabă din birou, trecu pe lângă Barressi când ieși din secție și-apoi sări în rățușcă. Ar da câțiva euro pentru o mașină mai rapidă, o mașină mult mai rapidă – sau chiar pentru un elicopter. Chinui 2CV-ul prin curbe atât de mult, încât amortizoarele gemeau. Când în sfârșit puse frână în fața fabricii lui de ulei, se simțea ca actorul principal dintr-o comedie de familie palpitantă. Palpitantă pentru public pentru că personajul principal trecea dintr-o catastrofă în alta.

Utilajul Manitou stătea ridicat cu cricul în fața casei lui, iar muncitorii lui Fuligni tocmai transportau ultimele tuiles vechi cu o paletă. Grinzile de stejar ale cadrului acoperișului formau o structură pe cerul albastru ce arăta precum coastele unui schelet de animal primordial. Câteva tuiles noi, de culoare ocru, zăceau în grămezi în praf lângă masivul utilaj de construcții. Pe acoperiș nu mai era nicio țiglă. Matthieu Fuligni dirija lucrarea din cabina macaralei Manitou și, în același timp, discuta cu Paulette Aybalen, care urcase până la el, fluturându-și telefonul mobil în mână. Sylvie și Bruno Micheletti stăteau rezemați de vechiul lor Peugeot 504 albastru care era parcat la umbra unui platan. Pe bancheta din spate se aflau trei copii pe care Blanc nu-i cunoștea încă. Erau cu ochii-n ecranele iPod-ului și nu-l văzură venind. Pe malul opus al râului Touloubre, Serge Douchy stătea pe tractorul său și înjura. Din cauza zgomotului motorului pe motorină al tractorului său și a mugetului utilajului de construcții, nimeni nu putea înțelege vreun cuvânt din înjurăturile sale, așa că nimeni nu-i acorda vreo atenție.

— Pas de souci, îi strigă Fuligni când îl văzu venind.

— Ce se întâmplă aici? întrebă Blanc.

La fel ca textul dintr-un scenariu de film. Chiar acum trebuia să se abată peste el următoarea catastrofă.

— Aveți cari în grinzi, răspunse vesel Fuligni.

Blanc păli.

— Putem rezolva asta, continuă antreprenorul de lucrări de construcții. Tot ce trebuie să facem este să luăm niște găleți de „xilofen”. Ungem grinzile cu chestia asta – și voilà, în următorii zece ani nicio bestiuță din aia n-o să se mai gândească să rontăie din acoperișul dumneavoastră.

— Din ce spuneți, pare să fie foarte toxic.

— Puteți comite un genocid cu așa ceva. Dar după douăzeci și patru de ore, tot ce nu va pătrunde adânc în lemn se va evapora. Apoi putem pune noile tuiles.

— Casa mea va rămâne fără acoperiș o zi întreagă?

— Doar douăzeci și patru de ore, monsieur Blanc. Sau patruzeci și opt. N-o să plouă. Pas de souci!

Paulette coborâse de pe Manitou și-l calmă atingându-l cu mâna pe antebraț.

— Are dreptate, îl asigură ea. Nu poți să-ți lași acoperișul mâncat de cari. După o zi sau două, coșmarul s-a terminat. Soarele o să mai strălucească săptămâni întregi, doar nu suntem în nord.

— Și cât sunt de serviciu, orice vagabond se poate urca pe acoperiș să-mi golească toată casa.

— Polițaii patrulează mai des acum în Sainte-Françoise-la-Vallée, răspunse ea zâmbind.

Soții Micheletti li se alăturară. Îi luaseră pe copii de pe bancheta din spate mai mult sau mai puțin cu forța, doi adolescenți și o fată de școală primară care se uitau la acoperiș de parcă și-ar fi dat seama abia acum ce se întâmplă.

— Léo, Julie și Anouk, îi prezentă Sylvie Micheletti. Copiii noștri. Îți pot împrumuta unul dintre corturile lor. Sau poți veni la casa noastră de pe podgorie, avem camere de oaspeți.

Blanc era pe cale să refuze ambele oferte plin de recunoștință când observă că cei trei copii îl priveau nerăbdători.

— Voi lua un cort. Pentru orice eventualitate, anunță el.

A fost răsplătit cu un zâmbet triplu. Léo, cel mai mare, merse la Peugeot și deschise portbagajul.

— Pentru dumneavoastră, monsieur, zise el cu mândrie, întinzându-i unul dintre acele corturi pentru rucsac împachetate, ultra-moderne, care pot fi instalate dintr-o singură mișcare, dar care nu pot fi niciodată pliate înapoi cum trebuie.

— Aș putea duce cortul în dormitorul meu, spuse Blanc nehotărât. Sau

poate e mai bine să înnoptez lângă casă, ca să nu mă lovească în cap o grindă de acoperiș putrezită.

— Totuși, ramurile mari ale platanilor dumneavoastră ar trebui tăiate și ele, altfel vor cădea de la sine, zise Fuligni netulburat.

Înainte ca Blanc să poată răspunde, auzi soneria telefonului său Nokia. Pe ecran lumina un număr de telefon mobil pe care îl știa de mult pe de rost: Aveline.

— Ne întâlnim azi? La dumneavoastră?

Blanc făcu în lateral câțiva pași înainte de a răspunde în șoaptă:

— Casa mea arată de parc-ar fi fost atacată de teroriști.

Gândurile sale goneau. Iubita lui o fi având preferințe misterioase pe care el nu le bănuia încă, dar era destul de sigur că o ședință de dragoste într-o ruină nu era una dintre ele. Apoi îi veni în minte un loc în care să-și potolească foamea de Aveline.

— Cât timp aveți? întrebă el.

— Trebuie să mă întorc la Palatul de Justiție din Aix-en-Provence la prima oră mâine-dimineață. Am timp toată după-amiaza.

Ezită pentru un moment.

— Și toată noaptea.

— Atunci ne vedem în Saint-Gilles, sugeră el. Ne întâlnim în fața bisericii peste două ore. Explorăm orașul. Mergem la un restaurant. Ne luăm o cameră de hotel.

— Vom lua două camere separate. Voi face rezervare.

Aveline închise. Nici măcar nu-l întrebase de ce îi sugerase acest loc special pentru un rendez-vous.

— Un apel important?

Paulette Aybalen întrebă asta cu o voce înceată în timp ce Blanc își strecura telefonul Nokia în buzunar și se întorcea la Manitou.

— Da, recunoscu el.

Pentru o clipă voia să adauge o expresie precum „Chestiuni

importante de serviciu", dar era reticent să o mintă, iar dacă i-ar fi zis adevărul, tot ar fi ieșit prost din asta; îi zâmbi scuzându-se și, apoi, cu o mișcare resemnată a capului, îi zise lui Fuligni:

— Faceți ce trebuie să faceți.

— Când terminăm aici, nu va mai trebui să vă bateți capul pentru acoperiș, promise antreprenorul.

— Dacă n-o să fie cumva prea târziu, murmură Blanc.

Aventura lui era o idioțenie. În cele din urmă avea să fie prins. Și apoi? Își luă rămas-bun de la soții Micheletti făcându-le din ochi și o sărută pe Paulette pe obraji. Pentru o secundă o ținu în brațe și în acest timp i se păru că ce-avea de gând să facă era un act și mai lipsit de speranță decât era deja. Ar trebui să rămână aici, să-i supravegheze pe muncitorii nebuni, să-și curețe fabrica de ulei și s-o roage pe Paulette să mai stea puțin. În schimb, intră în casă. Uimitor cât de luminoase erau camerele dintr-odată, acum că acoperișul dispăruse. Își adună trusa de toaletă și câteva haine, le îndesă într-o geantă de sport și ieși din casă. Chiar și cu rățușca ar trebui să ajungă în Saint-Gilles la timp.

Pe drum, Nokia lui zbârnâi. Un SMS cu un text lung de la Fabienne: Am spart primele directoare securizate de pe computerul lui Cohen! Se-ascundeau acolo câteva imagini neclare din dosarul van Gogh din Arles. Cred că a fotografiat un raport vechi din arhivele de poliție cu telefonul mobil. E dovada că Albert Cohen a fost în Arles! Și un indiciu că NU EL era hoțul. Pentru că dacă ar fi vrut să fure dosarul, nu l-ar fi fotografiat mai întâi, nu-i așa? Acum mă ocup de MCE, Action Directe și Saint-Gilles. Păcat că nu poți să mă bați pe umăr, pentru că îmi place să fiu lăudată. Unde ești? Pupici.

Blanc voia să răspundă în timp ce conducea, dar după ce tastă doar trei litere aproape că se izbi de un camion care venea din sens opus. Așa că trase pe dreapta și răspunse: Merci. Simți mâna mea pe umărul tău? Voi merge pe urmele unei suspiciuni. Ne vedem mâine la Gadet.

2CV-ul gemu când Blanc trecu peste un pod îngust, arcuit, care se-ntindea deasupra unui braț al Ronului. Traseul râului fusese aici forțat într-o albie dreaptă. Apa era albastră ca cerneala, iar vântul fierbinte din vest spulbera crestele minuscule ale valurilor care străluceau în lumina soarelui ca niște seceri de sticlă. Trecând peste podul care ducea-n Saint-Gilles, zări prin geamul ridicat din partea dreaptă un

lung șir de bărci de locuit acostate pe cheiul de piatră, în spatele cărora se înălțau case joase de o vârstă indefinibilă a căror tencuială colorată trecea prin toate stadiile de degradare din cauza umezelii și se desprindea de pe pereți. Firele de curent electric și telefonice, negre precum petrolul, atârnau periculos de jos între stâlpii de lemn și formau modele încurcate în aer, intrând apoi în clădiri. Arăta ca un sat din Lumea a treia. Nu era niciun pieton pe chei, cu excepția câtorva cicliști în vârstă care tocmai se dădeau jos de pe bicicletele lor de munte și pășeau cu picioarele înțepenite înainte și înapoi. Din acest motiv era agitație pe stradă. Blanc era mereu claxonat pentru că nu se deplasa destul de repede cu rățușca lui. Reuși să ajungă în centru conducând pe strada principală. În stânga sa, un magazin strălucea sub bannere și pancarte albastre, albe și roșii: sediul local al Frontului Național. Blanc își aminti în cele din urmă de momentul când mai auzise numele orășelului. Aici, de ani de zile, frontul primea mai multe voturi decât aproape oriunde altundeva în Franța. Atât de multe încât până și echipele de televiziune și jurnaliștii de la diverse ziare veneau în valuri pe când încă lucra la Paris. Paris. „Nu te mai gândi la asta, merde.”

Parcă rățușca pe un teren înclinat sub zidul medieval masiv care cuprindea vechiul oraș ca un pumn. Blanc se-ntrebă deodată dacă Saint-Gilles era locul potrivit pentru o întâlnire de dragoste clandestină. Păși printr-o poartă îngustă, plecându-și capul involuntar, pentru că părea apăsător de strâmtă. Două alei. Căldură. Nimeni în jur. Un semn ruginit care arata în direcția bisericii. Blanc făcu doar câțiva pași în direcția indicată – apoi se opri brusc. Aleea se deschidea într-o piațetă mică și plictisitoare. Arăta mai degrabă ca o veche intersecție cu bariere metalice pentru a ține mașinile la distanță. Fără copaci, fără umbră, fără cafenele, dar pe partea opusă se afla o scară lată ca pentru un stadion de fotbal. Și în spatele ei o biserică, foarte veche, masivă și ciudat de neterminată. O fațadă imensă în fața unei săli ponosite și fără decorațiuni. Un turn cu o înfățișare urâtă la dreapta; avea jumătatea de jos mai îngustă decât cea de sus, o negare pietroasă a gravitației și proporției. Un ciot în stânga, de parcă acest turn ar fi fost tăiat de o seceră puternică fix de la nivelul pământului. Trei portaluri în fațadă aflate sub arcade curbate, precum fundalul unui teatru pentru eternitate.

În arcade stătea un Iisus din piatră, judecătorul lumii. Sărutul lui Iuda. Flagelarea lui Iisus. Mormântul gol. Sfinți. Păcătoși. Profeți falși. Regi stricți. Un comic din secolul al XII-lea, un bestiar, o lume de fabulă în piatră. Blanc se-apropie uimit. Se uită la modelele pătrate, care se întrepătrundeau, pe care le-ar fi considerat mai degrabă ornamente celtice decât reliefuri creștine. Zări o cămilă la poalele unui stâlp

lângă poarta principală. Un om disperat mâncat de o fiară monstruoasă. Un centaur, jumătate om, jumătate cal, un arcaș păgân, la doar câțiva metri sub Mântuitor și sub șirul celor mai creștini monarhi.

O ghidă urmată de vreo douăzeci de turiști ieși de pe-o alee vizavi de biserică, unde un indicator arăta direcția spre un muzeu. Ei erau singurii oameni din zonă și, deși doar șopteau, dădeau impresia unei armate inamice. Ghida era încă tânără, grasă și i se vedea transpirația prin bluza deschisă la culoare. Avea un ecuson cu numele și cu stema comunei Saint-Gilles prins în partea stângă a pieptului. „Virginie Berenger", citi Blanc. Se dădu deoparte pentru a lăsa loc grupului pe care madame Berenger îl îndruma în biserică prin portalul central. Blanc nu prea i-a luat în seamă pe turiști – până când inhală un miros de parfum: Chanel Nº 5 și țigări Gauloises.

Aveline Vialaron-Allègre mergea în spatele a trei călători ce păreau a fi asiatici și în fața unui cuplu de bătrâni francezi. Purta ochelari de soare cu lentile negre, cu ramă neagră, care îi ascundeau fața. Părul ei scurt și negru strălucea sub cozorocul unei șepci de baseball pe care scria „Nova Scotia". Îi aparținuse cândva lui Blanc până când o uitase la ea acasă. Pielea măslinie a brațelor sale subțiri se asorta cu tricoul polo de culoarea piersicii și cu blugii de un albastru-deschis. De vreme ce purta pantofi albi de pânză, păși fără zgomot pe terenul pietruit, care fusese deja netezit de nenumărați credincioși. Aveline era cea mai elegantă figură din grupul de turiști. Nu-i acordă lui Blanc nicio privire.

Blanc așteptă un moment până ce încă două turiste asiatice trecură pe lângă el, apoi se alătură în liniște grupului.

Ascultă explicațiile ghidei, niște cuvinte pe care trebuie să le fi spus de atâtea ori, încât părea că doarme în timpul discursului. În naosul bisericii, Blanc nu înțelegea din cauza ecoului de ce Saint-Gilles fusese un loc important de pelerinaj în Evul Mediu, dar auzi că în urmă cu aproape o mie de ani orașul avea de trei ori mai mulți locuitori decât în prezent. În timpul războaielor religioase, hughenoții au devastat biserica, ceea ce explică forma ciudat de neprelucrată a bisericii: erau rămășițele peticite ale unei clădiri jefuite în mod repetat. Blanc se apropie discret de Aveline, astfel încât să-i poată măcar inspira parfumul. Ea asculta explicațiile și-și lua notițe într-un caiet subțire și negru din moleschin. Oare chiar își nota informațiile mânată de pasiunea ei pentru artă? Oare nu a observat cât de aproape stătea el în spatele ei?

Au fost conduși în criptă pe o scară îngustă. Subsolul bisericii era mohorât, răcoros și mirosea a umezeală. Deși afară era așa de uscat încât puteai să mori din cauza căldurii, podeaua de piatră era aici în unele locuri încă întunecată de umezeală, iar din pereți înfloreau cristale de sare care se depuseseră acolo prin scurgerea apei. Blanc se uită fix la mormântul Sfântului Egidius; Sfântul Protector al bisericii se odihnea într-un sicriu modest din centrul criptei. Văzu plăcuțe votive, flori, o lumânare procesională uriașă și uzată de timp. Pe ceară strălucea o inscripție din care Blanc nu a putut distinge decât anul donației: 1956.

Se bucură când ajunse din nou la suprafață. Ghida descuie o poartă și îi trimise în spatele naosului pe niște trepte acoperite de verdeață și coloane dărâmate. Rămășițele prăbușite ale unui balcon de cor, explică ea. Apoi le atrase atenția asupra unui ciot de turn ros care arăta ca un dinte putrezit. Scara din interiorul turnului trebuia să fie unică. Pentru prima dată madame Berenger arăta de parcă ar simți ceva similar entuziasmului, însă Blanc nu mai asculta deloc. Descoperise un ciot de stâlp. Alți stâlpi erau decorați cu flori și modele. Dar acest stâlp stătea pe… un om zdrobit.

Blanc se-apropie. Putea distinge clar o siluetă strâmbă, pietroasă, o siluetă șlefuită de o mie de ploi, care nu era mai lungă decât un braț. Era un om care se zvârcolea pe pământ de durere pentru că stâlpul, de o sută de ori mai mare decât el, stătea pe piciorul lui drept. Timp de aproape o mie de ani, stâlpul îi zdrobea coapsa și nu-l elibera niciodată. „Olivier Guillaume șchioapătă”, se gândi Blanc într-o clipită. „Cu piciorul drept.”

Puțin mai târziu, ghida își conduse grupul înapoi prin naos până la portal. Aveline mâzgăli ceva în caietul ei, rupse foaia și o așeză pe o bancă. Nu depunea niciun efort să ascundă ceea ce făcea și poate de aceea nimeni nu-i acorda nicio atenție. Nimeni în afară de Blanc.

El se așeză pe bancă și puse mâna pe bilet în timp ce aștepta să plece ultima turistă. Abia atunci citi mesajul. Scrisul de pe bilet era foarte clar, dar atât de mic încât cu greu putea descifra mesajul în semiîntunericul dintre ziduri: Într-o oră la restaurantul italian de pe Ron. Am rezervat o masă pe veranda de pe malul apei. Pe numele „Vincent”. Să ajungeți acolo înaintea mea. Nu-mi place să aștept.

Blanc ridică privirea în timp ce o dâră de lumină se prelingea peste mâna sa. Portalul fusese deschis, iar ghida se strecură înapoi înăuntru, unde era mai răcoare decât în piațetă. Era singură și epuizată – dar nu

prea epuizată pentru câteva întrebări, hotărî el spontan. Mai avea la dispoziție aproape o oră.

— Madame Berenger?

Deși Blanc vorbea normal, vocea lui răsuna tare și aproape de neînțeles prin naos.

Ea privi în jur, îl recunoscu și se temu că a dat peste unul dintre acei turiști care se credeau prea deștepți și care o chinuiau cu întrebări nesfârșite și detaliate după un tur. Blanc putea să vadă cât efort depunea femeia ca să schițeze o urmă de zâmbet pe față.

— De la Jandarmerie, explică el, șoptind acum. Căpitanul Blanc. Pot să vă pun câteva întrebări?

— Hai că asta e ceva nou.

Se simțea din vocea ei că avea nevoie urgentă de un pahar cu apă.

Blanc îi arătă o fotografie cu Olivier Guillaume.

— Îl cunoașteți pe acest domn?

— A făcut ceva ilegal?

— V-ar surprinde asta?

Ea râse.

— Îl văd așa de des în biserică, încât trebuie să fi făcut ceva greșit!

Virginie Berenger clătină din cap uluită.

— Nu știu să vă spun cine este. Nu e din Saint-Gilles, asta e sigur, dar vine pe-aici des, cel puțin o dată pe săptămână.

— Ce face în biserică?

— Dumneavoastră ce faceți la biserică? Vă rugați, dormiți? Întotdeauna se așază pe o bancă, închide ochii și pleacă după aproximativ o oră.

— E mereu singur?

— Nu știu cum sună vocea lui pentru că nu l-am auzit niciodată schimbând un cuvânt cu cineva de aici. Un ciudat.

— Nu-și ia niciodată notițe? Sau nu se plimbă prin jur niciodată? Cumva pe-afară la balconul de cor distrus?

— Treptele sunt minunate, nu-i așa? Fiecare piatră perfect montată și…

— Mă gândeam mai mult la bărbatul cu piciorul zdrobit sub stâlp.

— Ah, acela?

Ea flutură rapid mâna.

— Un muncitor din Evul Mediu care construia mănăstirea și care a suferit un accident. Pietrarii, colegii săi, i-au ridicat un monument. Cel puțin așa spune legenda. De fapt, nu se știe nimic despre acest personaj sau despre motivele pentru care artistul a creat o astfel de sculptură. Sincer să fiu, nimănui nu-i pasă. Cel puțin niciunuia dintre vânătorii noștri de comori.

Oftă, văzând privirea uluită a lui Blanc.

— Veniți. O să vă arăt.

Madame Berenger îl conduse înapoi pe scara îngustă în criptă.

— Vedeți dumneavoastră, Saint-Gilles a fost cândva un punct important pe ruta către Santiago de Compostela. Pelerini din toată Europa veneau aici. Biserica a aparținut cândva unei mănăstiri. Sfântul Egidiu, care se odihnește aici, a făcut multe, multe minuni. O afacere foarte profitabilă. Călugării s-au îmbogățit, biserica era plină de comori. Apoi au venit hughenoții și de atunci biserica nu mai deține decât o singură comoară, și anume fațada de afară. Dar sunt oameni care pur și simplu nu vor să creadă asta.

Arătă spre un perete neîmpodobit de sub scara boltită.

— Această criptă este aproape la fel de mare ca naosul de deasupra. Vedeți, totuși, zidul acesta de-aici? De fapt, nu ar fi trebuit să fie ridicat în acest loc, deoarece deasupra lui se înalță și o parte din naos. Zidul chiar nu este la fel de vechi ca restul criptei. Deci a fost construit ulterior? Și oare există o cameră subterană dincolo de zid? Și ce-ar putea fi în această cameră? Desigur: comoara vechii abații Saint-Gilles! Din păcate, până azi n-a găsit-o nimeni. Și nici acea încăpere misterioasă, de fapt. Zidul stă pur și simplu acolo și numai Dumnezeu știe dacă în spatele lui este un spațiu gol sau dacă e doar stâncă și pământ. Sau priviți aici.

Virginie Berenger îl îndrumă pe Blanc până la fațada principală a criptei, care era și ea mărginită de un zid drept, neîmpodobit.

— Există o intrare aici, explică ea, arătând spre o poartă cu grinzi grele și întunecate. Dincolo de ea ajungi într-adevăr într-o încăpere boltită care susține treptele mari pe care urci în biserică. O încăpere sub o scară! Mon Dieu, nu este foarte simbolic? De ce oare să existe acest spațiu gol sub trepte? Bineînțeles, pentru că aici se află comoara călugărilor! Dar, din păcate, din păcate, această boltă este la fel de goală precum craniul bunicii mele demente.

— Dar există oameni care cred fără dubii că există ceva ascuns aici?

— A trebuit să schimbăm încuietoarea acestei porți de mai multe ori pentru că cineva tot vine cu o daltă și o sparge. Am avut de-a face cu nebuni care veneau cu bagheta de radiestezie, cu detectoare de metale și camere de filmat minuscule pe care le plasau pe zidul de sub scările criptei. Odată am oprit pe cineva care intrase ilegal cu un baros în geanta lui de sport pentru a sparge pietrele.

Blanc se gândi la ceea ce-i spusese odată Olivier Guillaume lui Marie-Claude Elbaz: la Altarul din Gent de van Eyck și la tabloul furat despre care se spunea că ar fi ascuns chiar în biserică.

— Acel domn, zise Blanc arătând spre fotografia lui Guillaume, nu a coborât niciodată în criptă?

— Nu l-am văzut niciodată aici. Dar nu sunt tot timpul la biserică. Și cu siguranță nu în criptă. E mult prea umed, încă îmi apar coșuri.

Blanc pescui din portofel o fotografie cu Marie-Claude Leroux.

— O cunoașteți pe această doamnă?

— N-am văzut-o niciodată.

Încercă și cu Ernest Leroux. Nora Leroux. Daniel Boré. De fiecare dată, femeia clătina din cap. Însă Virginie Berenger descoperi o fotografie a lui Albert Cohen în documentele sale.

— Pe acesta-l știu de la televizor! exclamă ea. Și a fost aici. Chiar zilele trecute.

Blanc o fixă cu privirea.

— Când?

Se gândi.

— A trecut mai bine de-o săptămână. Da, marțea trecută, în timpul turului de după-amiază.

Marți, 2 august, se gândi Blanc. Cu două zile înainte de întâlnirea fatală cu taurul.

— Ce dorea monsieur Cohen?

Ea râse.

— De fapt, același lucru ca dumneavoastră, răspunse Virginie Berenger. Era în grupul meu și apoi m-a interceptat și mi-a pus întrebări.

— Despre biserică?

— Da. Trebuie să mărturisesc că știa mai multe decât dumneavoastră. M-a întrebat despre camerele secrete. A cumpărat un plan cu secțiunea orizontală a clădirii de la micul magazin de suveniruri din biserică, lucru pe care îl fac toți vânătorii de comori. Și își dorea foarte mult să treacă prin poartă spre bolta de sub scări și a fost foarte dezamăgit că noi, ghizii de turism, nici măcar nu aveam o cheie pentru asta. Trebuia s-o ia de la administrația orașului. A spus că vrea să facă asta.

— A făcut-o până la urmă?

Femeia ridică din umeri.

— Nu l-am mai văzut pe-aici.

În curtea din față, Blanc butonă la telefonul mobil până când reuși să ia legătura cu cineva de la administrația orășenească din Saint-Gilles. Cinci minute mai târziu află de la un funcționar care părea anormal de alert în ciuda orei târzii a după-amiezii și a căldurii că Albert Cohen depusese o cerere oficială prin care cerea ca cineva de la administrație să-i deschidă poarta de sub treptele bisericii.

— A scris în cerere și de ce voia să intre acolo? întrebă Blanc.

Îl auzi pe funcționar foșnind niște hârtii.

— Aici scrie doar „cercetare jurnalistică”, ce-o mai fi însemnând și asta.

— I-ați îndeplinit dorința?

— Cum să vă zic: superiorul meu a fost de acord. Am programat o întâlnire cu monsieur Cohen. Săptămâna asta. Un moment.

Răsfoia din nou frenetic documentele.

— Ieri, la ora zece. Dar monsieur Cohen nu a mai putut veni. Am citit în ziar. S-a luat la bătaie cu un taur de luptă. Nu părea chiar așa de prost.

— Merci, murmură Blanc, încheind apelul.

Restaurantul se numea Le Coin Secret [1]. Nu e de mirare că Aveline alesese tocmai acest loc. Se întrebă cât de bine cunoștea ea localitatea Saint-Gilles. Masa pe care o rezervase se afla în colțul îndepărtat al unei terase din lemn umbrite de un acoperiș de stuf. Între clădirea unde se afla restaurantul și terasă trecea de-a lungul râului un drum îngust cu asfalt crăpat peste care câte-o mașină huruia poate la fiecare zece minute. Fără pietoni, în afară de ospătarii care mergeau încoace și-ncolo de la restaurant la terasă ca niște furnici neobosite. Mulți invitați, muzică în surdină, lumină galbenă de la lămpile cu ulei. De la masa din colț, Blanc avea o vedere directă asupra Ronului. Doi caiaciști vâsleau în tăcere împotriva curentului, bărcile lor înguste și galbene trasând pe apă valuri în formă de V, care îi aminteau lui Blanc de forma valurilor lăsate în mare de înotătoarea dorsală a marelui rechin alb din filmul lui Spielberg. Tot ceea ce lipsește este muzica zgomotoasă ca niște lovituri de ciocan[2]. Ridicol. Ce i-ar putea amenința aici? Un loc discret pe malul apei, aproape invizibil de pe strada slab populată. O lumină caldă care mai degrabă umbrea fețele decât le lumina. Un oraș în care, cel puțin, nu mai fusese niciodată înainte. Nimeni n-o să-i recunoască. Și oricum: era interzis ca o judecătoare de instrucție să iasă la masă cu un ofițer de jandarmerie? O simplă vizită la restaurant, nimic mai mult.

Aveline nu-l lăsă să aștepte prea mult. Încă purta ochelarii de soare în timp ce traversa terasa cu pași mari, îl salută sărutându-l scurt pe obraz și se așeză apoi pe scaunul din fața lui. Abia atunci își scoase ochelarii întunecați de pe ochi. Îl privi cu răceală și puțin batjocoritor.

— V-a plăcut biserica, mon capitaine?

— Am aflat multe.

— Atunci puteți să-mi spuneți în sfârșit de ce ne întâlnim tocmai aici?

Un chelner ajunse la masa lor și dori să le înmâneze meniurile, dar

Aveline îl refuză politicos printr-o mișcare a mâinii.

— Două porții de riz rouge aux calamars[3] și vin alb de-al casei, comandă ea.

De-ndată ce chelnerul plecă, ea șopti:

— Cu cât îl ținem mai mult pe chelner la distanță, cu atât mai bine.

— De unde ați știut că îmi place calamarul?

— Nu mă gândeam la fructe de mare, mă gândeam la orezul roșu de Camargue.

Blanc zâmbi pe sub mustață.

— Sunt mai interesat de țăran decât de recolta lui. Sau, în acest caz, probabil de țărancă.

Povesti apoi despre trecutul șters al unei tinere pe nume Marie-Claude Elbaz. Dintr-un fișier DST, deși nu a dezvăluit cum sau prin intermediul cărei persoane îl obținuse. Despre un furt de mult uitat și un îngrijitor ciudat. Despre Altarul din Gent și misterul catedralei.

Auzind asta, Aveline îl întrerupse.

— Cunosc povestea dispariției operei lui van Eyck, murmură ea. Van Eyck – van Gogh. Gent – Gilles. Biserică – Biserică. Bănuiți că Guillaume s-a lăsat inspirat de un fel de simetrie? A furat tabloul cu plaja în urmă cu două decenii și l-a ascuns în Saint-Gilles, asta doriți să sugerați? E bine că discutăm despre asta aici, și nu în biroul meu. L-aș da afară pe orice jandarm care mi-ar prezenta o asemenea poveste acolo. Tocmai Saint-Gilles s-a nimerit să fie! Aceasta este probabil biserica cea mai atent examinată din toată regiunea Provence. O legiune de istorici de artă a luat portalul acela la rost. Mai mult decât atât, sute de vânători de comori caută încăperea ascunsă a călugărilor. Nici nu vreau să număr câți oameni au verificat fiecare piatră din biserică în ultimii douăzeci de ani! Și nimeni nu a descoperit vreodată ceva.

— Și în Gent, după un secol de căutări, nu se știe cu nimic mai mult decât înainte, se apără Blanc. Asta trebuie să-l fascineze pe un om ca Guillaume: el alege în mod deliberat biserica în care atât de mulți oameni vin și privesc cu atenție. Orice idiot ar putea ascunde un tablou în vreo capelă părăsită de Dumnezeu. Dar în Saint Gilles? Trebuie să fii genial să faci asta. De-atunci vine aici în mod regulat,

observând vizitatorii care, poate fără să-și dea seama, trec la doar câțiva centimetri distanță de un van Gogh ascuns. Și se bucură că nu-și dă seama nimeni și se simte superior lor. Măcar are și el un triumf în existența lui mizerabilă.

— Dar s-ar putea, de asemenea, să fie o persoană credincioasă și să se roage. Saint-Gilles este un loc de pelerinaj. Și din moment ce mai mulți credincioși călătoresc spre Santiago de Compostela decât înainte, biserica se umple din nou cu oameni care-și jupoaie picioarele tot umblând în căutarea sensului vieții. Nu e un loc rău pentru un bărbat cu înclinație religioasă, nu credeți? Și nu este ilegal să stai ore întregi pe o bancă în biserică.

Chelnerul veni și puse cu grijă două farfurii adânci în fața lor, din care creșteau munți de aburi care miroseau a vin alb, fructe de mare și condimente: rondele de calamar, ceapă, felii de lămâie sclipeau în orezul roșu-închis. Vinul alb din sticla fără etichetă era atât de rece încât paharul se aburise. Blanc își dădu seama deodată cât de înfometat era.

— Madame Leroux afirmă că poți simți în orez gustul soarelui și al mistralului.

— Doamna are o venă poetică, dar se pricepe la bunătăți. Gustați și dumneavoastră!

Blanc luă primul din mâncare și închise ochii savurând.

— Très bon[4]. O să vă las pe dumneavoastră să comandați ori de câte ori luăm masa la restaurant de acum înainte.

Aveline nu răspunse, doar ridică paharul și zâmbi.

Au mâncat o vreme în tăcere. Blanc se întrebă ce gândește femeia din fața lui despre el. Atât de aproape, și totuși inaccesibil de departe. Cu Aveline va trebui să trăiască mereu în prezent și să nu se gândească niciodată la viitor. Bău doar puțin vin alb. Oricum o să-și piardă mințile în seara asta.

După ce terminară de mâncat și în timp ce amestecau cu linguriță două cafele espresso, Blanc începu să vorbească din nou despre cazul lui.

— Cohen a fost și în Saint-Gilles cu doar câteva zile înainte de-a muri.

Aveline asculta cu interes în timp ce el descria puținele detalii pe care

reușise să le culeagă. Privirea ei nu mai era batjocoritoare. Îl privea cu o expresie pe care o cunoștea prea bine. Tot ce trebuia să facă era să se uite în oglindă: curiozitate și perseverență.

— Vincent van Gogh nu a fost niciodată la Saint-Gilles, interveni ea. Cohen trebuie să fi venit aici mai mult sau mai puțin pe ascuns. Pentru că dacă i-ar fi spus editorului său și mai ales soției sale, care până la urmă este istoric de artă și îl admiră pe pictor, dacă ar fi spus vreunuia dintre ei despre acest scop, ar fi știut imediat că nu mai făcea cercetări pe urmele lui van Gogh.

— Evident că nici lui Boré nu i-a zis vreun cuvânt despre asta, cel puțin așa afirmă el. Și deși Cohen aranjase să se întâlnească cu Guillaume, acesta nu l-a întâlnit niciodată și probabil că nu i-a dat detalii nici măcar la telefon. Deci cine ar fi putut ști că jurnalistul era la Saint-Gilles? Și că a vrut să se întoarcă aici?

Aveline își aprinse o țigară Gauloise.

— Poate că nimeni nu știa despre asta? Poate că această vizită este complet irelevantă pentru investigația dumneavoastră. Și poate că a doua vizită aranjată a lui Cohen nu are nimic de-a face cu moartea lui subită?

Blanc clătină din cap.

— De ce își face Cohen apariția aici? Nu poate însemna altceva decât că a aflat cumva ceea ce am aflat și noi între timp: că Olivier Guillaume este obsedat de Saint-Gilles. Că Guillaume era principalul suspect în furtul tabloului din trecut. Că poate s-a inspirat din povestea operei lui van Eyck care a dispărut la Gent. Cohen căuta tabloul! Nu a spus nimănui despre asta pentru că a vrut să surprindă pe toată lumea cu o revenire spectaculoasă. De aceea era aici, de aceea voia să intre în bolta încuiată de sub trepte. Era pe urmele lui Guillaume. Și, cine știe, poate Guillaume a observat asta deja. Guillaume, care stă pe banca din biserică – o figură în semiîntuneric. Probabil Cohen nu l-a văzut acolo în timp ce hoinărea prin Casa Domnului. Dar Guillaume, care a ascuns tabloul și a studiat cu cea mai mare atenție reacțiile tuturor vizitatorilor, trebuie să-l fi reperat… Și poate că nu e atât de rupt de lume pe cât credeam noi. Poate se uită la televizor din când în când. Poate că l-a recunoscut pe Cohen, acesta fiind o celebritate. Poate că a pus lucrurile cap la cap atunci când a venit apelul de la jurnalist: un reporter care e pe urmele ascunzătorii lui! Trebuie să-l lichideze pe jurnalist înainte ca acesta să dezvăluie totul. Așadar, Guillaume devine un criminal.

— Și tocmai un fătălău ca acesta folosește un taur de luptă ca armă ziua-n amiaza mare?

Bine-cunoscuta plăcere de a-l batjocori strălucea din nou în ochii lui Aveline.

— De unde ar trebui să știe Guillaume că Albert Cohen face curse cu VTT-ul prin Camargue? Și de unde știa traseul? Și că tocmai acolo se află pășunea unui taur de luptă, care se-ntinde până la drumul principal?

— Nu avem suficiente probe pentru a deschide un dosar, recunoscu Blanc. Nu încă.

— Cel puțin nu m-am plictisit în seara asta, spuse Aveline pe un ton iertător, făcându-i semn chelnerului. Plătiți în numerar, cardurile lasă prea multe urme.

— Voi ține cont de asta și la hotel.

Ea îi mângâie mâna cu o mișcare discretă.

— M-am înregistrat deja la „Logis René” în această după-amiază, cea mai bună casă din oraș, ceea ce nu înseamnă prea mult. O clădire mică tencuită în galben, la doar câțiva pași pe drumul de-a lungul râului. Nu aveți cum s-o ratați. Plec acum. Așteptați aici încă un sfert de oră înainte să veniți după mine. V-a fost rezervată o cameră la același etaj.

— Pe numele lui „Vincent”, presupun.

Aveline îi răspunse cu un zâmbet.

Când, în sfârșit, o ținu în brațe, singurul lucru la care voia să se gândească era trupul ei gol. Camera de hotel era mică, dar curată, iar patul suficient de mare pentru un cuplu. Când s-a cazat, doamna mai în vârstă de la recepție abia dacă s-a uitat la el. Nimeni nu era în lobby, nimeni pe hol. Și apoi Aveline bătuse la ușă.

I-a sărutat obrajii, gâtul, umerii. I-a explorat cu atenție corpul cu buzele. Avea tot timpul din lume. Nu era timp pierdut, n-avea programări printre programări, avea toată noaptea la dispoziție.

Deodată îi sună telefonul mobil.

Melodia se auzea înfundat din buzunarul pantalonilor pe care-i dezbrăcase în nerăbdarea poftelor, o mică melodie pătrunzătoare dintr-un mănunchi negru înnodat pe podea lângă pat. Blanc voia s-o ignore, dar Aveline îl mângâie pe față.

— Răspunde, șopti ea.

Înjură mârâind, deznodă laborios blugii și în cele din urmă pescui telefonul Nokia. Numărul de serviciu al lui Fabienne.

— Salut, o întâmpină el, chinuindu-se să respire calm.

Aveline îi mângâie pieptul și abdomenul cu vârful degetelor.

— Roger? Îmi pare rău că te sun atât de târziu. Mai poți să ajungi la Jandarmerie?

Colega lui vorbea aproape în șoaptă, de parcă s-ar fi temut să o audă cineva în biroul ei.

Aveline era atât de aproape de el încât, deși nu înțelegea cuvintele, putea auzi vocea unei femei tinere la telefon. Zâmbi triumfător și-și lăsă mâna mai jos. Blanc închise ochii.

— Din păcate nu pot, gâfâi el. Nu putem vorbi mâine?

Vocea lui părea încordată.

Fabienne era atât de agitată, încât ignoră dificultățile lui Blanc de a respira.

— Bien, răspunse ea. Atunci o să-ți spun povestea la telefon. Trebuie să scap de ea sau nu voi dormi toată noaptea.

Blanc oftă.

— Nu-ți face griji, nu va dura mult.

Acum vorbea mai tare.

— Am dosarele vechi cu privire la cazul crimei din Saint-Gilles. Atentatul comis de Action Directe din 1987, pe care Serviciul Secret l-a pus pe seama lui Marie-Claude Elbaz, îți amintești?

Blanc oftă din nou.

— În regulă. Bărbatul care a fost ucis atunci era un cultivator de orez.

El deținea cele mai mari câmpuri de orez din Camargue. Îi cunoști deja gospodăria pentru că am fost acolo joia trecută.

1. „Colțul secret” (fr., în original) (n.tr.).

2. Referire la coloana sonoră a filmului Fălci, regizat de Steven Spielberg (n.tr.).

3. „Orez roșu cu calamari” (fr., în original) (n.tr.).

4. „Foarte bun” (fr., în original) (n.tr.).

Orezul din Camargue

Joi, a paisprezecea zi de caniculă. Blanc se afla deja la Jandarmerie înainte de ora opt. Se simțea zdrobit și glo- rios în același timp. Prima lor noapte împreună! Chiar la marginea conștiinței sale încolțise speranța că, poate, cumva, cândva, ar putea exista un viitor împreună cu Aveline. În timp ce se-ntorcea spre Jandarmerie, Blanc își imaginase cum ar fi să se trezească lângă ea în fiecare dimineață la fabrica de ulei. Pur și simplu nu exista nicio șansă să-i iasă asta, însă existau la fel de puține șanse să poată încuia amintirea ultimelor ore într-un colț al minții sale.

Abia când se-ntâlni cu Nkoulou pe holul ponosit din fața birourilor, ateriză înapoi la realitate. Comandantul îl salută milităreşte, de parcă ar fi defilat pe lângă președinte pe Champs-Élysées. În acel moment, Blanc se gândea la transferul său forțat, la ruina de casă pe care-o avea, la aventura lui fără speranță cu o femeie căsătorită, la cazul lui misterios în care era implicat un taur de luptă ucigaș, la un tablou de van Gogh dispărut și la un asasinat uitat de mult. „Patetic”, își spuse el, „ceea ce fac aici este de-a dreptul patetic”. Obosit, îi întoarse salutul, se ghemui în biroul lui și lăsă ușa deschisă pentru a putea privi în hol. Spera că nu va trebui s-o aștepte prea mult pe Fabienne.

După zece minute observă că pe biroul lui se afla un raport de criminalistică de la locul faptei, două foi de hârtie care nu păreau prea promițătoare. Blanc parcurse rapid rândurile: fotografii și desene ale mulajului de ghips al tuturor urmelor de anvelope din fața porții taurului de luptă, dar nu existau nicăieri detalii care să fi făcut posibilă identificarea. Câteva amprente pe poartă, majoritatea dintre ele prea șterse pentru a putea recunoaște pe cineva; puținele amprente care erau clare nu-i aparțineau lui Cohen. Fotografiile făcute de brigadier puteau fi prezentate ca exemple negative la cursul de începători al școlii de jandarmerie. Rămășițele pe care Blanc le găsise sub poartă erau resturi de piele de crocodil vopsită în negru, la care se adăuga o jumătate de cataramă din oțel inoxidabil – de fapt, o parte dintr-o curea de ceas, probabil un ceas bărbătesc, marcă necunoscută. Una peste alta, doar o confirmare a ceea ce bănuise deja.

Blanc își închise ochii și-i trecu prin mintea sa pe toți bărbații cu care avusese de-a face în ultimele zile. Ernest Leroux – un Rolex din oțel inoxidabil cu brățară de oțel inoxidabil asortată. Daniel Boré – un

Jaeger-LeCoultre elegant cu o curea îngustă din piele maro și cataramă aurie. Olivier Guillaume – un ceas de scafandru neobișnuit, greu, aparent ca să-i aducă aminte de tatăl său. Cu o curea din plastic high-tech.

Desigur, asta nu trebuia să însemne nimic. Un bărbat putea deține mai multe ceasuri, fiecare dintre cei trei și-ar fi putut rupe catarama și mai târziu și-ar fi putut pune un alt ceas în jurul încheieturii. Boré și Guillaume au avut, de asemenea, suficient timp pentru a-și cumpăra curele noi pentru ceasurile lor. Tonon avea dreptate: ridicol, totul era pur și simplu ridicol. Urme șterse de anvelope, o mașină de culoare deschisă la orizont, zdrențe de piele, metal strălucitor în pământul prăfuit. Merde, s-a aruncat asupra acestor indicii pentru că nu era nimic altceva de făcut și avea să înnebunească în căldura asta. Nu avea să mai plece niciodată de aici, nu avea să mai preia niciodată un caz important, nu avea să mai stea niciodată în fața casei lui cu soția în brațe și nu avea să mai privească orizontul unde soarele incendia cerul.

Blanc dădu să iasă din biroul său pentru a merge la Nkoulou și pentru a-i cere să pună decesul lui Cohen la dosar. Un nenorocit de accident; și ce-i păsa lui de dispariția unui tablou de van Gogh și de un asasinat de care nimeni nu voia să-și amintească?

— Arăți de parcă Zidane te-ar fi lovit cu capul.

Fabienne stătea brusc în fața lui și îl sărută pe obraji. Mirosea a parfum și șampon și Blanc simți și mirosul jachetei ei din piele pe care-o purta pe motocicletă; ea zâmbea, îl privea nerăbdătoare, dornică să raporteze rezultatele investigațiilor ei – pe Blanc nu-l lăsa inima să meargă la Nkoulou în acel moment ca să arunce documentele la subsol pentru totdeauna. Nu era în stare să șteargă zâmbetul acesta. Să ridiculizeze acea dorință de vânătoare.

— În cele din urmă, cel lovit a câștigat și nu cel care a lovit, zise Blanc, făcându-i semn să intre în birou – la naiba cu Nkoulou, cu îndoielile astea și cu nenorocita de căldură.

Fabienne închise ușa înainte de a se așeza pe scaunul liber al lui Marius.

— César Durand era un tânăr fermier din Saint-Gilles când a început războiul, abia trecuse de douăzeci și doi de ani. Habar n-am de ce nu l-au luat imediat la război. În orice caz, în 1940 încă stătea la ferma lui când muncitorii din Indochina erau lăsați de izbelișteîn la Marsilia.

Durand a fost printre primii care s-au gândit să-i trimită pe vietnamezi la muncă pe câmpurile de orez abandonate. Familia lui cultivase orez până în secolul al XIX-lea, se pare că bunicul lui îi povestise despre asta. Poate de aceea i-a venit ideea. Din 1944, ferma lui Durand a produs o mare cantitate de orez. Durand a cumpărat mai mult pământ, a cumpărat ferme care fuseseră de mult abandonate – iar în 1947 s-a mutat din Saint-Gilles pe o proprietate mare din mijlocul deltei Camargue, pe care a transformat-o în reședință de familie.

— Presupun că știu s-ajung pân-acolo.

Fabienne dădu din cap.

— La momentul respectiv, Durand îi trimisese de mult pe vietnamezi acasă. Fără bonus, fără recompensă, fără indemnizație de concediere, fără recunoaștere de niciun fel. Durand s-a căsătorit, a avut doi fii și două fiice, s-a amestecat puțin printre gauliști după 1958, când bătrânul general a devenit președinte, și a cules recolta-n continuare. Acest lucru ar fi putut continua la nesfârșit.

— Până când Action Directe a inițiat o acțiune directă, bănui Blanc.

— Teroriștii n-au luat în vizor doar politicieni și polițai, ci simțeau și o ură mortală față de „exploatatorii imperialiști”. Chestii de genul ăsta și multe alte fraze nu tocmai frumoase scriau ei în scrisorile prin care își recunoșteau infracțiunile.

— Nu s-au oprit la cuvinte. L-au ucis pe șeful de la Renault.

— Printre altele, da. Dar acesta a fost doar cel mai proeminent „exploatator”. De exemplu, chiar și pe Durrand l-au împușcat de trei ori cu un pistol atunci când acesta a plecat din biroul local gaulist din Saint-Gilles după recepția de Anul Nou din 1985. Potrivit declarațiilor puținilor martori, făptașul era un tânăr aflat pe scaunul pasagerului unei motociclete cu numere de înmatriculare de Paris. Era iarnă, era frig și întuneric, erau doar câțiva oameni pe stradă. Dar toată lumea susține că o tânără conducea motocicleta. Purta o cască, însă toți au descris-o ca fiind atletică și zveltă.

— E bine că încă nu erai născută atunci, altfel DST-ul te-ar avea ca suspectă pe listă.

Fabienne zâmbi îngăduitor.

— Nu aș fi comis greșelile acestei șoferițe: cu cinci zile înainte de asasinat, o tânără motociclistă și-a făcut plinul taman la benzinăria

din Saint-Gilles. Angajatul de la benzinărie și-a amintit de ea pentru că era neobișnuit să vezi o femeie pe motocicletă aici în plină iarnă. O motocicletă cu numere de înmatriculare de Paris. Colegii de la DST i-au făcut angajatului o cafea mare și l-au dus într-o încăpere liniștită unde i-au arătat documentele. Până atunci înregistraseră deja sute de tinere drept simpatizante ale Action Directe. Angajatul de la benzinărie a răsfoit documentele și, bingo!, uite că Marie-Claude Elbaz i-a zâmbit.

— Exista un dosar pe numele ei pentru că fusese arestată înainte la o demonstrație de stânga.

— Și avea permis de motocicletă. Și nu mai fusese văzută în apartamentul ei de la sfârșitul anului 1983. Oui, mon capitaine, și așa ajungi suspectă de crimă.

— Și eu aș fi bănuit-o în circumstanțele date.

— Și eu la fel. Apropo, pasagerul de pe motocicletă care a apăsat pe trăgaci a fost arestat doi ani mai târziu și condamnat la închisoare „pe viață" pentru crimă și pentru o serie de alte infracțiuni, o viață care în cazul lui nu a durat foarte mult: la mai puțin de 12 luni s-a spânzurat în celulă cu propriii pantaloni pe care i-a rupt și i-a folosit pe post de frânghie. Până la moartea lui din 1988 nu a dezvăluit niciodată identitatea complicelui său.

— Și s-a ales praful de procedura de o da în urmărire pe Marie-Claude Elbaz.

— Tot în praf stă și astăzi. Presupunerea mea: sub mai mult praf și nisip decât este în Sahara.

— Deși Marie-Claude Elbaz practic s-a întors la locul crimei ca Marie-Claude Leroux, se miră Blanc.

— Unul dintre fiii lui Durand a continuat să administreze gospodăria o bucată de vreme după aceea, dar mai mult de formă. Oficial, Ernest Leroux a cumpărat într-un final ferma de la copiii lui Durand – și asta pe 21 septembrie 2001.

Blanc fluieră printre dinți.

— La zece zile după atacul asupra turnurilor de la World Trade Center.

— Când lumea întreagă era în căutarea unor noi teroriști și nimeni nu

se mai gândea la gherilele urbane de stânga. Islamiștii sunt cel mai bun lucru care li s-ar fi putut întâmpla foștilor revoluționari. Dacă ai văzut turnurile din New York prăbușindu-se, atunci nu te mai gândești la Action Directe. Și dacă e să-ți amintești din nou de ea, acele asasinate nu te vor mai indigna atât de tare. Ce mai înseamnă un fermier de orez din Camargue împușcat în comparație cu masacrul de la World Trade Center?

— Și totuși… murmură Blanc.

Fabienne dădu din cap.

— Și totuși… De fapt, după 21 septembrie 2001, soneria de alarmă ar fi trebuit să sune într-un birou din DST. O presupusă criminală pune gheara pe bunurile victimei. Dar se pare că la DST se dormea mult și bine.

— Sau poate că nu s-a vrut auzită soneria de alarmă, explică Blanc. Dai cu buretele peste. Pui capăt acestor vremuri jenante.

— Oare Ernest Leroux știe? întrebă Fabienne.

Blanc se gândi la zvonurile pe care le auzise despre editor.

— Cu siguranță. Dar el, care a făcut avere răspândind în L'Événement toate scandalurile posibile, omite această poveste. De ce? Poate că o iubește cu adevărat pe Marie-Claude și tace pentru a-și proteja soția. Dar poate că este și un calcul cinic: în Marie-Claude vede o soție elegantă care să-i stea alături, dar totuși poate să i-o tragă oricărei femei pe care poate pune mâna. Leroux nici măcar nu trebuie să se deranjeze să-și ascundă aventurile față de soția sa. Pentru că ultimul lucru pe care Marie-Claude îl dorește este un scandal public în centrul căruia să fie un divorț, eventual un proces în instanță.

— Cu toate acestea, chiar tu ai zis că Leroux s-a angajat cândva într-o carieră politică ce s-a încheiat brusc din motive misterioase. Și că acum are din nou ambiții similare. Ai vota pentru un politician a cărui soție este un criminal necondamnat? Poate că monsieur Leroux ar fi de părere că acum este timpul să se despartă de soția lui?

— Atunci i-ar da drumul taurului de luptă asupra lui Marie-Claude, nu asupra prietenului său Albert Cohen.

— Poate a fost o confuzie? Marie-Claude este sportivă și poartă cască și ochelari de soare…

— Ți-o poți imagina pe eleganta Marie-Claude Leroux într-o ținută neon pe o bicicletă de munte?

Fabienne se gândi o clipă și clătină din cap.

— Și atunci ce?

— Am ridicat măcar puțin vălul trecutului lui Marie-Claude Elbaz, dar nu avem nicio legătură între crima anterioară din Saint-Gilles și moartea lui Albert Cohen. Nicio legătură încă.

— Sunteți, însă, mulțumit, mon capitaine?

— M-ați salvat de la cea mai profundă disperare, sublocotenente Souillard.

Fabienne râse, crezând că Blanc făcuse o glumă.

Marius Tonon nu-și făcu apariția decât în jurul prânzului. Purta o cămașă albastră proaspăt călcată, cu model floral provensal, pantaloni de in de un alb imaculat, avea părul tuns și mirosea a after-shave cu care se dădeau bunicii atunci când Blanc era copil. Nu zise niciun cuvânt despre ziua precedentă, iar Blanc fu inspirat și nu-l întrebă nimic despre asta.

Aranjase să se întâlnească cu Fabienne la prânz la Le Planet și-și luă colegul cu el pentru a-l pune la curent cu starea anchetei. La masa de sub platani, Marius comandă un pastis chiar înainte ca ospătarul să le aducă meniul. Fabienne și Blanc schimbară o privire. Apoi ea se uită cu ostentație la masa de alături unde un cuplu de tineri încerca să-și hrănească gemenii. Băieții aveau aproximativ un an și, judecând după cantitatea de resturi de mâncare de pe podea, părinții lor nu prea puteau să le îndese multă mâncare în gură.

Fabienne oftă.

— Și eu și Roxane vrem copii, anunță ea brusc.

De data aceasta, Blanc schimbă o privire cu Marius și tăcu. Se întreba cum s-ar putea face așa ceva. Adopție? Fertilizare artificială? Fabienne se zbătea mult. Probabil că va fi nevoită să se lupte pentru căsătorie în instanță. Nu i se păru o idee tocmai bună să încerce să aibă copii, dar era el oare un expert în probleme de familie?

Nimeni nu avea chef să mănânce o masă caldă în căldura amiezii.

Blanc și Marius comandară ratatouille[1] rece, Fabienne se mulțumi cu o salată mică. Blanc îi relată lui Marius despre trecutul întunecat al lui Marie-Claude Elbaz și despre crima comisă de Action Directe.

— Dacă până și DST-ul a închis dosarul, înseamnă că nimeni din Paris nu vrea să-și păteze reputația cu acest caz, fu de părere Marius.

— S-ar putea încerca, replică Blanc.

— Nici măcar judecătoarea ta de instrucție nu se va atinge de această chestiune, interveni Fabienne.

Blanc tuși rușinat.

— Oficial, investigăm moartea lui Cohen. Dacă de acolo reușim să obținem o conexiune cu Action Directe, justiția va trebui să se ocupe de asta. Atunci chestiunea va fi oficială, indiferent dacă celor de la Paris o să le convină sau nu.

— Hai să analizăm suspecții noștri, sugeră Marius. Madame Leroux – a avut oportunitatea să comită crima și are vreun motiv?

— Oportunitate da, răspunse Blanc. Se presupune că la momentul accidentului se afla în gospodăria din Camargue. Fără martori, fără alibi. Fără scrupule. A mai fost implicată într-o crimă. Unui om care a comis deja o astfel de crimă îi este mai ușor să o comită și pe a doua. Și motivul ei: îi este teamă că reporterul a aflat despre trecutul său și că va scrie un articol despre asta.

— Pentru care nu am găsit nici cel mai mic indiciu în computerul lui Cohen și pe telefonul său mobil, sublinie Fabienne.

— Cu excepția unei insinuări din scrisoarea pe care Cohen i-a scris-o editorului său.

— Scrisoarea pe care a vrut s-o scrie, insistă ea. Este doar o ciornă. Nu avem nicio dovadă că Leroux sau soția lui, căreia nu i se adresează scrisoarea absolut deloc, au citit vreodată vreun rând din ea. Și chiar dacă ar fi făcut-o, insinuarea lui Cohen este atât de vagă, încât nici nu poți fi sigur că se referea la madame Leroux.

— Marie-Claude Leroux, cunoscută drept Elbaz, are oportunitatea, are sângele rece necesar, dar nu putem să-i atribuim până acum niciun motiv convingător, rezumă Marius. Și onorabilul ei soț?

— Aparent, Ernest Leroux se afla pe iahtul său din Port-Saint-Louis-

du-Rhône în acel moment, spuse Blanc. Le-am solicitat ofițerilor de acolo să caute martori care să confirme.

— Biroul comandantului căpiteniei portului monitorizează bărcile scumpe de acolo chiar și cu camere video, interveni colegul său.

— Așa mi-a spus și jandarmul la telefon, confirmă Blanc. Analiza este încă în curs, dar au promis că vor termina astăzi.

— Până atunci putem spune că Leroux are un alibi.

Fabienne se aplecă în față și împunse furculița în aer, de parcă s-ar fi antrenat pentru un turneu de scrimă.

— Dar Leroux are multe motive. Motivul unu: poate a aflat de scrisoarea de protest a lui Cohen până la urmă. Ar fi cel puțin o afacere jenantă dacă cercul de prieteni al editorului l-ar critica pentru concedierea jurnaliștilor – tocmai atunci când același editor vrea să urmeze o carieră în politică. Cine pune ștampila pe cineva care concediază oameni? Motivul doi: Cohen se culcă cu soția lui.

Marius râse.

— Roger îi impută lui Cohen că a scormonit prin rufele murdare ale lui Marie-Claude. Tu îi impuți că a scotocit în patul ei. Sărmanul Cohen! De dovedit asta nu puteți, însă.

— Poate că Leroux chiar a aflat că jurnalistul cerceta trecutul terorist al soției sale? speculă Blanc fără să se descurajeze. Își ucide vechiul prieten pentru a-și proteja soția. Și pentru ca drumul său politic să nu fie oprit a doua oară din cauza unui scandal în jurul soției sale înainte ca Leroux să decoleze cu adevărat.

— Asta pare din ce în ce mai absurd.

— Bon, spuse Fabienne. Să-i lăsăm o clipă la o parte pe simpaticii noștri editori și să ne ocupăm de ceilalți doi candidați.

— Daniel Boré? interveni Marius. Îl ucide pe Cohen pentru că reporterul a dat peste furtul de demult al tabloului de van Gogh și Boré nu este atât de nevinovat pe cât și-ar dori să credem.

— M-am tot gândit la interogatoriul acela, adăugă Blanc. Cunosc chiar, ezită el, o expertă în artă care are cartea lui Boré pe raftul ei. Acum apare un jurnalist precum Cohen care vine la el pentru a face cercetări. În același timp, însă, Boré află că e posibil ca Albert Cohen

să fi găsit o fotografie a pictorului, ceea ce ar fi o senzație. Așa că Boré îl îndepărtează pe Cohen pentru a fi sigur că pune mâna pe acea fotografie și că faima e doar a lui.

Fabienne clătină din cap.

— Povestea are un clenci. Ieri, când te grăbeai panicat s-ajungi la fabrica ta de ulei, a sunat poliția din Marsilia. Boré a afirmat că a fost la MuCEM în ziua morții lui Cohen. Bineînțeles că au camere peste tot în muzeu. Iar camerele au înregistrat că Boré a intrat în clădire în jurul orei unsprezece și a plecat abia după ora cinci după-amiază. Nu e posibil ca Boré să fi eliberat taurul de pe pășune, alibiul lui este solid ca o stâncă.

— Putain, murmură Marius. Aș fi arestat cu bucurie un bărbat care soarbe pastis în fața mea și nu-mi oferă și mie un pahar.

— Așa că am rămas cu Olivier Guillaume, spuse Blanc.

— Cohen investighează furtul tabloului. Guillaume știe despre asta cel puțin din momentul în care este apelat telefonic de Cohen care-i cere o întâlnire. Guillaume, care era deja principalul suspect la acea vreme, fie se teme că va fi acuzat din nou pe nedrept, fie a fost el hoțul și acum trebuie să se teamă că de data aceasta va fi condamnat. În orice caz, un motiv bun să comită crima. Guillaume se simte amenințat de Cohen.

Fabienne se lăsă mulțumită pe spate.

— Și nici alibi nu are. Era cu mama lui, dar vrăjitoarea aia bătrână ar spune orice minciună din lume pentru fiul ei.

— Cu toate acestea, ea este un martor a cărui declarație ar trebui mai întâi să o infirmi. Până una alta, Guillaume are și el un alibi, zise Marius, dând pe gât și ultima picătură din carafa lui de rosé. Problema rămâne, de asemenea, că ar trebui să explici cum de știe Guillaume că, la o anumită oră, Cohen merge pe o bicicletă de munte pe un anume drum departamental aflat lângă pășunea unui taur de luptă.

— Poate că Guillaume îl urmărise pe Cohen zile întregi? întrebă Fabienne. Lucrează la bar doar seara, chiar așa a zis el. Merge cu mașina lui albă prin ținut. Și un martor a văzut o mașină de culoare deschisă plecând în viteză de la locul accidentului.

Blanc oftă.

— Ceva nu se potrivește aici. Moartea ciudată a lui Cohen; ambițiile editorului Leroux; relația soției sale cu Cohen; furtul de demult al unui tablou de van Gogh; crima comisă de Action Directe în trecutul și mai îndepărtat. Nu întâmplător am dat peste toate aceste lucruri. Se leagă unul de altul. Dar în ce fel? Ne lipsește o piesă din puzzle.

— Ne lipsesc o mână de piese de puzzle, anunță Marius, făcându-i semn chelnerului să vină, după care comandă trei cafele espresso.

În acel moment, se auzi telefonul lui Blanc. Un jandarm din Port-Saint-Louis-du-Rhône.

— Nu avem nicio declarație utilă a vreunui martor din port, anunță el. Se pare că monsieur Leroux era pe iahtul său. Dar din moment ce stă atât de des la bord, nimeni nu și-a putut aminti exact detaliile de joia trecută. A fost acolo, dar nimeni nu știe de la ce oră. În acest scop am făcut rost de o înregistrare de pe camera video din parcarea portului de iahturi. Volvo-ul lui Leroux a plecat de-acolo în jurul orei două după-amiaza. Cu toate acestea, din înregistrări nu ne putem da seama cine era la volan.

— Ora două? se asigură Blanc.

Cu o oră înainte de atacul taurului de luptă. Încheie apelul și-i privi pe ceilalți.

— Cât timp durează s-ajungi de la Port-Saint-Louis-du-Rhône la locul accidentului? îl întrebă pe Tonon.

Tonon ridică din umeri.

— Poate patruzeci și cinci de minute.

— Alibiul lui monsieur Leroux tocmai s-a evaporat, anunță Blanc și le explică celor doi ce aflase.

— Mai mult decât atât, are o mașină deschisă la culoare, adăugă Fabienne.

— Nu este o dovadă 100%. S-ar putea ca altcineva să fi fost la volanul Volvo-ului. Cu toate acestea, se pare că ai montat o piesă din puzzle, spuse Marius, frecându-se pe burtă. Pe unde-o mai fi espressoul acela?

După ce se-ntorseseră cu toții în birourile lor, Blanc așteptă până când Marius plecă la toaletă și o sună pe Aveline la tribunal.

— Mon capitaine?

Vocea ei era rece și Blanc simți că Aveline era ușor enervată.

Blanc nu auzi alte zgomote, dar cumva avea impresia că nu era singură. Tare ar fi vrut să-i șoptească niște cuvinte tandre la ureche, dar se hotărî să rămână la subiect. Ar fi trebuit să-i spună seara trecută despre descoperirea lui Fabienne – mai târziu, când stăteau întinși unul lângă altul, epuizați, și când Aveline îl întrebase cine era femeia de la telefon și dacă îl suna des seara. Acum Blanc raportă cât mai succint cu putință cum fosta Marie-Claude Elbaz ajunsese la curtea victimei ei.

— Pentru a începe o investigație, ar trebui să știu oficial că madame Elbaz, alias Leroux, este un suspect căutat într-un caz de crimă mai vechi, îi aminti Aveline. Cu toate acestea, din moment ce dosarul cu crima din Saint-Gilles a dispărut în adâncurile seifului de la DST, am mâinile legate. Cum ar trebui să justific deschiderea procedurii? Cum ar trebui să explic bănuiala mea că Marie-Claude Elbaz a ucis un cultivator de orez ce trăia în Camargue acum trei decenii? Nu am nici măcar un document solid în mână. Puteți să-mi prezentați un astfel de document?

— Nu, madame le juge. Dar încă mai am documentul de la DST…

— …pe care nici măcar nu aveți voie să-l vedeți. Dacă soțul meu nu cere să vi se taie capul pentru asta, atunci orice avocat mediocru va face o masă de sărbătoare din el.

— Am o presupusă criminală care a cumpărat proprietăți de la familia victimei sale și s-a prezentat drept sfânta protectoare a vietnamezilor persecutați. Ar trebui să ignor așa ceva și să-mi văd de treburile mele?

— Este o idee foarte bună, mon capitaine.

„Asta e aceeași femeie pe care o țineam în brațe acum câteva ore”, își spuse Blanc, uluit.

— Sunt un polițai, madame le juge. Nu sunt programat să-i las pe criminali în libertate.

— Nici eu, dar nu mă implic în cazuri fără speranță.

— Dar vă place riscul!

— Și îmi place să câștig. Nu mă implic în ceva de unde voi ieși

perdantă. Asta nu se cheamă asumare de riscuri, ci prostie.

Aveline tăcu o secundă. Când reîncepu să vorbească, Aveline încă avea ceva oficial în glas, dar tonul îi deveni ușor mai cald. Poate că acum era singură?

— Mon capitaine, nu vă interzic să scormoniți în această poveste murdară, dar trebuie să-mi scoateți un bulgăre de aur din mizeria asta, altfel voi avea probleme. Capul dumneavoastră stă deja de câteva săptămâni pe butucul de decapitare, iar dacă o țineți tot așa, veți coborî singur ghilotina.

— Mi-ați refuza cazul ca să-mi salvați gâtul?

— A început să-mi placă de gâtul dumneavoastră.

Blanc fu nevoit să zâmbească.

— Ce fel de bulgăre de aur v-ați dori, deci?

— Luați-vă gândul de la dosarul de la DST. Nu vom avea niciodată voie să-l folosim. Investigați, însă, în continuare cazul lui Cohen – până la urmă, madame Leroux a fost gazda victimei. Prin intermediul lui Cohen ați dat de tabloul de van Gogh furat de mult – iar madame Leroux a fost în definitiv chestionată ca martoră la acea vreme. Așadar aveți ocazia să săpați în trecutul lor. Strict oficial, vă dau permisiunea să investigați. Și cine știe ce veți găsi în trecutul acesta, odată ce veți începe să săpați?

— Un bulgăre de aur cu emblema Action Directe pe el.

— Dacă aveți așa ceva, o să vă scot personal capul de sub ghilotină.

— Sper să ne întâlnim curând la locul execuției.

— Puteți să mă sunați oricând, mon capitaine.

Mai târziu, Blanc se-nvârtea cu mașina prin Salon și înjura pentru că nu găsea loc de parcare. Acoperișul rățuștei era deschis până în spate, însă orașul se afla în mijlocul unei mari depresiuni care menținea căldura la fel ca un wok. Aerul strălucea deasupra asfaltului, mașinile se târau bară la bară printre rândurile de case. Dacă Blanc și-ar fi găsit un loc undeva pe margine, ar fi parcat imediat 2CV-ul și ar fi continuat pe jos, ar fi fost mai rapid așa. Trecu, însă, o jumătate de oră până ce i se deschise o portiță în față. Ridicarea vehiculelor

parcate neregulamentar. Merde, se gândi el și lipi un semn oficial cu inscripția „Jandarmerie” în spatele parbrizului mașinii șubrede de epocă. „Nimeni n-o să creadă asta”, își spuse el resemnat. Spera că n-o să se găsească vreun localnic supărat care să dea telefon să-i ridice mașina – rățușca nu va supraviețui tratamentului dur dintr-un vehicul de remorcare.

Blestemă soarele, traficul, străzile înfundate și puțin și pe doctorul Fontaine Thezan care-l băgase-n treaba asta. Un SMS la scurt timp după conversația lui cu Aveline: Ne întâlnim la Casa à Palabres pentru a face schimb de bârfe?

Blanc fu nevoit mai întâi să-l lase pe Marius să-i explice că asta e o cafenea în Salon.

— Un local ciudat, murmurase colegul său, pe jumătate apreciativ, pe jumătate sceptic. Ce te călăuzește tocmai acolo?

— O femeie frumoasă, răspunsese Blanc, punându-și în minte aceeași întrebare: „De ce a ales medicul legist taman acel loc? Nu se putea la spital?”

— Pentru că în mod sigur niciunul dintre colegii mei n-o să vină pe-aici ca să ne-audă, răspunse ea la întrebarea lui cinci minute mai târziu.

Fațada de la Casa à Palabres strălucea în galben și roșu, în interior erau două rânduri de mese într-o cameră sub formă de furtun, al cărei capăt fără ferestre era mărginit de o tejghea pe care se aflau prăjituri de casă. Vinuri cultivate ecologic luceau pe rafturi. Mirosea a ierburi exotice. Toate mesele erau ocupate de oameni care nu prea arătau că vor vota pentru Frontul Național. Doar locul din fața medicului legist mai era liber. Fontaine Thezan își amesteca ceaiul verde, pierdută în gânduri, până când îl văzu. Femeia se potrivea perfect în acest univers ciudat. Blanc, în schimb, se simțea deplasat.

— E în regulă, îl încurajă Fontaine Thezan când îl văzu pe Blanc privind în jur și cântărind orice lucru.

— Mă simt de parcă sunt în biroul partidului Les Verts, recunoscu el.

— De la ultimele alegeri nu se prea mai râde acolo ca aici. Beți cafea, presupun?

El dădu din cap și o lăsă pe ea să preia comanda. După prima înghițitură amară, simți cum i se limpezește mintea.

— Deci? întrebă el.

Fontaine Thezan își ridică degetul mare în sus de parcă ar fi început să numere ceva.

— Toți medicii din Paris și din Midi i-au prescris Viagra lui Ernest Leroux cel puțin o dată. Fără indicații medicale, dar unii domni iau pastilele albastre profilactic, ca să spunem așa.

— Ceea ce, strict vorbind, nu este legal.

— Să nu dați informația mai departe unui polițai.

Ridică al doilea deget.

— Dacă toată lumea ar fi la fel de sănătoasă ca Marie-Claude Leroux, atunci toți medicii ar fi săraci ca niște cerșetori. Chiar și pe fiica ei a născut-o în apartamentul său din Paris cu ajutorul unei moașe, fără medici. De-altfel, regula pare să fie: fără tratament, fără cură, fără boală, fără prescripție medicală.

„Fără să lase vreo urmă de decontare prin cardul electronic de la Securité sociale", gândi Blanc. „Poate că madame Leroux se mai îmbolnăvește din când în când – dar are probabil un medic foarte discret care acceptă plăți în numerar?"

Fontaine Thezan își ridică al treilea deget.

— Nora Leroux, în schimb, pare puțin instabilă. Droguri. Halucinații. Stă sub tratament psihiatric de când a început școala. Detalii mai exacte nu știu, dar sinceră să fiu nu v-aș divulga mai multe dacă aș ști. La un moment dat începe confidențialitatea medicală. În orice caz, se pare că ar trebui să ne fie milă de fetiță.

Blanc mai pălăvrăgi puțin cu medicul legist și-și dădu seama că-și bea cafeaua mai încet decât era necesar. Nu numai că aproape niciun medic nu ar pune piciorul în Casa à Palabres, dar probabil niciun polițai. Își notă adresa. Când și-a făcut ultima dată timp să vorbească despre Dumnezeu și lume într-o cafenea ciudată? Când era student? Nu voia să numere câți ani trecuseră de-atunci. În cele din urmă, Fontaine Thezan a fost cea care se ridică și zâmbi scuzându-se.

— Mă-ntorc acum la cabinetul meu și voi fuma un joint înainte de a mă apleca asupra următorului meu pacient. Pe căldura asta, e mai bine dacă scoți noaptea cadavrele din camera frigorifică.

Îl sărută pe ambii obraji.

— Dumneavoastră plătiți pentru această consultație.

Blanc dădu din cap și plăti nota pentru ceai și cafea. Mai rămase puțin și-și scoase telefonul mobil, deși era singurul din încăpere care avea să vorbească la telefon. Doar un apel rapid la madame Leroux.

Spera că va răspunde stăpâna casei. Așa ar putea să stabilească o întâlnire cu ea – pentru o conversație mai lungă despre trecutul acesteia. Dar vocea de la celălalt capăt semăna cu a lui madame Leroux, dar nu chiar; era mai tânără, mai tulburată.

— Dumneavoastră sunteți polițaiul cu mașina prăpădită! exclamă Nora Leroux de-ndată ce Blanc se prezentă.

— Mama ta este disponibilă?

— Ce doriți de la mama? Ar trebui să vorbiți cu mine, putain!

Rostise ultima propoziție la fel de subit ca un strigăt de ajutor.

— Voi ajunge la dumneavoastră într-o oră! promise Blanc și închise.

Deodată se simțea pe fugă.

1. „Tocană” (fr., în original) (n.tr.).

Rendez-vous înainte de moarte

Delta Camargue zăcea cufundată în lumina violetă a serii de parcă era acoperită de o pătură de catifea. Peste pământul mlăștinos se legănau văluri de țânțari. Se înregistrau aproape treizeci de grade. Nu era prea multă activitate pe drumul departamental, însă aproape fiecare șofer care venea din spatele rățuștei lente îi trimitea lui Blanc semnale luminoase intermitente în oglinda retrovizoare înainte să-l depășească. În cele din urmă, unei doamne în vârstă dintr-un Peugeot 607 mare i se făcu milă de el. Încetini mașina când trecu pe lângă dânsul. Geamul lateral întunecat al limuzinei dotate cu aer condiționat alunecă în jos și doamna se aplecă spre Blanc cât de mult îi permitea centura de siguranță.

— Conduceți fără stopuri, monsieur! strigă ea peste curentul de aer produs în timpul deplasării. Era cât pe ce să vă lovesc în spate.

Zicând acestea, femeia acceleră și dispăru cu viteză în amurg.

Blanc înjură și parcă 2CV-ul pe o fâșie îngustă dintre șosea și șanțul de scurgere. Coborî din mașină, dădu ocol rățuștei – avea lumină în față, dar în spate nu. În portbagaj ținea o cutie de scule legată cu o curea cu clichet. „Riou ar putea fi capabil să demonteze o mașină întreagă cu sculele astea." Blanc, însă, fu bucuros să găsească o lanternă pătrată de tablă de modă veche și o rolă de bandă adezivă Gorilla. Aprinse lanterna și o lipi cu banda argintie în centrul geamului din spate al mașinii, astfel încât raza de lumină să ajungă pe bara de protecție. Spera că bateriile vor rezista pe tot traseul dus-întors. Nimeni nu-i mai trimise semnale luminoase după ce își continuă drumul. Toată lumea părea să considere normal ca un șofer de rățușcă să folosească noaptea o lanternă pe post de lumină de poziție.

— Chiar nu mai aveți nici măcar câțiva euro pentru un girofar albastru? îl întâmpină Nora Leroux când opri puțin mai târziu în fața mas-ului familiei.

Stătea în fața casei și părea că-l așteaptă acolo de ceva vreme.

— Merg prost treburile în Franța, răspunse Blanc. Data viitoare vin cu bicicleta. Ce pot să fac pentru dumneavoastră, mademoiselle?

Fiica editorului păli. Își încrucișă mâinile pe umeri de parcă ar fi vrut

să se îmbrățișeze. Apoi, observându-și propriul gest, își coborî rapid brațele și se-nfurie.

— Hai să ne așezăm lângă piscină, strigă ea furioasă.

— Nu mergem înăuntru? întrebă Blanc, gândindu-se la roiurile de țânțari.

— Mă sufoc acolo.

— Alors[1]? întrebă Blanc în timp ce se așeza pe un scaun de răchită.

Două spoturi mari străluceau în piscină, ale căror raze erau refractate de apă pentru a crea o lumină albăstruie care se topea spre cerul nopții. În rest nu mai exista o altă sursă de lumină decât țigara aprinsă a Norei Leroux care emana din când în când o lumină roșie. Spera că fumul de țigară va alunga măcar insectele. I-ar fi plăcut să fie mai multă lumină ca să-i poată vedea trăsăturile feței.

— Acest Boré a fost aici, izbucni Nora.

— Recent?

— Chiar cu o zi înainte de moartea lui Albert… înainte de moartea lui monsieur Cohen.

— Miercuri, 3 august?

Blanc își înăbuși impulsul să-și scoată carnețelul și să ia notițe deoarece simțea că asta o va tulbura pe tânără.

— Nu mă pricep la datele calendaristice, spuse ea brusc. Nici nu știu dacă august are treizeci sau treizeci și una de zile. Oricum, cu o zi înainte de accident, tipul ăsta a fost aici. Stătea ghemuit acolo unde stați dumneavoastră acum.

— Ați vorbit cu el?

— Încă o întrebare ca asta și-o s-o ștergeți de-aici imediat! Nu vorbesc eu cu tipul ăla.

Ea trase aer în piept atât de adânc, încât Blanc se temu pentru o clipă că are o gaură în plămân.

— A vorbit cu mama mea, cu cine altcineva? Tata era pe iahtul lui. Mama credea că eram ieșită cu prietenii. Dar eu… nu mă simțeam bine și stăteam în pat în camera mea.

Arătă spre o fereastră din spatele mas-ului, la câțiva metri de piscină.

— Nu stăteam tocmai în primul rând, dar îi vedeam destul de bine.

— Mama dumneavoastră și monsieur Boré au… Blanc ezită, au purtat un dialog?

— Vreți să-ntrebați dacă s-au futut, nu-i așa? Nu. Cel puțin de data asta nu. Dacă luați în considerare că mama mea și Boré obișnuiau să… Imaginați-vă că dacă relația lor ar fi durat mai mult, atunci Boré ar putea fi tatăl meu!

Râse isteric.

— De cât timp știți despre relația din trecut a mamei dumneavoastră cu Boré?

— De când mă știu. Toată lumea din Paris știe asta. Individul acela cu arta, gagica editorului. Lumea șușotește.

— Și tatăl dumneavoastră știe despre asta?

— Bineînțeles.

— Știa și el că monsieur Boré a fost aici în miercurea aceea, mademoiselle Leroux?

Nora se-aplecă spre el.

— V-ați duce pe iaht dacă ați ști că fostul iubit al soției dumneavoastră vine-n vizită?

— Nu am iaht.

„Și nici soție”, adăugă Blanc în gând.

— De ce îmi spuneți toate acestea, mademoiselle?

— Pentru că vreau să scap de voi, polițaii, merde! De când a murit Albert, tot veniți pe-aici și-adulmecați.

— Aceasta este doar a treia mea vizită. Și practic, mi-ați cerut să vin la dumneavoastră.

— Polițaii și cu mine suntem în puncte diferite ale lanțului trofic, continuă ea de parcă Blanc nu ar fi spus nimic.

Poate că nici măcar nu-l ascultase.

— Polițaii mănâncă, eu nu vreau să fiu mâncată. De aceea vreau să mă lăsați în pace. Și pe tata. Dacă este ceva cu adevărat putred în legătură cu moartea lui Albert, la Boré găsiți lucruri putrede. Luați-l pe el la rost!

— De ce fostul iubit al mamei dumneavoastră să-l fi ucis pe unul dintre reporterii tatălui dumneavoastră? întrebă Blanc.

— Ar trebui să găsiți dumneavoastră răspuns la-ntrebarea asta! Multă vreme, Boré a fost pentru mine un gunoi fără nicio valoare. O amintire urâtă pe care n-o uiți niciodată și pe care totuși o uiți de cele mai multe ori, mă-nțelegeți?

Jarul de la țigară îi lumină fața pentru o clipă. Se uita acum la el aproape ca și cum i-ar cere ajutorul.

— Tata a avut odată o infecție la un dinte pe când eu aveam șase sau șapte ani. Arăta rău. A fost dus la spital în toiul nopții. Îmi aduc aminte foarte bine acest moment atunci când trebuie, și totuși de cele mai multe ori nu mă gândesc la asta. La fel e și cu treaba cu Boré și mama. Un dinte cu puroi din trecut.

— Și deodată abcesul se sparge din nou.

Tăcu preț de câteva secunde și se uită la el implorându-l din priviri să-i dea dreptate.

— Da. Dintr-odată, tipul stă lângă mama mea lângă piscină.

— Niciun avertisment? Niciun telefon? Nicio scrisoare? Nicio întâlnire în ultimii ani?

Nora Leroux ridică din umeri.

— Poate-au fost. Poate nu. Mama mea este atât de secretoasă, încât nu ar spune o vorbă nimănui nici măcar dacă o navă spațială ar ateriza pe iubitele ei câmpuri de orez. Și cu siguranță nu mie. Dacă n-aș fi stat pe ascuns în camera mea, nu aș fi știut niciodată că Boré a fost aici. Cine știe de câte ori a mai vizitat-o? Cel puțin, nu părea să aibă probleme în a-și găsi drumul către mas-ul nostru.

— Și cei doi discutau doar. Despre ce anume?

— Despre Cohen.

— Ce anume?

— Habar n-am.

— Mademoiselle Leroux, am condus o oră până în mlaștina aceasta și dumneavoastră…

— Nu-mi țineți predici, da? Camera mea nu este suficient de aproape, v-am spus doar. Nu am reușit să descifrez niciun cuvânt, deși cei doi deveneau din ce în ce mai nervoși, iar tonul lor din ce în ce mai tare. La un moment dat, Boré a sărit în sus și a început să enumere ceva pe degete: în primul rând, în al doilea rând, în al treilea rând. Și de fiecare dată striga numele lui Cohen: „În primul rând, Cohen a zis… În al doilea rând, Cohen a făcut… În al treilea rând, Cohen a dres…”.

— Și cum a reacționat mama dumneavoastră?

Nora Leroux se-mbrățișă din nou și de data aceasta gestul fu inconștient.

— Părea speriată. Din ce în ce mai speriată cu fiecare lucru enumerat. Și apoi i-a șoptit ceva. Și-atunci tipul ăsta a luat-o în brațe. Părea că o consolează.

Nora se cutremură de dezgust.

— Și după aceea? întrebă Blanc fără milă.

Se aștepta ca Nora să-i spună acum că mama ei dispăruse în casă cu Boré. Sau poate chiar lângă piscină…

— După aceea Boré s-a ridicat și a plecat. Când și-a luat rămas-bun, a îmbrățișat-o pe mama, a mângâiat-o din nou, a consolat-o. Dar i-am văzut fața când a plâns pe umărul lui. Tipul zâmbea și părea foarte mulțumit. Mulțumit de sine. N-ar fi putut să rânjească cu mai multă satisfacție nici dacă i-ar fi tras-o mamei mele.

Gândurile lui Blanc goneau ca nebunele. Boré și Marie-Claude Leroux au ținut secretă această întâlnire. Istoricul de artă l-a mințit în față când l-a interogat prima dată: N-am mai văzut-o de ani de zile. Și ea spusese: Ar trebui să calculez câți ani au trecut. De fapt, se întâlniseră cu doar câteva zile în urmă – pentru a discuta despre Cohen pe care se presupune că Boré îl întâlnise doar o singură dată și pe care, de altfel, nu-l cunoștea decât de la televizor.

— Au mai fost menționate și alte nume? întrebă el.

Nora Leroux clătină din cap. Părea epuizată. Vulnerabilă.

— Olivier Guillaume?

— V-am spus ce știu, merde! Ca să mă lăsați în pace și nu ca să-mi mai puneți o mie de întrebări. O să-i spun lui tata să vorbească cu prietenul său, secretarul de stat. Despre dumneavoastră!

Nora Leroux îi aruncă o privire provocatoare.

— Monsieur Vialaron-Allègre și cu mine ne cunoaștem de mult, răspunse sec Blanc. Unde ați fost în după-amiaza zilei de 4 august, mademoiselle Leroux?

— 4. August? Nu știu ce zi a mai fost și aia…

— …e ziua în care monsieur Cohen a fost omorât de un taur de luptă, mademoiselle.

Ea tuși de la fumul de țigară.

— Ce-nseamnă rahatul ăsta? gâfâi ea.

— Un martor a văzut o mașină de culoare deschisă al cărei șofer a plecat de la locul accidentului cu viteză mare. Aș dori să vorbesc cu șoferul respectiv. În calitatea sa de martor. Polo-ul dumneavoastră este alb, locuiți aproape de locul unde a murit Cohen, așa că vă-ntreb. Nici măcar un secretar de stat n-o să considere întrebarea mea drept ceva ilegal, adăugă el cu un zâmbet subțire.

— În dimineața zilei respective am fost pe plaja de la Saintes-Maries.

— Aveți martori?

— Erau un milion de oameni în jur, dar nimeni nu-și va aminti de mine. Ca întotdeauna.

— Cât timp ați stat pe plajă?

— Până mi s-a făcut prea cald. Am mâncat ceva. Am băut o cafea. Singură.

— În Saintes-Maries-de-la-Mer?

Nora Leroux clătină din cap.

— Prea mulți turiști. Am fost în Saint-Gilles, acolo e mai liniște.

— În ce restaurant?

— Habar n-am. Undeva lângă un canal sau un râu. Chiar trebuie să plecați acum. Ce-i drept, tatăl meu nu va veni în noaptea asta acasă pentru că…

Vocea ei se stinse, dar apoi își reveni.

— Dar mama se poate întoarce în orice moment. Nu vreau să vă vadă, bine?

— Bon, răspunse Blanc ridicându-se.

— Și cotiți în cealaltă direcție când ajungeți pe drumul departamental, spuse ea. O să faceți într-adevăr un ocol imens, însă nu vreau să vă întâlniți pe drum cu mama. O să vă recunoască mașina asta ciudată.

— Conduc practic fără lumini aprinse, zise Blanc, însă coti în direcția opusă pentru a-i face pe plac Norei Leroux.

Stopul improvizat din spatele rățuștei strălucea din ce în ce mai slab în noapte. Din fericire, pe șosea erau doar câteva mașini, majoritatea pe banda din sens opus. „Piese de puzzle", se gândi Blanc. „Am din nou câteva piese de puzzle în mână, dar unde aș putea să le inserez?" Nora Leroux îl chemase la ea ca să pună polițaii pe urmele lui Boré. Să-i țină departe de tatăl ei. Departe de ea însăși. Departe și de mama ei. O fi Marie-Claude chiar așa de secretoasă, chiar și față de singurul ei copil? Oare știa Nora mai multe despre Action Directe și despre o crimă comisă în Camargue cu ani buni înainte de a se naște? Oare povestea despre întâlnirea secretă a lui Boré și a lui madame Leroux chiar era adevărată? Poate că Boré nu-l minți deloc – și că Nora tocmai îi spusese un basm ca să trezească suspiciuni?

Pentru că a fost ea însăși făptașa? Se referea mereu la decedat cu prenumele său atunci când nu putea fi atentă. Poate pentru că era un prieten vechi de familie. Dar poate și… Pasiunea și gelozia erau motive foarte bune pentru a comite o crimă. Poate Cohen începuse ceva cu tânăra Leroux? Sau avusese o relație cu ea cu mult timp în urmă și acum, că a devenit un bărbat adevărat și voia să-și schimbe viața, s-a despărțit de ea? Cu toate acestea, Nora Leroux purta un Ice-Watch din plastic la încheietura mâinii. Își pusese acest ceas simplu, deja deteriorat, pentru că un alt ceas dispăruse brusc? Sau purta mereu accesorii la modă? Blanc încercă să-și amintească ce îi plăcea propriei sale fiice și, în cele din urmă, recunoscu în sinea lui că nici măcar nu-și putea da seama dacă Astrid purta ceasuri de mână.

„Presupunând”, își spuse, „că povestea asta e adevărată, atunci Boré și Marie-Claude Leroux aveau un secret pe care nu voiau să-l împărtășească nimănui. Foștii îndrăgostiți. Foștii colegi dintr-un muzeu provincial care fuseseră audiați ca martori într-un caz de furt al unui tablou de artă. Un furt pe urma căruia se aflase Albert Cohen. Cohen, despre care cei doi vorbiseră suficient de tare pentru ca Nora să-i audă numele din camera ei. Boré – entuziasmat. Madame Leroux – agitată, tulburată. Atât de tulburată încât Boré ajunge să fie nevoit să o consoleze, ceea ce, la rândul său, pare să-l satisfacă în mod pervers. Și la mai puțin de douăzeci și patru de ore după această întâlnire clandestină, Cohen zace spintecat pe un drum departamental.”

Dacă povestea era adevărată, Blanc ar fi trebuit să facă într-adevăr ceea ce Nora Leroux dorea ca el să facă: să-l ia în vizor pe Boré. Însă domnișoara instabilă nu-și dăduse seama că asta însemna automat că va continua să se ocupe și de Marie-Claude Leroux. Mai ales acum. Pe de altă parte, fiica îl amenințase că-l anunță pe Vialaron-Allègre. Oare chiar ar putea să facă o plângere la secretarul de stat? Și ce măsuri ar lua Vialaron-Allègre în privința asta?

Când micul motor al 2CV-ului se opri în cele din urmă în fața fabricii vechi de ulei, Blanc rămase mult timp la volan, pierdut în gânduri. La un moment dat surprinse cu coada ochiului o umbră în fața casei de alături și tresări. Fostul soț al lui Paulette? Bâjbâi cu mâna dreaptă după pistol și împinse încet mânerul portierei cu mâna stângă. Își dădu, însă, seama că era însăși Paulette Aybalen care stătea în fața casei ei și tocmai începea să-și stropească VW-ul Golf cu un furtun. Surprins, Blanc ieși din mașină, dezlipi lanterna care abia mai lumina de pe bandă Gorilla și se-apropie de ea. Ușa casei ei era deschisă și Blanc auzi muzică rock. Led Zeppelin. Paulette nu-i auzi pașii până când nu ajunse aproape de ea. Tresări apoi și țipă înăbușit.

— Nu te teme, o liniști Blanc, stânjenit. Sunt unul dintre băieții buni.

Ea râse agitată și-și împinse în spate o șuviță de păr negru.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama, zise ea. Nu putea fi fostul meu. Lui îi este frică de întuneric.

— Ce faci aici? întrebă Blanc.

— Bate vântul din sud, explică ea râzând și simțindu-se de data aceasta liberă când îi văzu privirea nedumerită.

Șterse cu două degete peste un loc de pe tabla albastră a mașinii pe care nu o spălase încă. Chiar și în lumina slabă de la ferestrele casei,

Blanc văzu că vârfurile degetelor ei se îngălbeniseră.

— Nisip din Sahara, spuse Paulette. Dacă vântul de miazăzi este suficient de puternic, o să ne aducă nisip cu camionul.

— Și de aceea îți speli mașina în miezul nopții?

— Altfel nu pot să mai văd nimic prin parbriz mâine-dimineață. Nu am avut timp azi să fac asta. Am fost în Aix. La spital.

Văzu privirea șocată a lui Blanc și zâmbi.

— O să iau grija ta pentru mine ca pe un compliment, îl liniști ea repede. Am vizitat-o pe Sylvie Micheletti.

— Nu se simte bine?

— A făcut chimioterapie din nou săptămâna aceasta. Am vrut doar să-i țin companie un pic, dar apoi ne-am întins la vorbe.

— Nu știam asta, mărturisi Blanc, stânjenit.

— Nu e tocmai genul de persoană care să anunțe la ziar că are cancer. Se luptă de ani de zile, începe să se obișnuiască. Și noi începem să ne obișnuim. Poți să râzi și să plângi cu ea, dar niciodată să nu porți mănuși când ești cu ea.

Blanc dădu din cap obosit.

— Mă duc să mă-ntind.

— Să nu faci prea mult zgomot cu aspiratorul tău.

El o privi atât de uimit încât ea îl sărută pe ambii obraji.

— Nisipul de Sahara, șopti ea. Casa ta nu are acoperiș, îți amintești? Bonne nuit[2].

Blanc își petrecu prima jumătate a orelor rămase din noapte măturând și ștergând cel mai fin praf gălbui din toate camerele. Pornise radioul pentru a se ține treaz. Între două melodii pe care Blanc nu le mai auzise niciodată, un moderator enervant de vesel avertiza lumea de la canicule, valul de căldură care se abătuse, de cât de periculos era să lucrezi la aceste temperaturi. „Merde”, se gândi el, „mulțumesc pentru încurajare!” Opri aparatul.

Când în cele din urmă se-ntinse pe patul lui tare, se uită la cer prin scheletul grilajului acoperișului. Stelele arătau ca niște ace de sticlă. O lună gălbuie, strălucitoare, de dimensiunea unei role de film științifico-fantastic. Umbre de lilieci. Strigătul strident de vânătoare al unei bufnițe, strigătul de moarte al unui șoarece. Trei lumini în noapte și un zgomot înfundat: un avion care se îndrepta spre sud. Africa, undeva dincolo de orizont. „Nu", gândi Blanc, „nu dincolo de orizont. La naiba, sunt deja în mijlocul Africii! În mijlocul Saharei." Dacă ar fi ținut o femeie în brațe și ar fi privit cu ea acest cer nesfârșit al nopții, acela ar fi fost momentul perfect. Noroc curat. Dintr-odată, tânjea aproape fizic după Paris și după acoperișuri și zgomot de mașini și reclame luminoase scânteietoare și după ploaie și după sirena de ambulanță și duhoarea rahatului de câine de pe trotuare.

Când adormi în cele din urmă, le visă pe Geneviève și pe Aveline, pe Paulette și pe Sylvie, pe Nora Leroux, pe fiica sa, Astrid – și pe Marie-Claude Leroux care tot striga numele lui Cohen. În visul lui apăru apoi Sahara cu nisipul ei fin pe care îl îndepărta cu lopata și care se prelingea iar și iar. Și apoi, în cele din urmă, încetă să mai viseze.

1. „Deci" (fr., în original) (n.tr.).

2. „Noapte bună" (fr., în original) (n.tr.).

Colecţionar şi pictor

Blanc se trezi la prima lumină cenușie a zorilor care se infiltra în casă. Corpul lui se obișnuise atât de mult cu căldura, încât aerul saturat de rouă care sufla prin grilajul deschis al acoperișului îl făcu să tremure pentru o clipă. Nici măcar nu era ora 5:30 într-o zi de vineri din luna august: nici măcar după trei ore n-o să fie nimeni la secția de jandarmerie din Gadet. Astăzi era zi de târg și cei care se treziseră devreme își făcuseră provizii pentru weekend înainte de a merge la muncă. Nu putea să-l sune încă nici măcar pe Riou pentru a-i cere să schimbe stopurile arse care îi cufundaseră rățușca în întuneric, dacă nu cumva era ceva mult mai complicat. Așa că făcu un duș în grabă – până și apa de la capul dușului avea culori de Sahara – și apoi scotoci prin casă până când găsi baterii noi pentru lanterna de tablă.

Exista totuși un om cu care voia să-și încerce norocul chiar la ora asta. Blanc parcurse scurtul drum până la Olivier Guillaume.

Când 2CV-ul lui ajunse în curte, primele broaște ale dimineții orăcăiau – sau erau ultimele, Blanc nu știa dacă animalele dăduseră concert toată noaptea. Fațada casei părea puțin mai spălăcită decât la prima lui vizită. Obloanele verzi de lemn erau închise, însă dintr-o anexă – prea mare pentru o magazie, prea mică pentru un garaj – țâșnea o lumină albă printr-o poartă deschisă și ajungea până pe asfaltul crăpat. Olivier Guillaume ieși afară câteva secunde mai târziu. „Probabil că a auzit motorul”, bănui Blanc.

Bărbatul se uită atent la mașină de parcă ar fi fost o provocare pe patru roți. „Poate că nu simte că este luat în serios pentru că eu vin la el cu o rablă ca asta”, se gândi Blanc și oftă. Guillaume era unul dintre acei oameni care se simțeau insultați și de cel mai slab fulger care venea din cea mai îndepărtată galaxie.

— Vă rog să scuzați deranjul de la această oră neobișnuită, monsieur Guillaume. Îmi puteți acorda cinci minute?

— Nu dorm niciodată mult. Dar nu am timp.

— Doar cinci minute.

Guillaume aruncă o privire rapidă către o fereastră închisă de la

primul etaj al casei, apoi dădu din cap și-și flutură mâna agitat. Șchiopătă și făcu din nou gestul cu mâna, mai nerăbdător.

— Veniți aici. Și vorbiți mai încet.

Blanc intră în șopron și rămase în prag, uimit. Un lampadar cu halogen, de tipul celor care fuseseră la modă în anii optzeci, lumina clinic mica încăpere. Podeaua de beton era pătată cu ulei, tencuiala se desprindea de pe pereți, dulapurile din oțel din spate aveau mai mult de doi metri înălțime și erau acoperite cu primul strat de rugină. Ușile lor erau deschise, iar pe un banc de lucru din fața lor stăteau niște tablouri. Blanc se uita la compozițiile abstracte prinse în rame simple sau aurii. Natură moartă cu flori. Trei sau patru tablouri în acuarelă care, în calitatea sa de profan, i se păreau impresioniste. Xilogravuri asiatice.

— Colecția tatălui meu, îi explică Guillaume cu voce joasă. De când a dispărut, mama a ținut-o aici în șopron pentru că nu mai vrea să vadă tablourile în casă. Le mai scot la aer din când în când.

Blanc se uita când la capodopere, când la omul bătrân și jenat, îmbrăcat în haine decolorate, șosete și sandale, care stătea lângă tablouri ca un școlar ce fusese prins făcând pozne.

— În timpul anchetei, începu el, am găsit un indiciu care leagă cazul tabloului de van Gogh furat din Musée Maly de localitatea Saint-Gilles. Cunoașteți comuna?

Guillaume devenise palid.

— Saint-Gilles nu are absolut nimic de-a face cu van Gogh, murmură el.

— Există, spuse Blanc precaut, zvonuri că tabloul furat este ascuns undeva în biserica din Saint-Gilles. La fel ca tabloul de van Eyck furat din Catedrala din Gent.

— Marie-Claude, șopti Guillaume. Cățeaua aia v-a suflat asta, nu-i așa? Doar pentru că am vorbit cu ea o dată, doar o dată. Doar am vorbit! Și după douăzeci de ani ea asmute polițaii să mă muște de gât!

— Monsieur Guillaume, nu mă interesează gâtul dumneavoastră. Vă întreb ca martor. Ca… căută cuvântul potrivit, ca expert, ca să spunem așa.

— Trebuie să plecați acum, ripostă el. Cele cinci minute au trecut.

Mama se poate trezi în orice clipă.

Blanc știa că o să-l chinuie pe Guillaume dacă-și ridica vocea sau dacă pur și simplu stătea acolo pe loc în fața lui și nu-l lăsă inima să facă așa ceva.

— Eh bien, murmură el, bătându-și două degete de frunte, un gest care însemna atât recunoștință, cât și rămas-bun.

Îl auzi pe Guillaume șchiopătând în spatele lui, era atât de aproape încât simți mirosul hainelor nespălate ale acestuia. Parcă ar fi vrut să-l împingă în mașină. Blanc se-ntoarse din nou spre Guillaume după ce deschisese deja portiera. Dintr-odată căzură fire de lumină în exterior prin obloanele de la primul etaj.

— Vă rog, șopti Guillaume. Chiar trebuie să curăț tablourile.

— Ați auzit vreodată de o crimă comisă de Action Directe în Saint-Gilles? întrebă Blanc. Comisă asupra unui cultivator de orez?

Guillaume clătină din cap. Era clar că nu ascultase deloc și nici nu era deosebit de interesat de vestea unei crime din Saint-Gilles.

— Plecați de-aici, vă rog, capitaine, spuse el.

Câteva secunde mai târziu, în timp ce Blanc conducea pe drumul drept, se gândi la faptul că Albert Cohen voise să-l întâlnească pe Guillaume. „Albert Cohen era, totuși, reporter. Ce ar fi făcut dacă ar fi văzut tablourile din șopron? Comoara de la marginea deltei Camargue. Capodoperele pierdute ale modernității. Ceva de genul? Și ce s-ar fi întâmplat cu Guillaume dacă mama lui ar fi citit asta? Încă un motiv pentru crimă”, gândi Blanc obosit, „am din nou un motiv pentru crimă în plus”.

Era încă prea devreme ca Marius să-și facă apariția în Gadet. Blanc se lipi de telefon. Ernest Leroux îi răspunse la fel de repede ca și cum telefonul lui ar fi fost pe masă lângă cafeaua de dimineață.

— Cât de bine îl cunoașteți pe monsieur Daniel Boré? întrebă Blanc.

Apelase numărul de mobil pentru a se asigura că nu va răspunde madame Leroux sau fiica ei. Era obosit, căldura îl stingea, se simțea învins într-un mod deprimant și nu-i mai rămânea putere pentru pretexte, introduceri și alte manevre complicate.

Editorului îi luă o secundă sau două să răspundă la întrebarea bruscă.

— I-am vizitat din când în când expozițiile, la fel ca alți aproximativ un milion de oameni din Paris. Și știu că el și soția mea erau destul de apropiați mai demult. Blanc, ce caz investigați de fapt? Nu-mi spuneți că asta are vreo legătură cu tragicul accident al lui Albert. Spălați niște rufe murdare. Căutați un bilet dus-întors la Paris, nu-i așa, mon capitaine? Dar eu nu sunt SNCF-ul[1].

— Iar eu nu sunt o spălătorie.

„Connard", îl înjură Blanc în gând. Apoi îi explică politicos:

— Un martor a văzut o mașină de culoare deschisă plecând de la locul accidentului. Îi căutăm proprietarul. În calitate de martor, nimic altceva. Monsieur Boré se află în prezent în Provence conducând mașina de culoare deschisă a unui prieten. Noi l-am interogat. El susține că nu a fost acolo la momentul respectiv, dar vreau să fiu sută la sută sigur de asta. Pentru că drumul departamental pe care monsieur Cohen și-a găsit moartea trece și pe lângă mas-ul dumneavoastră. Nu multă lume trece pe-acolo în mijlocul unei după-amiezi de august, dar monsieur Boré a fost la dumneavoastră din când în când, așa că trebuie să fi condus uneori pe acest drum și este posibil ca și la momentul în cauză să fi văzut totuși ceva.

— La mine? Boré a fost la mine?

— La soția dumneavoastră.

De data aceasta, Leroux tăcu multă vreme. „L-am lovit", gândi Blanc.

— Dacă este așa, atunci trebuie să vorbiți cu soția mea, continuă în cele din urmă editorul.

Părea precaut acum.

— Apropo, nu cred niciun cuvânt pe care-l spuneți. Boré aici, în casa mea, o mașină de culoare deschisă, toate astea-s niște prostii. Cohen a fost eviscerat de un taur, cu siguranță și dumneavoastră ați priceput asta. Acum vă băgați colții în acest accident tragic pentru că Albert a fost influent și cumva vreți să vă-ntoarceți într-un loc sub soarele grației ministeriale. Dar secretarul de stat Vialaron-Allègre stă între dumneavoastră și ministrul de Interne. Și o să vă eclipsez și eu cât pot de bine, vă promit, dacă această anchetă nu se oprește în curând.

— Povestea asta se va încheia în curând, monsieur Leroux, îl asigură

Blanc, adăugând un strop de amenințare în voce.

— Soția mea este pe câmpurile de orez. Încercați din nou în după-amiaza asta.

Leroux închise fără să-l mai salute.

Blanc se lăsă pe spate și se uită pe fereastră. Steagul de pe primăria de vizavi atârna moale de catarg, un balon cu dungi albastre, albe și roșii, dezumflat. Leroux nu știuse că Boré se văzuse cu soția lui. Că cei doi vorbiseră despre Cohen. Nici măcar că Blanc o vizitase deja pe Marie-Claude Leroux și că o interogase. Un cuplu căsătorit care nu prea mai avea multe să-și spună. Dar acum vor vorbi. Asta ar crește presiunea asupra lui madame Leroux atunci când soțul ei o va confrunta cu această poveste. Iar oamenii comit greșeli când stau sub presiune. Poate că va apărea ceva nou despre moartea brutală a lui Cohen.

Sau ceva nou despre o crimă aproape uitată care a fost comisă în Saint-Gilles.

Câteva minute mai târziu, Fabienne intră în biroul său. Se uită la scaunul gol al lui Marius.

— Poate că e mai bine dacă discutăm despre asta între patru ochi, murmură ea, închizând ușa și scoțându-și iPad-ul din buzunar.

Deschise un director.

— Directorul lui Cohen de pe computer? întrebă Blanc plin de speranță.

— Ultimul director secret al lui Cohen pe care l-am spart.

— Felicitări.

— Directorul se numește „Date speciale – iPhone”. Nu e tocmai o denumire poetică.

Blanc se gândi la conversația pe care tocmai o avusese cu Ernest Leroux. Editorul l-ar face praf dacă ar putea – și acum ar putea. Pentru că Blanc îl mințise când a spus că nu-și poate da seama unde este iPhone-ul lui Cohen. Acum, dacă ar prezenta vreo dovadă circumstanțială care provine din acel telefon mobil, avocații lui Leroux s-ar năpusti asupra lui ca o haită de hiene asupra unei antilope pe moarte.

— Trebuie să păstrăm asta pentru noi, îi spuse el lui Fabienne. Nu trebuie să intre la dosar.

— Păcat, dar nu mă surprinde.

Fabienne scoase un stick USB și îl flutură triumfătoare.

— De asemenea, am copiat conținutul directorului direct pe el. Nu există nicio urmă digitală pe hard diskul computerului meu de serviciu și chiar dacă în cele din urmă trebuie să renunțăm la telefonul mobil al lui Cohen, vom rămâne în posesia fișierelor lui.

— Dacă aș fi știut astfel de trucuri înainte, aș lucra în continuare la Paris.

— Dacă ai fi încă la Paris, n-aș mai ști ce-i aia anchetă ilegală.

Fabienne râse, își puse tableta deoparte și conectă stick-ul în computerul lui Blanc.

— Este al tău acum. Mai întâi, lista apelurilor primite și efectuate, explică ea. Nimic special: câteva apeluri către telefonul fix de la mas-ul lui Leroux; către telefonul mobil al editurii; cu redacția din Paris. În plus, un apel către Boré și Guillaume – așa cum au spus amândoi.

— Numerele de mobil ale lui madame Leroux sau ale fiicei ei sunt pe listă?

— Marie-Claude Leroux l-a sunat pe Cohen de două ori de pe telefonul ei mobil, el nu a sunat-o niciodată. Sau, dacă da, atunci pe telefonul fix din mas. Nora Leroux nu apare deloc.

— Cum stă treaba cu SMS-urile?

Fabienne zâmbi batjocoritor.

— Cohen era prea bătrân pentru a trimite mesaje. Prin memorie sunt câteva SMS-uri publicitare de la furnizor și sunt toate acoperite cu pânze de păianjen. Nu le-a citit niciodată. Se pare că nu a scris niciodată SMS-uri. Cohen avea și câteva mesaje în căsuța poștală, fie de la Leroux, fie de la colegi prin care-l rugau să sune înapoi, aproape toate sunt așa, plus câteva urări întârziate de însănătoșire. Fără e-mailuri. Fără documente. Un singur traseu este salvat în aplicația de navigare: aproximativ patruzeci de kilometri pe drumuri mici prin Camargue, un fel de circuit. Locul unde l-a prins taurul este și el trecut acolo. Presupun că acesta e traseul cu bicicleta pe care-l parcurgea în

mod regulat. N-a descărcat alte aplicații. Fără muzică. Monsieur Cohen avea destul spațiu liber pe iPhone-ul său.

— Nu ai fi închis ușa biroului meu dacă asta ar fi fost tot.

La început, Fabienne nu rostise niciun cuvânt și făcu clic pe un director cu titlul „Imagini". Conținea două fișiere numite „123.jpg" și „456.jpg".

— Cohen nu a transferat toate imaginile în directorul obișnuit al laptopului său. Le poți găsi pe amândouă doar în acest director ascuns. De asemenea, le-a redenumit, dar încă poți citi o mulțime de date tehnice. Au fost făcute cu o săptămână înainte de a muri.

— Se vede că au fost făcute cu iPhone-ul?

— Desigur. Totul este în descrierea imaginii.

— Păcat, murmură Blanc.

Trebuia să se refere la nenorocitul de telefon mobil. Nu putea pur și simplu să redenumească imaginile și apoi să le prezinte în instanță. Orice avocat asistat de o Fabienne Souillard deșteaptă i-ar dejuca planul și ar dovedi că a exploatat un telefon mobil pe care nu ar fi trebuit să-l folosească niciodată fără permisiune.

Un clic pe primul fișier: o fotografie a unei fotografii. O fotografie neclară a unei imagini vechi alb-negru, întinsă pe o masă de birou. Prost luminată și cu o tentă verzuie.

— Se pare că Albert Cohen a făcut poza într-o cameră luminată doar de lumini de neon, asta ar explica tenta verzuie, bănui Blanc. Și nu avea trepied și nici nu părea să aibă mult timp.

Fabienne dădu din cap.

— A făcut poza pe-ascuns, poate într-un birou.

— Sau într-o arhivă, murmură Blanc, mărind imaginea pentru a umple monitorul vechi al computerului.

Până la urmă nu era mare lucru de văzut: un bărbat care nu era nici tânăr, nici bătrân, slăbit, părul și fruntea ascunse sub o pălărie de paie destrămată, ochi care priveau cu suspiciune. Bărbatul trebuie să se fi mișcat când a fost făcută poza, deoarece contururile feței lui păreau dublate ușor. Hârtia pozei avea pete de mucegai și a fost tăiată în zig-

zag la margine.

— Secolul al XIX-lea, cred, murmură Fabienne. Seamănă cu un unchi mort de mult din albumul foto al bunicului meu.

— Nu știam că Vincent van Gogh este străunchiul tău.

Ea se uită la el, se uită la poză, se uită la el din nou.

— De ce nu Victor Hugo? Sau Charles de Gaulle? Ar putea fi orice bătrânel, fotografia este mult prea neclară.

Blanc se ridică în picioare, scoase dintre dosare cartea lui Daniel Boré, Vincent van Gogh și lumina sudului. Simți că Fabienne deveni brusc mai interesată de cartea de artă decât de fotografia neclară de pe monitor. Frunzări prin carte în grabă până când găsi o pagină cu zece autoportrete diferite pictate de van Gogh. Ținu pagina lângă monitor.

— Ăsta ar putea fi el, o anunță.

— Poate că ai dreptate, recunoscu ea fără tragere de inimă, dar nu este încă o dovadă. Și chiar dacă ar fi așa: ce să însemne?

— Boré însuși, zise Blanc ciocănind pe carte, ne-a spus mie și lui Marius că s-ar face senzație printre oamenii de știință dacă s-ar găsi o fotografie cu pictorul. Se pare că van Gogh avea ceva împotriva faptului de a fi fotografiat.

— Nu există niciun selfie de la bătrânul Vincent, cine ar fi crezut?

— Nu-ți bate joc. Boré era destul de entuziasmat. Bănuia că Albert Cohen ar fi dat peste o fotografie autentică în timp ce făcea cercetări despre van Gogh. Și acum o găsim de fapt pe iPhone-ul lui. A găsit imaginea asta ultra-veche pe undeva și a fotografiat-o în secret. Mă întreb acum unde a găsit-o. Și unde este acum.

— Nu am găsit-o în camera lui din casa familiei Leroux.

— Dar poate i-a comunicat lui Boré unde este păstrată această fotografie. Ar fi un motiv frumos pentru crimă: Boré îl ucide pe Cohen și înlătură astfel singura persoană care știe că acea fotografie există. Apoi primește toți laurii pentru descoperire. Nesocotit de colegii săi recunoscuți, popularul organizator de expoziții oferă o adevărată senzație științifică.

Fabienne renunță să mai dea vreo replică, însă era clar că Blanc nu o

convinsese. Deschise fișierul „456.jpg”. Un document vechi, la fel de prost luminat, fotografiat din același unghi. Hârtie galbenă, scris de mână de modă veche sub o ștampilă de pe vremuri a Republicii.

— Conform datelor digitale, fotografia a fost făcută în aceeași zi, explică ea, la doar cinci minute după prima fotografie. Deci probabil în același loc.

Blanc mări fotografia și fluieră printre dinți.

— O pagină din vechiul dosar van Gogh al poliției din Arles.

— Nu pot descifra mâzgăleala asta, recunoscu Fabienne.

Blanc zâmbi doar. Cât a fost anchetator de corupție a învățat să citească toate soiurile de scrisuri de mână: semnături pe cecuri, însemnări pe post-it-uri, note pentru dosar, înscrieri abreviate în calendarul de ședințe.

— Un raport, explică el, scanând rândurile. De la polițistul care a investigat cazul urechii tăiate a lui van Gogh. Îi sugerează superiorului său ca Gauguin să fie arestat.

— Celălalt pictor?

— Locuia în aceeași casă cu Vincent van Gogh. Cu toate acestea, cei doi nu se mai înțelegeau bine și s-au certat cu puțin timp înainte de Crăciunul lui 1888. Gauguin și-a petrecut apoi noaptea într-un bordel, iar van Gogh și-a tăiat urechea. Așa a mărturisit Gaugain.

— Ai învățat asta la școala de jandarmi?

Blanc bătu din nou pe carte cu vârfurile degetelor.

— Scrie aici.

Căută capitolul relevant, trecu în viteză printre paragrafe, clătină din cap.

— Îl pot înțelege pe colegul meu de-atunci, murmură el. Dacă aș fi fost în locul lui, și eu aș fi sugerat ca Gaugain să fie arestat. Gauguin avea o pasiune pentru scrimă. Și a plecat în grabă a doua zi după incident, ca să nu se mai întoarcă niciodată la Arles. Ciudat, nu-i așa?

Fabienne râse.

— Nkoulou va exploda dacă îi ceri să redeschidă acest caz vechi!

— Cei doi pictori se ceartă, așa cum au făcut atât de des în ultimele săptămâni. În plină ceartă, Gauguin, scrimerul experimentat, îl lovește cu sabia în cap pe bietul Vincent. În felul acesta își pierde o bucată din ureche. Pun pariu că astfel de certuri aveau loc tot timpul atunci, toată lumea avea încă săbii și pumnale acasă. Sună mai plauzibil decât ca un pictor să-și taie singur urechea noaptea și să nu poată explica nimănui de ce a făcut-o, nu-i așa?

Blanc se uită încă o dată peste ultimele rânduri ale raportului.

— Este doar sugestia unui tânăr ofițer, murmură el. Se pare că superiorii lui l-au ignorat.

Răsfoi din nou cartea lui Boré.

— Gauguin nu a fost doar un fost agent de bursă, ci avea și relații bune cu oamenii puternici din Paris.

— Văd că ești informat.

— Vincent van Gogh era doar un străin fără bani și nu tocmai cea mai prietenoasă persoană din lume. Așa că l-au crezut pe Gauguin și l-au forțat mai mult sau mai puțin pe olandez să se interneze într-un cămin de nebuni.

— Și mai bine de o sută de ani mai târziu, un reporter află că van Gogh nu era chiar atât de nebun. Și ce dacă?

— Multe cărți ar trebui rescrise. Printre altele, cea a lui Boré.

— Boré îl ucide pe Cohen pentru că nu vrea ca cercetările lui să-i strice esența cărții sale?

Fabienne îl bătu pe umăr.

— Nu numai că teoria ta pare ridicolă, dar are și un defect minor: dintre toți oamenii pe care i-am întâlnit în cazul Cohen, Daniel Boré este singurul care are un alibi beton. Se afla la MuCEM în Marsilia, la aproape o sută de kilometri de locul crimei. Și a fost surprins de camerele din muzeu. Nu Boré a fost cel care a eliberat taurul de luptă, dar asta nu înseamnă că individul nu are ceva de ascuns…

Ea deschise ultimul fișier – calendarul de programări al iPhone-ului.

— Bineînțeles că nu știm dacă Albert Cohen a respectat într-adevăr programările pe care le-a introdus acolo. Dar uită-te la asta: marți, 2

august, ora 11:00: Boré. Se pare că reporterul nu s-a întâlnit doar o dată cu istoricul de artă – ci chiar de două ori!

— Cu două zile înainte să moară. Boré nu ne-a spus un cuvânt despre această întâlnire atunci când l-am interogat.

1. Companie franceză de transport feroviar însărcinată cu exploatarea comercială a serviciilor de transport feroviar de călători și marfă (n.tr.).

Un bărbat cu un alibi

În restul zilei de vineri, Blanc încercase în zadar să-l contacteze pe Boré la telefonul mobil. Marius apăruse la un moment dat și se oferise voluntar să meargă până la Eyguières, însă casa era încuiată. Colegul lui Blanc petrecuse o după-amiază lungă și fierbinte în cafeneaua de peste drum, observând clădirea. Se întorsese abia spre seară, cu mâinile goale și în cea mai bună dispoziție.

— A fost mai frumos decât o zi la birou, anunțase el. Chelnerița…

Exasperat, Blanc îi făcuse semn cu mâna să-l lase-n pace. Între timp, Fabienne sunase pentru siguranță la apartamentul din Paris al istoricului de artă și dădu peste o menajeră. Ea îi explicase, însă, că monsieur Boré se afla încă în Provence. Blanc înjură. Din cauza unei singure înregistrări în calendarul unui iPhone care oficial nici măcar nu se afla în custodia Jandarmeriei, nu putea să-l dea în urmărire pe individ. Boré putea să viziteze orice muzeu, să se întindă pe plajă sau să deschidă porțile unei păsuni din Camargue, nu conta – Blanc n-o să afle niciodată.

Încercă din nou să pună mâna pe orice document din ancheta despre Marie-Claude Elbaz. Fără succes. Căută mai multe informații despre crima comisă demult de Action Directe în Saint-Gilles. Fără succes. Despre cum familia Leroux a achiziționat mas-ul. Fără succes. Despre furtul din Musée Maly din Saint-Tropez. Fără succes. Până și dosarele și computerele parcă erau prea epuizate pentru a fi deschise în această vară nemiloasă.

Seara stătea întins pe pat și privea stelele prin acoperișul eviscerat. Deodată își aminti de imaginile din cartea lui Boré: Van Gogh pictase cerul nopții provensale, stele în cercuri de lumină pe catifea neagră-albastră, în față silueta unui chiparos zimțat. „Olandezul avea dreptate”, gândi Blanc, „chiar așa e în Midi. Artistul nu era nebun, doar că a privit mai atent lucrurile decât indivizii care râdeau de el. Sau Boré are dreptate: «Lumina sudului» îi înnebunește pe oamenii din nord. Mai întâi pe Vincent van Gogh. Acum pe căpitanul Roger Blanc. Nu fi ridicol”, se-ncurajă el, după care căzu epuizat într-un somn adânc.

Se trezi abia în jurul orei opt și avea conștiința încărcată din cauza asta. Apoi își dădu seama că era sâmbătă și că nu-l va aștepta nimeni

la secția de jandarmerie. Sau oriunde altundeva. Își îngădui să se lungească la micul-dejun după ce răpăi cu rățușca prin Gadet pentru câteva minute: cafea proaspăt măcinată, cornuri de la brutărie, care erau încă fierbinți ca în cuptor și care erau atât de unsuroase, încât punga de hârtie căpătă o culoare transparentă. La Paris sorbea o băutură amară dintr-o cafetieră pe care ar fi trebuit să o detartreze în urmă cu zece ani. De cele mai multe ori nu mâncase nimic, dar telefonul său mobil stătea întins pe masa din bucătărie, iar din radioul de pe raftul de deasupra se-auzea behăitul de la „France Info". Geneviève renunțase de mult să mai ia micul-dejun cu el. Aici măcar cicadele îi țineau de urât, care se ascundeau între ramurile de platani și-și începeau concertul când termometrul trecea de pragul de treizeci de grade. Un motan se strecură de-a lungul malului râului Touloubre: maro cu alb, blană scurtă, cap mare, ambele urechi crestate de la nenumăratele lupte, o creatură pe calea inversă a evoluției – de la animal domestic înapoi la prădător.

„Prădător…" se gândi Blanc. „Uciderea lui Cohen avea ceva din economia rece a unui prădător. Ucide-ți victima cu cât mai puțin efort posibil. Doar un zăvor de metal pe o poartă pe care-l glisezi înapoi, o bucată de oțel lungă de un deget pe care o miști din loc cu trei centimetri într-o singură secundă, iar câteva clipe mai târziu un om stă întins acolo cu măruntaiele revărsate în drum. Boré", se gândi atunci Blanc. „Înalt, dar fără forță fizică. Diabetic. Bolnăvicios. Nu ar putea sugruma pe nimeni cu propriile sale mâini, nu ar împinge pe nimeni într-o prăpastie și nu ar putea sfărâma craniul niciunei victime cu un ciocan. Și-ar face rost de ajutoare. Merde", își spuse Blanc, uită de înregistrările video de rahat de la MuCEM. „Boré ar fi genul de individ care ar trebui să-și facă rost de ajutoare pentru a comite o crimă, chiar dacă ajutorul ar fi un taur de luptă." Blanc simți că gustul minunat al cafelei îi limpezește mintea.

„E timpul să mai fac un drum la Eyguières."

Sună la soneria casei de lângă piațeta îngustă. Ar fi putut să-și parcheze rățușca în mijlocul străzii, n-ar fi deranjat pe nimeni. Nu era nicio mașină în jur. Niciun pieton. O pisică în fâșia îngustă de umbră din fața galeriei de artă. Doi porumbei pe o lampă stradală de fontă, prea epuizați pentru a gânguri.

Blanc se aștepta în proporție de 50% să fi venit degeaba. După ce sună la sonerie, rămase surprins, însă, când auzi cum cineva descuia încuietoarea grea. Boré îl privi disprețuitor, ținând în mână un pahar înalt care era plin ochi cu un lichid asemănător laptelui. „Dacă aș bea

un pastis la ora asta”, se gândi Blanc, „m-aș putea întinde la umbră chiar lângă pisică”.

— Mai am câteva întrebări despre monsieur Cohen, începu el.

— V-am spus deja tot ce știu despre el.

— Mă îndoiesc.

Boré îl scrută, se uită la strada care se scălda în aerul strălucitor de parcă de acolo ar veni răspunsul corect, apoi ridică din umeri și-l lăsă pe Blanc să intre-n casă.

— Bine-atunci.

Un semi-întuneric răcoros. Timp de o clipă, Blanc îi fu în mod absurd recunoscător lui Boré pentru că-l scăpase de soare.

— Când ați văzut-o ultima oară pe madame Leroux? întrebă el când se așeză în camera de zi cu tavanul ei apăsător de jos.

— Am crezut că este vorba despre Cohen.

— Vă rog, monsieur Boré.

Blanc era înalt, dar prea subțire pentru a fi impunător. Îi trebuiseră ani de zile până să stăpânească în sfârșit arta de a-și planta corpul într-o încăpere, în așa fel încât să indice: Nu voi pleca de aici prea curând.

Istoricul de artă oftă.

— Habar n-am. La vremea respectivă încă îmi scriam programările în calendar, nu pot să verific asta pe telefonul mobil.

Scoase un râset fals și începu să bea din paharul lui de pastis. Paharul se golise mai mult de jumătate.

— Opt ani? Zece ani?

— Sau zece zile? interveni Blanc, de parcă ar fi vrut să-i facă o favoare.

Boré se-necă cu pastis.

— La mas-ul familiei Leroux? La piscină? După-amiaza, miercuri, pe 3 august? continuă Blanc de parcă interlocutorul său nu ar fi avut nicio

reacție.

Istoricul de artă goli paharul și se ridică să-l umple din nou.

— Cine vă spune această poveste vă vinde gogoși, afirmă el.

Se ridică astfel încât să nu se uite la Blanc, dar Blanc să poată vedea sticla de pastis și paharul. Mâinile nu-i tremurau.

— Eu și Marie-Claude nu mai avem ce să ne spunem de foarte mult timp, mon capitaine. În nici un caz nu într-o după-amiază la vreo piscină oarecare. Sunt un om ocupat cu multe.

— Am observat asta ieri. Am încercat în zadar să dau de dumneavoastră.

— Am fost la un colecționar privat. Când faceți expoziții, încercați întotdeauna să împrumutați nu doar tablouri de la alte muzee, ci și lucrări care sunt în mod normal invizibile pentru public. Comorile pe care adevărații, marii cunoscători de artă le au agățate în salon sau încuiate în seifuri.

— Și din cauza asta v-ați închis până și telefonul mobil?

— Colecționarii sunt foarte discreți. Nu trebuie să se-audă un iPhone cum bâzâie în mijlocul unei conversații.

— Ați dori să-mi spuneți numele acelui colecționar?

— Atât de discreți, mon capitaine, încât doar un judecător mă poate obliga să-i dezvălui identitatea când stau în boxa martorilor.

— Ați putea să vă treziți în fața unui judecător mai devreme decât v-ați dori, spuse Blanc cu amabilitate. Și acest judecător v-ar întreba și despre ultima dumneavoastră întâlnire cu monsieur Cohen. Mi-ați relatat că l-ați întâlnit pentru prima și singura dată în ziua de joi, 28 iulie. La fel ca dumneavoastră, și Cohen ținea un calendar electronic de programări. Și acolo am găsit o intrare pentru ziua de marți, 2 august: o întâlnire cu dumneavoastră. Cu doar două zile înainte de moartea sa. Vă rog să-mi explicați. Sau doriți să pregătesc dosarul pentru judecătoarea de instrucție?

A fost o cacealma pentru că intrarea lui Cohen pe iPhone nu era o dovadă, dar Blanc stătea atât de relaxat pe taburet, de parcă se bucura că discuția avea să țină ore-ntregi.

— Judecătoare de instrucție? Ați ajuns deja atât de departe? Trebuie să vorbesc cu avocatul meu.

— Vorbiți, vă rog, cu mine, monsieur Boré, îi ceru Blanc.

Istoricul de artă se uită într-un punct de pe perete. Mâna lui dreaptă strânse atât de tare paharul încât Blanc se temu pentru o clipă că s-ar putea sparge.

— În regulă, cedă Boré în cele din urmă ezitant. Nu este nimic interzis în asta. Întâlnirea a fost doar… se strădui să găsească cuvântul potrivit, atât de grotescă, încât mi-aș dori să fiu discret. Din respect pentru reputația lui monsieur Cohen.

— Pot fi la fel de discret ca oricare dintre prietenii dumneavoastră colecționari.

Boré tuși.

— Bien. Cohen a fost la mine marți dimineață, nu-mi amintesc ora.

— La unsprezece, adăugă Blanc zâmbind.

Un colier de perle de sudoare se așezase pe fruntea înaltă a lui Boré. Se uită la carcasa neagră care conținea echipamentul medical, deschise capacul ceasului Jaeger-LeCoultre.

— Acordați-vă cât timp doriți dacă aveți nevoie de insulină, spuse Blanc.

Boré se uită la el iritat. Sub ochelarii săi supradimensionați pleoapele sale pâlpâitoare erau atât de vizibile de parcă te-ai fi uitat cu lupa la ele.

— E în regulă deocamdată, murmură el.

— Monsieur Cohen și-a anunțat din timp vizita?

Clătinare din cap.

— M-am trezit cu el în casă la fel cum ați făcut și dumneavoastră.

— Monsieur Cohen trebuie să fi avut un motiv foarte important.

Deodată, Boré lovi masa joasă cu o violență surprinzătoare.

— Prostii! Mi-a spus cea mai stupidă poveste pe care am auzit-o

vreodată!

— Atât de stupidă încât mi-ați tăinuit toată întâlnirea și discuția avută?

— Exact.

— Atunci puneți-mă-n temă acum. Vă rog.

Boré oftă.

— Cohen a venit la mine și a susținut că Vincent van Gogh nu și-a tăiat urechea în Arles. Ci că Paul Gauguin i-a făcut asta.

— Asta e tot?

— Nu este suficient?

Istoricul de artă avu nevoie de câteva secunde pentru a-și recăpăta calmul.

— Vedeți, explică el agitat, indiferent de ceea ce psihologii, istoricii de artă sau doctorii șarlatani vă bagă pe gât astăzi: nu originea, educația de-acasă, educația de la școală, identitatea sexuală sau chiar suma talentelor sale fac din artist un artist, ci geniul său! Este inexplicabilul din sufletul său, viziunea pe care o are doar el și nimeni altcineva care îl deosebește pe artist de simplul muritor, ceea ce îl scoate dintre mase. Și fiecare geniu se naște dintr-o boală, fiecare! Numai în lupta cu cătușele unei boli se dezvoltă geniul!

Blanc se forță să nu se uite la trusa pentru diabetici. Își aminti că auzise exact opusul de la Olivier Guillaume, fostul îngrijitor de la Musée Maly: artiștii sunt puternici.

— Van Gogh a fost, fără îndoială, un om chinuit. Un om năpădit de demonii săi interiori, continuă Boré. Cea mai dureroasă expresie a geniului și a nebuniei sale a fost cu siguranță acea noapte dinaintea Ajunului Crăciunului când s-a mutilat. Această auto-rănire, pe cât de radicală și misterioasă ne pare nouă, este ceea ce îl face pe van Gogh să fie van Gogh! Și apoi vine… ăsta, trase aer în piept, funcționărașul ăsta în casa mea și susține că van Gogh a fost doar victima unui bătăuș! Doi pictori care ar fi băut amândoi prea mult absint și, prin urmare, s-ar fi luat unul pe altul de gât. Este ca și cum ai explica că Chartres nu este deloc o catedrală, ci doar un turn de observație!

— Monsieur Cohen a spus cum a ajuns la bănuiala asta?

— Presupun că ar fi făcut-o dacă l-aș fi ascultat. Dar l-am dat afară. A fost pur și simplu absurd. Nu am vrut să-mi pierd timpul cu așa ceva.

— S-ar putea oare să existe pe undeva documente care să susțină ipoteza lui Cohen?

— Prostii! Documente sunt, da. S-a păstrat relatarea unei prostituate pe care van Gogh o vizita ocazional. I-a dat fetei lobul tăiat al urechii, învelit într-o bucată de pânză. Cunoaștem raportul medicilor, printre ei și directorul sanatoriului din Saint-Rémy, o autoritate în neurochirurgie. De la parașuta aia până la doctor, toată lumea a fost de acord că van Gogh și-a ieșit din minți.

— Și poliția?

Boré își flutură mâna în semn de dispreț.

— Polițaii din Arles s-au bucurat c-au scăpat de pictorul nebun pentru că s-a dus la căminul din Saint-Rémy. Puteți citi despre asta chiar și astăzi în dosarul poliției de acolo.

Blanc își drese glasul.

— La vremea aceea, poliția nu l-a interogat pe Gauguin nici măcar o dată?

— V-am spus deja cât de stupidă e treaba asta. Oricine l-a cunoscut pe van Gogh, chiar și un pic, a considerat că automutilarea lui era ceva ce trebuia să se-ntâmple mai devreme sau mai târziu.

Blanc se întrebă ce ar spune Boré despre fotografia din dosarul poliției găsită în iPhone-ul lui Cohen. Dosarul nu avea cum să fie depus la comun cu dosarele obișnuite dedicate lui van Gogh, altfel l-ar fi descoperit de mult vreun istoric de artă. Dar pe undeva în Arles trebuie să fi căzut în mâinile lui Cohen. Este foarte posibil ca procesul-verbal să fi fost depus accidental într-un alt dosar al poliției, așa ceva s-a tot întâmplat, chiar și azi se-ntâmplă, dar Blanc nu a menționat documentul pentru că Boré cu siguranță ar fi răscolit cerul și pământul ca să-l vadă. Și atunci inevitabil ar fi ieșit la iveală că Blanc a preluat această fotografie din memoria unui telefon mobil – un telefon mobil pe care nu-l confiscase oficial.

— Credeți că monsieur Cohen a mai discutat și cu alte persoane despre suspiciunea lui? întrebă el în schimb.

Boré ridică din umeri.

— Nu știu asta. Nu mi-a sugerat nimic de genul.

— Poate că a vrut să stoarcă subiectul în articolul său pentru L'Événement?

— Va trebui să-l întrebați pe editorul său în această privință. Sau pe Marie-Claude. Ea este specialista în van Gogh în casa Leroux.

Blanc conduse agale de la Eyguières la Gadet. Sâmbătă sau nu, n-avea nimic mai bun de făcut decât să treacă pe la secția de jandarmerie. În curând aveau să-l îngroape pe Cohen, nu se mai putea amâna multă vreme. Îl mai avea doar pentru weekendul acesta pentru că nimeni n-o să se pună-n mișcare pe o asemenea căldură. Săptămâna viitoare, însă, Nkoulou avea să-i retragă cazul care în mod oficial nu era un caz: accident, dosar închis, gata. Blanc era destul de sigur că Boré îl mințise când a negat că s-a întâlnit cu madame Leroux, dar nu era complet sigur. Declarații contrare. O adolescentă instabilă psihic și cu probleme la poliție împotriva unui organizator de expoziții cunoscut în toată Europa. Dacă nu avea altceva împotriva lui Boré în afară de asta, ar fi putut la fel de bine să renunțe la investigație. Și ultima întâlnire a lui Boré cu Cohen, pe care o tăinuise istoricul de artă? Un mic neadevăr la primul interogatoriu. O poveste despre urechea tăiată a lui Vincent van Gogh. Dacă n-ar fi atât de cald afară, colegii din Gadet s-ar ține cu mâinile de burtă de atâta râs în cazul în care s-ar duce cu povestea asta la ei.

Din acest motiv, în orele liniștite de sâmbătă, Blanc voia să fotocopieze pe-ascuns tot ce adunase până acum despre Cohen și familia Leroux, despre Boré și Guillaume, despre furtul de demult din Musée Maly, despre dosarul Van Gogh dispărut din Arles, despre crima comisă de Action Directe în Saint-Gilles și să ascundă copiile în dosarul său personal. Și la Paris procedase așa: „Construiește-ți propria arhivă de povești murdare, pe jumătate finalizate, pe care nimeni nu mai vrea să le știe, pe care nimeni nu le ia în serios, pe care oricum nimeni nu le crede. La un moment dat, vine un moment când toată mizeria se va umfla la suprafață. Și atunci aceste povești deodată au sens." Își înăbuși rapid considerațiile la gândul dacă nu cumva tocmai astfel de practici cauzaseră transferul său.

Nu se-ntâlni decât cu câțiva colegi în Gadet și toți erau prost dispuși. La canicule. Valul de caniculă durase suficient de mult pentru a aduce primele victime. Comandantul Nkoulou era acolo, chemase la serviciu doar ofițeri tineri și le dăduse ordinul strict să se prezinte în uniformă.

Intrau apeluri de urgență la fiecare câteva minute și nu mai opreau motoarele mașinilor de patrulare pentru că o echipă pleca de-acolo de îndată ce alta se-ntorcea. Drumeți, persoane care fac jogging și bicicliști de curse care se-ncumetaseră prea mult și care ajunseseră deshidratați în șanț. Turiști cu insolație cu care cu greu se mai putea vorbi. Mici incendii declanșate de sticle aruncate la-ntâmplare care acționau ca niște lupe. Copii închiși în mașinile din parcările supermarketurilor. Și bătrâni, mereu numai bătrâni: bătrâni ale căror familii plecaseră de mult în vacanța de vară și care acum se ghemuiau singuri în case și apartamente; în clădiri care îmbătrâniseră odată cu proprietarii lor sau care erau atât de ieftine încât pensionarii nu-și cheltuiau chiar toată pensia, dar nici nu aveau aer condiționat care să-i răcorească. Bătrâni prea slabi, prea indiferenți sau prea confuzi ca să aerisească, să-nchidă obloanele, să se hidrateze. Vecini care sunau la poliție să pună pe cineva să spargă ușa apartamentului bătrânilor care nu mai fuseseră văzuți de trei zile.

— Ați crede că nu a fost niciodată cald în sudul Franței, oftă Nkoulou care coordona traseele de la birou, care îi liniștea pe cei care dădeau telefoane, care îi apela la telefon pe doctori, administratori de blocuri și, uneori, chiar și pe primari, pentru ca și ei să se poată ocupa de urgențe, ca să nu-și epuizeze ofițerii în intervenții nesfârșite.

Rece și eficient, un general care își ține armata unită chiar și într-un război pierdut. Blanc se întrebă-n treacăt dacă în spatele acelei frunți întunecate și impecabile răvășeau gânduri pasionale de dispreț sau resentimente. Nu trebuia oare ca cineva care scăpase cu chiu cu vai din adâncurile Africii să disprețuiască o lume în care câteva zile peste 35 de grade Celsius erau suficiente pentru a o aduce pe Doamna cu coasa în casa unui bătrân abandonat? Sau oare vedea în acest haos mai degrabă un joc de simulare pentru școala de jandarmerie? O provocare logistică și intelectuală. Cei care reușeau în timp record se aflau cu câțiva centimetri mai aproape de următoarea treaptă în carieră.

Blanc se-nchise în biroul său, porni computerul și imprimanta care funcționa și pe post de scaner și copiator, apoi luă un dosar gol, fără etichetă, un stick USB și se-apucă de treabă.

La lăsarea serii, pe scaunul pasagerului din rățușcă se afla un dosar discret. Stick-ul USB îi umfla puțin buzunarul blugilor. Nimeni nu-l observase pe Blanc plecând cu mașina de la secția de jandarmerie, căci ofițerii se angajau în intervenții, deși puțin mai rar acum, de când se evaporase cea mai urâtă căldură de după-amiază. În timp ce cotea spre Sainte-Françoise-la-Vallée, văzu mai multe siluete în fața casei

vecinei sale: Paulette Aybalen vorbind cu soții Micheletti de la podgoria Bernard. Și cu un bărbat pe care Blanc îl întâlnise în timpul primului său caz de crimă în Provence și pe care aproape că-l băgase la închisoare: Lukas Rheinbach.

Pictorul german cu părul roșu ondulat și barba de pirat stătea de vorbă animat cu ceilalți, mai ales cu Paulette. Blanc, care se apropia încet, privea din mașină cum cei doi își zâmbeau unul altuia. Blanc parcă rătușca și li se alătură, dând mâna bărbaților și sărutându-le pe obraji pe femei. Se apropie de Sylvie Micheletti la fel de precaut ca și cum ar fi fost făcută din sticlă subțire. „Cancer. Să nu-i dai de înțeles că știi, interacționează firesc cu ea!"

— Mă bucur că de data aceasta ne întâlnim în afara serviciului, îi spuse Blanc lui Rheinbach.

— Eu mă bucur și mai mult, zise artistul.

Germanul își câștiga banii din pictat imagini mediteraneene care serveau drept șabloane pentru puzzle-uri. Existau oameni care se dedicau în viața lor unor meserii fără sens și uneori Blanc simțea că și el face parte din această categorie. În același timp, se întrebă cum îl cunoscuse Paulette Aybalen pe pictorul din nord care eșuase la toate capitolele și care locuia de câțiva ani ca un pustnic într-o căsuță de piatră în mijlocul pădurii din Caillouteaux. Și cât de bine se cunoșteau. Și dacă… „Connard. Nu te fă de râs."

— Ai făcut astăzi din Provence un loc un pic mai sigur? întrebă Sylvie Micheletti.

— Momentan suntem destul de ocupați să nu-i lăsăm pe oameni să moară de sete, răspunse el evaziv.

— „Sete" este cuvântul-cheie potrivit! exclamă Bruno Micheletti, mergând la Peugeot-ul lui răvășit, după care scotoci în portbagaj și scoase o fontaine à vin, o canistră de plastic de cinci litri cu vin roșu. Ultimul nostru Prestige de anul trecut, anunță el cu mândrie.

După aceea, Paulette luă dintr-un șopron niște scaune pliante de lemn și Blanc se simți deodată ușor, râse și luă baghete și brânză Banon[1] din casa lui fără acoperiș, apoi se așezară cu toții la umbra unei mimoze de pe terasa din dale de piatră a lui Paulette, din care încă dogorea căldura de după-amiază.

— Am un caz care vă va interesa în special pe dumneavoastră, îi spuse Blanc lui Rheinbach, în timp ce ceilalți încă vorbeau despre canicula.

— Ne putem tutui, zise pictorul, punând paharele sub robinetul de la fontaine și turnând vinul care strălucea ca o sticlă roșie în lumina serii.

— Care te va interesa, începu din nou Blanc.

Nu intră în toate detaliile, darămite legăturile cu Action Directe. Nu menționă niciun nume. Dar se simțea bine în timp ce vorbea, mintea i se limpezea.

Mai târziu și-au spus unul altuia povești despre Dumnezeu și lume. Se ridicară de pe scaune abia când ora albastră[2] era aproape de sfârșit și când cicadele, epuizate, își terminaseră de mult concertul. Din baghete mai rămăseseră doar firimituri, iar din brânza Banon doar frunzele de stejar, de care se mai lipeau fâșii de brânză albă. Paulette pusese pe masă, lângă scaunele pliante, un vas plin cu piersici și care era din nou pe jumătate gol. Iar din fontaine nu mai rămăsese decât o cochilie de hârtie și plastic. Lukas Rheinbach își închise carnețelul în care toată seara desenase schițe cu cărbune pe care nu dorea să le arate nimănui. „Oare vom ajunge cu toții șabloane de puzzle-uri?" se întrebă Blanc, amuzat.

Paulette le zâmbi tuturor când se despărțiră, însă Blanc avea impresia că zâmbetul ei îi era special destinat lui. Se îndepărtă câțiva pași de poarta care le separa curtea din față de stradă și așteptă în întuneric ca soții Micheletti să urce în Peugeot-ul lor. Lukas Rheinbach deschisese portiera mașinii sale Renault Clio, dar nu plecase încă. Blanc ieși repede din zona întunecată și bătu în geamul pasagerului.

— Ești totuși la serviciu? întrebă artistul, puțin alarmat.

— Nici tu nu te oprești vreodată din pictat, șopti Blanc liniștitor. Aș dori doar o părere de specialist.

— Despre van Gogh?

— Despre Daniel Boré. Trebuie să rămână între noi.

— N-o să lansez mesaje pe Twitter cu numele ăsta.

Blanc dădu din cap ușurat. Explică apoi ce rol jucase istoricul de artă în cazul său până acum.

— Boré este André Rieu al organizatorilor de expoziții, dacă știi ce vreau să spun, zise Rheinbach cu prudență. Un om de mare succes.

— Și foarte disprețuit de colegii săi.

— Toți pictorii îl urăsc, dar nimeni nu ar spune asta cu voce tare. Boré organizează ocazional și expoziții de artă contemporană. Inimile colecționarilor sunt deschise celui care-i pune în lumina reflectoarelor la Paris. Și bineînțeles și portofelele lor.

— Care sunt șansele ca Boré să te descopere?

— Mulțumesc că ai întrebat.

— Cum a devenit Boré o influență atât de mare? Și-a început, totuși, cariera pe post de curator într-un mic muzeu.

— Are talentul de a vinde artiști. Unul în special: Vincent van Gogh.

— Cartea sa despre pictor este un succes.

— În cele din urmă, Boré îi datorează totul bătrânului Vincent: nimeni nu celebrează ca el cultul geniului bolnav și nebun. Expoziția despre van Gogh a fost rampa de lansare a lui Boré la Paris. Pentru el cartea este un fel de carte de vizită și o pensie garantată, cu redevențe frumoase de la an la an.

— Van Gogh este fundația carierei lui Boré?

— Și parterul și etajul și acoperișul. Criticii și artiștii nu-l consideră cine știe ce pe Boré, dar pentru publicul larg el este specialistul în van Gogh și, prin urmare, un om cunoscut.

Blanc avea privirea fixată în noapte. Scheme de ramuri și ace de pin. Toate nuanțele de violet.

— Reputația lui Boré se bazează doar pe ceea ce a scris el despre Vincent van Gogh, murmură.

— Se bazează pe ceea ce prezintă el publicului: geniul nebun.

— M-ai ajutat foarte mult.

— Dacă nu-mi mai iese nimic din imaginile pentru puzzle-uri, pot face portrete-robot pentru voi, polițiștii. Mai e ceva, apropo.

Rheinbach ezită.

Blanc se aplecă înspre geamul mașinii.

— Nici eu n-o să lansez informația pe Twitter.

— Piața de artă este un bazin cu rechini, șopti Rheinbach. Dacă vrei să organizezi expoziții sau să convingi colecționari, n-ai să ajungi prea departe doar prin talent. Există mulți oameni talentați pe lumea asta, dar puține vedete.

— Dacă ai de gând să înoți în bazinul cu rechini, ar fi mai bine să ai o pereche de dinți ascuțiți în maxilar.

— Boré are cei mai mari colți din tot bazinul! Dacă vrea să realizeze ceva, o va face. Pentru expozițiile sale aduce tablouri din colecții private de care nimeni nu se poate apropia. Găsește castele și biserici pentru evenimentele sale pe care nimeni altcineva nu le-a putut închiria. Forțează editurile mari să-i publice volumele, iar editurile acestea au deja în program mii de volume de artă care nu pot fi vândute. Ai grijă când îți pui costumul de baie. Ai putea s-ajungi hrană pentru pești.

— Sunt deja câțiva rechini care s-au înecat când au mușcat din mine, zise Blanc, bătând ușor în plafonul mașinii pentru a-și lua rămas-bun.

Mai târziu, Blanc se-ntinse pe pat și, ca de obicei, se uită din nou la Nokia lui. În mod normal, nu avea niciun semnal în fabrica de ulei, dar de data aceasta sosise un SMS. Probabil pentru că acoperișul nu-i mai stătea în cale. Era un mesaj de la sous-brigadier Accoce, colegul din Arles, căruia îi dăduse numărul de mobil:

Dosarul v.G. încă dispărut. În ultimii zece ani, doar experții au văzut documentele. Toți verificați. Nimic.

Blanc îl sună pe Accoce. Avea impresia că brigadierul adjunct era unul dintre acei polițai care făceau ture de noapte de-atât de mult timp încât nu mai știau cum arată soarele.

— Printre experți este și un anume Boré? Daniel Boré?

— Un moment.

Blanc auzi foșnet de hârtie.

— E un client important. A fost aici de cel puțin nouă ori în ultimii ani.

— Când a venit ultima dată?

— Miercuri, 3 august.

— Trebuie să ne întâlnim cândva la o cafea.

— Sau un pastis. Bonne nuit.

„3 august. Cu o zi înainte de moartea lui Cohen.”

1. Brânză franceză din lapte crud și integral de capră, ca o pastă moale, produsă în special în comuna Banon din departamentul Alpes-de-Haute-Provence. După închegarea laptelui cu cheag dulce, brânza este apoi ambalată în frunze de castan sau de stejar (n.tr.).

2. Perioada de crepuscul în timpul dimineții sau al serii când soarele se află la o altitudine semnificativă sub orizont și lumina soarelui are o nuanță predominant albastră (n.tr.).

Scrisoarea

Adoua zi dimineața pământul se cutremură. Blanc se-mpiedică adormit la fereastră și inhală dintr-odată nori plini de funingine și motorină. Țâșneau din țevile de eșapament ale utilajului Manitou cu care Matthieu Fuligni mergea hodorogind prin fața fabricii de ulei.

— Este duminică dimineață! strigă Blanc, tușind.

Bucuros, tânărul antreprenor de lucrări de construcții îl salută cu mâna din cabina utilajului greu.

— Intrăm în concediu din 15 august, monsieur! V-am promis că o să terminăm până atunci.

În urma lui era un camion pe a cărui suprafață de încărcat străluceau mult mai multe stive falnice de tuiles noi, un munte de scoici de lut roșu, ocru și roz pal.

— Merde, murmură Blanc.

Când ajunse în sfârșit la aparatul de cafea, auzi deja pașii unor cizme grele de lucru pe grinzile acoperișului. Praful fin de mortar se prelingea până jos în bucătărie. Ieși afară din casă cu un castron de cafea în mână, din care ieșeau aburi.

— Casa dumneavoastră va fi din nou etanșă până la prânz, promise Fuligni, coborând din mașină și întinzându-i o bucată de hârtie mototolită: factura.

Blanc ameți.

— O să-mi iau carnetul de cecuri, spuse el obosit.

Scotoci prin birou până îl găsi. Spre neliniștea sa, conținea puține cecuri. „Încă o renovare de genul ăsta și n-o să mai am suficienți bani nici măcar pentru avocatul de divorț.”

— Veți fi și dumneavoastră în Caillouteaux în seara asta, monsieur?

Fuligni era aproape enervant de treaz, se gândi Blanc.

— Ce să fac în Caillouteaux? întrebă el.

Creierul lui pur și simplu nu putea să pornească astăzi.

— Mâine este 15 august! Assomption[1]. În cinstea Fecioarei, multe orașe organizează un mare foc de artificii cu o seară înainte. De pe dealul din Caillouteaux aveți o priveliște până în Salon-de-Provence și peste laguna Étang de Berre. Jumătate din oraș va fi acolo. Focuri de artificii, muzică, vin rosé și femei frumoase!

„Dar cea mai frumoasă femeie din Caillouteaux nu va fi acolo", se gândi Blanc. „Aveline va fi la soțul ei la Paris în weekend."

— În profesia mea nu știi niciodată dacă vei avea o seară liberă sau nu, răspunse el.

Fuligni râse și îl bătu pe umăr ca să-l încurajeze.

— În seara asta va dudui atât de tare de parcă toți voyouys[2] din Marsilia ar trage cu kalașnikovurile în toate direcțiile în același timp. Să nu vă speriați din cauza asta.

— Ușor ușor, mă obișnuiesc cu viața din sud.

După o jumătate de oră, Blanc își puse pe el hainele de alergat și începu să facă jogging.

— Să alergați doar pe drumul principal! strigă Fuligni după el. E posibil să izbucnească un incendiu în pădure și atunci ați fi în pericol!

— Sunt în pericol și aici! răspunse Blanc, arătând spre oamenii lui Fuligni care echilibrau stivele grele de țiglă la o înălțime de peste zece metri.

Nu se gândi să țină seama de sfat, întrucât asfaltul negru se înfierbânta precum un râu de lavă sub soare. În plus, drumul departamental îi amintea de un alt drum, de sânge, duhoare și de muște albastre saturate. Coti spre o cărare bătătorită. Umbrele stejarilor mediteraneeni pe ambele părți ale drumului, cel puțin iluzia unor temperaturi ceva mai suportabile. Zgomot de cicade. Pământ nisipos copt, roșu-ruginiu sub tălpi, de parcă ar fi fost un astronaut pe Marte. Mirosul de rozmarin plutea în aer, iar cel de oleandru se răspândea de undeva. Drumul deveni brusc abrupt, o scară naturală deformată formată din stânci și bolovani pe coasta dealului. Blanc grăbi pașii. Era o nebunie să meargă la deal pe căldura asta, nici măcar o sticlă de apă nu avea la el. După câteva minute nu mai transpira, fiecare picătură care-i ieșea din piele sub formă de perlă se

evapora imediat, cu fiecare respirație trăgea în plămâni aer de cuptor. Alergă și mai repede. Blanc se simțea minunat.

Alergă timp de o oră sau mai mult; cu cât devenea mai epuizat, cu atât mintea îi devenea mai limpede. Cu fiecare pas se simțea de parcă ar fugi din ce în ce mai departe de gândurile despre caz, despre Paris, despre cariera lui eșuată, despre Geneviève și copii, și de parcă în sfârșit pofta dureroasă de Aveline era mistuită în interiorul lui, simțindu-și sufletul purificat ca după flăcările purgatoriului.

Când, respirând din greu, ajunse într-un final pe ultima sută de metri până aproape de casă, o văzu pe Paulette Aybalen în curtea ei din față. Îl observă și ea, intră în casă fără să zică un cuvânt și se-ntoarse cu o sticlă de plastic cu apă minerală. Probabil o luase din frigider, pentru că era rece ca gheața. Condensul se acumulase la exterior. Blanc îi zâmbi recunoscător, incapabil să spună un cuvânt, bău întruna și zâmbea în continuare.

— Ai câteva obiceiuri la care va trebui să renunți aici în sud, spuse ea când crezu că Blanc este în sfârșit abordabil.

Îi oferi obrazul pentru un sărut de bun-venit.

— Nu sunt prezentabil, icni Blanc, ridicând mâinile și scuzându-se.

Paulette izbucni în râs.

— Uneori îmi sărut și caii.

Blanc îi atinse obrajii netezi cu buzele lui uscate și pentru o clipă fu tentat să o îmbrățișeze. Rușinat, făcu un pas înapoi.

— Te duci să vezi focurile de artificii la Caillouteaux în seara asta? o întrebă el.

— Am deja cu cine să mă duc, explică ea cu regret, la unul dintre celelalte artificii.

Nu întrebă cu cine și unde.

Blanc traversă cei câțiva metri. Un Fiat Marea alb și boțit stătea parcat în fața casei sale. Tonon era cocoțat pe capotă, privind în sus la acoperiș, dând din când în când din cap. Purta o cămașă în carouri și blugi, pantofi de pânză deschiși la culoare și o pălărie de paie care strălucea atât de imaculat de parcă paiele ar fi fost luate de pe câmp cu o zi înainte.

— Chiar arăți ca un rahat, exclamă el de îndată ce-l zări pe Blanc. Să alergi pe căldura asta este la fel de inteligent ca mersul pe bicicletă pe lângă poarta deschisă a unui taur de luptă.

— Mațele mele sunt încă acolo unde le este locul.

— Fă duș și ia-ți pe tine o cămașă curată. Îți voi arăta o course camarguaise.

Lui Blanc îi luă o secundă să înțeleagă sensul invitației.

— O luptă cu tauri? În mijlocul verii? Mi-ai spus că abia din toamnă…

— Președintele de la Club Taurin a murit la Eyguières cu vreo două săptămâni în urmă. Și de vreme ce oricum au fost nevoiți să-și anuleze lupta din primăvară din cauza unei furtuni, recuperează abia acum spectacolul, în cinstea mortului. Nu este tocmai „Cocarde d'or" de la Arles, dar este cea mai bună luptă pe care o vei vedea în următoarele săptămâni.

Un sfert de oră mai târziu, Blanc îndepărta o sticlă de rosé goală de pe scaunul pasagerului și urcă în Fiat.

— Nici nu știam că există o arenă în Eyguières, spuse el, în timp ce colegul său se-apleca sub bord unde ținea două capete libere de cabluri unul lângă altul, pornind astfel mașina.

— O arenă mică, la umbră, explică Tonon. E lângă cimitir. Raseteur-ii care sunt prea lenți nu trebuie să fie cărați prea mult.

După douăzeci de minute, Fiat-ul opri pe o stradă laterală și banală din Eyguières. O cupolă din beton degradat se arcuia pe o ridicătură de pământ. Arena, estimă Blanc, găzduia cel mult o mie de spectatori. Oamenii se-nghesuiau în fața intrării, majoritatea bărbați. Nici măcar un turist. Câteva tinere frumoase în costume tradiționale îi primeau pe vizitatori, o trupă de muzicieni îmbrăcați cu fracuri roșii cântau un fel de marș de circ. În aer se simțea duhoarea vitelor. Inelele de beton ale rândurilor de spectatori erau construite în jurul unor platani bătrâni care făceau un pic de umbră deasupra lor. Nisipul câmpului de luptă, însă, strălucea auriu în lumina soarelui.

Marius îl conduse până la primul rând de beton care se afla la puțin peste doi metri de sol. Banca era îngustă și dură. De acolo, Blanc privi în jos spre un coridor pentru că locul de luptă era mărginit și de o altă barieră înaltă de 1,60 metri alcătuită din grinzi de lemn vopsite în roșu, o barieră ce se afla între structura de beton cu aspect de buncăr

al arenei și zona nisipoasă. Niște grinzi albe pe care puteai să te cațări și niște țevi metalice erau prinse de structurile de lemn și de oțel, până sus la rândurile de spectatori.

— Raseteur-ii sar peste ele ca să scape de tauri, explică Marius când îi observă privirea.

— Până sus la public? întrebă Blanc ca să se-asigure, ușor alarmat.

— Sar până la vârful nasului tău. Iată-i.

Opt bărbați bine făcuți ieșiră pe o poartă ce dădea-n arenă și începură să facă exerciții de întindere. Patru dintre ei aveau numele inscripționate pe spate cu litere de culoare albastru-închis. Aveau degetele bandajate și purtau dispozitive metalice pe care Blanc le-ar fi considerat unelte. Marius i-a explicat cu indulgență că erau acele crochets pe care le foloseau pentru a scoate panglicile de la coarnele taurului. Ceilalți patru nu țineau nimic în mână, erau îmbrăcați în alb, iar numele lor le era scris pe spate cu roșu-strălucitor.

Mai trecu o jumătate de oră plină de discursuri, cântece și salutări. Femeile mândre în costumele lor tradiționale defilau în arenă și erau conduse în final spre lojele de onoare. Trupa de circ a oferit un spectacol zgomotos. Blanc înjură din cauza scaunului prea tare și în același timp simțea în gură că nu băuse suficientă apă după jogging. După-amiaza avea să fie lungă.

Cinci minute mai târziu uitase de acele griji. Deodată, din flancul arenei se deschise o poartă cu cuvântul „Toril” pictat pe ea – și un colos negru intră în arenă în viteză și agitat. Limba grea îi atârna din gura întredeschisă, fire de salivă zburau din buzele bombate în timp ce-și scutura capul. Taurul scormoni nisipul cu una dintre copite și-și plecă capul agresiv înainte de a-l ridica din nou să adulmece mirosul din aer. O clipă îl fixă pe Blanc cu privirea, a cărui inimă aproape că se opri în timp ce privea în micul ochi negru al animalului. Apoi raseteur-ii săriră peste grinzile roșii, începură să urle, să fluiere, să hăulească și să-l strige pe taur pe nume.

Pentru Blanc era ca și cum ar fi asistat brusc la un ritual străvechi, un dans demonic, păgân din Antichitate, așa cum fusese imortalizat ca tablou în palatele minoice. Un joc periculos, de mult uitat și condamnat prin alte părți, care era celebrat aici de inițiați pentru inițiați. Bărbații provocau taurul care gâfâia încet de furie cu o voce răgușită, motiv pentru care vocea sa părea să fie și mai amenințătoare. Apoi se repezi spre primul raseteur. Bărbatul făcu un salt ușor în

ultimul moment, zburând pe grinzile pentru cățărat și de acolo pe bariera roșie până când atârna cu siguranța oarbă a unei pisici de barele din fața primului nivel al publicului. Blanc se dădu instinctiv înapoi în timp ce raseteur-ul plutea în aer chiar în fața lui. În părul bărbatului străluceau mărgele fine de sudoare, ochii îi erau înspăimântați și ușurați în același timp, agitați, furioși și, într-o manieră încântătoare, fericiți. Blanc era sigur că raseteur-ul nici măcar nu-l observase. Taurul se izbi de grinzi o clipă mai târziu, după care arena începu să vuiască.

În fiecare moment, un bărbat alerga spre taur, ceilalți țipau, animalul împungea și fugea în gol. Încet-încet, sensul spectacolului i se dezvăluia lui Blanc: și-a dat seama că raseteur-ii atacau întotdeauna taurul în pereche. Cel cu numele roșu pe spate era un fel de secund care atrăgea atenția fiarei asupra sa. La momentul potrivit, raseteur-ul se repezea la taur dintr-un alt colț al arenei, aproape ca într-o ambuscadă. Ca un fulger, își repezea crochet-ul între coarnele animalului și apoi fugea de-acolo. Taurul răcnea și arunca nisip în aer, în timp ce firele de salivă săreau la jumătate de metru în spatele lui, iar părul lui negru marcat de dangale tremura.

Uneori, tot publicul gemea în același timp, un raseteur își ridica brațul ca un gladiator antic, ceva de neînțeles bubuia din difuzor – apoi raseteur-ul reușea să desprindă o cocardă și să o smulgă dintre coarnele taurului. O mișcare atât de rapidă încât Blanc abia dacă reușea s-o vadă în întregime.

După câteva minute, taurul era epuizat, derutat. Se uita la bărbații în alb care bâzâiau în jurul lui ca niște viespi agresive. Animalul era prea obosit pentru a continua să mai lupte, prea resemnat de la atâta repezit în gol. În cele din urmă se-auzi muzica – și taurul fu mânat prin poarta prin care venise.

La scurt timp după aceea, zgomotul reîncepu. Apoi alt taur se repezi afară în arenă, proaspăt, fioros și însetat de luptă. Raseteur-ii se năpustiră asupra lui și dansul arhaic o luă de la capăt.

— Au programat șapte tauri pentru astăzi, îi explică Marius lui Blanc. Cu cât un animal este mai în vârstă și mai experimentat, cu atât mai târziu intră în scenă. În același timp, raseteur-ii devin din ce în ce mai epuizați. Așa că finalul e întotdeauna cea mai palpitantă parte.

Blanc văzu tauri mai în vârstă care nu se mai grăbeau în arenă cu furie oarbă, ci mergând încet și pândind. Care știau exact că vor apărea la un moment dat raseteur-ii. Care își economiseau puterea și

atacau doar când ținta lor era aproape. Tauri care învățaseră, împingând cu coarnele, să ridice grinzile căptușelii de la marginea arenei de pe stâlpii lor de fier și să le arunce sus în aer. Care se prefăceau provocați de bărbatul neînarmat și marcat cu roșu și își întorceau capul în ultimul moment pentru a-l ataca frontal pe raseteur-ul care se apropia în viteză. Blanc văzu un raseteur sărind peste barieră cu o secundă mai târziu și cum piciorul i-a fost lovit de corn. Bărbatul intră șchiopătând înapoi în arenă. Văzu un bărbat îmbrăcat în haine albe care nu reușise să se prindă de o bară de sprijin, sări în gol și se izbi de beton. După câteva minute, clătinându-se, înfrunta din nou animalul, cu pantalonii albi rupți și brațele sângerând.

Ultimul, cel mai experimentat taur, nu se izbea niciodată de bariera roșie atunci când urmărea un raseteur, ci mai degrabă sărea peste ea. Inima lui Blanc încetă să mai bată când o creatură cu o jumătate de tonă de mușchi, un craniu masiv și două coarne lungi de un braț sări peste bariera înaltă de 1,60 metri ca un cal de competiții ecvestre. Deodată, taurul năvăli prin pasajul îngust dincolo de barieră – și toți raseteur-ii și ajutoarele lor se refugiară în niște încăperi mici din beton, în timp ce animalul porni la vânătoare în jurul arenei ca un minotaur. Blanc îi mirosi transpirația, îi simți mânia, îi simți copitele tremurând în momentul în care se dezlănțuia pe culoar la doar doi metri sub el. Cu multă dificultate, însă, câțiva bărbați au reușit să-l atragă înapoi în arenă printr-o poartă.

Mai târziu, când raseteur-ii plini de praf și sângerând erau onorați cu sărutări și capete de taur emailate de către femeile în costum tradițional, când publicul aplauda, când trupa cu fracuri roșii a început să cânte „Coupo Santo”, când crescătorul celui mai bun taur de luptă al după-amiezii era premiat, în timp ce Marius îl bătea mulțumit pe umăr, abia mult mai târziu Blanc simți că era așa de transpirat, încât cămașa i se lipea de umeri, deși crezuse că se uscase de mult. Fusese vrăjit de forța arhaică și de ferocitatea animală, mâinile îi tremurau de parcă el însuși ar fi înfruntat monștrii negri timp de două ore, cu nimic altceva decât un cârlig ridicol de fier în mână. Și deodată Blanc își dădu seama că oricine deschisese poarta în Camargue trebuie să fi văzut acești tauri în acțiune. Nimeni care nu văzuse asta pe viu nu-și putea imagina viteza, furia și inteligența lor agresivă. La fel ca Blanc în această după-amiază, făptașul trebuie să fi stat într-o arenă înainte. Cel puțin o dată.

Boré? El a venit de la Paris și obișnuia să locuiască pe Coasta de Azur – nu tocmai locuri unde vedeai lupte cu tauri. Guillaume? Era un om care stă mereu acasă și cu greu ar merge la un asemenea spectacol

păgân cu vrăjitoarea de maică-sa. Familia Leroux? Ei trăiau cel puțin o parte din timp în Camargue, în inima luptelor cu tauri. Au absorbit tot ce era tipic obiceiurilor și tradițiilor de acolo. Ernest Leroux, Marie-Claude, probabil și fiica lor Nora – ar cunoaște senzația când un taur ca ăsta pufnea de furie și-și lăsa capul în jos pentru a ataca. Știau cât de rapid era taurul. Și știau exact ce puteau face aceste coarne.

Seara, după ce-și luă rămas-bun de la Tonon și după ce-i dădu un pastis în fața fabricii lui de ulei pentru că-l adusese acasă, Blanc rămase singur în piața dintre biserică și turnul clopotniței din Caillouteaux, înconjurat de bărbați și femei exuberante care beau vin rosé, și încercă pentru câteva ore să nu se mai gândească la tauri și la corpuri eviscerate. Pe casa lui străluceau tuiles noi, o suprafață solidă de valuri uniforme din lut copt. Admiră țiglele, apoi le mai admiră o dată, puse un disc pe vechiul său pick-up Technics și ascultase Graceland până la capăt – „nimeni n-o să audă" –, acoperișul înghițea acum orice zgomot. Făcuse un tabbouleh de cușcuș, castraveți, ceapă și roșii și admirase din nou tuiles – apoi urcase pe deal cu rățușca până la Caillouteaux. Lângă peretele lateral de la Saint-Vincent stătea parcată o camionetă galben cu roșu pentru livrare de pizza, iar mirosul de ciuperci, roșii și cărbune le provoca foamea chiar și celor care erau deja sătui de mâncare. Muzica de film răsuna din difuzoare: Titanic, Pirații din Caraibe, Amélie. Muzica nu era deloc sincronizată cu artificiile. Uneori, basurile și viorile se auzeau când pe cerul nopții nu era nimic. Uneori, din boxe nu ieșea niciun sunet exact atunci când se ridicau cele mai frumoase flori cerești de lumină. De cele mai multe ori, însă, funcționa destul de bine, iar pasajele cele mai sublime ale melodiilor se auzeau exact în timp ce lumini roșii, verzi sau albastre curgeau peste turnul clopotniței și peste fețele publicului, iar entuziasmul izbucnea în suspine colective.

„Kitsch", se gândi Blanc, „bineînțeles că e kitsch. Nu e ritual arhaic așa cum e în arena din Eyguières. Nu e o dovadă de încredere în Dumnezeu și devotament ca în biserica din Saint-Gilles. Nu e vreo operă de artă smulsă din lumină și nebunie ca un tablou de van Gogh. Și totuși a fost perfect." Aerul se făcu în sfârșit blând. Stele, jeturi de apă și voaluri de lumină se năpustiră cu un vuiet tern deasupra lagunei Étang de Berre, a cărei apă scânteia ca un disc argintiu în noapte. Pentru câteva secunde, modelele colorate ale artificiilor din orașele învecinate înfloreau la orizont. Copiii gălăgioși râdeau exuberant pentru că înțeleseseră de mult că părinții lor nu îi vor alunga în pat prea curând. Doi adolescenți se sărutau la fântâna de lângă biserică. Blanc își întoarse repede privirea, amintindu-și de ceea ce îi lipsea ca să fie fericit.

Din difuzoare se-auzeau acorduri noi. Oda Bucuriei a lui Beethoven. „Acum vine finalul”, se gândi Blanc, uimit de el însuși pentru că se uită la cer, așteptând fericit momentul.

Deodată telefonul Nokia îi vibră în buzunar.

„Nu răspunde”, își spuse el. „E duminică seara, merde. Duminică seara!” Doar dacă e ceva foarte important îl sună lumea pe telefonul mobil la ora asta. Cu adevărat important. La a cincea repetare a soneriei, Blanc merse repede în cele din urmă pe următoarea străduță care înghițise zgomotul ca un mormânt.

— Îmi pare rău că vă deranjez, mon capitaine. Avem un caz de sinucidere aici.

„Brigadierul Barressi.”

— Despre cine e vorba?

— Colegii care au fost chemați la fața locului nu au raportat identitatea persoanei, dar au trimis mesaj prin stația radio că persoana decedată a lăsat o scrisoare sigilată.

Barressi își drese glasul.

— Scrisoarea vă este adresată.

Era prima dată când Blanc împingea pedala de accelerație a rățuștei vechi până la podea, deși nu avu niciun rezultat. Nu mai era în stare. 2CV-ul se legăna în viraje în timp ce cobora cu viteză pe dealul de la Caillouteaux. Uneori cauciucurile chiar scârțâiau. Nu avea lanterna aprinsă, dar aproape că nu era nimeni pe drum în timpul artificiilor, așa că riscul ca cineva să-l lovească în spate nu era foarte mare.

Bel Air. Casa neîngrijită. Concertul broaștelor din șanț, orăcăitul lor suna acum ca un bocet. Două mașini de patrulare stăteau parcate în curtea murdară, luminile de avertizare albastre și roșii fiind de mult stinse. Lângă ele era parcată o ambulanță, iar șoferul stătea cocoțat pe capotă și fuma. Chiar la marginea curții se afla jeepul alb al lui Fontaine Thezan. Medicul legist nu era prin preajmă, iar jandarmii erau și ei invizibili. Ușa de la intrare era deschisă. O lumină portocalie slabă strălucea din interior, amestecată cu pâlpâirea albastră: televizorul. Râsetele publicului răsunau până afară. În cadrul ușii din față stătea mama lui Olivier Guillaume, rigidă ca figura monstruoasă a unei catedrale gotice. Numai ochii ei erau vii. Privirea sa îl urmări pe

Blanc, dar în ochii ei nu se putea citi nici tristețe, nici durere, ci ură pură, animalică.

„Fii profesionist”, își zise Blanc, „fii profesionist, merde!” Traversă curtea ca și cum s-ar fi aflat într-un vis, văzând până și cel mai mic detaliu limpede ca și cum ar fi folosit o lampă de operație, dar nu simțea nimic. Șopronul. Din interior se scurgea în afară lumina cu halogen, iar vocile pe care le auzea din interior nu veneau de la televizor.

Fiat-ul Marea boțit viră în curte și frână atât de brusc, încât amortizoarele gemură. Ușa se deschise fără ca șoferul să se obosească să oprească mai întâi motorul pe motorină, care zdrăngănea. Tonon, acum îmbrăcat în pantaloni în carouri și cu un maiou care nu prea mai era curat peste tot, era atât de beat, încât pentru o clipă Blanc se întrebă cum de ajunsese până la Bel Air. Și cum ar fi putut să bage-n el atât de mult alcool într-un timp atât de scurt. Dădu din cap spre el. Tonon îl fixă cu privirea. Blanc nu era sigur că Marius îl recunoscuse.

Fontaine Thezan ieși din șopron exact când Blanc ajunsese la intrare. Își trase ochelarii înapoi în păr și se frecă la ochi.

— Mai întâi trebuie să fumez, mon capitaine, îl salută ea cu o voce obosită. Cred că puteți vedea ce s-a întâmplat și fără ajutorul meu. Mă întorc imediat la dumneavoastră.

Îi aruncă apoi o privire rapidă lui Tonon.

— Iar dumneavoastră veniți cu mine la mașina mea, locotenente, ordonă ea. Vă dau ceva care să vă țină treaz.

— Droguri? întrebă Tonon, rânjind.

Pentru prima dată de când Blanc o cunoștea, văzu masca elegantă de autocontrol rece a lui Fontaine sfărâmându-se momentan pentru a lăsa loc furiei divine. Nu rostise niciun cuvânt, dar până și Tonon surprinse momentul. Își îndreptă spatele și o urmă în tăcere până la jeep.

Blanc intră în șopron și-i salută pe brigadieri cu un semn din cap. Se uită îndelung în jur. Simțurile și mintea îi erau încă neutre precum un radar. Ușile dulapului de oțel erau deschise. Tablourile erau întinse pe rafturi, pe bancul de lucru, chiar și pe podea, un covor luminos de pânză și vopsea. Trupul lui Olivier Guillaume zăcea în fața bancului de lucru. În jurul gâtului era prinsă o curea cu clichet legată de o menghină montată pe bancul de lucru. Din colțul gurii i se scursese un fir de salivă și se uscase într-o linie albă. Limba, care ieșea puțin între

buzele întredeschise, se înnegrise deja.

— Spânzurare atipică, comentă Fontaine Thezan care la un moment dat păși în spatele lui fără ca Blanc s-o audă.

Tonon nu era de văzut pe nicăieri.

— Nu credeam că te poți spânzura pe un banc de lucru.

— Puteți să vă spânzurați oriunde, mon capitaine, atâta timp cât legați lațul de ceva care se află la o înălțime mai mare decât propriul cap.

Ea arătă spre gât.

— La o spânzurare tipică, nodul lațului este la ceafă. Aici este pe partea dreaptă. Guillaume și-a pus cureaua cu clichet care se bălăbănea de menghină în jurul gâtului și apoi s-a poziționat în fața bancului de lucru. Nu-ți vei rupe nicio vertebră cervicală așa, dar este suficient pentru a întrerupe alimentarea cu sânge. Durează însă destul de mult.

Fontaine Thezan arătă spre ochii închiși ai mortului, în jurul cărora luminau pete roșii punctiforme.

— Peteșii. Sângerări ale pielii faciale din cauza blocajelor de circulație. Vasele de sânge care pleacă au fost deja întrerupte, dar sângele încă ajunge la cap prin artere pentru câteva momente.

— Guillaume ar fi avut timp să se desprindă din poziția lui?

— Sigur. Nu atârna neputincios de o creangă. Ar fi putut încerca să se ridice. Pentru a ușura presiunea asupra venelor.

— Trebuie să fi vrut cu adevărat să facă asta.

— Mă întreb de ce nu a legat cureaua de grinda acoperișului. Atunci n-ar fi trebuit să sufere atât de mult.

Blanc se gândi la ultima sa conversație cu Guillaume, chiar în acest loc. Și se gândi la silueta rigidă din pragul ușii luminate.

— N-a vrut să facă niciun zgomot, bănui el.

Un brigadier se apropie mai mult și salută cu mâna la vârful șepcii, ceea ce Blanc găsi cumva nepotrivit.

— E o scrisoare pe bancul de lucru, anunță el. Lângă menghină. Are

numele dumneavoastră pe ea.

A zis asta de parcă l-ar fi considerat suspect pe Blanc.

— Mă duc mai întâi să văd cum se simte Tonon, murmură medicul legist. Veți primi raportul meu mai târziu.

Blanc dădu din cap absent, luă scrisoarea și se apropie de lampa cu halogen, astfel încât niciunul dintre brigadieri să nu poată vedea peste umărul lui. Un plic de modă veche, numele și rangul lui fuseseră scrise pe față cu o mașină de scris mecanică. Mâinile nu-i tremurară când rupse plicul.

Capitaine,

N-o să renunțați. Știu asta. Oamenii ca dumneavoastră niciodată nu se opresc niciodată, niciodată, niciodată. Și știți de ce nu veți renunța niciodată? Pentru că habar nu aveți, n-aveți absolut deloc habar. Oamenii ca dumneavoastră caută mereu în locurile greșite.

Vreți să găsiți tabloul de van Gogh? Căutați-l la vânătorul păgân de la picioarele Mântuitorului. Nu înțelegeți? Vedeți dumneavoastră: nu veți renunța niciodată pentru că nu înțelegeți niciodată nimic.

Am crezut că măcar eu am să am liniște după atât de mulți ani. Știți cum e să-ți petreci o noapte în arest? Când ești concediat pentru că toată lumea te crede un infractor, dar nimeni nu îndrăznește să-ți spună asta în față? Am vrut doar să stau aici, printre tablourile tatălui meu, în liniște. Dar apoi trebuia să veniți dumneavoastră și să mă copleșiți cu întrebări. Pe mine!

De ce nu-l întrebați pe acest Boré? Connard-ul ăla ipocrit, superficial și complet neștiutor care vrea să facă din fiecare artist o epavă nebună doar pentru că el însuși este o epavă. Interogați-l odată despre van Gogh – și nu doar despre tabloul dispărut!

De ce îl vedeți pe acest Cohen doar ca pe o victimă? Dacă v-ați fi făcut treaba, ați ști deja că conțopistul acela încerca doar să aducă la lumină povești murdare! Că individului îi plăcea să sape în trecutul altora! Am vorbit cu el doar o dată la telefon, și totuși știu mai multe despre el decât dumneavoastră și decât toți polițaii la un loc!

Și de ce vă purtați cu Marie-Claude Elbaz cu mănuși? Cu siguranță știți doar că are mâinile pătate de sânge. Dar nu vă pasă pentru că este o femeie simpatică, nu-i așa?

Oricum, pe mine nu mă mai puteți prinde. Vreau să fiu lăsat în pace. Și o să-mi găsesc liniștea în felul acesta dacă nu există altă cale. Încercați acum să mă mai interogați!

O.G.

P.S.: Vă rog s-o rugați pe mama să nu mă îngroape în mormântul familiei, ci anonim. Indiferent unde, nu-mi pasă. O să vă scoată ochii când o să-i spuneți asta, dar mi-ați cauzat atât de multe probleme, încât cred că îmi datorați această favoare.

Blanc citi scrisoarea de două ori. Era epuizat, dar se forță să funcționeze ca un computer, analizând fiecare cuvânt fără a fi corupt de nimic. Fără sentimente, pur și simplu fără sentimente.

„Să fie asta o mărturisire că Guillaume furase la vremea aceea tabloul de van Gogh de la Musée Maly? Așa s-ar putea înțelege scrisoarea – iar din alte rânduri s-ar putea înțelege că a negat cu ultimele sale cuvinte că ar fi el hoțul. Își bate joc de mine”, gândi Blanc. „Fără sentimente. Analizează fiecare cuvânt.”

Boré? Guillaume nu lăsase de înțeles nimic despre care Blanc să nu știe deja. Cohen? Îl confruntase pe Guillaume cu povestea furtului și apoi acesta se simțise hărțuit. Dar nu cumva era o frază în scrisoare care să indice faptul că Guillaume a eliberat taurul de luptă? Dacă aceasta ar fi trebuit să fie o mărturisire, atunci scriitorul acestei scrisori avea dreptate: Blanc nu înțelegea nimic, nimic, nimic.

Marie-Claude Elbaz? Cu siguranță, Guillaume nu știa doar că făcuse parte din Action Directe. Se pare că știa chiar și despre acuzația de crimă din Saint-Gilles. Sau „mâinile pătate de sânge” a fost doar o remarcă întâmplătoare deoarece pentru Guillaume fiecare terorist era și un criminal? Dar dacă știa ceva, de cât timp știa asta? Poate de când au fost împreună la Musée Maly? Cum o fi aflat? Și a tăcut în toți acești ani? Și… poate de aceea a venit Cohen la el? Poate că reporterul nu căuta deloc la Guillaume indicii despre un tablou furat, ci despre o crimă comisă cu mult timp în urmă în care era implicată soția prietenului și șefului său, Ernest Leroux?

Fontaine Thezan intrase din nou în încăpere și se uita la el.

— Să vă dau și dumneavoastră ceva?

— Arăt așa de rău?

— Mai rău decât creatura lui Frankenstein, dar nu chiar atât de rău precum colegul dumneavoastră de-afară.

— Atunci nu am nevoie de nimic deocamdată.

Blanc ar fi vrut să zâmbească, dar trăsăturile îi erau înghețate ca o mască.

— Mașina de la pompe funebre tocmai a oprit, raportă medicul legist. Mă voi uita mâine la Guillaume; acum mă duc acasă. La fel ar trebui să faceți și dumneavoastră, mon capitaine.

— Așa ar trebui. Însă mai am ceva de făcut.

Obosit, Blanc făcu scurtul drum până la ușa deschisă din față, unde o siluetă mică și rigidă părea să-l aștepte.

Mai târziu, un cortegiu se deplasa pe strada sumbră din Bel Air: mașina funerară, cele două Renault-uri ale Jandarmeriei, Fiat-ul lui Tonon, condus de unul dintre brigadierii căruia Blanc îi ordonase să-l ducă acasă pe colegul său – și căruia mai înainte trebui să-i explice trucul pentru a porni mașina veche.

— Îl avem pe tipul ăla pe conștiință, îi șopti Marius în timp ce îl ridică pe scaunul pasagerului.

— Nu noi. Eu am dat-o-n bară, eu singur, răspunse Blanc, dar nu era sigur dacă Tonon prinsese sensul propoziției.

Tonon ațipise de-ndată ce spatele său atinse spătarul scaunului.

La primul sens giratoriu, mașinile din fața lui se-ndepărtară în diferite direcții. Blanc se târa singur cu 2CV-ul pe un drum departamental și se gândea la mama lui Guillaume. Nici măcar nu încercase să-și exprime condoleanțele cu una dintre acele fraze uzate, dar i-a spus sincer despre ultima dorință a fiului ei. Ea, însă, nu i-a dat niciun răspuns. Niciun cuvânt, nicio reacție, doar acea privire. Când sicriul a fost împins în mașina întunecată și colegii săi au trântit ușile mașinii, în cele din urmă s-a întors fără să salute și a dispărut din curte. Blanc se întrebă cât va mai rămâne bătrâna în prag și dacă va da ascultare ultimei dorințe a fiului ei.

Când Blanc se-ntinse în sfârșit în pat în fabrica lui veche de ulei, își

spuse că nu mai trebuie să funcționeze ca un robot de-acum înainte. Acum își putea permite să aibă sentimente. Ar trebui să simtă tristețe, furie și rușine. Dar nu simțea nimic, ci stătea în continuare întins pe saltea, privind în întuneric și așteptând lumina din dimineața următoare.

1. „Adormirea Maicii Domnului” (fr., în original) (n.tr.).

2. „Huligani” (fr., în original) (n.tr.).

Dungile albe

Odimineață de luni liniștită, 15 august, sărbătoare legală, dureri de cap în fiecare birou de la Jandarmerie. Deși Blanc nu vorbise cu nimeni despre conținutul scrisorii lui Guillaume, se temea că se va răspândi rapid vestea că un sinucigaș îi lăsase o scrisoare. Poate că Nkoulou i-ar cere chiar să depună documentul la dosar – atunci fiecare coleg ar putea studia rândurile pline de acuzații amare.

Blanc se așteptase ca lumea să-i întoarcă privirea și să audă remarci șușotite pe la spate.

Nimic.

Nimeni n-a vorbit cu el despre noaptea precedentă, nimeni nu părea să fie interesat de omul decedat. Intrau în continuare o serie de apeluri de urgență, dar între timp se găsiseră tot mai mulți voluntari în orașe, iar spitalele, medicii și administrațiile erau mai bine pregătite pentru victimele căldurii, astfel încât forfota weekendului se potolise, activitatea ajunsese la normal și cu fiecare oră totul se scurgea într-o moleșeală de vară. Cui să-i mai pese acum de o sinucidere?

Tonon nici măcar nu apăruse încă la serviciu, Fabienne își luase liber. Nkoulou dăduse ordin să nu-l deranjeze pentru că în acea dimineață devreme fusese la poligon și dorea să-și curețe în tihnă pistolul.

Blanc se-nchise în biroul lui, ușurat că măcar fusese scutit de privirile colegilor săi. Se holba la monitor de parcă soluția la toate problemele lui s-ar fi aflat undeva în buclele și dungile economizorului de ecran. „Olivier Guillaume. Ce viață distrusă”, se gândi Blanc. „Și: Am dat-o-n bară. Și: Nu ar fi trebuit să facă asta, nici măcar pentru un tablou de van Gogh. Și: ar fi trebuit să prevăd asta. Un om ratat. Un tată dispărut. O mamă înghețată de ură. Tablourile din dulapul de fier. Povestea veche despre furt. Polițaii din fața casei. Frica de arestare. Merde, chiar am fost orb?”

Un apel de la Nkoulou:

— Veniți la mine!

„Așa deci”, se gândi Blanc resemnat și se ridică de la birou. În timp ce

stătea în fața șefului său, observă pentru prima dată ceva ca niște cute pe uniforma acestuia. Se întrebă dacă Nkoulou petrecuse întregul weekend de sărbătoare la secție.

— Am primit un telefon de la Paris, începu Nkoulou.

— De la secretarul de stat Vialaron-Allègre?

Blanc fu ușurat că nu era vorba despre Guillaume.

— Domnul secretar de stat își dorește o înmormântare frumoasă, ghici el.

— Păstrați sarcasmul pentru dumneavoastră. L-am asigurat pe monsieur Vialaron-Allègre că trupul lui monsieur Cohen va fi transferat chiar de astăzi în capitală, în ciuda zilei de sărbătoare. Nu aveți obiecții, nu-i așa?

Comandantul împinse un formular pe masa biroului.

— Semnați aici, ordonă el.

Blanc dădu din cap învins și închise dosarul cu semnătura lui mâzgălită. „Un accident însă", se gândi el. „O sinucidere. Un atentat din trecut. Un furt al unui obiect de artă comis cu mult timp în urmă." Cu semnătura lui le-a transformat pe toate în evenimente uitate. Fără vreo însemnătate. Nimeni nu s-ar mai gândi vreodată că toate aceste evenimente ar putea fi conectate.

— Monsieur Leroux dorește să păstreze și computerul. Dacă îmi amintesc bine, l-ați luat cu dumneavoastră din casă. De altfel, nu-mi amintesc niciun paragraf care să permită așa ceva. Dar dacă vă-ntreabă cineva, o să vă aduceți aminte de unul, nu-i așa?

— Bineînțeles.

— Atunci sper să văd documentele și computerul pe biroul meu foarte curând.

— Se rezolvă.

— Mai aveți întrebări, mon capitaine?

— Nu mai am nicio întrebare, mon commandant[1]. Absolut niciuna.

Marius îl aștepta în sfârșit în biroul lui, făcuse duș și era atât de fericit

de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat cu o seară înainte.

— Îți mai amintești ce s-a întâmplat în ultimele ore? întrebă Blanc.

— Mi-a plăcut cel mai mult penultimul taur. Cel care se făcea mereu că nu-i vede pe raseteur-i, iar în ultima clipă…

— Mă referem la orele din noapte.

Colegul său își ridică mâinile, scuzându-se.

— Am sărbătorit ca orice om normal în Provence. Vin, artificii, aer călduț. Din partea mea, ar fi putut rămâne așa toată noaptea, dar uitasem că telefonul meu mobil era încă în buzunar. Ce viață liniștită era când aceste lucruri nu existau! M-a sunat un brigadier. A spus că mă va interesa faptul că partenerul meu a primit o scrisoare de la un sinucigaș. Avea un ton de parcă glumea. M-am dus oricum să ofer sprijin moral.

— Ai fost fabulos.

Marius zâmbi strâmb.

— Nu o lua în nume de rău. Și mie mi s-a întâmplat asta: interoghezi un individ și, pac, o șterge într-o țară cu care cu siguranță nu va exista niciodată vreun acord de extrădare. O senzație de rahat. Dar nu e vina ta că Guillaume era așa de ratat.

— Ar fi trebuit să prevăd asta.

— Ce-ar fi trebuit să vezi?

Blanc făcu un gest agitat.

— Vezi tu, continuă Marius. Ai văzut un om cu o viață mizerabilă, dar frânghia care atârna, pe asta nu ai văzut-o. Pentru că de fapt nu exista vreo frânghie care să atârne. Niciunul dintre noi nu ar fi putut anticipa așa ceva.

— Guillaume s-a spânzurat pentru că a simțit că-l hărțuiesc.

— Și de ce l-ai hărțuit? Pentru că tipul avea ceva de ascuns. Ți-ai făcut treaba, el era cu musca pe căciulă. Cam ăsta-i mersul.

— Acest job s-a terminat. Tocmai am fost la Nkoulou. Dosar închis, accident, gata. Ai avut dreptate, ar fi trebuit să procedez așa imediat.

— Am greșit. Chestia asta pute! zise Marius trântind palma pe masă.

— Am semnat raportul final.

— Asta înseamnă că dosarul este pe biroul lui Nkoulou. E destul de ocupat cu canicula. O să trimită dosarul mai departe cel mai devreme mâine, după ziua de sărbătoare. Deci mai avem câteva ore. Dacă găsim ceva astăzi, luăm efectiv dosarul înapoi de la șef și îl vom deschide din nou. Dă-o dracu' de semnătură!

— Tu erai totuși ăla care zicea că n-o să iasă nimic din chestia asta! Și acum…

— …acum stă amărâtul ăla atârnând mort pe bancul lui de lucru și eram atât de beat, încât nici nu puteam tăia frânghia. Trebuie să plătesc această factură.

Blanc schiță un zâmbet slab.

— Nu știu ce altceva ar trebui să mai fac în următoarele ore.

— Care grămadă de bălegar miroase cel mai tare?

— Grămada de la Action Directe. Crima este mai gravă decât furtul.

— Atunci ia să ne ocupăm încă o dată de teroriștii ăștia nenorociți.

Blanc adună hârtiile la un loc, scoase laptopul lui Cohen dintr-un sertar și le cără pe toate în biroul lui Nkoulou. Își imagina oare că era urmărit de priviri rânjitoare din celelalte camere? „Dacă-ți cari dosarele la superiorul direct, și nu la judecătorul de instrucție care poate să inițieze o procedură de judecată pe baza lor, atunci ai dat cu mucii-n fasole." Se întrebă cum avea să-i dea vestea lui Aveline. În timp ce colegii lor erau chemați la drumeți deshidratați și la bătrâni abandonați, Blanc și Tonon stăteau așezați în fața computerelor lor și făceau clic pe documente vechi. Autonomiștii și anarhiștii fondaseră Action Directe cam prin 1979, mult mai târziu decât grupările teroriste de stânga din țările vecine, cum ar fi Germania și Italia. La început s-au comis acțiuni fără vărsare de sânge, acompaniate de propagandă. Primul asasinat a avut loc în 1983. „Anul în care Marie-Claude Elbaz a dispărut de pe ecranul radarului", se gândi Blanc.

Un atac cu bombă asupra bazei aeriene Rhein-Main de lângă Frankfurt în 1985, efectuat în comun de RAF[2] și Action Directe, conform documentului prin care făptașii își recunoșteau infracțiunile. Câteva luni mai târziu, apărea un pamflet semnat de ambele grupuri:

Sarcinile esențiale ale gherilei comuniste în Europa de Vest. Blanc se uită rapid peste paginile scanate dintr-un dosar vechi de poliție: text megaloman, plin de o mânie reținută, rece, de parcă ar fi fost scris de un ofițer SS licențiat în sociologie.

— Poate că prietena noastră a fost în Germania la mijlocul anilor optzeci? spuse Blanc, arătând spre document.

Marius veni lângă el și clătină din cap.

— Colegii din Germania știu și mai puține despre RAF decât știm noi despre Action Directe. Nici măcar nu bănuiesc că Marie-Claude Elbaz a fost vreodată în țara lor.

— Și apoi? După 1989, când a reapărut în legalitate?

Blanc lucră la computer timp de cincisprezece minute și, în cele din urmă, clătină din cap.

— Madame Leroux pare să fi fost destul de des în străinătate cu soțul ei. Europa, America, Africa, Vietnam.

— Are o slăbiciune pentru fermierii de orez din Indochina.

— Dar nu a fost niciodată în Germania.

— Nici eu n-am trecut niciodată Rinul, dar asta nu înseamnă nici pe departe că am fost terorist cândva. Nu înseamnă absolut nimic.

— Monsieur Leroux a fost destul de des în Germania. De ce nu l-a însoțit niciodată? Pentru că îi este teamă că mai există acolo un dosar despre ea deschis din anii optzeci?

— Cine din Berlin este interesat de un atentat cu bombă de-acum treizeci de ani? Și mesajul de iubire al teroriștilor a explodat la o bază americană, nu la Poarta Brandenburg. Nici măcar nu s-a soldat cu victime. Singurul motiv pentru care madame Leroux nu călătorește în Germania este că orezul nu crește acolo. Dovedește-i tu acum că nu-i adevărat!

Blanc nu mai spuse nimic și continuă să bată pe tastatură. Simțea că prietenul și colegul lui se uita peste umărul său pe jumătate batjocoritor, pe jumătate cu milă. 21 ianuarie 1987: Jean-Marc Rouillan, Nathalie Ménigon, Regis Schleicher, Joëlle Aubron și Georges Cipriani au fost prinși la o gospodărie de lângă Orléans. Nouă luni mai târziu, Max Frérot a fost arestat la Lyon. Sfârșitul organizației

Action Directe. După aceea: procese, verdicte. Închisoare pe viață. Dar ce însemna asta oare? Greve ale foamei, proteste, pledoarii pentru grațiere. În 2007, Frérot primise 12.000 de euro despăgubiri de la stat pentru că a fost supus unui tratament degradant în închisoare. În 2008, Ménigon – în calitate de prim lider de la Action Directe – a fost eliberat. Capitolul a fost închis, toate cazurile au fost soluționate, nimeni nu mai era interesat de gruparea teroristă, nici statul, nici simpatizanții Action Directe. Și nici măcar de victimele lor nu-i mai pasă nimănui.

Blanc se lăsă în cele din urmă pe spate, epuizat. Transpirația îi curgea între omoplați. Aparatul de aer condiționat, pe care un coleg îl reparase pentru că tehnicianul din service încă nu venise, emitea un aer călduț care mirosea ca o peșteră plină de ciuperci. Ventilatorul computerului său vechi bâzâia atât de agonizant, încât Blanc îl opri înainte ca procesorul să se prăjească de la căldură.

— Asta chiar a fost o lecție de istorie interesantă, mormăi Marius.

— Nu sunt arheolog!

— Stai calm. Chiar și ucigașii care la acea vreme au primit închisoare pe viață se plimbă liber de ani de zile. Chestia e rezolvată.

— Crima nu se prescrie!

— Atunci îi poți da pe ucigașii lui Iulius Caesar din nou în urmărire.

— Vrei să spui că nu o putem prinde pe Marie-Claude Elbaz?

— S-a dat pe brazdă la timp. Fără arestări în anii optzeci. Nu se menționează numele ei în niciunul dintre numeroasele procese de atunci. Și camarazii lor de arme condamnați sunt din nou liberi. A reușit, Roger. Am încercat totul, dar n-o să mai putem pune mâna pe ea.

— Azi chiar e o zi de rahat!

— E din cauza căldurii. Te vei obișnui cu asta.

Când se lăsă seara, Blanc se simțea prea epuizat ca să deschidă acoperișul rătușteiînainte de a se întoarce la Sainte-Françoise-la-Vallée. Aerul din mașină era fierbinte ca într-un cuptor, dar simți o plăcere perversă în a se chinui. Se făcuse răcoare. Munții de nori străluceau acum pe cerul vestic, în ultima lumină a soarelui deja apus.

Cu toate acestea, cerul de deasupra capului părea șters cu cârpa. Pe cer era o lună plină, palidă, iar pete de albastru-pal străluceau pe suprafața ei plină de cicatrice. Acolo erau mări, așa credeau oamenii odată. Și-ar fi dorit să poată zbura spre Lună și să vadă Pământul dispărând în spatele lui, să-l vadă din ce în ce mai mic și mai puțin semnificativ.

— Merde, murmură el când viră spre fabrica lui de ulei.

Pe celălalt mal al râului Touloubre, vecinul său Serge Douchy stătea pe scaunul tractorului și ținea o cameră uriașă în mână. Blițul scânteia în noapte. Blanc se întrebă ce fel de poze făcea individul.

— Acoperișul dumneavoastră strălucește! strigă Douchy când își dădu seama că fusese prins. Tuiles trebuie să fie de culoarea ocru-roșu, asta e reglementarea de construcție. Cu toate acestea, nebunul de Fuligni v-a pus niște țigle care au fost arse mult prea puternic. Culoarea nici măcar nu mai e roșu-aprins, e deja alb. Nu prea se vede pe timp de zi când e soare, dar noaptea țiglele albe strălucesc ca un panou publicitar. Trebuie să le schimbați.

Blanc credea că nu auzise bine. „Cred că e de la oboseală", își spuse el.

— Vreți să mergeți cu niște fotografii ale unor țigle de acoperiș luminoase la primar ca să vă plângeți?

— Cine este îngrijorat de drumurile romane de rahat trebuie să-și facă griji și pentru noul său acoperiș! exclamă triumfător Douchy, fluturând camera. Dungile albe sunt enervante!

„Dungi albe…" se gândi Blanc.

— Merde! strigă el deodată.

Douchy rânji o clipă, crezând că exclamația se referea la el, dar apoi tăcu. Pentru că Blanc nu-i mai acorda atenție, ci se repezi în casă. Fermierul îi aruncă o înjurătură și plecă de-acolo cu tractorul său hodorogit. Câteva minute mai târziu, Blanc ieși din nou din casă, se-aruncă pe scaunul șoferului 2CV-ului și plecă în viteză în noapte, fără să-l vadă nimeni.

1. „Domnule comandant" (fr., în original) (n.tr.).

2. Rote Armee Fraktion – organizație teroristă de extremă stângă din Germania de Vest (n.tr.).

O mărturisire

Îi luă doar câteva minute să ajungă la Saint-César. Nu se făcuse deloc răcoare, simțea aerul ca pe o pătură umedă și grea care îi stătea pe umeri. Tresări când oglinda retrovizoare îi aruncă un fulger în ochi. Câteva secunde mai târziu se auzi un bubuit care pur și simplu nu se oprea. În timp ce trecea pe sub podul care se arcuia mult deasupra orașului, primele picături de ploaie cădeau deja peste acoperișul din material textil al 2CV-ului.

Două fulgere loviră pământul nu departe de periferia orașului, precum combinația stânga-dreapta a unui boxer puternic. Tunetele care urmară se contopeau într-un vuiet atât de puternic, încât Blanc nu putea să audă dacă motorul rățuștei încă funcționa. Bâjbâi frenetic în spatele volanului până când în sfârșit își aminti unde se afla comutatorul ștergătoarelor. Cele două benzi mici de cauciuc împingeau picăturile de pe parbriz în două semicercuri. Farurile aruncau în față raze galbene de lumină. Cu toate acestea, Blanc încă se simțea aproape orb. Continuă să meargă cu viteză, rugându-se ca nimeni altcineva să nu fie suficient de nebun încât să conducă pe străzi în noaptea aceea.

Nu găsi un loc de parcare lângă trotuar, așa că opri în mijlocul străzii, chiar în fața casei lui Tonon. În cei câțiva metri până la ușa din față, ploaia căzu peste el ca un duș. Picăturile erau mari și calde, parcă ar fi căzut meduze din cer. Blanc nu găsi nicio sonerie, așa că bătu cu putere în ușa din lemn. „Sper că Marius nu a băut prea mult”, se gândi el.

Când colegul său de muncă somnoros deschise în sfârșit ușa, tricoul îi era lipit de corp și îi curgea apă din păr peste față.

— Față de alte dăți, arăți mult mai rău acum, spuse Marius când îl recunoscu.

Nu părea deloc surprins.

— Curge apa prin acoperișul tău? Intră.

— N-am rămas fără casă. Trebuie să plecăm!

Marius își trase pe el o cămașă și niște blugi și își puse pe cap o pălărie

de paie uzată, cea mai ridicolă protecție de ploaie pe care Blanc o văzuse vreodată.

— Trebuie să-mi iau arma cu mine? întrebă el supus.

— Mai bine nu.

Marius zâmbi ușurat.

— Unde trebuie să mergem?

— În Camargue.

— Pe vremea asta? Cu mașina asta? Putain, nu vom ajunge niciodată! Fiat-ul meu nu pornește când plouă, așa fac mașinile italiene. Nu se poate aștepta până mâine?

— Dosarul va dispărea mâine!

Marius închise ușa de la intrare, sprintă și se lăsă cu toată greutatea corpului său masiv pe scaunul pasagerului din rățușcă.

— Este legal ceea ce facem?

Gâfâia, întrucât cei câțiva metri îl obosiseră deja.

— Dacă reușim, nimănui nu-i va păsa, răspunse Blanc, accelerând.

În timp ce se roteau cu viteză, roțile din față făceau să țâșnească jeturi de apă din crăpăturile asfaltului. Colegul lui nu mai întrebă pe cine trebuiau să viziteze acum în noapte. Se aplecă înainte până când ochii lui roșii aproape că atinseră parbrizul, apoi se limită să mormăie niște avertismente când mașina lor se apropie prea mult de șanț când derapa sau dacă erau ramuri rupte pe carosabil.

Fulgerele coborau atât de repede unele după altele, încât cerul nu era nici luminos, dar nici chiar întunecat. Era o lumină suprarealistă, ca într-o discotecă uriașă. Blanc se simțea la fel de surd ca într-un club de noapte, doar că nu muzica îi bătea în urechi, ci bubuitul neîncetat al tunetului. Ștergătoarele dansau pe geam cu mișcări frenetice și sacadate, dar Blanc avea senzația că mașina s-ar mișca printr-un acvariu. În timp ce părăseau Saint-César și ultimele felinare se stingeau în urma lor, Blanc fu nevoit să încetinească până la douăzeci de kilometri pe oră, deoarece cu greu putea vedea dincolo de propria bară de protecție. Asfaltul și marcajele de pe drumul departamental erau ascunse sub o peliculă de apă. Aveau impresia că înotau într-un

pârâu. Rafalele de vânt zguduiau brusc caroseria.

— Vom ieși din rahatul ăsta după următorii șaizeci, șaptezeci de kilometri, estimă Marius.

— Dacă îmi amintesc bine, drumurile din Camargue sunt perfect drepte, răspunse Blanc cu îndârjire și acceleră din nou.

— Putain, murmură Marius, ștergând cu mâna făgașele de condens din interiorul geamului.

Mergeau cu viteză în tăcere prin furtuna nopții până când Blanc simți în sfârșit picături curgându-i pe spate.

— Se scurge apa prin acoperiș! răcni el.

— Ăsta nu-i un Land Cruiser al ONU! replică Marius, căruia dintr-odată părea să-i placă plimbarea. Orezul crește deja pe marginea drumului. Ar trebui să ajungem acolo în curând.

Blanc apăsă brusc frâna cu putere. 2CV-ul derapă și se opri de-a curmezișul străzii. Tonon se lovi cu fruntea de parbriz și înjură cu voce tare.

— Am zis eu c-am trecut deja de destinație? se plânse el când reuși să-și tragă sufletul. Pentru ce-ai apăsat frâna până la fund?

Blanc se uită la artificiile fulgerelor. Aerul mirosea a electricitate, simțea un gust metalic în gură. Inima îi bătea cu viteză.

— Un taur, șopti el. Tocmai am văzut un taur pe stradă.

Marius, care încă se freca la frunte, privi afară, îndrăznind în sfârșit să deschidă geamul lateral și să riște o privire spre exterior pe sub geamul deschis.

— Prostii, anunță el. Până și o vită proastă se ascunde undeva pe vremea asta. Condu în continuare, dar fă-mi o favoare: rămâi în viteza a doua. Nu vreau să ajung într-un șanț pe ultima sută de metri.

Blanc se forță să respire calm. „Revino-ți”, se gândi el. „La urma urmei, asta e ideea ta.” Lăsă mașina să se rostogolească încet până când văzu în sfârșit intrarea spre mas-ul familiei Leroux. Apa noroioasă gâlgâia pe drumul de pământ.

— Sper că vom putea avansa pe drumul ăsta, murmură el sumbru.

— Să mergi acum doar cu viteza întâi, spuse Marius neimpresionat. Și, în plus, a cam sosit timpul să-mi spui și mie pe cine vizităm din această familie onorabilă.

— Madame Leroux, mă bucur atât de mult să vă văd, spuse Blanc câteva minute mai târziu, după ce bătuse la ușa vilei și stătea acum în fața stăpânei casei, care era de-a dreptul surprinsă.

Purta un tricou și niște pantaloni cu un model floral provensal albastru și alb imprimat pe ei și nu părea că s-ar fi dus deja la culcare. Îi aruncă lui Blanc o privire lungă, apoi lui Tonon, se uită lung după aceea la rățușca parcată în mijlocul unei bălți din curte și pentru o clipă fața ei se înmuie, de parcă era pe punctul să izbucnească într-un râs vesel. Se stăpâni din nou, dădu scurt din cap și îi invită pe cei doi jandarmi să intre.

— Soțul meu este, zise ea ezitând o clipă, pe iahtul său. Voia să se asigure că n-o să se-ntâmple nimic rău pe barcă după ce citise prognoza meteo. Și fiica mea este încă la o petrecere. Așa cred.

— Oricum pe dumneavoastră voiam să vă vedem, madame, răspunse Blanc, fără să aștepte invitația ei de a sta în salon.

— Tălpile ude ale pantofilor dumneavoastră pătează podeaua de lemn, lasă o culoare neagră în urmă, spuse Marie-Claude Leroux, de parcă acesta ar fi fost un răspuns la decizia sa.

— Asta nu ar trebui să fie cea mai mare preocupare a dumneavoastră acum, spuse Blanc pe un ton serios. Ați fost vreodată la o course camarguaise?

— De multe ori. Mai ales în Arles. Dar ce…

— Aveți cumva din întâmplare un computer la îndemână?

Ea îl privi de parcă începuse să se întrebe dacă acești doi polițai înnebuniseră complet.

— Sper că netbook-ul meu vechi este suficient pentru dumneavoastră, răspunse ea, întinzându-i un computer cât un calculator de buzunar al cărui economizor de ecran – fotografii alb-negru din Camargue – pâlpâia pe ecran.

Blanc scoase un stick USB din buzunar și îl conectă la notebook.

— Aș vrea să vă arăt câteva fotografii, madame, explică el cu amabilitate. Monsieur Cohen le-a făcut pe telefonul său mobil și le-a transferat pe computer.

— Credeam că telefonul mobil al lui Albert a dispărut.

— Vă rog să vă concentrați asupra pozelor, madame.

— Ce legătură au fotografiile private ale bietului Albert cu moartea lui tragică? Nu credeți că mergeți prea departe? Nici nu cred că este legal dacă…

— Uitați-vă la poza asta, o întrerupse Blanc cu blândețe.

Cohen între monsieur și madame Leroux, râzând, un instantaneu de vacanță. Brațul ei în jurul gâtului lui, mâna ei stângă aproape de urechea lui Cohen. Zonele albe de pe încheietura mâinii. Blanc mări această porțiune.

— Asta nu vă privește, șopti Marie-Claude Leroux.

Se făcu palidă la față și începu să-și maseze încheietura de la mâna stângă cu mâna dreaptă.

— Absolut corect, încuviință Blanc. Nu mă privește când și de ce v-ați tăiat încheietura, dar vă rugăm să aruncați o privire la ce se află peste încheietură. Cel puțin în această fotografie făcută cu puțin timp înainte de moartea lui monsieur Cohen.

— Un ceas de mână, șopti Marius, șuierând printre dinți. Cu o curea din piele și cataramă de oțel.

Madame Leroux nu spuse nimic. Se uită fix la micul monitor, dar părea că vedea cu totul și cu totul altceva.

— Ați fi atât de amabilă să-mi arătați ceasul dumneavoastră, madame? o rugă Blanc.

— L-am aruncat.

— Pur și simplu așa? Trebuie să fi fost un model scump, nu?

— Foarte scump, presupun. Un cadou de la soțul meu, iar lui Ernest îi place mereu să cheltuiască.

Își luă ochii de la monitor și-l cercetă pe Blanc, moment care pentru Blanc păru că durează o eternitate: rece, obosită, cumva ușurată.

— De fapt, șopti ea în cele din urmă, chiar vă sunt recunoscătoare că ați aflat.

— Tăcerea pare mult mai ușoară decât o mărturisire, dar în cele din urmă vă costă prea multă energie.

Marie-Claude Leroux își frecă din nou încheietura palidă cu cicatrici, își dădu seama ce face și zâmbi scuzându-se.

— Am încercat să fac față situației, credeți-mă. Să tac până în mormânt.

— Nu ar trebui să mai tăceți de-acum.

— De aceea ați venit aici, un Don Quijote murat de ploaie cu Sancho Panza al lui, galopând pe un catâr cu patru roți? Să auziți o poveste veche? Pentru că nu vreți să știți doar detaliile morții lui Albert, nu-i așa? M-am interesat despre dumneavoastră, căpitane Blanc, de la prietenii soțului meu din Paris. Am fost foarte discretă, nu vă alarmați. Am fost avertizată, să spunem, de caracterul dumneavoastră încăpățânat.

— Mă interesează și povestea grupării Action Directe…

— …și cea a unui cultivator de orez din Saint-Gilles, nu-i așa? Ernest și cu mine nu ar fi trebuit să cumpărăm această gospodărie. Cât de neglijent din partea noastră, dar nu am avut de ales, credeți-mă. Trebuia să am acest mas, trebuia să cultiv orez. A fost o formă de căință, înțelegeți?

— Chiar dacă onorați astfel trecutul, morții nu se-ntorc la viață.

— Nu.

Oftă, deschise cu un gest aproape neglijent un sertar plin de mărunțișuri dintr-o comodă și îi aruncă lui Blanc ceasul de mână. Cureaua de piele era ruptă, catarama distrusă.

— Presupun că laboratorul dumneavoastră va reasambla bine piesele.

— Mi-ar face plăcere să asamblez și piesele acestei povești.

— Ați făcut asta deja, mon capitaine. La vremea respectivă, conduceam motocicleta pe care se afla tovarășul pe care noi l-am ales să execute sentința împotriva fermierului de orez. Cel puțin, așa am văzut noi situația la momentul respectiv. Ce naivi am fost! Mă credeți

sau nu, chiar m-am gândit că va izbucni revoluția la câteva săptămâni după această faptă. Action Directe! Era altceva față de bârfa burgheză a familiei mele. Față de toate acele acțiuni făcute cu jumătate de măsură și demonstrații neputincioase cu care colegii mei de școală își pierdeau timpul. Am intrat în mediul ilegal: ascunzișuri, hârtii falsificate, jafuri asupra secțiilor de poliție și băncilor pentru a face rost de arme și bani. Totul în numele poporului asuprit! După ce șeful de la Renault a fost lichidat, am discutat serios să identificăm alte victime. Ce exploatatori capitaliști ar trebui să muște țărâna? Am auzit din întâmplare povestea despre fermierii de orez din Indochina și am propus acest subiect celorlalți membri. Vietnamezi exploatați! Dacă ar exista un lucru care ne-ar aduce vreodată recunoaștere în rândul Việt Cộng[1], acesta ar fi. Nu m-au lăsat să trag pentru că eram prea tânără în ochii tovarășilor. Dar aveam permis de motocicletă.

Își închise ochii și rămase tăcută câteva minute.

— Să mă duc să fac niște ceai pentru toată lumea? întrebă Marius cu un zâmbet liniștitor.

Marie-Claude Leroux deschise ochii și dădu din cap în semn de recunoștință. Curând, din camera alăturată se auzi șuieratul unui ceainic, iar mirosul puternic de ceai negru se scurse în salon. Tonon s-a întors cu trei boluri fragile cu modele asiatice din care se ridicau fuioare de abur.

— Să ordoni lichidarea unui exploatator e un lucru. Să vezi un bărbat în vârstă întins în rigolă, sângerând până la moarte, este cu totul și cu totul altceva. Era doar o imagine care mi-a apărut în oglinda retrovizoare rotundă și tremurândă a motocicletei Suzuki în timp ce acceleram. Dar nu o voi uita niciodată. Am lăsat ucigașul în ascunzătoarea noastră, dar eu nu am mai rămas. Nici azi nu știu pe unde am condus în noaptea aceea. Întunericul nu se mai termina. Era atât de frig. M-am despărțit apoi de tovarăși și nu m-am mai întors niciodată în casa conspirativă.

Făcu o pauză.

— Mi-am sunat familia. Fără să știe cineva. Mama și tata m-au ascuns, nu trebuie să știți unde sau la cine. Majoritatea membrilor din Action Directe au fost arestați la scurt timp după aceea. Părinții mei au așteptat doi ani, apoi m-au catapultat, așa cum spuneau ei, „înapoi în sistem”. Habar n-am de unde au obținut actele, toate certificatele, formularele și confirmările de care ai nevoie în viața de cetățean. Trebuie să-i fi costat mulți bani și o mulțime de nervi. Nu am vorbit

niciodată despre asta, ciudat, nu-i așa? În orice caz, m-au ajutat să-ncep o nouă viață pe Coasta de Azur. Nu e o măsură proastă de resocializare, nu credeți?

— Cu toate acestea, monsieur Guillaume auzise cumva despre asta la Musée Maly. Mi-a spus că aveți mâinile pătate de sânge.

Ea ridică indiferentă din umeri.

— Nu am vorbit prea mult cu acel individ la muzeu, așa cum v-am spus deja. Cine știe dacă asta a fost într-adevăr o insinuare sau doar simple aiureli?

— Monsieur Boré știa despre asta?

Marie-Claude Leroux izbucni în râs și clătină din cap.

— El era interesat doar de artă. Și de picioarele mele. Oricum, nu i-am mărturisit niciodată nimic când mă culcam sau când mă trezeam lângă el. Mai târziu, însă, după ce ne-am despărțit, e posibil să fi auzit ceva.

— Pentru că la Paris oamenii importanți știau de mult despre anii întunecați din viața dumneavoastră.

— Cum o fi. Mi-am dat seama de asta după ce l-am cunoscut pe Ernest și după ce m-a prezentat în cercurile lui. Toată lumea de acolo știe asta și totuși nu știe nimic și nu vrea să știe exact cum au stat lucrurile. Singura utilitate a tuturor parizienilor ălora buni de nimic ar fi să decoreze felinarele capitalei cu trupurile lor atârnate! Toate privirile acelea pe jumătate înțelegătoare, pe jumătate dezgustătoare, aceste priviri false și… căută cuvântul potrivit și-și aprinse o țigară, aceste nenorocite de ambiguități în mijlocul unei conversații la restaurant sau la muzeu sau la minister! Mă săturasem să aud asta, încât nu mă mai duc la recepții de ani de zile. Niciunul dintre acești oameni, cred, nu cunoaște detaliile, dar toată lumea bănuiește ceva despre implicarea mea – toată lumea, cu excepția fiicei mele. Cel puțin sper să pot păstra acest secret față de ea pentru totdeauna.

— Dar soțul dumneavoastră știe totul despre asta?

— Plătește la redacție o bandă de detectivi particulari care nu fac altceva decât să scormonească prin rufele murdare. Aș fi surprinsă dacă, după ce ne-am cunoscut, nu i-ar fi pus pe unul dintre acei indivizi pe urmele mele. Lui Ernest i s-a părut implicarea mea în Action Directe, ei bine, să spunem, atrăgătoare. Întotdeauna a avut o slăbiciune pentru femeile periculoase.

Râse fără să se bucure, apoi se aplecă peste ceașca de ceai ca să-și ascundă fața.

— Monsieur Cohen știa și el asta. Cel puțin există anumite indicii în această direcție.

— Dar, desigur, Albert a fost reporter. Putea fi discret și chiar prietenos într-un mod cu totul special, pe furiș, după cum am aflat prea târziu. M-a lăsat să înțeleg că auzise de poveste, dar că înțelegea situația, chiar simpatiza cu ea și că, mai mult de-atât, nu avea niciun soi de interes. Nici în privat și nici profesional. Era și el de stânga. Acum ceva ani în urmă m-a lăsat să înțeleg asta. O singură dată, însă, am crezut că vrea să-mi dea garanția că va rămâne tăcut pentru totdeauna. De atunci nu a mai insinuat nimic. Cel puțin nu mie…

Râse din nou.

— Dar altcuiva?

— Lui Daniel Boré.

Scuipă când îi pronunță numele.

— Vedeți, dumneavoastră, după căderea lui, care de fapt a avut puțin de-a face cu inima lui și mai mult de-a face cu pasiunea lui specială pentru substanțele ilegale, după cum sunt sigură că știți deja, Albert a venit la noi în urma acestei căderi. Eu i-am dat ideea să scrie despre van Gogh și jur că nu am avut nicio intenție rea. O poveste de vară inofensivă. O favoare pentru un vechi prieten. Și dintr-odată, într-o zi, Boré apare aici, aproape exact unde stați dumneavoastră acum, mon capitaine. Mi-a fost rușine să am pe viu în casa mea un iubit de mult dispărut și, pot să vă asigur, un iubit de care am uitat total. Daniel a șovăit o vreme, susținând apoi că Albert Cohen venise la el pentru că investiga vechiul caz de furt de la Musée Maly. Mai mult sau mai puțin, și eu uitasem de chestia aia, deși un jandarm ca dumneavoastră, care nu uită niciodată nimic, cu siguranță nu mă va crede.

În orice caz, Daniel vorbea într-un mod destul de confuz despre vizita lui Cohen și despre vechiul furt, iar eu începeam să mă întreb: Pentru ce a mai venit, de fapt, omul ăsta la mine? Apoi mi-a divulgat secretul: Cohen nu l-a întrebat pe Boré doar despre van Gogh, ci și despre mine! Cohen aflase cumva că Daniel și cu mine fuseserăm odată apropiați. Boré fusese primul meu iubit după ce reintrasem în legalitate. Și Cohen l-a întrebat despre mine, a vrut să știe ce-am făcut la vremea respectivă. Ce gândeam, ce spuneam. Și ce făcusem înainte să mă cunoască!

— A cercetat trecutul dumneavoastră, și astfel implicarea în Action Directe, constată Blanc.

— Ce altceva? După propria prăbușire, Albert era hotărât să redevină reporterul bun și corect care fusese înainte. Și cum putea el să demonstreze lumii cât de bun și de incoruptibil era? Taman în mijlocul unei crize mediatice în care jurnaliștii sunt concediați peste tot, el o denunță pe soția propriului editor. Și cu o poveste care nu numai că ar fi devastatoare pentru mine, ci și extrem de jenantă pentru întreaga elită pariziană.

— Și de ce v-a spus monsieur Boré toate astea? întrebă Marius.

Ea făcu un gest vag cu ceașca de ceai.

— Deoarece se pare că Daniel s-a gândit la mine mult mai des decât m-am gândit eu la el de-a lungul anilor. Iubire veche, orbire veche. Poate știți cum e.

Blanc și Tonon și-au dres vocea în același timp.

— Și după aceea? întrebă Blanc. Ce s-a întâmplat după aceea? V-a sugerat monsieur Boré, își cântări cu atenție cuvintele, un anumit curs de acțiune față de monsieur Cohen?

— Oh, mon capitaine!

De data aceasta, voioșia ei n-a fost simulată.

— Vreți să insinuați că Daniel mi-a sugerat să-l ucid pe Albert? Daniel a trăit întotdeauna cu insulină și pastis, în această ordine. Asta doar nu te transformă într-un ucigaș cu sânge rece, nu-i așa?

— Dumneavoastră, pe de altă parte, ați dovedit deja că puteți acționa cu sânge rece, interveni Marius.

Părea că o admira cu adevărat.

— Într-adevăr, e mai ușor să comiți o crimă a doua oară, recunoscu Marie-Claude Leroux. Când Daniel a plecat, m-am așezat la piscină în fața casei ca și cum aș fi fost anesteziată. Jumătate de oră? O oră? Nu mai știu. Eram paralizată de frică. La un moment dat, m-am gândit că cel mai bine era să alunec în apă și să renunț, o agonie rapidă în piscină înainte de moarte și, în sfârșit, liniște. Dar apoi mi-am spus: De ce să mor? Povestea asta e veche! Pe de altă parte, trecuse atât de mult timp și la ce-ar folosi cuiva acum dacă aș ispăși pedeapsa? Cât iei

dacă ești complice la crimă? Zece ani? Douăzeci de ani? Aș fi o femeie bătrână când aș ieși din nou din închisoare. Ce s-ar fi întâmplat cu ferma și cu orezul? Și cu fiica mea? Aș fi pierdut-o pe Nora, înțelegeți asta? Ce s-ar întâmpla de-ndată ce voi ajunge după gratii?

— Și atunci v-ați gândit că ar fi mai bine ca monsieur Cohen să fie redus la tăcere pentru totdeauna.

Blanc se simți brusc obosit și cumva dezamăgit.

— N-ați fi putut pur și simplu să vorbiți cu el despre asta? Îl cunoșteați de ani de zile.

— Dar chiar nu-l cunoșteam deloc pe Albert!

Marie-Claude Leroux clătină din cap, parcă surprinsă de întrebare. Sau surprinsă de Albert Cohen, sau poate chiar de ea însăși, se gândi Blanc.

— În toți acești ani am crezut că-l cunosc, continuă ea. Nu m-am gândit niciodată că va cotrobăi prin trecutul meu. Mă simțeam, inspiră ea adânc, în siguranță cu el. Ce naivă am fost! După dezvăluirile lui Daniel, cum aș fi putut să am încredere din nou în Albert? Nu aș fi crezut nimic din ce mi-ar fi spus, indiferent ce.

— Așadar nu i-ați dat lui monsieur Cohen mai întâi șansa de-a spune ceva.

— Albert nu are familie. Noi eram familia lui! Era vorba de el sau de mine, nu aveam nimic altceva de ales. Oricine ar fi făcut această alegere.

— Cu toate acestea, puțini ar fi crezut că un taur de luptă poate fi o armă criminală.

Ea ridică din umeri de parcă detaliile tehnice ale crimei ar fi irelevante.

— Știam că Albert își făcea regulat turele cu VTT-ul său. Cunosc fiecare colț din Camargue – inclusiv pășunile taurilor de luptă. Am văzut animalele în arenă destul de des, Ernest era nebun după spectacolele astea. Fiarele sunt luptători experimentați. Dacă au șansa să atace pe cineva, o fac. Este la fel de sigur ca un glonț care zboară din țeavă după ce apeși pe trăgaci. Am plecat cu Toyota de îndată ce Albert s-a urcat pe bicicletă. L-am depășit. Nu-mi păsa dacă mă recunoaște sau nu, pentru că, la urma urmei, cu cine ar mai fi putut el

vorbi? L-am așteptat la pășunea taurilor. Descuiasem poarta pe jumătate când l-am văzut sosind. Dar apoi o altă mașină a apărut la orizont.

— Mașina electricianului, mormăi Marius.

Și el părea epuizat acum.

— Am început să mă agit pentru că trebuia să dispar înainte să apară un martor. În nervozitatea mea, cureaua ceasului trebuie să se fi rupt când am deschis poarta. N-am mai avut timp să caut piesele, așa că am sărit în mașină și am plecat în viteză. Cine să mă suspecteze?

— Da, cine ar fi trebuit să facă asta…? murmură Blanc, ridicându-se în picioare. Madame, vă rog să mergeți cu noi până la secția de jandarmerie.

Pe drumul lung spre secție, ocupanții 2CV-ului n-au scos o vorbă. Bubuitul tunetelor nu se mai auzea, însă fulgerele încă sfâșiau orizontul. Acum, că rafalele se potoliseră, ploaia cădea puternic și uniform, motiv pentru care Blanc trebuia să conducă cu grijă în continuare, chiar dacă nu mai exista riscul să zboare de pe șosea la fiecare viraj.

În Gadet au întocmit un proces-verbal și apoi au dus-o pe Marie-Claude Leroux în singura celulă din secția de jandarmerie. Blanc a intrat în biroul pustiu al lui Nkoulou și a pus o copie a procesului-verbal lângă dosare și computerul lui Cohen.

— Asta îl va surprinde pe șef, îi spuse el lui Marius.

Lumina amurgului se strecura de-afară peste podeaua din hol. Blanc se uită la ochii înroșiți ai lui Marius, la tricoul lui mototolit, la umerii lăsați, la pălăria de paie uzată, din ale cărei fibre curgeau din când în când picături.

— O să te duc acasă, se oferi el.

Colegul lui îl refuză cu un gest din mână.

— Să facă asta un brigadier de serviciu cu mașina de patrulare. M-am săturat să mă mai înghesui în rățușca ta înfundată.

Apoi zâmbi și-l bătu pe umăr.

— A fost un bluf bun în seara asta! Ce te-a făcut să te uiți din nou atât de atent la fotografie încât să recunoști ceasul?

— Vecinul meu prost m-a dus în direcția asta. A blestemat dungile luminoase de la noile țigle de pe casa mea. Dungi luminoase? Dintr-odată s-a făcut clic în capul meu. A trebuit brusc să mă gândesc la încheietura mâinii lui madame Leroux care avea și ea o dungă deschisă la culoare! Mereu am fost atent la cicatrici, dar pentru că pielea îi era deschisă la culoare, trebuie să însemne că a purtat un ceas până de curând. De aceea pielea de dedesubt nu este bronzată. Așa că m-am uitat din nou la fotografiile lui Cohen. Voilà.

— Ce-ai fi făcut dacă madame Leroux ar fi negat totul în ciuda dovezilor? Dacă practic nu ne-ar fi aruncat nenorocitul de ceas la picioarele noastre? Mon Dieu, i-ai arătat o fotografie neclară de vacanță în care poți vedea un ceas pe încheietura ei tăiată! La tribunal cântărește cât un pârț chestia asta!

— Speram doar că este pregătită pentru o mărturisire, recunoscu Blanc. Este epuizată. De ani de zile se luptă cu remușcările pentru crima în care a fost implicată când era tânără. Fiica ei, care are cam aceeași vârstă cât avea ea atunci, este strivită de toate aceste lucruri nespuse. Soțul ei folosește marele tabu pentru a se comporta ca un porc nerușinat. La un moment dat, nu mai poți. La un moment dat, vei fi recunoscător oricărei persoane care îți oferă un pretext pentru a te elibera în sfârșit de povestea ta.

— Chiar dacă e vorba de Don Quijote și Sancho Panza într-o rățușcă murată de ploaie?

— Chiar și atunci.

Marius râse.

— Ar trebui să-ți aerisești rățușca în fața postului de jandarmerie și să-i lași pe brigadieri să te conducă acasă. Meritățm serviciul de limuzină, cred!

Blanc doar dădu din cap fără convingere și așteptă ca Marius să dispară cu un tânăr ofițer în uniformă. Luă apoi cheia 2CV-ului. Era rupt de oboseală.

Dar mai avea de rezolvat ceva.

1. Frontul Național pentru Eliberarea Vietnamului de Sud (n.tr.).

O mărturisire anulată

Conduse cu mașina printr-o lume a zânelor. Soarele răsărise, pământul asuda din nou ploaia furtunii. Jeturi albe țâșneau din pământ de parcă Camargue s-ar fi transformat într-o regiune islandeză pustiită, plină de vulcani. Deasupra ei se întindea până la zenit o ceață de culoarea laptelui degresat. Cicadele tăceau, iar ramurile de pin și chiparos, rupte de furtuna din noaptea trecută, zăceau pe asfaltul umed și luminos ca niște soldați căzuți în luptă. Blanc trebuia să fie extrem de atent. Era marți dimineața, 16 august, o zi normală de lucru pentru mulți oameni, deși era toiul verii. Unii conduceau cu luminile aprinse prin ceața dimineții, dar cei mai mulți respectau sacra maximă națională de a stinge farurile cel târziu de la șase dimineața și să-i ia naiba pe toți cei care nu-i vedeau la timp.

Autoturisme break și microbuze accidentate ale furnizorilor, de culoare deschisă, traversau în viteză podul arcuit peste Ron și mergeau spre Saint-Gilles. Obloanele din fața magazinelor erau încă trase-n jos. Pe trotuare nu era niciun turist. Multe locuri de parcare libere. Blanc parcă rățușca lângă zidul orașului. Mai era o singură mașină în piațeta din față. Blanc o mai văzuse.

În timpul intemperiilor din noaptea trecută, un afiș lipit de perete care făcea publicitate unui concert susținut de o trupă locală de rock devenise atât de moale, încât muzicienii păreau acum niște zombi din trupul cărora ieșeau pietrele din zid. Blanc se simțea ca și cum se afla într-un vis care începuse inofensiv și devenise din ce în ce mai apăsător cu fiecare secundă.

Biserica ciudat de neterminată. Portalul maiestuos. Siluete de piatră în ceață, mai vii ca niciodată sub lumina sudică a soarelui. Vreți să găsiți tabloul de van Gogh? Căutați-l la vânătorul păgân de la picioarele Mântuitorului. Nu înțelegeți? Guillaume scrisese asta în scrisoarea sa de adio. Un om care a fost subestimat de cei din jur. Nu fusese tocmai greu să rezolve această ghicitoare: sculptura în piatră a centaurului cu arc și săgeți în portalul de la Saint-Gilles.

Poarta grea de lemn era încă încuiată. Nimeni în piațeta din față, cu excepția unei pisici care se furișa ghemuit pe trepte, urmărind o pradă pe care Blanc n-o putea vedea. Merse în dreapta fațadei și apoi de-a lungul peretelui lateral zimțat al clădirii. Un gard de sârmă izola această zonă, dar era ușor să treci în partea cealaltă printr-o gaură din

sârmă. Miros de urină de pisică. Urme de pași în solul roșu îmbibat. „Urme ale unui bărbat", bănui Blanc, „un bărbat destul de corpolent".

Ajunse în spatele bisericii. Ruinele balconului de cor. Rămășițele turnului și ale scării îndreptate înspre cer. Dărâmături în rouă. Contururile unei siluete aplecate. Blanc întinse mâna după Sig Sauer-ul său, legănă ușor bucata rece și grea de metal în mâna dreaptă, verifică muniția din magazie și puse pistolul în toc.

— Bonjour, monsieur Boré, spuse el, ieșind din semiîntunericul zidului bisericii.

Istoricul de artă se-ntoarse, speriat. Pleoapele îi tremurau, zvâcnirea grotescă a acestora era mărită de lentilele ochelarilor săi de modă veche. Apoi își reveni în fire.

— Vi s-a dat ordin de la Jandarmerie să vânați comori, mon capitaine?

— Încă lucrez la cazul morții lui Cohen. În seara asta am arestat-o pe madame Leroux.

Istoricul de artă zâmbi triumfător pentru o scurtă clipă înainte de a se preface că tușește.

— Presupun că nu aveți voie să-mi dați detalii. Și presupun că nu sunteți aici ca să primiți complimentele mele pentru că ați băgat-o pe fosta mea iubită după gratii. Ce s-a întâmplat? Și de ce sunteți aici în Saint-Gilles și nu la o conferință de presă pentru a vă anunța succesul?

— Lăsați batjocura. De ce sunteți în Saint-Gilles, monsieur Boré? Chiar credeți că Olivier Guillaume a ascuns aici tabloul de van Gogh furat?

— În felul ăsta amândoi suntem pe aceeași lungime de undă, nu-i așa? Individul era un nebun, dar genul de nebun cu idei geniale.

— Ca niște artiști adevărați?

Boré își drese glasul, apoi arătă spre sculptura omului chinuit al cărui picior este zdrobit de stâlpul uriaș.

— De fiecare dată când sunt aici, zgudui și trag de această siluetă. Asta ar fi o ascunzătoare potrivită, nu credeți? Dar se pare că e prea ușor pentru un șchiop ca Guillaume.

Oftă.

— Tabloul de van Gogh este un pic mai mare decât o coală de hârtie

pentru scrisori. Poate că Guillaume l-ar fi putut ascunde în spatele unei pietre desprinse sau într-un rost sau sub un pristol. Sau poate în sarcofagul lui Egidius? Tablourile lui van Gogh sunt sanctuare ale modernității. Nu ar fi potrivit să plasezi un astfel de sanctuar între osemintele unui sfânt medieval? Dar cum ar fi putut Guillaume să deschidă sicriul fără să-l vadă nimeni? Și cum ar trebui să ajung eu acolo fără să mă vadă nimeni?

— Am fi putut să-i punem acele întrebări lui Guillaume. Când încă era în viață.

Boré îl privi batjocoritor.

— Ce vreți cu adevărat de la mine, mon capitaine?

— O mărturisire.

Istoricul de artă râse.

— Recunosc că mă plimb prin ruinele corului bisericii fără bilet. Apropo, la fel și dumneavoastră. De aceea vreți să mă arestați?

— Există un motiv mai bun.

— M-ar surprinde asta.

— Complicitate în uciderea lui Albert Cohen.

Boré râse agitat.

— Credeam că vorbim aici despre un tablou de van Gogh ascuns. L-ați arestat pe ucigașul lui Cohen. Ucigașa.

— Vorbim despre un ucigaș care nu și-a pătat mâinile.

Mâna dreaptă a lui Blanc stătea discret pe mânerul Sig Sauer-ului, dar interlocutorul său de vizavi nu părea că avea de gând să-l atace și nici că ar vrea să fugă și să-și piardă urma în ceață.

— Ați fost la Marie-Claude Leroux, continuă el. Fosta dumneavoastră iubită. Gazda lui Cohen. Fosta teroristă. Poate că știți despre acest detaliu din urmă din perioada petrecută împreună la Musée Maly. Sau poate că ați aflat despre asta abia după ce v-ați ridicat în cercul restrâns al puterii pariziene. Acolo, unde toată lumea știe păcatele mici și mari din trecutul celuilalt, dar nimeni nu ar vorbi despre asta public. Însă în privat, se poate vorbi lejer…

— Nimic din toate astea nu mă face un infractor.

— Dar vă pune în poziția perfectă de a comite o infracțiune. Pentru că monsieur Cohen nu v-a menționat niciodată trecutul lui madame Leroux. Știa și el despre asta, desigur, dar nu a vrut să facă un reportaj. Nimic din fișierele pe care le-am recuperat de la el nu sugerează acest lucru.

În schimb, Albert Cohen a cercetat tabloul lui van Gogh. Computerul lui este plin de documente care o dovedesc. Despre sfântul dumneavoastră, monsieur Boré. A venit la dumneavoastră și a văzut în dumneavoastră un mare expert. Și un martor și poate chiar și complice la furtul unui obiect de artă pe Coasta de Azur, de care toată lumea a uitat. Cohen era pe urmele tabloului lui van Gogh, pe-undeva în Saint-Gilles. Și a dezgropat cumva dosare foarte vechi ale poliției din Arles, care ar face o senzație științifică. În cele din urmă, ați fi câștigat recunoașterea colegilor dumneavoastră, dar nu dacă un reporter, ci dacă dumneavoastră ați publica fotografii cu van Gogh adult!

Și apoi mai e raportul poliției care indică faptul că van Gogh nu și-a tăiat urechea, ci că a existat o ceartă violentă cu colegul său pictor Gauguin. Brutal și sângeros, dar și destul de banal, nu-i așa? Atât de banal, încât frumoasa dumneavoastră teorie a geniului nebun ar suferi pagube ireparabile. Întreaga dumneavoastră reputație se bazează în cele din urmă pe cultul artistului nebun.

Cohen nu avea voie să publice această unică descoperire, și anume fotografia, pentru că doreați să faceți asta dumneavoastră. Iar celălalt lucru, și anume raportul de poliție, nici el, nici nimeni altcineva nu trebuie vreodată să-l publice pentru că ar ridiculiza tot ce-ați scris de-a lungul multor ani, lucrări pe care se bazează faima dumneavoastră.

Nu v-a fost greu să furați actele de la poliția din Arles. Ați intrat și ați ieșit din arhivă ani de zile în calitate de om de știință. Nimeni nu v-a acordat atenție. Unde ați ascuns documentele? Tot în această biserică? Sau ați ars totul?

Dar Cohen era un reporter care voia să știe totul. Nu intimidezi pe cineva așa. Nu-l poți determina să renunțe la prima poveste pe care vrea să o scrie fix atunci când își revine după prăbușirea lui pe plan personal. Cohen era aproape să reușească, ne-ați spus chiar dumneavoastră cât de informat era. A fost în Arles și a fotografiat documentele din arhivele poliției înainte ca dumneavoastră să le îndepărtați. A fost în Saint-Gilles, s-a uitat în jurul bisericii – și a vrut

să se întoarcă acolo. A vrut să vorbească cu Guillaume, presupusul hoț. Nebunul care s-ar putea să nu fi fost atât de nebun până la urmă. Singuraticul care știa multe despre artă, fie și numai pentru că tatăl său era un mare colecționar și arta era singurul lucru care îl lega de tatăl său care dispăruse. Și fostul coleg care nu avea o părere prea bună despre dumneavoastră, monsieur Boré.

— Dacă un individ ca Guillaume nu m-a plăcut, iau asta ca pe un compliment.

— Dar nu a fost un compliment pentru dumneavoastră, ci o amenințare. Tot ce a cercetat Cohen a fost de rău augur pentru dumneavoastră: a reîncălzit vechea poveste a furtului până ce a dat în clocot. Era aproape de posibila locație a picturii dispărute. A pus mâna pe fotografii pe care ați fi vrut dumneavoastră să le dețineți. Era pe cale să distrugă cea mai importantă teorie a cărții dumneavoastră. În cadrul marii expoziții van Gogh din Arles ar fi avut un articol senzațional în L'Événement. Pe spezele dumneavoastră.

— Acestea sunt pure speculații.

— Însă Cohen, fără să vrea, a făcut greșeala de a vă spune unde locuia în Provence, continuă Blanc, nedescurajat. Poate că nici nu știa că gazda lui era fosta dumneavoastră iubită. Probabil că nu i-a păsat. Dar pentru dumneavoastră, monsieur Boré, această conjunctură a fost brusc calea de ieșire dintr-o situație amenințătoare! Pentru că v-a venit o idee perfidă: v-ați dus s-o vedeți pe Marie-Claude Leroux. Fosta dumneavoastră iubită a fost surprinsă și jenată, dar nu erați un străin pentru ea. Madame Leroux v-a invitat în casă și v-a ascultat – apoi i-ați spus o poveste inventată care nu avea nimic de-a face cu cercetările lui Cohen, însă avea mult de-a face cu trecutul fostei dumneavoastră iubite.

Știați că a fost implicată într-o crimă a grupării Action Directe. Așa că ați făcut-o să creadă că Albert Cohen lucra la acea poveste! Scandalul din jurul crimei comise de teroriști și al executoarei lor de seamă, o crimă uitată. Știați că pentru madame Leroux trecutul ei trebuia să rămână tabu cu orice preț. Toată lumea din Paris putea să știe asta – însă atât timp cât nu se publica nimic, parcă pur și simplu nu ar exista. La fel ca toate escapadele soțului ei. Dacă nimeni nu vorbește, parcă nu se comite nicio fărădelege. Dar dacă un cuvânt, un amărât de cuvânt, ajunge la presă, atunci se sparge barajul! Atunci politicienii, jurnaliștii și celebritățile trebuie să-și dea arama pe față, atunci trebuie să fie revoltați și să ceară persecuție și să impună condamnări. Un cuvânt de la Cohen – și Marie-Claude Leroux ar fi terminată. Cu

așa ceva, monsieur Boré, ați păcălit-o în acea după-amiază lângă piscina din spatele mas-ului!

Știați foarte bine că madame Leroux avea să creadă după aceea că stă cu spatele la zid. Nu ar mai avea de ales. Ar trebui să facă ceva imediat. Și știați că madame Leroux acționase înainte fără scrupule atunci când a ucis un om. Spre deosebire de dumneavoastră, madame Leroux avea deja mâinile pătate de sânge. Și spre deosebire de dumneavoastră, madame Leroux era agilă și puternică din punct de vedere fizic. Când ați părăsit mas-ul din Camargue, știați foarte bine că ați pus un asasin pe urmele lui Cohen fără să fi dat un ordin direct!

Ați pronunțat condamnarea la moarte a lui Cohen. Ați forțat o criminală, care de ani de zile regreta crima pe care o comisese când era tânără și pe care a ispășit-o cât de mult a putut, să comită din nou o crimă. Și dumneavoastră sunteți, de asemenea, vinovat, cel puțin indirect, pentru sinuciderea unui bărbat singuratic și amărât. Trei vieți zdrobite pentru o faimă puțin ponosită. Un preț destul de mare, monsieur Boré.

— O poveste cam fără temei, mon capitaine.

Mâinile istoricului de artă tremurau, dar el îl privea țintă pe Blanc.

— După cum ați recunoscut și dumneavoastră: nu i-am menționat niciodată cuvântul „crimă” lui madame Leroux. Nimeni nu a văzut încă fotografiile cu van Gogh adult care ar trebui să-mi aducă recunoaștere. Documentul care dovedește că Gauguin i-a tăiat urechea lui van Gogh există doar în imaginația dumneavoastră. Nimeni nu știe unde au dispărut dosarele poliției din Arles. Și într-adevăr: nu am sânge pe mâini. Nici măcar o picătură. Și nu aveți nimic care să dovedească contrariul. Nici măcar o fărâmă de dovadă.

Blanc apucă mânerul tare al pistolului. Cât de ușor ar fi. În acest moment, la această oră, în ceață. Fără martori. Doar un foc de armă. Un glonț fix în mijlocul mutrei ăleia îngâmfate și încrezute, în acel rânjet laș și batjocoritor. Un verdict corect și cui îi pasă de dovezi, pledoarii și procese complicate?

Ca și atunci când exista Action Directe.

Trase adânc aer în piept și-și luă mâna de pe Sig Sauer.

— Căutați în continuare, spuse el amenințător, arătând spre biserica Saint-Gilles. Și eu voi face asta.

Se-ntoarse apoi. Avea în față un drum lung înapoi.

Pe drum, Blanc se opri în fața unei pășuni foarte specifice din Camargue. Soarele evaporase între timp apa din pământ. Orizontul se pierdea din nou în lumina pâlpâitoare. Păreau să fie mii de picături roz plutind într-o lumină argintie. Și trei sau patru coloși negri.

Blanc se gândi la Nora Leroux. Arestarea mamei i-ar oferi oare șansa de a scăpa de propriii demoni? Sau viața ei s-ar prăbuși în cele din urmă? Se gândi la copiii săi pe care nu-i vedea, cu care nu vorbea. Apoi făcu ceva ce nu ar fi făcut dacă ar fi fost mai puțin epuizat și dezamăgit. A sunat-o pe Aveline pe mobilul ei, deși știa că plecase la Paris.

— Era cât pe ce să nu răspund când v-am văzut numărul pe ecran, îl salută ea.

În vocea ei era curiozitate și poate afecțiune, ascunse ca o perlă minusculă.

— Pot să vorbesc cu dumneavoastră în privat, madame le juge?

— Sunt pe un coridor al Ministerului de Interne.

Blanc oftă și îi relată cât mai pe scurt despre evenimentele din noaptea precedentă.

— Nu pot aduce nicio dovadă împotriva lui Boré, recunoscu el în cele din urmă, iar cazul despre tabloul de van Gogh furat nu pot decât să-l pun înapoi la dosar. Probabil Guillaume a fost hoțul, dar nimeni nu va putea dovedi asta vreodată. Cel puțin nu până când cineva descoperă tabloul de van Gogh în biserica din Saint-Gilles. Madame Leroux va deveni singura parte acuzată cu care veți avea de-a face, mă tem. Pentru complicitate în crima comisă de Action Directe în urmă cu mulți ani. Și pentru uciderea lui Albert Cohen de acum câteva zile.

— Pentru uciderea lui Albert Cohen. Punct.

Auzi cum își aprinse o țigară cu bricheta și apoi simți în ureche cum trase aer adânc în piept. I-ar fi plăcut să-și pună brațele în jurul lui Aveline acum.

— Știu deja o parte din poveste destul de bine. Am primit deja un telefon de la comandantul Nkoulou în această dimineață, continuă ea. Și de la un avocat din Paris. Unul dintre avocații pe care îi vezi la

televizor din când în când, dacă știți ce vreau să spun. Se pare că madame Leroux, sfătuită de acest consilier juridic de seamă, a adus niște „completări", după cum a formulat avocatul ei, la mărturisirea ei. Azi-dimineață la secția de jandarmerie din Gadet.

„Un vis", gândi Blanc. „Sunt încă prins în acest nenorocit de vis."

— Asta nu sună bine, spuse el.

— Nu știu unde sunteți, mon capitaine, dar poate că ar fi trebuit să rămâneți la postul dumneavoastră din Gadet.

— Stau în fața unei pășuni din Camargue.

Aveline tăcu o secundă. Când vorbi din nou, vocea ei părea un pic mai blândă.

— Madame Leroux nu neagă uciderea lui monsieur Cohen. Ceasul ei de mână este deja în laborator. În instanță vom putea reconstitui bine cursul evenimentelor ce ține de această infracțiune, dar motivul…

Trase din nou din țigară.

— Madame Leroux a depus acum mărturie că monsieur Cohen a hărțuit-o în mod repetat în ultimele zile în timp ce acesta a locuit ca musafir la ea și la soțul ei. Că a hărțuit-o sexual. Avocatul a prezentat numele femeilor care ar putea face declarații revelatoare în acest sens: foste colege, practicante la L'Événement. Și el avea, de pe-undeva, o copie a unui raport medical care arăta în mod clar că monsieur Cohen fusese dependent de cocaină în trecut. Madame Leroux, a spus ea în această dimineață, se simțea rușinată față de soțul și fiica ei. Nu știa cum să facă față comportamentului intruziv al oaspetelui său, care era până la urmă cel mai bun prieten al soțului ei. În final, s-a întâmplat să treacă pe lângă Cohen în ziua cu pricina, când acesta își făcea plimbarea cu bicicleta de munte. Apoi a decis spontan să elibereze taurul de luptă pentru a-l speria pe bărbat. N-a vrut să-l omoare pe Cohen, în fond, niciun biciclist nu fusese niciodată spintecat de un taur în Camargue. Voia doar să-l șocheze ca să părăsească Provence. Animalul, însă, ar fi luat-o la fugă sălbatic, până și ea a ajuns în ultimul moment în siguranță și nu a mai putut face nimic pentru Cohen. O neglijare regretabilă, într-un fel. Puțin picantă povestea asta, puțin tragică, puțin crudă. Totul prezentat de o inculpată frumoasă, timidă. Va scăpa și va primi câțiva ani de închisoare pentru omor prin imprudență, nu omor calificat. Dacă se va comporta bine, va fi eliberată condiționat peste douăzeci și patru de luni.

— Și crima din cadrul Action Directe?

— Ce crimă?

Blanc închise ochii. Nicio declarație. Nici un document. Niciun cuvânt.

— În mărturisirea modificată a lui madame Leroux, termenul „Action Directe” nu mai apare, explică cu răceală Aveline. A negat categoric că v-a dat dumneavoastră sau locotenentului Tonon vreun indiciu despre crima de demult. Cariera dumneavoastră nu e tocmai sfidător de ireproșabilă, mon capitaine. Și cu siguranță nu vrem să irosim vreun cuvânt despre reputația colegului dumneavoastră. Abia dacă pot să vă explic consecințele. Între madame Leroux și moartea lui Cohen, pe de o parte, și între Marie-Claude Elbaz și asasinarea din Saint-Gilles, pe de altă parte, nu mai există legături oficiale din această dimineață. Nici măcar nu va fi menționată în instanță.

— Asta dacă nu mă chemați ca martor ca să depun mărturie.

Așteptă câteva secunde să primească un răspuns, dar nu primi niciunul.

— Madame le juge? întrebă el în cele din urmă. Mai sunteți în telefon?

Se simți prost.

O auzi oftând.

— Dacă vă prezentați în instanță, avocatul lui madame Leroux vă va face praf. Și apoi revista domnului Leroux vă va face praf. Am sentimentul că trebuie să vă protejez de dumneavoastră, mon capitaine.

— Așadar, crima din Saint-Gilles rămâne uitată și nepedepsită?

— Chiar dumneavoastră mi-ați descris încheietura mâinii lui madame Leroux. Cicatricea ei, cred, vă oferă răspunsul la întrebare.

Blanc se luptă în zadar împotriva oboselii. Ultima răcoare a furtunii se evaporase, iar într-o oră sau două mercurul avea să arate valorile unui termometru pus la un bolnav de malarie.

— Nu a fost chiar cel mai de succes caz din viața mea, spuse el obosit.

— Totuși, ați văzut o crimă acolo unde nimeni altcineva nu a văzut o crimă. Ați băgat făptașa după gratii, deși pentru a doua ei crimă și nu pentru prima. Și, vocea ei sună brusc neobișnuit de veselă, de parcă ar

fi zâmbit în timp ce vorbea, mi-ați spus o poveste incitantă despre un pictor nebun și o capodoperă pierdută. Ar trebui să ne întâlnim din nou în Saint-Gilles cândva.

— Să caut acolo tabloul de van Gogh dispărut?

— Și asta, mon capitaine.

Blanc își puse telefonul în buzunar și începu să umble pe la rățușcă. Pentru ultima dată avea să conducă prin Midi cu acoperișul deschis. Îi promisese lui Riou că-i va aduce mașina înapoi astăzi. Espace-ul lui șubred era reparat și aștepta în garaj să-l ia, să plece și să se defecteze undeva în altă parte. O să se bucure în fiecare zi de noul acoperiș strălucitor de pe fabrica veche de ulei, mai ales când vecinul său Douchy o să se uite încruntat la el de pe tractorul său. O să golească multe sticle de vin rosé cu Lukas Rheinbach și Bruno Micheletti și o să încerce să nu se poarte cu mănuși cu Sylvie Micheletti. Va fi cu ochii pe Paulette Aybalen. Va savura ironia doctorului Fontaine Thezan, va tolera lenea brigadierului Barressi și va suporta corectitudinea comandantului Nkoulou. Va admira curajul lui Fabienne Souillard și va încerca să-i țină demonii lui Marius Tonon departe de acesta. Zi și noapte se va gândi la o judecătoare de instrucție al cărei nume abia îndrăznea să-l rostească în fața altora, de teamă că-i va tremura vocea și că asta-l va da de gol. Și de fiecare dată când va mânca de acum încolo orez de Camargue, va avea în gură gustul metalic de sânge.

Personajele

ROGER BLANC

Căpitan de Jandarmerie, a cărui carieră și viață în Provence derapează în mod violent

MARIUS TONON

Locotenent etern pe care majoritatea colegilor preferă să-l evite

FABIENNE SOUILLARD

Specialistă în calculatoare pe care cerul sau birocrația a trimis-o în Midi

NICOLAS NKOULOU

Comandantul Jandarmeriei din Gadet care își ațintește privirea asupra unui oraș mult mai mare

BARRESSI

Brigadier din Gadet

JEAN-CHARLES VIALARON-ALLÈGRE

Secretar de stat la Paris ale cărui legături în Provence îi fac mai mult rău decât bine lui Roger Blanc

AVELINE VIALARON-ALLÈGRE

Judecătoare de instrucție care iubește riscul; soția secretarului de stat

FONTAINE THEZAN

Medic legist în Salon-de-Provence, fumează o marcă foarte specială

SERGE DOUCHY

Vecinul lui Blanc, mai prietenos cu caprele sale decât cu oamenii

PAULETTE AYBALEN

Vecina lui Blanc, care își iubește satul, fiicele, caii și cerul deschis – și poate și pe altcineva

JEAN-FRANÇOIS RIOU

Un vecin și zâna bună a motoarelor de mașină

BRUNO MICHELETTI

Proprietarul unei podgorii foarte ascunse

SYLVIE MICHELETTI

Soția sa cu care lumea nu ar trebui să se poarte cu mănuși

LUKAS RHEINBACH

Pictor german ale cărui picturi sunt tăiate în mai multe bucăți

MATTHIEU FULIGNI

Un antreprenor care nu își face griji niciodată

ALBERT COHEN

Un reporter care vrea să-și înceapă viața din nou, dar este oprit într-o manieră foarte brutală

ERNEST LEROUX

Editor de revistă influent care se crede invulnerabil

MARIE-CLAUDE LEROUX

Soția lui Ernest, care a prins rădăcini în Camargue și care știe că este vulnerabilă

NORA LEROUX

Fiica cuplului Marie-Claude și Ernest Leroux, o fată la o vârstă foarte, foarte delicată

DANIEL BORÉ

Autor al unei lucrări standard despre Vincent van Gogh, care încă vrea să demonstreze ceva lumii artei

OLIVIER GUILLAUME

O veche cunoștință a Jandarmeriei, care nu a fost niciodată condamnat, dar care a eșuat în viața personală și profesională

Table of Contents

Cover Page
Moartea în Camargue: căpitanul Roger Blanc în Provence
Sânge pe asfalt
Un mas în Camargue
Un text nu tocmai inofensiv
Un inside-job
Un suspect din trecut
O femeie cu un secret îngropat
Anii lipsă
Action Directe
Orezul din Camargue
Rendez-vous înainte de moarte
Colecţionar şi pictor
Un bărbat cu un alibi
Scrisoarea
Dungile albe
O mărturisire
O mărturisire anulată
Personajele